

2025/429

12.3.2025

DECIZIA (UE) 2025/429 A COMISIEI

din 30 aprilie 2024

privind măsura de ajutor de stat SA.58207 (2021/N) pe care Cehia intenționează să o pună în aplicare pentru a sprijini construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare la amplasamentul de la Dukovany

[notificată cu numărul C(2024) 2858]

(Numai textul în limba engleză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile ⁽¹⁾ menționate anterior și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) Prin scrisoarea din 15 martie 2022, Cehia a notificat Comisiei măsura de sprijinire a construirii și exploatării unei noi centrale nucleare („centrala nucleară”) la amplasamentul de la Dukovany („proiectul”). Aceasta a furnizat Comisiei informații suplimentare prin scrisoarea din 5 mai 2022, în urma solicitării de informații transmise de Comisie la 21 aprilie 2022.
- (2) Prin scrisoarea din 30 iunie 2022, Comisia a informat Cehia că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene cu privire la măsura în cauză („decizia de inițiere a procedurii”). Decizia de inițiere a procedurii a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Comisia a invitat părțile interesate să prezinte observații.
- (3) La 31 august 2022, Cehia și-a transmis observațiile cu privire la decizia de inițiere a procedurii.
- (4) Comisia a primit observații și de la părți terțe. Aceste observații au fost comunicate Cehiei, căreia i s-a dat posibilitatea de a răspunde; observațiile acesteia au fost primite prin scrisoarea din 21 octombrie 2022.
- (5) Cehia a prezentat informații suplimentare la 30 ianuarie 2023, 16 martie 2023, 4 aprilie 2023, 11 aprilie 2023, 14 septembrie 2023, 9 iunie 2023, 21 iunie 2023, 3 iulie 2023, 14 iulie 2023, 2 august 2023, 8 septembrie 2023, 19 octombrie 2023, 22 septembrie 2023, 6 octombrie 2023, 9 octombrie 2023, 18 octombrie 2023, 16 decembrie 2023, 22 octombrie 2023, 25 octombrie 2023, 8 noiembrie 2023, 20 noiembrie 2023, 12 februarie 2024, 10 ianuarie 2024, 26 ianuarie 2024, 1 februarie 2024, 7 februarie 2024, 9 februarie 2024, 8 martie 2024, 21 februarie 2024, 23 februarie 2024, 26 februarie 2024, 1 martie 2024, 7 martie 2024, 8 martie 2024, 11 martie 2024, 19 martie 2024, 20 martie 2024, 21 martie 2024 și 15 aprilie 2024.
- (6) La 26 ianuarie 2024, autoritățile cehice au acceptat, în mod excepțional, să renunțe la drepturile care decurg din articolul 342 din TFUE, coroborat cu articolul 3 din Regulamentul nr. 1/1958, și și-au exprimat acordul privind adoptarea și comunicarea prezentei decizii în limba engleză.

⁽¹⁾ JO C 299, 5.8.2022, p. 5.

2. DESCRIEREA CONTEXTULUI

2.1. Producerea de energie electrică în Cehia

- (7) Astfel cum se explică în secțiunea 2.1 din decizia de inițiere a procedurii, mixul energetic al Cehiei este dominat în prezent de producția de energie electrică pe bază de lignit și de energie electrică nucleară. Tabelul următor prezintă evoluția capacității de producție de energie electrică și a producției brute de energie electrică din Cehia între 2000 și 2022.

Tabelul 1

Evoluția capacității de producție de energie electrică în gigawați (GW) și a producției brute de energie electrică în terawați-oră („TWh”) în Cehia, 2000-2022

	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Installed Electricity Capacity (GW)	15,3	17,4	20,1	21,9	22,3	22,0	21,4	20,9	20,8
Combustible Fuels	11,5	11,5	12,0	13,0	13,3	13,0	12,4	11,9	11,8
Nuclear	1,8	3,8	3,9	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Hydro	2,1	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Wind	0,0	0,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Solar	0,0	0,0	1,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Geothermal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tide, Wave, Ocean	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	2000	2005	2010	2015	2018	2019	2020	2021	2022
Gross Electricity Generation, by Fuel (TWh)	75,3	82,6	85,8	83,8	87,9	86,9	81,4	84,9	84,5
Solid Fossil Fuels, Peat & Products, Oil Shale	52,8	49,5	46,9	41,1	41,2	37,3	31,0	38,6	41,0
Oil and Petroleum Products	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Natural gas	3,9	4,2	4,2	5,0	6,1	7,9	6,6	9,2	6,4
Nuclear	13,6	24,7	28,0	26,8	29,9	30,2	30,0	30,7	31,0
Renewables and Biofuels	2,8	3,8	6,5	10,7	10,5	11,2	13,7	6,4	6,0
Wastes non-Res	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Sursa: Autoritățile ceh.

- (8) În proiectul său actualizat de plan național privind energia și clima („PNEC”) pentru 2023 ⁽²⁾, Cehia și-a confirmat angajamentul de a-și decarboniza sistemul de energie electrică și de a elimina treptat utilizarea cărbunelui pentru producerea de energie și căldură până în 2033.
- (9) Potrivit proiectului de PNEC actualizat, până în 2030, centralele fotovoltaice și parcurile eoliene onshore vor juca un rol semnificativ în decarbonizarea aprovizionării cu energie electrică. Cehia consideră că, în pofida expansiunii lor considerabile preconizate, sursele regenerabile intermitente de energie („SRE”) variabile nu vor putea să decarbonizeze singure sistemul energetic ceh, deoarece nu ar putea să acopere deficitul de aprovizionare preconizat. Autoritățile ceh au explicat că, în Cehia, aceste surse variabile au factori de capacitate relativ limitați, de 11 % pentru energia fotovoltaică și de 22 % pentru energia eoliană onshore. De asemenea, în Cehia a fost evidențiat un potențial limitat de dezvoltare a energiei eoliene din cauza gradului scăzut de acceptare din partea publicului și a unor zone cu o densitate ridicată a populației. În plus, Cehia nu dispune nici de potențial pentru energie eoliană offshore sau hidroelectrică la scară largă, ceea ce limitează și mai mult opțiunile pentru eventuale capacități semnificative de producere a energiei din surse regenerabile la scară largă.
- (10) Cehia nu consideră că gazele naturale reprezintă un înlocuitor adecvat pentru cărbune și lignit din cauza factorului lor de emisii ridicat (499 de tone de CO₂e/GWh față de 29 din energia nucleară sau de 85 din energia solară în cursul unui ciclu de viață) și a dependenței de importurile de gaze. Dependența de gaze este, în general, mai mare în timpul iernii, deoarece SRE nu produc suficientă energie electrică în perioada respectivă, iar încălzirea crește cererea de gaze naturale. În plus, având în vedere situația geopolitică actuală și impactul acesteia asupra aprovizionării cu gaze a Uniunii Europene, în special din Rusia, autoritățile ceh urmăresc să reducă dependența de importurile de gaze.

⁽²⁾ Disponibil la adresa: https://commission.europa.eu/publications/czech-draft-updated-necp-2021-2030_en.

- (11) În octombrie 2019, operatorul ceh de sistem de transport, ČEPS, a prezentat o analiză cu privire la adecvarea resurselor ⁽³⁾, prezentând două scenarii – scenariul A: un scenariu de referință care presupune că energia electrică va fi produsă în centrale electrice pe bază de lignit modernizate (Prunéřov II, Tušimice, Mělník I și Ledvice PP) și scenariul B: un scenariu cu emisii scăzute de dioxid de carbon care presupune că toate centralele electrice pe bază de lignit, cu excepția Ledvice PP, vor fi eliminate treptat. Ambele scenarii duc la probleme de adecvare.
- (12) Un alt studiu, mai recent, realizat tot de ČEPS ⁽⁴⁾, preconizează probleme în ceea ce privește adecvarea producției începând din 2030, din cauza renunțării la lignit și a necesității de a crește importurile la niveluri de peste 20 % pentru a acoperi cererea Cehiei. Probleme legate de deficitul de energie electrică apar în toate scenariile începând din 2035 și sunt deosebit de acute în scenariile în care eliminarea treptată completă a cărbunului are loc fie în 2033 (scenariul central pe care ČEPS îl consideră cel mai probabil), fie în 2030 (scenariul de decarbonizare). Această analiză (bazată pe ipoteza unui nivel maxim al importurilor nete de 20 TWh din cauza limitărilor tehnice și de siguranță și pe includerea noii unități nucleare în ipotezele sale pentru perioada de după 2035) subliniază că nivelurile LOLE ⁽⁵⁾ ar rămâne nesatisfăcătoare. Calculele efectuate pentru scenariul central arată că, încă din 2030, capacitatea de producție este insuficientă pentru a acoperi consumul.
- (13) Studiile prezentate de autoritățile cehे iau în considerare fluxurile transfrontaliere preconizate între Cehia și țările învecinate. Sistemul de energie electrică al Cehiei este bine conectat cu sistemele din statele membre învecinate, iar capacitatea de racordare este planificată să crească și mai mult în viitor ⁽⁶⁾. Piața cehă de energie electrică pentru ziua următoare este conectată prin cuplare multiregională ⁽⁷⁾ bazată pe alocarea implicită a capacității transfrontaliere pe baza capacității nete de transport. În iunie 2022 a devenit operațional proiectul Core ⁽⁸⁾ *Flow-Based Market Coupling* (Cuplarea piețelor pe bază de flux Core) ⁽⁹⁾, iar Cehia și-a integrat pe deplin piețele de energie electrică pentru ziua următoare și intrazilnice, atingând modelul țintă al pieței energiei electrice din Uniunea Europeană, astfel cum este definit în Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor ⁽¹⁰⁾.

⁽³⁾ *Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ)*, 2019. Pentru informații suplimentare, a se vedea: https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2021/2/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-ES-CR-_2019__1.pdf.

⁽⁴⁾ *Hodnocení zdrojové přiměřenosti ES ČR do roku 2040 (MAF CZ)*, 2022. Pentru informații suplimentare, a se vedea: <https://www.mpo.cz/assets/cz/energetika/elektroenergetika/2023/5/Hodnoceni-zdrojove-primerenosti-elektrizacni-soustavy-CR-2022.pdf>.

⁽⁵⁾ LOLE înseamnă previziunea de neasigurare a sarcinii (*Loss of Load Expectation*) și reprezintă numărul de ore pe an în care, pe termen lung, se preconizează statistic că oferta nu va satisface cererea.

⁽⁶⁾ Autoritățile cehе au explicat că interconectarea sistemului de energie electrică al Cehiei cu cele ale țărilor învecinate a fost foarte puternică în trecut și că se așteaptă ca schimbul de energie electrică să se intensifice și mai mult ca urmare a transformării sectorului energetic. Capacitățile actuale de interconectare a pieței pentru Cehia sunt: CZ00-AT00: 900 MW, AT00-CZ00: 900 MW, CZ00-DE00: 2 800 MW, DE00-CZ00: 2 600 MW, CZ00-PLI0: 800 MW, PLE0-CZ00: 800 MW, CZ00-SK00: 2 000 MW, SK00-CZ00: 1 200 MW. Pentru a consolida securitatea energetică cu țările învecinate, sunt planificate mai multe investiții pentru creșterea capacităților existente. În special, modernizarea conductei de interconectare dintre Germania și Cehia este programată pentru perioada 2027-2028 și va duce la o creștere a capacității de import a pieței cu 500 MW în ambele direcții (și anume CZ00-DE00: 3 300 MW și DE00-CZ00: 3 100 MW). După 2035 este preconizată o nouă conductă de interconectare între Cehia și Slovacia (Otrokovice-Ladce), iar creșterea capacității nete a pieței rezultată ar trebui să fie de aproximativ 500 MW în ambele direcții. Pentru mai multe detalii, a se vedea Planul național de dezvoltare al Cehiei pentru perioada 2023-2032, disponibil la adresa: <https://www.ceps.cz/en/transmission-system-development>. Autoritățile cehе susțin că Cehia este singura țară din regiunea Europei Centrale care îndeplinește marja minimă de 70 % disponibilă pentru criteriul comerțului interzonal [prevăzută la articolul 16 alineatul (8) din Regulamentul (UE) 2019/943 privind energia electrică].

⁽⁷⁾ Cuplarea multiregională conectează piețele de energie electrică din 19 țări, care reprezintă aproximativ 85 % din consumul european de energie electrică.

⁽⁸⁾ O regiune de calcul al capacităților este o zonă geografică în care sarcinile de calcul al capacităților sunt coordonate de operatorii de sisteme de transport. Regiunea de calcul al capacităților Core este definită de granițele zonelor de ofertare dintre Austria, Belgia, Croația, Cehia, Franța, Germania, Ungaria, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. Regiunea Core este o regiune creată de ACER în decizia sa din 2019: https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2002-2019%20on%20CORE%20CCM_0.pdf.

⁽⁹⁾ Proiectul *Core Flow-Based Market Coupling* urmărește să dezvolte și să pună în aplicare funcționarea zilnică a unei cuplări a piețelor pentru ziua următoare pe bază de flux în regiunea Core.

⁽¹⁰⁾ JO L 197, 25.7.2015, p. 24.

- (14) În prezent, Cehia este un exportator net de energie electrică către țări din Europa Centrală și de Est, dar, potrivit ČEPS, acest lucru nu va fi de durată. Conform analizei adecvării din 2019, în 2025, exporturile vor fi reduse la 5,4 TWh, cu un sold total de 1,8 TWh în favoarea Cehiei. Soldul ar urma să devină negativ în 2030, cu importuri de 8,2 TWh de energie electrică și un sold negativ total de 5,4 TWh în scenariul de referință. În scenariul cu emisii scăzute de dioxid de carbon pentru 2030, soldul negativ total ar fi de 9,2 TWh.
- (15) Deși se preconizează că producția de energie electrică va scădea, se așteaptă ca consumul să crească ușor de la aproximativ 67 TWh în prezent la aproximativ 77,5 TWh în 2040, în pofida măsurilor de eficiență energetică prevăzute în Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică. Analiza adecvării din 2022 realizată de ČEPS presupune o creștere măsurabilă a cererii de energie electrică în următorii 15 ani în toate scenariile previzionate, scenariul central indicând o creștere de 46 % până la 98 TWh anual, comparativ cu nivelul actual de aproximativ 67 TWh. Și Cehia preconizează o creștere a cererii de energie electrică, parțial ca urmare a trecerii de la încălzirea pe bază de gaze la utilizarea pompelor de căldură, precum și a înlocuirii generale a gazelor cu energie electrică în industrie.
- (16) Deși Cehia este bine conectată cu țările învecinate, fluxurile de energie electrică variază considerabil în diferite momente ale anului. Analiza adecvării din 2019 a subliniat că, în regiunea Europei Centrale (regiunea Core pentru calculul capacităților de transport), se preconizează că vor exista perioade de deficit de energie electrică în sistem în mai multe țări în același timp, din cauza condițiilor climatice similare, a planurilor de eliminare treptată a cărbunelui și a deficitelor de aprovizionare ⁽¹¹⁾. Autoritățile cehice consideră că scăderea producției industriale ca urmare a deficitului preconizat de energie electrică ar duce la slăbirea creșterii economice și a competitivității economiei cehice, ceea ce ar putea crea, de asemenea, deficite majore la nivelul veniturilor bugetelor publice. Prin urmare, orice întrerupere în alimentare sau deficit de energie electrică pe termen lung poate avea un impact semnificativ asupra stabilității sociale a țării, cu toate consecințele negative asociate.
- (17) Potrivit studiilor menționate mai sus, energia nucleară apare ca o opțiune mai sigură pentru viitoarele investiții în energie decarbonizată din Cehia. Autoritățile cehice au explicat că decizia de a investi în noi capacități nucleare s-a bazat pe obiectivele de decarbonizare ale țării, precum și pe rezultatele analizei adecvării din 2019, care a reprezentat o contribuție esențială pentru cuantificarea nevoii de noi investiții în energia nucleară. Guvernul cehic intenționează să extindă capacitatea nucleară nouă cu aproximativ 4 GW (incluzând investiția notificată) în perioada 2036-2050.

2.2. Obiectivele și contextul

- (18) Autoritățile cehice au în vedere menținerea sau creșterea rolului energiei nucleare în producția de energie electrică a țării, care să contribuie la decarbonizarea mixului energetic, la crearea de locuri de muncă și la competitivitatea industrială a acesteia, precum și la abordarea preocupărilor legate de securitatea aprovizionării descrise mai sus. Proiectul face parte dintr-un program mai amplu de sprijinire a producției din surse cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care vizează producerea de energie nucleară reprezentând aproximativ 50 % din capacitatea totală de producție de energie electrică din Cehia. Într-adevăr, Planul național de acțiune pentru dezvoltarea energiei nucleare ⁽¹²⁾ în Cehia, aprobat în iunie 2015, a prezentat deja consolidarea rolului energiei nucleare.

⁽¹¹⁾ Deficitul de energie electrică va afecta Polonia, Slovacia, Austria, Ungaria, Belgia, dar și, de exemplu, Italia, Serbia și Lituania, care fac parte din regiunea CORE, conform rezultatelor modelării.

⁽¹²⁾ Planul național de acțiune pentru dezvoltarea sectorului energiei nucleare în Cehia, data: 22 mai 2015, https://www.mpo.cz/assets/en/energy/electricity/nuclear-energy/2017/10/National-Action-Plan-for-the-Development-of-the-Nuclear-_2015_.pdf.

- (19) În prezent, există șase centrale nucleare care funcționează în Cehia, la Temelín ⁽¹³⁾ și Dukovany ⁽¹⁴⁾. Potrivit Cehiei, se preconizează că cele patru unități existente la amplasamentul de la Dukovany vor fi închise între 2045 și 2047, cu condiția ca Biroul de Stat pentru Securitate Nucleară să aprobe cerințele de securitate ale centralei nucleare existente o dată la 10 ani pe durata de viață a activelor. Autoritățile cehi susțin că, în prezent, nu există niciun angajament specific de a le exploata după această perioadă.
- (20) Proiectul de PNEC actualizat ⁽¹⁵⁾ pentru Cehia stabilește obiective de diversificare energetică pentru ponderea combustibililor individuali (i) în totalul surselor de energie primară (cu excepția energiei electrice); și (ii) în producția de energie electrică. Autoritățile cehi au explicat că ponderea energiei nucleare pentru 2022 a fost de 15 % și, respectiv, de 37 %, iar nivelul țintă pentru 2040 a fost stabilit la 25-33 % din sursele de energie primară (cu excepția energiei electrice) și la 46-58 % din producția de energie electrică.
- (21) Creșterea ponderii energiei nucleare și a surselor regenerabile de energie pentru a înlocui combustibilii fosili este considerată în PNEC esențială pentru îndeplinirea angajamentelor pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Cehia s-a angajat să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Pentru a atinge acest obiectiv, structura pieței energiei din Cehia și sursele de producere a energiei electrice vor trebui să se schimbe în mod semnificativ. Va trebui să se elimine treptat centralele de producere a energiei electrice pe bază de combustibili fosili cu emisii ridicate de dioxid de carbon, în paralel cu dezafectarea capacităților învechite de producere a energiei nucleare.
- (22) Potrivit Cehiei, țara se va transforma într-un importator net de energie electrică până în 2030, iar neinvestirea în noi capacități nucleare ar exacerba dependența Cehiei de importurile de energie electrică. Cehia afirmă că proiectul va juca un rol esențial în asigurarea securității energetice și a fiabilității aprovizionării cu energie electrică, ca o condiție esențială pentru transformarea mixului de producție în vederea atingerii neutralității emisiilor de dioxid de carbon în Cehia. De asemenea, Cehia afirmă că centralele electrice pe bază de lignit și cărbune care furnizează energie electrică pe piață sunt în prezent în curs de dezafectare, rezultatul preconizat fiind acela de a avea un sector al energiei electrice orientat spre importuri începând cu 2025.
- (23) Având în vedere dimensiunea nevoilor în materie de capacități de înlocuire și obiectivele naționale privind decarbonizarea și securitatea aprovizionării, dată fiind dependența economiei cehi și a bazei industriale cehi de resursele energetice, Cehia a concluzionat că sunt necesare noi capacități nucleare substanțiale de înlocuire. Autoritățile cehi subliniază că investițiile în surse de energie nucleară cu emisii scăzute de dioxid de carbon, împreună cu SRE și cu alte tehnologii energetice cu zero emisii nete, vor contribui la atingerea obiectivelor UE în materie de durabilitate și de protecție a mediului ⁽¹⁶⁾.
- (24) Cehia a mai explicat că proiectul va contribui în mod direct și la obiectivele REPowerEU, deoarece va reduce dependența de combustibilii fosili importați care sunt supuși fluctuațiilor prețurilor și riscurilor geopolitice, și, de asemenea, va consolida securitatea energetică ⁽¹⁷⁾.

2.3. Opțiuni alternative pentru asigurarea unui mix energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon

- (25) Autoritățile cehi au examinat mai multe opțiuni pentru asigurarea unui mix energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon, și anume investiții în SRE, producerea de energie electrică pe bază de gaze, creșterea importurilor, răspunsul părții de consum și energia nucleară. Detalii suplimentare privind alternativele avute în vedere sunt prezentate în decizia de inițiere a procedurii, considerentele 19-21.

⁽¹³⁾ Cele două unități existente la amplasamentul de la Temelín cu reactoare cu apă sub presiune VVER-1000/320 au fost date în exploatare în 2002 și 2003, având o durată de viață de 60 de ani. Împreună, acestea au o capacitate instalată de 2,18 GW.

⁽¹⁴⁾ Cele patru unități existente la amplasamentul de la Dukovany cu reactoare cu apă sub presiune VVER-440/213 au fost date în exploatare între 1985 și 1987, având o durată de viață inițială de 30 de ani, care a fost prelungită cu încă 20 de ani. Împreună, acestea au o capacitate instalată de 2,04 GW.

⁽¹⁵⁾ A se vedea considerentul 8 și nota de subsol 2 de mai sus.

⁽¹⁶⁾ Comunicarea Comisiei intitulată „Asigurarea viitorului nostru: Obiectivul climatic al Europei pentru 2040 și calea către neutralitatea climatică până în 2050 pentru o societate durabilă, justă și prosperă” [COM(2024) 63 final din 6 februarie 2024].

⁽¹⁷⁾ Comunicarea Comisiei intitulată „Planul REPowerEU” [COM(2022) 230 final din 18 mai 2022].

- (26) Din cauza particularităților geografice și a dificultăților de a dezvolta proiecte la scară largă în domeniul energiei din surse regenerabile în Cehia, energia nucleară a devenit o opțiune preferată pentru autoritățile cehice⁽¹⁸⁾, care consideră drept avantaje majore durata de viață îndelungată, emisiile scăzute de CO₂, factorul ridicat de utilizare a capacității, concentrația ridicată a combustibilului și funcționarea sa stabilă, fiabilă și previzibilă. Cele două centrale nucleare de la Dukovany și Temelín sunt bine conectate la amplasamentele industriale și de cercetare și inovare. Din aceste motive, dezvoltarea energiei nucleare a fost identificată ca obiectiv strategic, care se adaugă celorlalte obiective ale Cehiei pentru abordarea securității și a durabilității energetice (creșterea ponderii SRE, eliminarea treptată a centralelor electrice pe bază de lignit etc.).

2.4. Opțiuni alternative privind mecanismele de finanțare a energiei nucleare

- (27) La 1 octombrie 2021, Cehia a adoptat Legea privind măsurile pentru tranziția Cehiei către un sector energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon⁽¹⁹⁾ („Legea privind emisiile scăzute de carbon” sau „LESC”). LESC stabilește cadrul pentru construirea și exploatarea după 2030 a centralelor nucleare de peste 100 de megawați („MW”) în Cehia, printre care și proiectul⁽²⁰⁾.
- (28) Detalii suplimentare privind alternativele avute în vedere sunt prezentate în decizia de inițiere a procedurii, considerentele 24-31.

3. DESCRIEREA DETALIATĂ A MĂSURILOR

3.1. Modificarea măsurilor de către Cehia în urma deciziei de inițiere a procedurii

- (29) Ca răspuns la îndoielile exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea secțiunea 3.1.3 de mai jos), Cehia a modificat anumite elemente ale măsurilor planificate inițial.
- (30) În special, aceste modificări se referă la:
- durata contractului de achiziție de energie electrică („CA”), care a fost redusă de la 60 de ani la 40 de ani (a se vedea considerentele 83-85);
 - formula de calcul pentru remunerația beneficiarului din cadrul CA, care a fost modificată pentru a introduce stimulente financiare suplimentare pentru un comportament eficient de planificare a exploatarei și întreținerii (a se vedea considerentele 83-106);
 - justificarea ratei țintă de rentabilitate a capitalurilor proprii („ROE”), în cazul căreia Cehia a eliminat prima de risc nuclear/prima de risc major individual („PRMI”) (a se vedea considerentele 120-140);
 - mecanismul de repartizare a câștigurilor, în cadrul căruia a fost introdus un factor de repartizare ușor mai ridicat în perioada post-CA pentru a reflecta riscurile sporite, în special ca urmare a perioadei mai scurte a CA (a se vedea considerentele 161-169);
 - introducerea unor condiții pentru comercializarea energiei electrice produse de centrala nucleară pe parcursul duratei sale de viață (a se vedea considerentele 112-118);
 - estimări actualizate ale costurilor de construcție și de funcționare ale centralei nucleare pentru a reflecta evoluțiile pieței (a se vedea secțiunea 3.6.6).

⁽¹⁸⁾ Autoritățile cehice explică importanța surselor regenerabile pentru eforturile de decarbonizare ale Cehiei, dar recunosc și limitările acestora în ceea ce privește dezvoltarea unor capacități de producție la scară largă în Cehia (a se vedea considerentul 9 de mai sus). În plus, Cehia a luat în considerare și alte alternative (cum ar fi importurile pentru a aborda deficitul de producție sau producția pe bază de gaze naturale), care au fost prezentate în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea considerentele 19-21). Pe baza celor de mai sus, Cehia a decis că o combinație de surse nucleare și regenerabile are costuri de sistem mai scăzute, prin urmare reprezintă o rută de decarbonizare eficientă din punctul de vedere al costurilor.

⁽¹⁹⁾ Autoritățile cehice explică faptul că LESC a fost precedată de un amplu proces de consultare desfășurat în 2020 și 2021, care a arătat un sprijin larg din partea publicului (63-65 % pe termen lung), precum și un sprijin politic larg.

⁽²⁰⁾ Prezentă decizia nu acoperă un posibil ajutor de stat pentru alte proiecte în temeiul LESC, ci se referă exclusiv la sprijinul acordat proiectului.

(31) Modificările de mai sus sunt prezentate detaliat în restul secțiunii 3 din prezenta decizie.

3.2. Beneficiarii

3.2.1. ČEZ și EDU II

- (32) ČEZ este singurul operator de centrale nucleare din Cehia. Este o societate pe acțiuni cotate la bursele de valori din Praga și Varșovia și societatea-mamă a grupului ČEZ, care își desfășoară activitatea în mai multe țări europene (în special în Cehia, Germania, Polonia, Slovacia, Franța, Italia, Țările de Jos și Austria). Grupul ČEZ își desfășoară activitatea în principal în domeniul producerii, comercializării și distribuției de energie electrică, precum și al vânzării de energie electrică și termică. De asemenea, grupul ČEZ desfășoară, într-o măsură mai mică, și activități în domeniul comerțului cu mărfuri, al distribuției și furnizării de gaze, al mineritului și al serviciilor energetice ⁽²¹⁾. Acționarul majoritar al ČEZ este Cehia, cu 69,78 %, iar drepturile de acționar sunt exercitate de Ministerul Finanțelor.
- (33) Beneficiarul direct al măsurii este Elektrárna Dukovany II a. s. („EDU II”), o filială deținută integral de ČEZ, creată în scopul construirii și exploatării noii centrale nucleare de la amplasamentul de la Dukovany. EDU II va fi beneficiarul CA încheiat pentru vehiculul cu scop special („VSS”) ⁽²²⁾ și al asistenței financiare rambursabile („AFR”) ⁽²³⁾. EDU II și ČEZ beneficiază, de asemenea, de protecția investițiilor în cadrul mecanismului de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică.
- (34) Cehia a explicat că proiectul va fi supravegheat de două comitete (Comitetul director strategic al proiectului și Comitetul director al proiectului) și de o echipă executivă de conducere cu experiență în domeniul centralelor electrice nucleare și convenționale.
- Comitetul director strategic al proiectului ⁽²⁴⁾ (inclusiv reprezentarea din partea ČEZ) este cel mai înalt organism de proiect din cadrul grupului ČEZ. Acesta este prezidat de directorul general (CEO) al ČEZ și este format din membri ai Consiliului de administrație al ČEZ și din alți directori importanți ai ČEZ și ai EDU II, cum ar fi directorul general al EDU II și directorul de proiect.
 - Comitetul director al proiectului este responsabil de gestionarea în comun a proiectului de către ČEZ și EDU II. Acesta este prezidat de directorul general al EDU II și este format din membri ai ČEZ și ai EDU II care sunt responsabili de părți independente ale proiectului. Membrii Consiliului ČEZ au dreptul de a participa periodic la reuniunile acestui comitet.
- (35) În timp ce ČEZ este sponsorul proiectului responsabil cu realizarea controlului strategic și a supravegherii proiectului, EDU II este o entitate separată care va îndeplini toate funcțiile de conducere sub controlul și supravegherea efectivă a ČEZ. Autoritățile cehi susțin că ČEZ și EDU II vor fi guvernate independent una de cealaltă, din motivele următoare.

⁽²¹⁾ Grupul ČEZ, Raportul financiar anual pe 2022, p. 2, disponibil la adresa: <https://www.cez.cz/en/investors/financial-reports/annual-reports>.

⁽²²⁾ Pentru explicații, a se vedea considerentul 40 de mai jos.

⁽²³⁾ Pentru detalii, a se vedea considerentele 170-180 de mai jos.

⁽²⁴⁾ Principalele responsabilități ale Comitetului director strategic al proiectului constau în a aproba planul proiectului și actualizările periodice ale acestuia, precum și criteriile pentru continuarea și finalizarea proiectului; a numi membrii Comitetului director al proiectului și a emite directive pentru punerea în aplicare de către Comitetul director al proiectului; a decide cu privire la orice problemă ridicată de Comitetul director al proiectului; a aproba trecerea proiectului dintr-o etapă în alta și a defini criteriile de acceptare a proiectului; a evalua condițiile de siguranță ale proiectului; a evalua riscurile de securitate semnificative și eventualele incidente de securitate semnificative ale proiectului și a impune, în consecință, măsuri de atenuare și/sau de soluționare a acestora; a aproba evaluarea finală a proiectului după emiterea certificatului de acceptare finală la sfârșitul perioadei de garanție.

- (36) În primul rând, Cehia stabilește că va exista o separare juridică și financiară clară între EDU II și ČEZ. Structura de guvernanță ⁽²⁵⁾ va asigura independența EDU II față de ČEZ și va elimina în mod eficace stimulentele pentru o intervenție nejustificată a ČEZ în activitatea de zi cu zi a EDU II.
- (37) În al doilea rând, clauzele contractului de achiziție vor urmări să protejeze interesul statului de a asigura aprovizionarea și să asigure mecanisme de sancționare în cazul încălcării obligațiilor contractuale de către EDU II. În orice caz, statul ar putea, prin participația sa în cadrul ČEZ ⁽²⁶⁾, să se asigure, de asemenea, că exploatarea deplină a centralei electrice de către EDU II nu este împiedicată.
- (38) În al treilea rând, Cehia explică faptul că există un stimulent economic puternic pentru ca EDU II să funcționeze eficient pe piața energiei electrice, garantat prin formula de remunerare prevăzută în CA. Orice activitate care vizează reducerea veniturilor EDU II ar fi împotriva interesului economic al întreprinderii.
- (39) În al patrulea rând, Cehia explică faptul că proiectul este de o importanță crucială pentru portofoliul de producție și pentru rezultatele financiare ale grupului ČEZ, în special după renunțarea la cărbune și retragerea Dukovany I (care în prezent se preconizează că va avea loc în perioada 2045-2047, a se vedea considerentul 19). Conform planului de afaceri elaborat de ČEZ (a se vedea considerentul 76 de mai jos), grupul ČEZ estimează că valoarea medie anuală a EBITDA pentru EDU II pe durata de viață a proiectului va fi de aproximativ [200-500] de milioane EUR în termeni reali din 2020, ceea ce, în condiții de egalitate a tuturor celorlalte elemente, reprezintă o creștere de aproximativ [10-20] % față de actualul EBITDA al grupului dacă este consolidat integral. Ca atare, amploarea proiectului, în special în raport cu portofoliul de producție și bilanțul actual al ČEZ, înseamnă că acesta va avea implicații semnificative pentru grupul ČEZ în ansamblu.

3.2.2. Vehiculul cu scop special

- (40) Contractul de achiziție (a se vedea secțiunea 3.6) pentru cumpărarea energiei electrice produse de centrala nucleară este prevăzut ca un contract între stat și EDU II, principalul beneficiar al proiectului. Lista termenilor și condițiilor CA semnată între stat și EDU II stipulează că statul va avea dreptul de a atribui/delega anumite drepturi și obligații care decurg din CA (sau o anumită parte a acestuia) unei entități juridice deținute în proporție de 100 % de stat care deține o licență de tranzacționare a energiei electrice în temeiul Legii energiei („vehiculul cu scop special”), care ar deveni parte la acest acord în urma atribuirii/delegării.
- (41) În cazul în care prețurile energiei electrice sunt mai mari decât prețul de exercitare prevăzut în CA (explicat în considerentele 94-106), vehiculul cu scop special nu va necesita resurse suplimentare din partea statului. Totuși, dacă prețul de exercitare din CA este mai mare decât prețurile de piață ale energiei electrice, statul va trebui să finanțeze diferența de preț prin intermediul resurselor de stat, și anume prin bugetul de stat și/sau prin taxe pe consum, în conformitate cu formula de remunerare din CA (explicată în considerentele 88-93 de mai jos). Articolul 8 din LESC lasă la latitudinea statului opțiunea de a utiliza unul sau ambele mecanisme financiare. Autoritățile cehe au explicat că ar fi probabil o combinație între bugetul de stat și taxele specifice.
- (42) Articolul 8 din LESC stabilește normele care permit vehiculului cu scop special să instituie o taxă pe care operatorii sistemelor de transport și de distribuție o pot colecta de la consumatorii de energie electrică și o pot rambursa vehiculului cu scop special. Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei (Oficiul de reglementare în domeniul energiei) ar urma să stabilească metoda și calendarul pentru contabilizare și plata taxei pentru acoperirea

⁽²⁵⁾ Structura de guvernanță a ČEZ și a EDU II poate fi consultată pe următoarele site-uri: <https://www.cez.cz/en/cez-group/cez/governing-bodies-of-cez> și <https://www.cez.cz/cs/o-cez/skupina-cez/vyznamne-spolecnosti-skupiny-cez/elektrarna-dukovany-ii/informace-o-spolecnosti>. Autoritățile cehe au explicat că EDU II este o entitate comercială separată, gestionată în mod independent de Consiliul său de administrație și supravegheată de Consiliul de supraveghere. Mai precis, Consiliul de administrație al EDU II este obligat să acționeze în conformitate cu diligența managerială și în interesul societății. Alte mecanisme de asigurare a independenței EDU II includ drepturile și obligațiile clar definite prevăzute în clauzele contractuale încheiate între ČEZ și EDU II, o interdicție privind transferarea acțiunilor EDU II și o interdicție privind transferarea proprietății asupra EDU II către grupul ČEZ.

⁽²⁶⁾ Structura acționariatului ČEZ poate fi consultată la următoarea adresă: <https://www.cez.cz/en/investors/shares/structure-of-shareholders>.

costurilor relevante. Autoritățile cehe au confirmat și că, în cazul în care se utilizează o taxă, iar veniturile din taxă nu sunt suficiente pentru a acoperi costurile vehiculului cu scop special, restul costurilor ar fi acoperite de la bugetul de stat. Pe de altă parte, în cazul în care taxa, dacă există, ar genera venituri care depășesc costurile, acest excedent s-ar acumula în beneficiul bugetului de stat. Autoritățile cehe au susținut că orice costuri ale vehiculului cu scop special ar fi compensate în cadrul măsurii dacă acestea apar numai în condițiile pieței ⁽²⁷⁾. În plus, legislația privind achizițiile publice va asigura, de asemenea, faptul că vehiculul cu scop special va acționa în condițiile pieței.

- (43) Măsura 1 canalizează în mod eficace fluxurile de lichidități prin vehiculul cu scop special (a se vedea secțiunea 3.6). Prin urmare, vehiculul cu scop special își va asuma pierderile și va primi venituri din vânzarea pe piață a energiei electrice produse de EDU II. Prin urmare, în condiții de piață favorabile, vehiculul cu scop special va reține câștigurile din activitatea de vânzare a energiei electrice. Autoritățile cehe au explicat că aceste venituri vor intra în cele din urmă în bugetul de stat (sau vor fi utilizate pentru a finanța sprijinul pentru investiții în domeniul energiei din surse regenerabile, reducând taxa respectivă), deoarece vehiculul cu scop special va fi deținut și controlat integral de Cehia. Autoritățile cehe au explicat că în cadrul măsurii nu este prevăzută nicio distribuție directă a veniturilor către consumatorii de energie electrică.
- (44) Vehiculul cu scop special va deține o licență de tranzacționare a energiei electrice în temeiul Legii privind energia din Cehia, care îi va permite să plaseze producția EDU II pe piețele angro de energie electrică. Se preconizează că acesta va fi în primul rând o parte responsabilă cu echilibrarea „PRE” în raport cu operatorul de piață ceh, OTE.
- (45) Autoritățile cehe au explicat că obiectivul acestei structuri este de a reduce riscul unor potențiale denaturări ale pieței ca urmare a concentrării puterii de piață în cadrul grupului ČEZ.
- (46) Autoritățile cehe preconizează că vehiculul cu scop special își va înființa propriul birou de tranzacționare și propria activitate la nivel intern. Totuși, acestea au indicat că, în cazul în care vehiculul cu scop special consideră că este mai adecvat și mai eficient din punctul de vedere al costurilor având în vedere abordarea comercială aleasă, el poate organiza o licitație competitivă, transparentă și nediscriminatorie, deschisă tuturor părților adecvate pentru a-și externaliza funcțiile selectate. Aceasta ar putea include rolul de PRE sau funcția de tranzacționare în viitor, în cazul în care există un număr suficient de contrapărți potențiale calificate pe piața relevantă. Însă în niciun caz tranzacționarea energiei electrice de către vehiculul cu scop special nu poate fi externalizată către grupul ČEZ sau către entități care fac parte din grupul ČEZ.
- (47) Astfel, vehiculul cu scop special fie va vinde energia electrică pe piața angro utilizând propriul birou de tranzacționare, fie își va externaliza activitatea încheind un contract cu un terț, care se va angaja apoi să vândă energia electrică pe piață în numele său. De asemenea, vehiculul cu scop special poate încheia contracte bilaterale pentru vânzarea de energie electrică sau contracte de acoperire a riscurilor cu clienți individuali, în plus față de vânzarea pe piața pentru ziua următoare și pe piața intrazilnică (la vedere).
- (48) Cehia a explicat că se preconizează că vehiculul cu scop special va fi înființat nu mai devreme de 2030, dar nu mai târziu de 12 luni înainte de darea în exploatare a noii centrale nucleare, pentru a se evita costurile inutile, având în vedere incertitudinile legate de piață și de mediul de reglementare după 2030. Potrivit Cehiei, vehiculul cu scop special va fi constituit în conformitate cu dreptul național și cu dreptul Uniunii Europene aplicabil, și anume asigurând în special principiile independenței, competenței și transparenței. Conform LESC, se preconizează că vehiculul cu scop special va fi o entitate deținută în proporție de 100 % de stat care va deține o licență de tranzacționare a energiei electrice ⁽²⁸⁾.
- (49) Vehiculul cu scop special nu va face parte dintr-un grup integrat pe verticală controlat de ČEZ. Structura corporativă a vehiculului cu scop special va fi interpretată în conformitate cu Legea nr. 90/2012 Coll. privind societățile comerciale și cooperativele (Legea privind societățile comerciale), inclusiv cu normele privind obligația de diligență managerială a membrilor organelor vehiculului cu scop special. Consiliul de supraveghere al vehiculului cu scop special va fi instituit pentru a asigura principiile competenței și transparenței. În plus, va fi instituit un comitet de audit independent care să supravegheze toate activitățile contabile și de audit ale vehiculului cu scop special.

⁽²⁷⁾ Autoritățile cehe au explicat că condițiile pieței pentru costurile de funcționare ale vehiculului cu scop special vor fi asigurate prin comparație cu costurile de referință ale altor comercianți care își desfășoară activitatea pe aceeași piață. Aceste costuri ar fi supravegheate și auditate în mod regulat. Costurile de funcționare ale vehiculului cu scop special ar fi acoperite din veniturile de pe piață care depășesc prețul de exercitare, dacă este cazul. În caz contrar, acestea ar fi acoperite de stat.

⁽²⁸⁾ Articolul 6 alineatul (1) din LESC prevede următoarele: Ministerul autorizează o entitate juridică deținută în proporție de 100 % de stat care deține o licență de tranzacționare a energiei electrice în temeiul Legii privind energia (denumită în continuare „entitatea autorizată”) să îndeplinească obligațiile care decurg din contractul de cumpărare și obligațiile aferente în temeiul prezentei legi.

3.2.3. *Selectarea beneficiarului*

- (50) Autoritățile cehice au explicat că alegerea modelului actual de proiect și a ČEZ ca promotor al proiectului a fost rezultatul unei evaluări detaliate efectuate de guvern, dar nu a fost precedată de o licitație, de un proces de selecție sau de o cerere publică de exprimare a interesului.
- (51) În iunie 2017, Comitetul permanent pentru energie nucleară a elaborat și a discutat un raport ⁽²⁹⁾ care rezuma analiza efectuată, precum și evaluarea diferitelor modele de investitori (inclusiv consorțiile de societăți private) și modele de finanțare avute în vedere pentru proiect. Raportul a detaliat trei opțiuni. Prima opțiune a fost un consorțiu de investitori privați, cu trei subopțiuni: (i) un consorțiu de investitori care să excludă complet participarea statului ceh sau a grupului ČEZ; (ii) un consorțiu de investitori cu o participație minoritară deținută de grupul ČEZ; și (iii) un consorțiu de investitori cu o participație minoritară deținută de stat. Această primă opțiune nu a fost selectată din cauza nivelului scăzut de control pe care statul îl putea exercita asupra finalizării proiectului. A doua opțiune a fost realizarea integrală a proiectului de către o entitate separată deținută de stat care urma să fie însărcinată cu construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare. Deși s-a considerat că această opțiune oferă suficientă securitate, ea a fost respinsă din cauza impactului ridicat asupra bugetului și a lipsei de cunoștințe tehnice suficiente.
- (52) A treia opțiune, în care ČEZ era promotorul proiectului ⁽³⁰⁾, a fost considerată optimă de către autoritățile cehice, deoarece asigura controlul necesar din partea statului (în special prin înființarea vehiculului cu scop special) și valorifica experiența ČEZ în construirea și exploatarea centralelor nucleare. Potrivit autorităților cehice, ČEZ este entitatea cea mai potrivită pentru a acționa în calitate de dezvoltator și investor al proiectului, în parte datorită participației majoritare deținute de Cehia, reprezentată de Ministerul Finanțelor, în cadrul societății, care oferă guvernului ceh siguranță în ceea ce privește aspectele de securitate națională și disponibilitatea fondurilor pentru capitalul propriu necesar. Această opțiune a fost aprobată în urma Rezoluției Guvernului nr. 485 din 8 iulie 2019.
- (53) Autoritățile cehice au explicat că ČEZ are o vastă experiență pe piață ca dezvoltator și operator credibil și capabil de centrale nucleare în Cehia și este foarte familiarizat cu cadrul legislativ și de reglementare, inclusiv cu procedurile de autorizare. Fiind una dintre cele mai mari zece întreprinderi energetice din Europa, grupul ČEZ are experiență și în cercetarea nucleară, în planificarea, construirea și întreținerea instalațiilor energetice și în prelucrarea subproduselor energetice. Astfel, autoritățile cehice au explicat că ČEZ deține personal cu înaltă calificare și cu experiență nu doar în domeniul energiei nucleare, ci și în domeniul achizițiilor publice și al negocierilor, ceea ce ar trebui să constituie un avantaj pentru realizarea proiectului.
- (54) Potrivit autorităților cehice, disponibilitatea unor amplasamente adecvate pentru construirea unei centrale nucleare și raționalitatea economică a unei astfel de construcții constituie alte aspecte importante ale proiectului. Cehia dispune de condiții geologice, geografice și tehnice adecvate limitate pentru construirea unei noi centrale nucleare în ceea ce privește stabilitatea subsolului, disponibilitatea apei și posibilitatea de a transporta energia produsă. Autoritățile cehice au considerat că cele mai bune condiții, verificate pe o perioadă de peste 30 de ani de funcționare a unităților existente, erau la Dukovany.
- (55) Autoritățile cehice au detaliat eforturile pregătitoare întreprinse de ČEZ până în prezent. Mai precis, ČEZ a dobândit dreptul de proprietate asupra amplasamentului propus pentru centrala nucleară, proces inițiat în aprilie 2008 și finalizat în 2021. În plus, ČEZ a efectuat studii de fezabilitate cu scopul de a accelera calendarul de dezvoltare a proiectului și de a reduce costurile asociate. Aceste acțiuni au fost întreprinse pentru a atenua deficitul de capacitate

⁽²⁹⁾ *Analýza vhodného investorského modelu pro výstavbu nového jaderného zdroje a návrh možných modelů financování pro zajištění návratnosti investic* (Comitetul permanent pentru energie nucleară, „Analiza unui model adecvat de investitor pentru construirea unei noi centrale nucleare și propunerea de modele posibile de finanțare care să asigure rentabilitatea investiției”, iunie 2017).

⁽³⁰⁾ Acest model a fost evaluat suplimentar într-un raport complementar din 2018: *Analýza vybraných investorských modelů výstavby nových jaderných zdrojů a způsobu jejich financování*. Raportul respectiv a luat în considerare costurile unitare de producție a energiei electrice preconizate pentru diferitele variante de proprietate, o analiză SWOT detaliată a fiecărei variante, modul în care fiecare variantă îndeplinește cel mai bine obiectivele politicii energetice de stat și ale Planului național de acțiune pentru energia nucleară, precum și impactul bugetar al fiecărui model. Raportul a inclus și o evaluare a riscurilor.

preconizat și pentru a asigura securitatea nevoilor de aprovizionare ale sistemului. În plus, Cehia a subliniat că proiectele alternative cu orizonturi de dezvoltare mai îndelungate nu ar răspunde în mod adecvat preocupărilor imediate legate de aprovizionare. Autoritățile cehice au explicat că, în cazul în care un alt promotor de proiect ar vizeze un amplasament adecvat pentru o centrală nucleară în Cehia, au fost estimate întârzieri semnificative care ar depăși cu până la 14 ani calendarul proiectului, însoțite de riscuri și costuri mai mari. În cele din urmă, autoritățile cehice au explicat că, în cazul unui alt promotor de proiect, ar putea fi suportate costuri suplimentare de aproximativ [200-700] de milioane EUR, care să acopere valoarea amplasamentului centralei nucleare, obținerea de autorizații, activitățile de dezvoltare și sinergiile cu infrastructura centralei nucleare existente.

- (56) ČEZ și EDU II dețin deja o serie de licențe și aprobări esențiale pentru realizarea proiectului, cum ar fi o evaluare a impactului asupra mediului și o autorizație de amplasare în conformitate cu Legea privind energia atomică și autorizația de stat pentru o nouă centrală nucleară. De asemenea, este în desfășurare procesul de obținere a autorizației de construire și a autorizației de amenajare, necesare în conformitate cu normele naționale.
- (57) Autoritățile cehice au explicat că economia țării este în mare măsură expusă amenințărilor din surse externe în ceea ce privește furnizarea de energie. Proprietatea publică asupra majorității acțiunilor ČEZ a fost un aspect important al selecției, în special din perspectiva necesității de a asigura protejarea intereselor Cehiei în materie de securitate națională.
- (58) Prin extinderea capacității de producere a energiei nucleare din portofoliul grupului ČEZ pentru a înlocui dezafectarea în viitor a unora dintre capacitățile de producție existente, proiectul constituie o parte centrală a strategiei de afaceri pe termen mediu și lung a ČEZ.
- (59) În cele din urmă, Cehia a susținut că nu există nicio alternativă viabilă pentru proiect în afară de ČEZ, fără ca acest lucru să aibă vreo influență asupra unor proiecte similare viitoare.

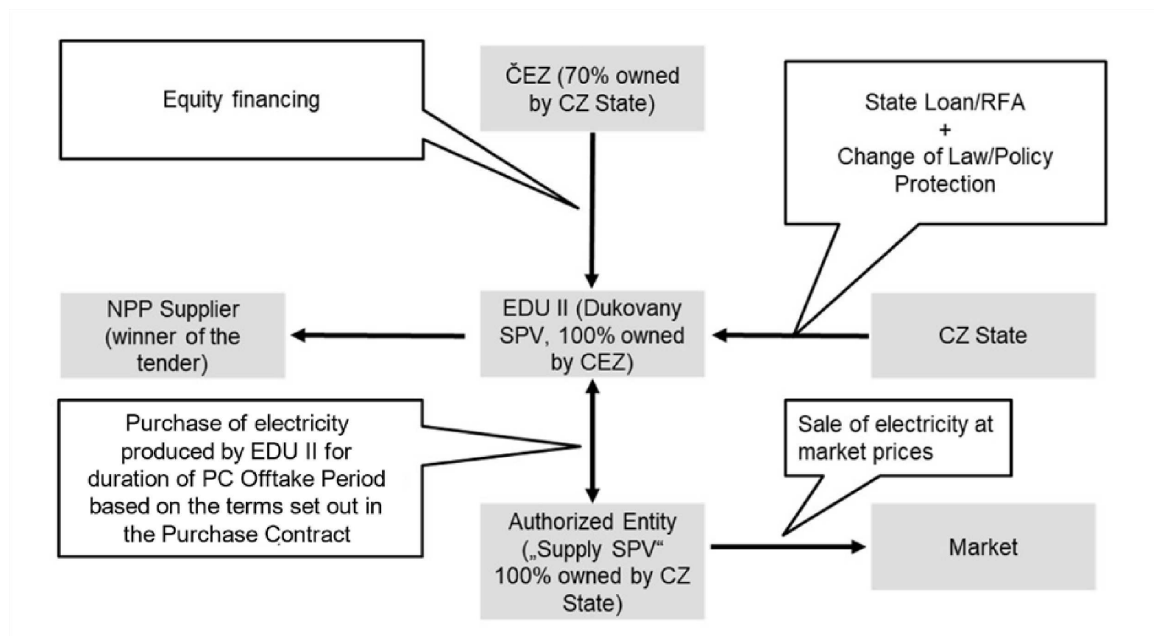
3.3. Descrierea generală a proiectului

- (60) Proiectul constă în construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare la amplasamentul de la Dukovany, din Cehia, cu o capacitate de până la 1 200 MW.
- (61) Legea privind emisiile scăzute de carbon, care creează un cadru larg pentru sprijinirea investițiilor în energia nucleară, nu intră în domeniul de aplicare al prezentei decizii, întrucât este o lege general aplicabilă, distinctă de măsurile de sprijin de stat concepute și avute în vedere în mod specific pentru proiect.
- (62) Sprijinul de stat constă într-un pachet de trei măsuri:
- (63) Măsura 1: un contract de achiziție de energie electrică („CA” sau „contract de cumpărare”) între beneficiarul principal – EDU II, o filială deținută integral de ČEZ, și statul reprezentat de Ministerul Industriei și Comerțului („ministerul”). Energia electrică va fi vândută unei întreprinderi care funcționează ca vehicul cu scop special și care urmează să fie constituită într-o etapă ulterioară, deținută și gestionată în mod direct de stat (a se vedea secțiunea 3.6).
- (64) Măsura 2: un împrumut de stat (asistență financiară rambursabilă, „AFR”) la o rată a dobânzii subvenționată, care să acopere, în principiu, 100 % din costurile de construcție (a se vedea secțiunea 3.7).
- (65) Măsura 3: un mecanism de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică pentru ČEZ în calitate de investitor (denumit uneori și „investitorul”; a se vedea secțiunea 3.8).

(66) Figura următoare prezintă beneficiarii (a se vedea secțiunea 3.2) și structura proiectului:

Figura 1

Structura proiectului de la Dukovany

Sursa: Autoritățile cehe.

(67) Proiectul este împărțit în cinci etape:

- Etapa 1: Pregătirea și selectarea furnizorilor [2020-2025];
- Etapa 2: Lucrările preliminare [2025-2029];
- Etapa 3: Construirea și darea în exploatare [2030-2036];
- Etapa 4: Perioada de garanție [2036-2038];
- Etapa 5a: Funcționarea [2038-2096];
- Etapa 5b: Dezafectarea [2096-2116].

(68) Se preconizează că noua centrală nucleară va fi dată în exploatare în 2036 pentru activități de testare, iar activitățile comerciale sunt planificate să înceapă în 2038. Centrala va avea o durată de viață operațională de 60 de ani și este planificată să fie dezafectată în 2096.

(69) Autoritățile cehe au explicat că un prim contract de punere în aplicare încheiat între Cehia, ČEZ și EDU II reglementează etapa 1 a proiectului, și anume până la selectarea contractantului pentru serviciile de inginerie, achiziții și construire („IAC”). Acest contract servește, printre altele, intereselor fundamentale privind securitatea ale Cehiei în cursul punerii în aplicare a proiectului și asigură accesul Cehiei la informații privind proiectul, precum și punerea în aplicare a cerințelor de securitate pentru procedurile de selecție. Se preconizează că această etapă va fi finalizată în 2025. Pentru etapele 2 și 3 ale proiectului (și anume lucrările preliminare, construirea și darea în exploatare), primul contract de punere în aplicare prevede că, la 31 decembrie 2024 sau înainte de această dată, cel de-al doilea contract de punere în aplicare sau CA va fi semnat și va înlocui primul contract de punere în aplicare. Ulterior, configurația contractuală include CA, un acord cu investitorul și o decizie a statului de a furniza AFR.

- (70) Cehia susține că, din cauza interesului esențial prezentat de proiect pentru securitatea națională, statul a trebuit să includă în cadrul contractual condiții prin care să se asigure că deține un control suficient asupra proiectului. Aceste condiții sunt prevăzute în primul contract de punere în aplicare, inclusiv în ceea ce privește schimbul de informații confidențiale și aspectele legate de securitatea statului. În cadrul acestui contract, părțile consideră că interesele privind securitatea națională constituie un motiv valabil pentru o derogare de la normele naționale în materie de achiziții publice în temeiul articolului 29 litera (a) din Legea nr. 134/2016 privind achizițiile publice ⁽³¹⁾ pentru selectarea unei părți contractante pentru construirea centralei electrice.
- (71) ČEZ și EDU II au discutat despre organizarea de licitații în afara regimului prevăzut de Legea privind achizițiile publice cu Oficiul național pentru Protecția Concurenței și au obținut un aviz pozitiv la 15 iunie 2020, înainte de a iniția procedura de ofertare ⁽³²⁾.
- (72) Furnizorul de servicii IAC va fi responsabil cu activitățile de inginerie, construire și darea în exploatare a proiectului. Ca urmare a deciziei statului de a exclude solicitanții din statele care nu erau părți la Acordul privind achizițiile publice ⁽³³⁾, la momentul lansării procesului de achiziție existau trei opțiuni tehnologice posibile:
- AP1000 design de la Westinghouse Electric Company LLC (SUA);
 - APR1000+ design de la Korea Hydro & Nuclear Power (Coreea de Sud); și
 - EPR 1200 design de la EdF (Franța).
- (73) Procedura de ofertare pentru selectarea contractantului pentru serviciile IAC a fost lansată de ČEZ, prin intermediul filialei sale EDU II, în martie 2022, iar ofertele inițiale ale celor trei furnizori preselecți au fost primite în luna noiembrie a aceluiași an. După prelungirea de două ori a termenului de depunere a ofertelor finale, cei trei furnizori potențiali preselecți au prezentat oferte actualizate la 31 octombrie 2023. Cehia a explicat că, în conformitate cu termenii procedurii de licitație, ofertele respective trebuiau să includă oferte ferme pentru construirea celei de a cincea unități de la Dukovany, care face obiectul proiectului și constituie baza prezentei decizii, precum și oferte fără caracter obligatoriu pentru trei unități suplimentare, dintre care una la amplasamentul de la Dukovany și două la amplasamentul de la Temelín.
- (74) La 31 ianuarie 2024, guvernul ceh a decis ⁽³⁴⁾ să extindă domeniul de aplicare al licitației pentru serviciile IAC, încredințând EDU II sarcina de a solicita oferte ferme pentru până la patru reactoare nucleare (inclusiv proiectul), cu scopul de a asigura opțiunea de a proceda la execuția acestor unități suplimentare la un moment dat în viitor, atunci când și dacă statul ceh decide să facă acest lucru. Cehia a explicat că nici investitorul/operatorul, nici modelul de finanțare pentru aceste unități suplimentare nu au fost stabilite la momentul adoptării prezentei decizii. Guvernul ceh a însărcinat ministrul industriei și comerțului și ministrul finanțelor să prezinte guvernului, până la 31 decembrie 2024, o propunere pentru finanțarea celor trei unități nucleare noi suplimentare de la amplasamentele de la Dukovany și Temelín. Sprijinul de stat pentru construirea acestor trei unități suplimentare, dacă există, nu intră în domeniul de aplicare al prezentei decizii.
- (75) Autoritățile cehe se angajează ca, în cazul în care ajutorul de stat este considerat necesar pentru cele trei unități nucleare suplimentare, pe lângă cel de al cincilea reactor de la amplasamentul de la Dukovany, Cehia să notifice ajutorul Comisiei Europene și să aștepte aprobarea Comisiei înainte de punerea în aplicare.

⁽³¹⁾ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134#>.

⁽³²⁾ A se vedea Oficiul pentru Protecția Concurenței, articolul 29 alineatul (1) litera (a) din Legea nr. 134/2016 Coll. privind achizițiile publice, 15 iunie 2020, disponibilă la adresa: <https://uohs.gov.cz/cs/legislativa/verejne-zakazky.html>. La 23 ianuarie 2024, Oficiul pentru Protecția Concurenței a confirmat că acest lucru se aplică și în cazul modificărilor aduse procedurii de licitație introduse pentru a solicita oferte obligatorii pentru patru reactoare.

⁽³³⁾ Organizația Mondială a Comerțului, Acordul privind achizițiile publice, astfel cum a fost modificat la 30 martie 2012 („AAP 2012”), https://www.wto.org/english/tratop_e/gproc_e/gp_gpa_e.html.

⁽³⁴⁾ A se vedea Rezoluția Guvernului nr. 74 din 31 ianuarie 2024.

3.4. Lucrările pregătitoare pentru proiect

- (76) Având în vedere necesitatea unei noi capacități nucleare, ČEZ a aprobat în 2010 un plan de afaceri inițial pentru adăugarea unei capacități de până la 1 200 MW la amplasamentul de la Dukovany până în 2036. În același an a fost finalizat un studiu de fezabilitate pentru extinderea capacităților nucleare actuale la amplasamentul de la Dukovany. Un plan de afaceri inițial elaborat de ČEZ a fost prezentat Comisiei în iunie 2021, iar o versiune actualizată a fost furnizată la 25 octombrie 2023.
- (77) ČEZ a început să achiziționeze terenul necesar pentru proiect încă din aprilie 2008. În februarie 2024, EDU II deținea terenul necesar pentru proiect și toți ofertanții (din cadrul licitației pentru serviciile IAC) au fost informați cu privire la spațiul disponibil.
- (78) Proiectul a trebuit să facă obiectul unei evaluări a impactului asupra mediului („EIM”) care să identifice, să descrie și să evalueze în mod cuprinzător impactul previzibil asupra mediului și a sănătății publice. Acest proces a fost demarat la începutul anului 2016 și a inclus consultări internaționale și discuții publice în 2018. Evaluarea impactului asupra mediului a fost urmată de o evaluare independentă pozitivă, iar Ministerul Mediului a emis o declarație fermă pozitivă privind evaluarea impactului asupra mediului al proiectului în august 2019 ⁽³⁵⁾, o etapă necesară pentru începerea autorizării proiectului.
- (79) În martie 2020, ČEZ și EDU II au demarat procesul de evaluare a amplasamentului pentru o instalație nucleară în ceea ce privește securitatea nucleară, radioprotecția, siguranța tehnică, situația radiațiilor, monitorizarea, gestionarea evenimentelor extraordinare legate de radiații și securitatea privind radiațiile pe durata de viață a unei instalații nucleare. EDU II a obținut autorizația pentru amplasarea instalației nucleare în martie 2021, care este prima autorizație necesară pentru o unitate nucleară nouă. Cehia afirmă că au fost obținute toate licențele și autorizațiile esențiale necesare pentru a facilita avansarea la timp a proiectului.

3.5. Caracteristicile tehnice

- (80) Proiectul vizează construirea unui reactor cu apă sub presiune („PWR”) de generație III+. Se consideră că un interval cuprins între 850 MW și 1 200 MW oferă suficiente soluții tehnice pentru selectarea furnizorului de tehnologie. Autoritățile cehice explică faptul că partenerii pentru tehnologie și realizarea proiectului vor fi selectați printr-o procedură de licitație competitivă și transparentă.
- (81) Autoritățile cehice au explicat, de asemenea, că proiectul va îndeplini criteriile tehnice de examinare prevăzute la punctul 4.27 din actul delegat adoptat în temeiul Regulamentului privind taxonomia ⁽³⁶⁾. La 11 ianuarie 2023, Cehia a adoptat Rezoluția Guvernului nr. 24/2023 ⁽³⁷⁾, care stabilește obligația Cehiei de a îndeplini criteriile tehnice de examinare în legătură cu gestionarea deșeurilor radioactive, care decurge din Regulamentul privind taxonomia. Mai precis, această rezoluție impune respectarea punctelor 4.26, 4.27 și 4.28 din anexa I la Regulamentul privind taxonomia, inclusiv a cerințelor de a avea un plan documentat cu etape detaliate pentru a avea în funcțiune o instalație de depozitare definitivă a deșeurilor radioactive de înaltă activitate până în 2050, și utilizarea de combustibil rezistent la accidente începând din 2025. Conform rezoluției respective, ministrul industriei și comerțului trebuie să prezinte guvernului ceh, până la 31 decembrie 2024, o propunere de actualizare a politicii naționale privind gestionarea deșeurilor radioactive și a combustibilului uzat, inclusiv termenul pentru selectarea amplasamentului final și a amplasamentelor de rezervă pentru viitoarea instalație de depozitare la adâncime.
- (82) În plus, autoritățile cehice explică faptul că, în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia, la sfârșitul duratei de viață utile estimate a centralei nucleare vor exista resurse disponibile corespunzătoare costului estimat al gestionării deșeurilor radioactive și al dezafectării, fapt demonstrat de includerea costurilor de dezafectare și de tratare a deșeurilor nucleare în modelul financiar al proiectului (a se vedea secțiunea 3.6.6).

⁽³⁵⁾ https://portal.cenia.cz/eiasea/detail/EIA_MZP469?lang=en.

⁽³⁶⁾ A se vedea Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei din 9 martie 2022 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2139 în ceea ce privește activitățile economice din anumite sectoare energetice și a Regulamentului delegat (UE) 2021/2178 în ceea ce privește publicarea de informații specifice referitoare la activitățile economice respective (JO L 188, 15.7.2022, p. 1).

⁽³⁷⁾ A se vedea Rezoluția Guvernului nr. 24/2023 din 11 ianuarie 2023, disponibilă la adresa: <https://www.odok.cz/portal/zvlady/jednani-detail/2023-01-11/>.

3.6. Măsura 1: Contractul de achiziție (CA)

3.6.1. Principalele elemente ale CA

- (83) Prima măsură constă în contractul de achiziție dintre stat, în calitate de cumpărător, și EDU II, în calitate de furnizor, care oferă sprijin sub formă de venit în primii 40 de ani de funcționare a centralei nucleare. Beneficiarul este EDU II, o filială deținută integral de grupul ČEZ (a se vedea secțiunea 3.2), iar contrapartea la contract va fi vehiculul cu scop special deținut integral de statul ceh (a se vedea secțiunea 3.2.2).
- (84) Cehia notificase inițial o durată a contractului de 60 de ani, la un preț fix estimat între 50 și 60 EUR/MWh, care stimula centrala electrică să maximizeze producția.
- (85) Pentru a răspunde îndoielilor exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii, Cehia a înlocuit măsura descrisă în considerentul 84 de mai sus prin CA cu o formulă de remunerare, pe care Cehia o consideră a avea efecte similare cu cele ale unui contract bidirecțional pentru diferență („CFD”) ⁽³⁸⁾ care, pe lângă o garanție pentru venituri, include și o limitare ascendentă a veniturilor de pe piață ale beneficiarului. Cehia a explicat că măsura de sprijin modificată va oferi stimulente adecvate pentru ca EDU II să funcționeze și să participe în mod eficient pe piețele energiei electrice prin optimizarea producției sale ca răspuns la semnalele de piață, în limitele constrângerilor tehnice ale centralei.
- (86) Conform proiectului de clauze ale CA, vehiculul cu scop special va cumpăra toată energia electrică produsă și exportată în rețea de EDU II („volumul producției”) pe o perioadă de 40 de ani („perioada de cumpărare”) de la începutul funcționării ⁽³⁹⁾. EDU II va fi obligată să își vândă întregul volum al producției în cursul perioadei de cumpărare prevăzute în CA exclusiv către vehiculul cu scop special și va primi plăți bazate pe formula de remunerare prevăzută în CA (a se vedea considerentul 88 de mai jos).
- (87) Toate drepturile de dispecerizare aparțin EDU II. În cazul în care vehiculul cu scop special nu reușește să cumpere volumul producției sau o parte a acestuia, EDU II va vinde energia electrică, în această situație excepțională, în calitate de entitate care preia prețul, pe piața la vedere. Cehia susține că scopul este de a asigura capacitatea de a continua producția de energie electrică până la soluționarea situației. Motivele pot fi de ordin juridic (pierderea autorizației de tranzacționare), financiar (insolvență, incapacitatea de a-și îndeplini obligațiile, neîndeplinirea condițiilor financiare de decontare a abaterilor) sau tehnic (pierderea accesului vehiculului cu scop special la piață). În aceste circumstanțe, centrala electrică este încă în funcțiune, iar energia electrică trebuie introdusă pe piață. Vehiculul cu scop special va plăti către EDU II compensații care să acopere orice deficit față de veniturile pe care EDU II le-ar fi obținut dacă vehiculul cu scop special și-ar fi respectat obligația de cumpărare. Cehia s-a angajat ca, în acest caz, EDU II să vândă toată energia electrică produsă pe piața la vedere (piața pentru ziua următoare sau piața intrazilnică bazată pe bursă) în calitate de entitate care preia prețul (prin urmare, fără a stabili un preț minim pentru energia electrică). Autoritățile cehi au susținut că, în această situație, EDU II nu poate selecta niciun cumpărător specific (întrucât vânzarea are loc pe o bursă anonimă) și nici nu poate stabili prețul sau condițiile de vânzare (deoarece produsele standard sunt vândute la prețul marginal la bursă). Autoritățile cehi susțin că într-un astfel de caz ministerul, în calitate de entitate responsabilă cu desemnarea vehiculului cu scop special, va lua măsurile necesare pentru a restabili capacitatea vehiculului cu scop special de a-și îndeplini obligațiile de cumpărare. În conformitate cu Legea privind energia cu emisii scăzute de carbon, vehiculul cu scop special sau ministerul va informa NRA cu privire la orice astfel de eveniment.

⁽³⁸⁾ Un „contract bidirecțional pentru diferență” înseamnă un contract semnat între un operator al unei instalații de producere a energiei electrice și o contraparte, de obicei o entitate publică, care asigură atât o protecție a remunerației minime, cât și o limitare a remunerației în exces; contractul este menit să mențină stimulentele destinate instalației de producere, pentru ca aceasta să funcționeze și să participe eficient pe piețele energiei electrice.

⁽³⁹⁾ Potrivit autorităților cehi, perioada de cumpărare prevăzută în CA (și anume perioada în care se aplică obligația de achiziționare de energie electrică a vehiculului cu scop special) începe de la data cea mai apropiată dintre: (i) data de începere, și anume ziua în care centrala nucleară exportă prima dată energie electrică în rețea și EDU II a notificat statului/vehiculului cu scop special că dorește ca data de începere să aibă loc sub rezerva unor termene care urmează să fie definite în CA; și (ii) data limită, și anume ziua următoare ultimei zile a ferestrei țintă de dare în exploatare, care durează cinci ani începând de la data țintă de dare în exploatare. Data țintă de dare în exploatare va fi prelungită pentru a ține seama de eventualele întârzieri cauzate de evenimente care constituie motive legitime. Autoritățile cehi au explicat că orice întârziere în începerea funcționării comerciale dincolo de fereastra țintă de dare în exploatare, care este definită ca o perioadă de cinci ani începând de la data țintă de dare în exploatare, reduce efectiv durata CA.

- (88) Formula de remunerare din CA calculează sumele care trebuie plătite de vehiculul cu scop special către EDU II sau invers. Formula constă în două componente 1. o decontare *ex post*; și 2. expunerea la piață. Este concepută pe baza următoarelor formule de referință:

$$R = \underbrace{(f - p') * k}_{\text{settlement term}} + \underbrace{\sum_h q_h * p_h}_{\text{market exposure}}$$

incluzând anumite ajustări aplicabile termenului de decontare *ex post*, în funcție de circumstanțele pieței și de costul de funcționare al centralei. Mai precis, formula de remunerare din CA este definită după cum urmează:

$$\text{If } p' > c : R = \max [(f - p') * k; (a * c - p') * q] + \sum_h q_h * p_h \quad \text{If } p' \leq c : R = (f - c) * k + \sum_h q_h * p_h$$

unde:

- (R) este remunerația;
- (p_h) este prețul pieței definit ca prețul de piață orar pentru ziua următoare pe PXE⁽⁴⁰⁾;
- (q_h) este volumul producției EDU II într-o anumită oră;
- (q) este volumul producției EDU II însumat pe perioada de decontare (perioada în care este definit prețul de referință al pieței, și anume un an);
- (f) este prețul de exercitare (a se vedea secțiunea 3.6.2);
- (p') este prețul de referință al pieței definit ca media simplă *ex post* a prețurilor pieței (p_h) pe parcursul anului care se încheie cu data la care se calculează prețul de referință al pieței;
- (k) este cantitatea de referință definită *ex ante* ca volumul estimat al producției pe parcursul perioadei de decontare;
- (c) este costul variabil de funcționare al centralei electrice;
- (a) alfa se definește ca raportul dintre prețul de exercitare și costul de funcționare ($a=f/c$). Alfa se stabilește la momentul în care decontarea *ex post* plătită către EDU II este calculată pe baza valorilor aplicabile ale (c) și (f).

- (89) Autoritățile cehe au explicat că primul termen al formulei de referință, și anume decontarea *ex post*, va oferi stabilitate veniturilor beneficiarului, indiferent de condițiile medii de piață, asigurând în același timp statul împotriva supracompensării⁽⁴¹⁾. Decontarea *ex post* va fi calculată pentru perioada de decontare (perioada în care este definit prețul de referință al pieței, și anume un an) pe baza valorilor reale pentru prețul de referință al pieței, alfa și alți parametri aplicabili și va fi plătită la două luni după încheierea fiecărei perioade de decontare. Principiul general al formulei de referință este că, atunci când prețul de referință al pieței (p') este mai mic decât prețul de exercitare (f), centrala electrică va primi diferența dintre prețul de exercitare (f) și prețul de referință al pieței (p') pentru cantitatea de referință (k); în schimb, atunci când prețul de referință al pieței (p') este mai mare decât prețul de exercitare (f), centrala electrică va fi obligată să ramburseze diferența pentru cantitatea de referință (k).
- (90) În comparație cu formula de referință, formula de remunerare din CA include anumite ajustări ale termenului de decontare *ex post*, în funcție de circumstanțele pieței (p') și de costul variabil de funcționare unitar (c) al centralei, astfel cum este definit în considerentul 88. Mai precis, atunci când prețul de referință al pieței (p') este mai mare decât costul variabil de funcționare al centralei electrice (c) pe parcursul perioadei de decontare, termenul de decontare *ex post* va fi ajustat astfel încât să limiteze recuperarea, cu intenția de a oferi o protecție împotriva

⁽⁴⁰⁾ Power Exchange Central Europe (Bursa de Energie Electrică a Europei Centrale) este o bursă de energie specializată în piețele energiei din Europa Centrală și de Sud-Est. Pentru mai multe detalii a se vedea: PXE – Power Exchange Central Europe, a.s.

⁽⁴¹⁾ Supracompensarea este abordată și prin mecanismul de repartizare a câștigurilor (a se vedea secțiunea 3.6.7).

pierderilor operaționale în cazul unor întreruperi neplanificate atunci când prețurile sunt ridicate. De exemplu, dacă prețul de referință al pieței este mai mare decât costurile variabile de funcționare (c) și mai mare decât prețul de exercitare (f), EDU II va rambursa diferența dintre prețul de referință al pieței (p) și prețul de exercitare (f) pentru cea mai mică valoare dintre cantitatea de referință (k) și volumul producției (q). Atunci când prețul de referință al pieței (p) este egal sau mai mic decât costul variabil de funcționare al centralei electrice (c), valoarea decontării *ex post* va fi plafonată la diferența dintre prețul de exercitare (f) și costurile variabile de funcționare (c) înmulțită cu cantitatea de referință (k), cu intenția de a oferi o protecție împotriva remunerării excesive atunci când prețurile sunt scăzute.

- (91) Al doilea termen al formulei de referință, și anume expunerea la piață, este menit să ofere stimulente pentru ca EDU II să își optimizeze funcționarea pe tot parcursul anului pe baza semnalelor privind prețul pieței orar pentru ziua următoare (p_h). La sfârșitul fiecărei luni, EDU II va primi plățile respective de la vehiculul cu scop special pe baza sumei volumului său de producție orar real înmulțit cu prețurile de piață efective din fiecare oră a lunii respective, și anume $\sum q_h * p_h$.
- (92) În cadrul CA, EDU II este liberă să decidă asupra producției sale și nu este obligată să mențină un nivel minim prestabilit de producție. Toată energia electrică produsă de EDU II va fi achiziționată de vehiculul cu scop special, care o va vinde pe piață, pe baza unei strategii de vânzare care va respecta anumite angajamente (a se vedea secțiunea 3.6.4). Orice diferență între prețul realizat pe piață de vehiculul cu scop special și prețul de piață plătit către EDU II este suportată de vehiculul cu scop special.
- (93) Cehia a susținut că CA va fi încheiat într-o etapă ulterioară, după selectarea contractantului pentru serviciile IAC și a partenerilor pentru realizarea proiectului. CA va fi încheiat și semnat în conformitate cu clauzele contractuale privind serviciile IAC. Vehiculul cu scop special va fi înființat ulterior și înainte de darea în exploatare a noii centrale electrice construite, în calitate de contraparte contractuală prevăzută în CA.

3.6.2. Stabilirea prețului de exercitare pentru CA

- (94) Autoritățile cehi au explicat că CA va stabili prețul de exercitare inițial calculat pe baza modelului financiar („modelul financiar”) prezentat de Cehia ⁽⁴²⁾ astfel încât să permită investitorului să obțină o rentabilitate țintă a capitalurilor proprii [„rata internă de rentabilitate a capitalurilor proprii permisă” („RIR” sau „ROE”)] de [9-11] % pentru finanțarea nominală, după impozitare, precomercială pe durata de viață operațională preconizată a proiectului (inclusiv costurile de dezafectare). Valoarea prețului de exercitare pe baza ipotezelor modelului financiar prezentat Comisiei la 15 martie 2024 este de [65-80] EUR/MWh ⁽⁴³⁾, iar valoarea cantității de referință este de [75-100] % din capacitatea netă. Valoarea prețului de exercitare poate varia foarte mult în funcție de diferiții parametri de intrare descriși mai jos în această subsecțiune. În cazul în care, de exemplu, costurile de construcție preconizate după încheierea contractului pentru serviciile IAC ar fi semnificativ mai mari decât în ipotezele inițiale, acest lucru ar conduce, în măsura în care creșterea costurilor se datorează unor motive legitime (explicate în considerentul 104 de mai jos), la o creștere semnificativă a prețului de exercitare. Cehia a prezentat Comisiei în total 35 de scenarii diferite, reprezentând diferite ipoteze posibile privind evoluția costurilor și a veniturilor și având ca rezultat prețuri de exercitare inițiale cuprinse între [50-80] EUR/MWh (în scenariul 35, pe baza ipotezelor privind un preț ridicat al pieței de [100-200] EUR/MWh) și [100-125] EUR/MWh (în scenariul 30, pe baza unei creșteri a costurilor de construcție la [17-18] miliarde EUR).
- (95) Modelul financiar va utiliza drept date de intrare ipoteze, inclusiv referitoare la așteptările privind prețurile pieței, la disponibilitatea EDU II, la așteptările privind urmărirea sarcinii ⁽⁴⁴⁾, la costurile de construcție preconizate, la costurile de exploatare și la costurile de dezafectare și alte ipoteze relevante, cum ar fi cele privind cheltuielile de capital și finanțarea (inclusiv împrumutul de stat, a se vedea secțiunea 3.7), precum și cantitatea de referință inițială pentru formula de remunerare prevăzută în CA. Secțiunea 3.6.6 detaliază aceste ipoteze.

⁽⁴²⁾ A se vedea considerentul 124 de mai jos.

⁽⁴³⁾ Această valoare este în termeni reali, la prețurile din 2020. Autoritățile cehi estimează că valoarea echivalentă în termeni reali, la prețurile din 2025, va fi de [50-100] EUR/MWh.

⁽⁴⁴⁾ În acest context, urmărirea sarcinii se referă la ajustarea producției de energie electrică a centralei nucleare pentru a optimiza producția ca reacție la prețurile energiei electrice care fluctuează pe tot parcursul zilei. Pentru informații suplimentare, a se vedea considerentul 187.

- (96) Modelul financiar permite previzionarea volumului de producție și calcularea fluxului de lichidități disponibil în fiecare an de la semnarea CA până la sfârșitul dezafectării. Prețul de exercitare (care afectează veniturile preconizate ale centralei electrice pe durata decontării *ex post*) se calculează în modelul financiar ca fiind valoarea care produce o valoare actualizată netă a fluxurilor de lichidități egală cu zero la RIR permisă a capitalurilor proprii.
- (97) Majoritatea elementelor de cost și a altor date de intrare (inclusiv previziunile privind prețurile pieței) ale modelului vor face obiectul indexării în funcție de inflație. Prețul de exercitare din CA va face, de asemenea, obiectul indexării în funcție de inflație. Se va aplica un indice sau un coș de indici definiți tuturor elementelor de cost relevante și altor date de intrare ale modelului. Unele elemente de cost nu vor fi indexate, deoarece sunt stabilite prin legislație sau prin AFR (de exemplu, dobânda AFR, costurile de dezafectare, realizarea contului nuclear, rezervele minime). Previziunile privind prețurile pieței vor fi indexate pe baza IPC CZ ⁽⁴⁵⁾. Atât pentru costurile de construcție, cât și pentru costurile de funcționare, se va utiliza un coș de indici publicați pentru a determina indexarea. Acest coș se bazează pe ponderarea a patru indici ai Cehiei, și anume IPP CZ ⁽⁴⁶⁾, ICP CZ, IPP UE ⁽⁴⁷⁾ și salariile CZ ⁽⁴⁸⁾, după cum urmează:
- (a) Costurile de construcție vor fi indexate după cum urmează: IPP CZ ([30-50] %), ICP CZ ([0-10] %), IPP UE ([30-50] %), salarii CZ ([10-30] %).
 - (b) Costurile de funcționare vor fi indexate după cum urmează: IPP CZ ([3-50] %), ICP CZ ([10-30] %), IPP UE ([0-10] %), salarii CZ ([30-50] %).
- (98) Mecanismul de indexare a prețului de exercitare se va baza pe indicii și ponderile de mai sus, în funcție de etapa în care se află proiectul – de construcție sau de exploatare (adică prețul de exercitare va fi ajustat cu coșul de indici pentru construcție în timpul construcției și cu coșul de indici pentru exploatare în timpul exploatării). CA va prevedea un mecanism de indexare (cu indicele și metoda de aplicare relevante) în conformitate cu care prețul de exercitare aplicabil anterior va fi majorat anual. Ipoteza privind inflația utilizată pentru mecanismul de indexare va fi actualizată ca parte a analizelor supracompensării care au loc o dată la cinci ani, a se vedea secțiunea 3.6.7.
- (99) De exemplu, pe baza unei rate presupuse a inflației de 2 %, aceasta înseamnă că, în termeni nominali, un preț de exercitare de [60-80] EUR/MWh în 2020 (fără a lua în considerare eventualele variații ale parametrilor de intrare în cursul analizelor periodice) ar avea ca rezultat un preț de exercitare nominal de [90-110] EUR/MWh în 2036, de [130-170] EUR/MWh în 2056 și de [200-250] EUR/MWh în 2076. Autoritățile cehe susțin că această abordare vizează echitatea între generații, pentru a evita prețurile de exercitare excesiv de ridicate la începutul funcționării și (având în vedere inflația generală) prețurile de exercitare excesiv de scăzute spre sfârșitul perioadei CA. Autoritățile cehe susțin că, deși valorile de intrare pentru calcularea prețului de exercitare țin seama și de inflație, acest lucru nu conduce la o dublă indexare, deoarece, în lipsa indexării separate a prețului de exercitare, prețul de exercitare inițial ar trebui să fie considerabil mai mare. Pe baza exemplului de mai sus, autoritățile cehe susțin că prețul de exercitare alternativ neindexat în scenariul de referință ar fi de [100-150] EUR/MWh pe durata CA.
- (100) Alte costuri sunt indexate după cum urmează: costurile de dezvoltare și construcție utilizează indicele costului de construcție prezentat mai sus. Costurile de funcționare și de dezafectare utilizează indicele costului de funcționare prevăzut mai sus.
- (101) Prețul de exercitare și cantitatea de referință vor fi stabilite pe baza parametrilor disponibili după semnarea contractului pentru serviciile IAC, în special în ceea ce privește costul de construcție, și vor fi revizuite numai: 1. în cursul analizei periodice a parametrilor din formula de remunerare din CA (a se vedea considerentul 102); și 2. atunci când au loc ajustări ale prețului de exercitare, astfel cum au fost convenite în CA (a se vedea considerentul 104).

⁽⁴⁵⁾ IPC CZ corespunde unei creșteri a indicelui mediu anual al prețurilor de consum din Cehia, publicat de Oficiul de Statistică al Cehiei, a se vedea https://www.czso.cz/csu/czso/inflation_rate.

⁽⁴⁶⁾ IPP CZ corespunde indicelui total al prețurilor la producătorii industriali din Cehia, publicat de Oficiul de Statistică al Cehiei (total pe industrie), a se vedea https://www.czso.cz/csu/czso/ipc_ts.

⁽⁴⁷⁾ IPP UE corespunde indicelui prețurilor la producătorii industriali din Uniunea Europeană (prețurile producătorilor în industrie, total), publicat de Eurostat, a se vedea https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teisi010/default/table?lang=en&category=t_sts.t_sts_ind.t_sts_ind_pric.

⁽⁴⁸⁾ Indicele salariilor din industria CZ corespunde unei variații procentuale anuale a salariului mediu brut din industrie publicat de Oficiul de Statistică al Cehiei (salariul mediu pe industrie, total), a se vedea https://www.czso.cz/csu/czso/pmz_ts.

- (102) În primul rând, analiza periodică a parametrilor din formula de remunerare prevăzută în CA va avea loc o dată la 5 ani, prima analiză fiind planificată înainte de începerea funcționării sau la cererea scrisă a oricăreia dintre părțile contractante. Analiza va actualiza (în sens ascendent sau descendent, după caz) valorile anumitor parametri din formula de remunerare prevăzută în CA, și anume (c), (k), (f) și (a)), precum și unele dintre ipotezele din modelul financiar, de exemplu în ceea ce privește cheltuielile de funcționare („OPEX”), indicii inflației sau ipotezele privind urmărirea sarcinii. Prețul de exercitare și cantitatea de referință vor fi recalculate în modelul financiar utilizând ipotezele actualizate pentru a obține RIR permisă a capitalurilor proprii pentru investitor. Analiza va fi supravegheată de un terț independent, care se preconizează că va fi Oficiul ceh de reglementare în domeniul energiei.
- (103) Proiectele de documente contractuale furnizate de Cehia prevăd și posibilitatea de a revizui definițiile parametrilor utilizați în formula de remunerare. Însă orice modificare a definițiilor respective trebuie notificată Comisiei înainte de a fi pusă în aplicare.
- (104) În al doilea rând, ajustările prețului de exercitare în conformitate cu CA pot avea loc în cazul unui eveniment care conduce la o creștere a CAPEX/OPEX sau la o pierdere de venituri ale proiectului sau la un alt impact negativ asupra proiectului, denumit „motiv legitim” în CA. CA va cuprinde o listă exhaustivă a motivelor legitime ⁽⁴⁹⁾. În cazul în care apare un motiv legitim, valorile anumitor parametri din formula de remunerare prevăzută în CA, și anume (c), (k), (f) și (a), precum și parametrii de intrare ai modelului financiar vor fi analizați și actualizați pentru a se atenua efectele motivului legitim pentru EDU II. Aceste ajustări ale prețului de exercitare sunt menite să permită EDU II să atingă cel mult aceeași RIR permisă a capitalurilor proprii care ar fi fost obținută dacă nu ar fi apărut motivul legitim relevant. Aceasta înseamnă că, în cazul în care au avut loc alte modificări care nu constituie motive legitime, iar aceste alte modificări au condus la o RIR redusă, efectele motivelor legitime nu permit compensarea efectelor motivelor nelegitime, iar rata internă de rentabilitate a capitalurilor proprii care urmează să fie vizată este mai mică decât RIR permisă a capitalurilor proprii de [9-11] %.
- (105) În cazul motivelor legitime, în locul unei ajustări a prețului de exercitare, EDU II și statul pot conveni ca EDU II să primească o compensație sub forma unei sume forfetare (sau a mai multor tranșe) plătită într-o perioadă convenită de la apariția motivului legitim relevant.
- (106) Autoritățile cehi au explicat, de asemenea, că motivele legitime sunt aplicabile cu condiția ca efectele negative să nu poată fi depășite de EDU II prin exercitarea „diligenței necesare”.

3.6.3. Finanțarea contractului de achiziție și utilizarea veniturilor din contractul de cumpărare

- (107) Astfel cum se prevede la articolul 9 din LESC, finanțarea sprijinului pentru energia nucleară va fi acoperită de minister din fonduri care sunt create prin: (i) veniturile din vânzările de energie electrică ale vehiculului cu scop special; (ii) o taxă ⁽⁵⁰⁾ percepută de operatorii de rețea consumatorilor finali de energie electrică, similară finanțării existente a surselor regenerabile de energie; și (iii) contribuții de la bugetul de stat.
- (108) Cehia susține că alegerea între utilizarea contribuabililor și a consumatorilor pentru orice taxe sau reduceri este o chestiune de politică și ar trebui să rămână la latitudinea statului. Autoritățile cehi au explicat că intenționează să utilizeze toate fluxurile de venituri descrise la articolul 9 din LESC. Fondurile alocate pentru finanțarea măsurilor de tranziție către sectorul energetic cu emisii scăzute de dioxid de carbon vor fi păstrate de minister sau de vehiculul cu scop special separat în conturi speciale la bănci cu sediul în Cehia.

⁽⁴⁹⁾ Pe baza listei de termeni și condiții pentru CA, următoarele evenimente sunt considerate motive legitime: modificări ale costurilor de finanțare ale AFR sau revocări ori modificări unilaterale ale AFR, întârzierea deciziei finale de investiție, modificarea legislației, neîndeplinirea obligațiilor de către stat sau de către entități ale statului, cerințe de securitate, cerințe ale autorităților, dezastre naturale sau evenimente similare, evenimente independente de voința EDU II, probleme legate de infrastructură și de rețea.

⁽⁵⁰⁾ Eventualele taxe și scutiri de la plata acestora nu intră în domeniul de aplicare al acestei proceduri.

- (109) Autoritățile cehă au confirmat că, în cazul în care o taxă percepută de operatorii de rețea nu este suficientă pentru a acoperi un deficit între fondurile colectate din taxă și veniturile din vânzările de energie electrică ale vehiculului cu scop special, contribuțiile de la bugetul de stat al Cehiei ar fi utilizate pentru a acoperi deficitul în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) litera (d) și cu articolul 9 alineatul (9) din LESC. În caz contrar, orice excedent rămas după acoperirea costurilor măsurii ar intra în bugetul de stat.
- (110) Autoritățile cehă au explicat, de asemenea, că, deși o taxă poate contribui la finanțarea măsurilor, finanțarea nu ar depinde de o astfel de taxă, iar bugetul de stat ar acoperi deficitul potențial acolo unde este necesar. Mai precis, Cehia s-a angajat că statul va interveni pentru a acoperi orice deficit între fondurile colectate din taxa potențială și nivelul preconizat de sprijin în cadrul proiectului.
- (111) În ceea ce privește potențialele venituri ale vehiculului cu scop special din plățile de decontare *ex post*, în conformitate cu Legea nr. 367/2021 privind măsurile pentru tranziția Cehiei către o energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, acestea vor fi utilizate: (i) în principal pentru a finanța plățile de decontare către beneficiar în viitor; (ii) în secundar pentru a finanța sursele regenerabile de energie în conformitate cu Legea nr. 165/2012 Coll. privind sursele de energie promovate (în mod nediscriminatoriu prin reducerea sumei care urmează să fie finanțată prin componenta reglementată a prețului energiei electrice) sau vor fi returnate la bugetul de stat.

3.6.4. Angajamentele de tranzacționare a energiei electrice

- (112) Cehia s-a angajat să se asigure că cel puțin 70 % din producția totală de energie electrică a EDU II va fi vândută pe piețele pentru ziua următoare, intrazilnice și la termen pe întreaga durată de viață a centralei nucleare. Prin urmare, acest angajament se aplică vehiculului cu scop special pe parcursul întregii perioade a CA și beneficiarului EDU II ulterior, precum și oricărei entități căreia vehiculul cu scop special sau EDU II îi poate delega activitățile de tranzacționare (orice trimitere la vehiculul cu scop special/EDU II din prezenta secțiune 3.6.4 cuprinde orice entitate căreia i-au fost delegate activitățile de tranzacționare).
- (113) În principiu, vehiculul cu scop special/EDU II⁽⁵¹⁾ va tranzacționa pe piețele pentru ziua următoare și intrazilnice de la bursa pe termen scurt organizată de operatorul pieței cehă de energie electrică (OTE) și pe piețele la termen de la Bursa cehă a energiei electrice (PXE) și numai în mod excepțional și sub rezerva acordului prealabil al serviciilor Comisiei pe alte burse.
- (114) Vehiculul cu scop special/EDU II va vinde restul producției totale de energie electrică a EDU II (adică cel mult 30 %) în condiții obiective, transparente și nediscriminatorii prin intermediul licitațiilor. Setul de norme și/sau cadrul pentru aceste licitații trebuie analizate și aprobate în prealabil de către autoritatea cehă de reglementare în domeniul energiei, în concordanță cu atribuțiile și competențele autorității de reglementare conform Legii cehă a energiei. Vehiculul cu scop special/EDU II trebuie să notifice orice licitație autorității cehă de reglementare în domeniul energiei cu cel puțin o zi înainte de anunțarea publică a acesteia.
- (115) Cehia se angajează să se asigure că licitațiile pentru energia electrică nucleară vor fi deschise, clare, transparente și nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective, definite *ex ante* și care reduc la minimum riscul de ofertare strategică. Licitările trebuie să se desfășoare pe o platformă disponibilă pe scară largă pentru a asigura accesibilitatea, eliminând în același timp barierele geografice și permițând o participare largă a unei game variate de actori de pe piață. Platforma trebuie să fie concepută astfel încât să simplifice procedura de licitație și să faciliteze utilizarea ei de către toți participanții, asigurându-se în același timp confidențialitatea și integritatea datelor de licitație. Platforma trebuie să respecte cerințele de reglementare și standardele relevante care reglementează piețele energiei electrice, inclusiv normele privind organizarea, funcționarea, transparența pieței și concurența loială. Participarea la licitații

⁽⁵¹⁾ În perioada CA, vehiculul cu scop special sau o entitate din afara grupului ČEZ căreia vehiculul cu scop special i-a delegat această activitate va fi responsabil(ă) de vânzarea producției. În mod excepțional, dacă vehiculul cu scop special nu reușește să cumpere volumul producției sau orice parte a acestuia, EDU II va vinde energia electrică în calitate de entitate care preia prețul pe piața la vedere (a se vedea considerentul 83). După perioada CA, EDU II sau o entitate pe care aceasta o delegă va fi direct responsabilă de vânzarea producției. Angajamentele de tranzacționare a energiei electrice se aplică oricăreia dintre cele două entități care vând energie electrică produsă de centrala nucleară pe durata de viață preconizată a acesteia, precum și oricăror entități cărora acestea le pot delega activitățile de tranzacționare.

trebuie să fie posibilă în mod egal pentru toți comercianții autorizați și înregistrați, în aceleași condiții. Nu se impun restricții cu privire la utilizarea finală a energiei electrice vândute prin intermediul licitațiilor. Criteriile pentru licitații se publică cu suficient timp înainte de termenul de depunere a ofertelor, numărul preconizat de ofertanți ar trebui să fie suficient pentru a permite o concurență efectivă, iar volumul de energie electrică vândut în cadrul licitației va reprezenta o constrângere obligatorie. Se evită ajustările *ex post* ale rezultatului procesului de ofertare. Autoritatea cehă de reglementare în domeniul energiei va monitoriza procedura de licitație și va supraveghea respectarea normelor de licitație aprobate. De asemenea, aceasta va raporta Comisiei Europene orice neconformitate.

- (116) Cehia a explicat că parametrii preconizați pentru viitoarele licitații de energie nucleară vor include dimensiuni estimate ale loturilor de 1-10 MW și durate contractuale de un an, un sfert de an sau termen mai scurt. Licitările vor fi organizate sub forma „pay-as-bid”, cu un preț minim predefinit care va fi anunțat nu mai devreme de 1-2 zile înainte de închiderea licitației. În plus, frecvența licitațiilor se stabilește trimestrial până la anual, cu norme transparente privind o perioadă de anunțare de 30 de zile înainte de începerea licitației. În cele din urmă, durata licitațiilor nu va depăși o perioadă de șapte zile calendaristice, rezultatele fiind anunțate în săptămâna următoare. Acest lucru este valabil atât în cazul licitațiilor din perioada CA, cât și în cazul celor din perioada post-CA.
- (117) În circumstanțe excepționale, vehiculul cu scop special/EDU II se poate abate de la normele de tranzacționare descrise mai sus. Astfel, în cazul în care factorul de reziliere ⁽⁵²⁾ pentru bursa pe care vehiculul cu scop special/EDU II este obligat(ă) să vândă cel puțin 70 % din producția totală de energie electrică a EDU II scade sub 40 % („pragul”) pe o perioadă de 30 de zile consecutive, vehiculul cu scop special/EDU II va avea dreptul de a vinde până la 50 % din producția totală de energie electrică a EDU II prin licitații care respectă condițiile specificate în prezenta secțiune pentru o perioadă de 30 de zile, care începe în a treizeci și una zi după ce autoritatea cehă de reglementare în domeniul energiei a stabilit că factorul de reziliere a scăzut sub prag. Pentru a evita orice îndoială, în aceste circumstanțe, Cehia se angajează ca cel puțin 50 % din producția totală de energie electrică a EDU II să fie vândută pe burse în conformitate cu considerentul 113.
- (118) Cehia va informa serviciile Comisiei fără întârzieri nejustificate atunci când factorul de reziliere scade sub prag și atunci când vehiculul cu scop special/EDU II intenționează să vândă până la 50 % din producția totală de energie electrică a EDU II prin licitații.
- (119) În cazul în care vehiculul cu scop special utilizează excepția pentru a vinde până la 50 % din producția totală de energie electrică a EDU II prin licitații într-un an calendaristic, Cehia trebuie să prezinte Comisiei un raport anual de monitorizare cu privire la această excepție, în care să detalieze motivele excepției și durata acesteia.

3.6.5. Rata de rentabilitate

- (120) Cehia notificase ⁽⁵³⁾ inițial o RIR țintă a capitalurilor proprii (sau RIR permisă a capitalurilor proprii) de [9-11] % ⁽⁵⁴⁾, justificată de o estimare a modelului de stabilire a prețului activelor de capital (CAPM) pentru ROE necesară de la [...] % la [...] %. Aceasta s-a bazat pe date contemporane privind piața și întreprinderi similare și a inclus o primă de construcție și exploatare nucleară pentru a încorpora riscurile legate în mod specific de o centrală nucleară.
- (121) În decizia de inițiere a procedurii ⁽⁵⁵⁾, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care ipotezele utilizate pentru a estima ROE necesară reflectau în mod corect expunerea la risc a investitorului. În special, Comisia a avut îndoieli cu privire la prima de construcție și exploatare nucleară, având în vedere expunerea redusă la risc a beneficiarului.
- (122) Pentru a răspunde îndoielilor exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii, Cehia a transmis mai multe comunicări și a actualizat ROE pe baza:
- (a) celor mai recente date privind piața: ca urmare, Cehia a actualizat ipotezele privind rata fără risc, prima de risc de piață și beta; și

⁽⁵²⁾ Factorul de reziliere este un indicator al lichidității pieței și este definit ca volumul total tranzacționat pe piață, exprimat ca multiplu al consumului fizic.

⁽⁵³⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 67.

⁽⁵⁴⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 71.

⁽⁵⁵⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentele 207 și 208.

- (b) expunerii la risc a proiectului: pentru a recunoaște măsurile de protecție a veniturilor și alte măsuri de sprijin guvernamental asumate în structura contractuală și comercială a proiectului, prima de proiect major individual (denumită anterior primă de construcție și exploatare nucleară) de 3-3,5 % a fost eliminată din calculul ROE efectuat de Cehia.
- (123) Cehia susține că ROE modificată sau capitalurile proprii ținută de [9-11] % pe durata de viață a proiectului vor oferi o remunerație adecvată acționarilor EDU II.
- (124) Cehia a prezentat numeroase documente în sprijinul opiniei sale. În plus, guvernul ceh a prezentat și un model financiar. Ultima versiune a acestui model a fost prezentată Comisiei la 15 martie 2024.
- (125) Decizia de inițiere a procedurii oferă o evaluare a poziției Cehiei cu privire la fiecare aspect-cheie, așa cum reiese din comunicările sale până la data deciziei de inițiere a procedurii ⁽⁵⁶⁾. Restul acestei secțiuni oferă o imagine de ansamblu a poziției Cehiei cu privire la aspectele-cheie ridicate în urma publicării deciziei de inițiere a procedurii, în ceea ce privește estimarea ROE, a costului datoriei și a costului mediu ponderat al capitalului (WACC), precum și a RIR a capitalurilor proprii și a proiectului.

3.6.5.1. Rentabilitatea deținătorilor de capitaluri proprii

- (126) Modelul financiar descris în secțiunea 3.6.2 are ca scop estimarea prețului de exercitare din CA necesar pentru atingerea obiectivului de rentabilitate de [9-11] %.
- (127) Autoritățile cehe au explicat că au evaluat ROE necesară în conformitate cu practicile de piață acceptate. În special, Cehia a efectuat o așa-numită analiză ascendentă bazată pe CAPM, pe care a evaluat-o comparativ examinând alte proiecte și investiții cu profiluri de risc similare.
- (128) Formula standard pentru CAPM este următoarea:

$$R_e = R_f R + \beta (R_m - R_f R)$$

unde:

1. $R_f R$ este rata fără risc, adică rentabilitatea preconizată a investițiilor în active fără risc;
 2. R_m este rentabilitatea preconizată a pieței, care include o așa-numită primă de risc de țară (PRT), pentru a reflecta gradul de risc al investițiilor într-o anumită țară;
 3. $(R_m - R_f R)$ este prima de risc de piață (PRP); și
 4. β (sau coeficientul beta cu îndatorare) este o măsură a riscului idiosincratic și nediversificabil al proiectului ⁽⁵⁷⁾.
- (129) Autoritățile cehe au estimat că ROE de piață pentru un proiect similar cu Dukovany se situează între [...] și [...] % cu includerea unei prime de risc major individual („PRMI”) ⁽⁵⁸⁾ și între [...] și [...] % excluzând această primă. Aceste cifre și ipotezele care stau la baza lor sunt prezentate în tabelul 2 și explicate mai jos.

⁽⁵⁶⁾ Decizia de inițiere a procedurii, secțiunea 4.4.2.5.

⁽⁵⁷⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 1 martie 2024. Autoritățile cehe explică faptul că au utilizat abordarea Harris-Pringle pentru a estima coeficientul beta cu îndatorare. În cadrul acestei abordări, scutul fiscal pentru dobânzi (și anume reducerea fiscală rezultată din deducerea permisă din venitul impozabil) nu este utilizat în ajustările gradului de îndatorare asupra coeficientului beta. Formula Harris-Pringle este următoarea: $\beta_L = \beta_U + \frac{D}{E}(\beta_U - \beta_D)$, unde β_L este coeficientul beta cu îndatorare, β_U este coeficientul beta fără îndatorare, β_D este coeficientul beta al datoriei, D este datoria, iar E este capitalul propriu. Cehia afirmă, de asemenea, că această abordare corespunde modelului financiar, în care toate fluxurile de lichidități care sunt actualizate la costul capitalului sunt după impozitare și includ eventualele scuturi fiscale.

⁽⁵⁸⁾ Această primă este „prima de construcție și exploatare nucleară” descrisă în decizia de inițiere a procedurii, redenumită de Cehia „primă de risc major individual” sau „PRMI”.

Tabelul 2

Estimarea ROE de către Cehia

Costul capitalurilor proprii	RFR contemporană		Mediile istorice pe termen lung ale RFR	
	Scăzută	Ridicată	Scăzute	Ridicate
RFR	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
PRP	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
Coeficientul beta fără îndatorare	[...]	[...]	[...]	[...]
Îndatorarea	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
ROE	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
Coeficientul beta al datoriei	[...]	[...]	[...]	[...]
ROE – cu coeficientul beta al datoriei	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
PRMI	3,0 %	3,5 %	3,0 %	3,5 %
ROE – cu PRMI	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

Sursa: Autoritățile cehi.

- (130) Pentru RFR ⁽⁵⁹⁾, autoritățile cehi au utilizat media pe 2 ani și pe 20 de ani a obligațiunilor de stat Euro și germane cu scadența la 30 de ani, precum și obligațiunile corporative europene AAA cu scadența la 10+ ani ⁽⁶⁰⁾. Cehia afirmă că a luat în considerare datele medii contemporane și pe termen lung pentru a asigura soliditatea analizei, deoarece acestea oferă o informație cu privire la RFR atât pentru perspectivele pe termen scurt, cât și pentru cele pe termen lung ⁽⁶¹⁾. Ca urmare a acestei opțiuni, autoritățile cehi au elaborat două scenarii, unul care ia în considerare datele contemporane, iar celălalt care ia în considerare mediile pe termen mai lung ale RFR. Cehia afirmă, de asemenea, că, deoarece a selectat obligațiuni Euro și germane pentru a înlocui RFR, trebuie efectuate ajustări pentru a transpune această RFR într-o RFR pentru Cehia, și anume trebuie adăugată o primă ⁽⁶²⁾. Această primă este stabilită ca fiind egală cu prima de risc de țară medie pe doi ani a Cehiei ⁽⁶³⁾. Această analiză oferă o RFR cuprinsă între [2 și 5] %.

⁽⁵⁹⁾ A se vedea comunicările Cehiei din 1 martie 2024 și 26 februarie 2024.

⁽⁶⁰⁾ Pentru obligațiunile Euro AAA, 10 ani este cea mai lungă scadență.

⁽⁶¹⁾ Cehia explică faptul că, deși mediile pe termen scurt oferă o reflectare mai precisă a condițiilor de piață predominante și a percepției investitorilor, având în vedere volatilitatea observată în datele privind obligațiunile de stat, simpla întemeiere a ratei fără risc pe date spot volatile ar putea să nu fie prudentă pentru proiectele de infrastructură de foarte lungă durată, cum este o centrală nucleară. Dacă se ia o medie pe termen mai lung, volatilitatea asociată a datelor poate oferi o imagine mai echilibrată și permite corectarea piețelor (cum ar fi, de exemplu, revenirea la medie). Comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

⁽⁶²⁾ Abordarea autorității cehi de reglementare pentru stabilirea RFR se bazează pe un coș de obligațiuni de stat emise de Cehia cu o scadență reziduală medie de 10 ani. Aceste obligațiuni sunt denumite în coroane cehi. Totuși, întrucât toate aspectele financiare ale proiectului EDU II sunt exprimate în euro, RFR s-a bazat pe obligațiuni de stat europene și obligațiuni corporative cu un rating ridicat.

⁽⁶³⁾ A se vedea modelul financiar al Cehiei și comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024, care indică o primă de 0,6 %. Damodaran (iulie 2023), <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx>.

- (131) Pentru PRP, Cehia presupune un interval cuprins între [5 și 7] % ⁽⁶⁴⁾. [...] % este media dintre abordarea bazată pe CDS a lui Damodaran [...] % și abordarea bazată pe ratingul de credit [...] % ⁽⁶⁵⁾. [...] % reprezintă media dintre: (a) cifra profesorului Damodaran de [...] %; și (b) cel mai recent sondaj al profesorului Fernandez privind PRP, publicat în iunie 2022, care indică o PRP medie și mediană de [...] % și, respectiv, de [...] % ⁽⁶⁶⁾.
- (132) Pentru estimarea coeficientului beta ⁽⁶⁷⁾, Cehia a luat în considerare coeficienții beta ai unui set comparativ de societăți. Pentru acest set, Cehia a luat în considerare o serie de operatori europeni cotați la bursă de servicii de utilități publice în domeniul energiei, rafinând lista pentru a lua în considerare în principal coeficienții beta pentru societățile care au în portofoliu activități în domeniul energiei nucleare ⁽⁶⁸⁾. Această analiză are ca rezultat un coeficient beta fără îndatorare de [...] % ⁽⁶⁹⁾. Cehia explică faptul că, deși acestea sunt cele mai potrivite societăți pentru a compara EDU II, ele furnizează doar o estimare orientativă a coeficientului beta pentru un proiect nuclear teoretic și că acest interval al valorilor beta este prudent. În special, Cehia explică faptul că multe dintre aceste societăți comparate incluse în listă desfășoară mai multe alte activități comerciale, în afara celor nucleare. Ca atare, Cehia afirmă de asemenea că, având în vedere că unele date reflectă riscul asociat activelor reglementate de transport și distribuție (mai degrabă decât riscul pur al unei centrale nucleare), datele trebuie interpretate cu discernământ. Din acest motiv, Cehia susține că este probabil ca coeficientul beta pentru o centrală nucleară din Cehia să fie mai aproape de extremitatea superioară a intervalului de valori beta al firmelor comparate ⁽⁷⁰⁾.
- (133) În ceea ce privește estimarea coeficientului beta al datoriei ⁽⁷¹⁾, Cehia a considerat oportun să presupună o estimare egală cu zero, precum și o estimare diferită de zero de [...] % ⁽⁷²⁾, astfel cum s-a adoptat în cadrul recentelor decizii normative din sectorul apei și al energiei din Regatul Unit ⁽⁷³⁾. ROE țintă de [9-11] % a fost stabilită pe baza coeficientului beta al datoriei de [...].

⁽⁶⁴⁾ A se vedea comunicările Cehiei din 1 martie 2024 și 26 februarie 2024.

⁽⁶⁵⁾ Aceste cifre provin din baza de date globală privind primele de risc de capital propriu din iulie 2023, dezvoltată de Prof. A. Damodaran („Damodaran”) de la Universitatea din New York <https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/ctrypremJuly23.xlsx>. În acest scop, Damodaran utilizează prima implicită de risc de capital propriu din S & P 500. După ce prima de piață matură este definită (5 % în acest set de date), Damodaran estimează marja de credit sau prima de risc de țară a țării în cauză. Prima de risc de piață pentru Cehia este dată de suma dintre prima de risc de capital propriu a țării pe termen lung (5 %) și prima de risc de țară a Cehiei (de 0,3 % și 0,9 %). Prima de risc de țară a Cehiei este estimată utilizând două metodologii. Prima metodologie, care conduce la o primă de 0,3 %, se bazează pe marja CDS (sau swapul pe riscul de credit) dintre Germania (0,22 %, la rubrica „marje CDS la 10 ani” din fișierul Excel menționat anterior) și Cehia (0,45 %, la rubrica „marje CDS la 10 ani” din fișierul Excel menționat anterior), care este apoi înmulțită cu un factor de multiplicare de 1,4, astfel cum reiese din setul de date Damodaran. A doua metodologie, care conduce la o primă de 0,9 %, se bazează pe ratingul de credit al Cehiei de Aa3, rezultând o marjă de 0,64 %, care este apoi înmulțită cu factorul de multiplicare de 1,4, la fel ca mai sus.

⁽⁶⁶⁾ Bază de date dezvoltată de Prof. P. Fernandez („Fernandez”) la Școala de afaceri IESE a Universității din Navarra. Această bază de date este rezultatul unui sondaj realizat de Fernandez și alții privind rata fără risc și prima de risc de piață utilizate în 2023 pentru 80 de țări [a se vedea *Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 80 countries in 2023* („Sondaj: Prima de risc de piață și rata fără risc utilizate pentru 80 de țări în 2023”), Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin: SSRN, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4407839].

⁽⁶⁷⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 1 martie 2024.

⁽⁶⁸⁾ Societățile luate în considerare sunt: RWE, ČEZ, Fortum, EDF, Engie, Iberdrola, Uniper, Centrica, Nuclearelectrica. A se vedea comunicarea Cehiei din 27 februarie 2024.

⁽⁶⁹⁾ Cehia explică faptul că analiza sa urmează abordarea Modigliani și Miller, care utilizează universul de analiză comparativă prevăzut pentru a obține o estimare a coeficientului beta (al activelor) fără îndatorare pentru EDU II. Acesta este apoi adaptat pentru a se ajunge la estimarea corespunzătoare pentru coeficientul beta (al capitalurilor proprii) cu îndatorare (pe baza unei ipoteze de coeficient beta cu îndatorare zero). Pentru a estima coeficientul beta fără îndatorare, Cehia s-a axat pe estimări săptămânale pe doi ani și pe cinci ani pentru efectuarea analizei. În special, coeficientul beta a fost calculat utilizând abordarea Damodaran, care constă în selectarea coeficienților beta ai unor întreprinderi similare pentru prețurile săptămânale pe doi ani (cu o pondere de 66,7 %) și prețurile săptămânale pe cinci ani (cu o pondere de 33,3 %). A se vedea https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/variable.htm. A se vedea comunicarea Cehiei din 27 februarie 2024.

⁽⁷⁰⁾ Comunicarea Cehiei privind ROE din 10 ianuarie 2024.

⁽⁷¹⁾ Coeficientul beta al activelor poate fi împărțit în coeficientul beta al capitalurilor proprii, expunerea acționarilor la risc sistematic, și coeficientul beta al datoriei, expunerea deținătorilor de obligațiuni la risc sistematic. La calcularea coeficientului beta al activelor, coeficientul beta al datoriei și cel al capitalurilor proprii sunt ponderați cu proporția datoriei și a capitalurilor proprii din structura capitalului.

⁽⁷²⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

⁽⁷³⁾ Sursa Cehiei este sectorul reglementat al serviciilor de utilităților publice în domeniul apei din Regatul Unit, în care se utilizează un coeficient beta al datoriei de 0,15-0,05 (a se vedea metodologia de analiză a prețurilor finale de către autoritatea de reglementare din sectorul apei, Ofwat, decembrie 2022, https://www.ofwat.gov.uk/wp-content/uploads/2022/12/PR24_final_methodology_Appendix_11_Allowed_return.pdf).

- (134) Pentru estimarea îndatorării ⁽⁷⁴⁾, Cehia utilizează o cifră de [...] %. Aceasta reflectă îndatorarea medie simplă pe durata de viață a centralei nucleare și îndatorarea țintă a proiectului ⁽⁷⁵⁾. Cehia observă că această ipoteză este prudentă în măsura în care, în primul rând, structura de capital a proiectului prevede 98 % din datorie și, în al doilea rând, deoarece „îndatorarea efectivă” a proiectului se situează în intervalul 67-78 % ⁽⁷⁶⁾.
- (135) În ceea ce privește PRMI, Cehia a susținut că, în comparație cu alte proiecte de producere a energiei electrice, centralele nucleare sunt proiecte majore individuale cu anumite caracteristici și riscuri unice, care trebuie luate în considerare prin includerea unei PRMI în ROE derivată din CAPM. Estimarea de 3-3,5 % a autorităților cehice ar ține seama de aceste riscuri, care nu sunt reflectate de estimările coeficientului beta ale serviciilor de utilități publice în domeniul energiei diversificate ⁽⁷⁷⁾. Totuși, având în vedere măsurile semnificative de reducere a riscurilor introduse în structura financiară și contractuală propusă, printre care și protecția prețului de exercitare pe termen lung, PRMI nu a fost inclusă în ROE țintă.
- (136) Pe baza ipotezelor de mai sus, Cehia obține un interval estimat pentru ROE țintă cuprins între [...] și [...], excluzând PRMI. Cehia susține că ROE țintă a fost definită ca fiind limita inferioară a intervalului din următoarele motive: aceasta este mai apropiată de jumătatea intervalului de valori de referință (a se vedea considerentul 137), iar proiectul are un profil de risc solid datorită protecției veniturilor și altor factori de atenuare incluși în structura comercială.
- (137) Pentru o evaluare comparativă a analizei sale, Cehia compară rata țintă de rentabilitate a proiectului de [9-11] % cu cea a substituenților, inclusiv cu a altor proiecte nucleare, proiecte majore de infrastructură comercială, servicii de utilități publice reglementate din Cehia și YieldCos din Regatul Unit. Aceste rezultate sunt prezentate în tabelul de mai jos ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁴⁾ În acest context, îndatorarea este definită ca datorie raportată la capital, capitalul fiind suma dintre datorii și capitaluri proprii.

⁽⁷⁵⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 21 martie 2024.

⁽⁷⁶⁾ În comunicarea sa din 9 ianuarie 2024, Cehia explică faptul că, în cadrul structurii de finanțare a EDU II, nivelul de îndatorare al proiectului variază în timp. Acesta are o îndatorare de peste 90 % în timpul construcției, care scade pe întreaga durată de viață a proiectului, pe măsură ce AFR este rambursată. Cehia explică, de asemenea, că implicațiile îndatorării variabile în timp a EDU II constau în faptul că, în conformitate cu cadrul CAPM standard, rentabilitatea necesară a capitalurilor proprii trebuie să fie corelată pozitiv cu îndatorarea, întrucât investitorii în capitaluri proprii tind să solicite o rentabilitate mai mare atunci când îndatorarea crește. Prin urmare, cadrul CAPM se așteaptă ca ROE să varieze în timp pentru a reflecta această dinamică relativă între rentabilitatea capitalurilor proprii și îndatorarea efectivă. Cehia afirmă apoi că, având în vedere că actualul mecanism al modelului financiar presupune o ROE anuală constantă pe durata proiectului, acest lucru nu este consecvent cu modul în care ar trebui să se stabilească prețul pentru ROE, dată fiind variabilitatea în timp a îndatorării anuale a EDU II. Pentru a aborda acest aspect, ar trebui calibrat un nivel constant al îndatorării anuale „efective” pentru a se asigura că: 1. evoluția expunerii la riscul de devalorizare a acțiunilor pe durata de viață a proiectului EDU II este evaluată cu precizie; și că 2. se utilizează o ROE anuală constantă în cadrul CAPM în concordanță cu mecanismul actualului model financiar. Prin urmare, o medie simplă a îndatorării în timp nu reflectă cu adevărat nivelul de risc la care este expus proiectul și, în același timp, nivelul de rentabilitate a capitalurilor proprii care ar fi solicitat de investitori. De exemplu, având în vedere aceeași îndatorare medie anuală simplă, expunerea la riscul de devalorizare a acțiunilor în cazul proiectului, care are o îndatorare mai mare în etapa de construcție, ar fi mai mare decât în etapa de funcționare, care are un grad de îndatorare mai scăzut. Acest lucru se datorează faptului că etapa de construcție prezintă un risc semnificativ mai mare pentru investitorii în capitaluri proprii decât funcționarea. Având în vedere cele de mai sus, Cehia a prezentat cele trei abordări alternative ca substituent al îndatorării efective care contribuie la estimarea ROE. Aceste abordări alternative au fost detaliate în comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024, precum și în comunicarea Cehiei din 8 noiembrie 2023.

⁽⁷⁷⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

⁽⁷⁸⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

Tabelul 3

Valorile de referință ale Cehiei ⁽⁷⁹⁾

Element de comparație	Îndatorare (%)	ROE cu îndatorare (%)
Proiecte de producere a energiei nucleare		
Hinkley Point C ⁽¹⁾	nu se aplică	11,0-11,5
Paks II ⁽²⁾	40,0 - 50,0	10,9 - 12,5
Proiecte majore de infrastructură comercială		
Antracit din Germania ⁽³⁾	60,0	11,0
CCGT din Germania ⁽³⁾	60,0	10,0
Energie eoliană offshore ⁽⁴⁾		7,0-9,0
Măsurile de reglementare pentru controlul prețurilor din Cehia ⁽⁵⁾		
Distribuția și transportul energiei electrice (2021-2025)	48,9	7,9
Distribuția și transportul gazelor (2021-2025)	48,9	7,8
YieldCos din Regatul Unit ⁽⁶⁾	34,0-65,0	7,2-11,0

⁽¹⁾ A se vedea Decizia (UE) 2015/658 a Comisiei din 8 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) pe care Regatul Unit intenționează să îl pună în aplicare pentru sprijin în favoarea centralei nucleare Hinkley Point C (JO L 109, 28.4.2015, p. 44).

⁽²⁾ A se vedea Decizia (UE) 2017/2112 a Comisiei din 6 martie 2017 privind măsura/schema de ajutoare/ajutorul de stat SA.38454-2015/C (ex 2015/N) pe care Ungaria intenționează să o pună în aplicare pentru sprijinirea dezvoltării a două noi reactoare nucleare pe amplasamentul centralei nucleare Paks II (JO L 317, 1.12.2017, p. 45).

⁽³⁾ Fraunhofer ISE (2021), „Levelized cost of electricity renewable energy technologies” (Costurile totale egalizate ale tehnologiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile), <https://www.ise.fraunhofer.de/en/publications/studies/cost-of-electricity.html>.

⁽⁴⁾ Forumul mondial privind energia eoliană offshore (2022), Financing Offshore Wind (Finanțarea energiei eoliene offshore), WFO_FinancingOffshoreWind_2022.pdf (wfo-global.org).

⁽⁵⁾ ERÚ (2020), pagina 154 (<https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market>). ERÚ (2020), pagina 154, (<https://www.eru.cz/en/price-control-principles-2021-2025-regulatory-period-electricity-and-gas-industries-and-market>).

⁽⁶⁾ Cehia raportează că YieldCos este o clasă de active a societăților cotate la bursă care se axează pe activele operaționale din sfera energiei din surse regenerabile. Șase societăți luate în considerare în perioada iunie 2022-iunie 2023, dintre care două au publicat rapoarte în 2023 și au indicat îndatorarea corespunzătoare și valorile ROE cu îndatorare. Limita inferioară a îndatorării a fost preluată din performanța portofoliului, limita superioară referindu-se la valoarea maximă permisă în cadrul politicii lor de investiții: Îndatorarea TRIG: <https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/08/TRIG-H1-2023-Interim-Results-Presentation.pdf>; ROE cu îndatorare a TRIG: <https://www.trig-ltd.com/wp-content/uploads/2023/02/TRIG-2022-Annual-Report.pdf>; Îndatorarea și ROE cu îndatorare a UKW: https://www.greencoat-ukwind.com/~media/Files/G/GreenCoat-UKWind/documents/Results/2911%20Greencoat%20Interim%20Report_CL.pdf.

Sursa: Autoritățile cehice, comunicarea din 9 ianuarie 2024.

- (138) Cehia afirmă că rezultatele acestei comparații indică faptul că estimările ROE pentru centrala nucleară propusă de la Dukovany sunt coerente cu cele ale altor centrale nucleare și proiecte de infrastructură energetică. Cehia afirmă, de asemenea, că se preconizează că ROE a EDU II va fi mai mare decât cea a celorlalte centrale nucleare recente, printre altele având în vedere gradul de îndatorare ridicată al EDU II. Ajustarea rentabilităților reglementate pentru serviciile de utilități publice din domeniul energiei din Cehia prin luarea în considerare a diferențelor în ceea ce privește compromisul dintre rentabilitate și riscuri (adică prin adăugarea PMRI de 3-3,5 %) va conduce la o rentabilitate comparabilă ⁽⁸⁰⁾.

⁽⁷⁹⁾ Cehia observă, de asemenea, că rezultatele concordă, în linii mari, cu analiza riscurilor, proiectele nucleare situându-se la capătul superior al spectrului de risc și prezentând în mod corespunzător un nivel ridicat de rentabilitate; societățile nucleare comparate se suprapun cu intervalul estimat al ROE; Măsurile de reglementare pentru controlul prețurilor din Cehia prezintă niveluri de rentabilitate relativ stabile pe parcursul perioadei de control 2021-2025. Aceasta este una dintre cele mai scăzute valori de referință comparate și corespunde clasificării de „risc scăzut” din exercițiul de analiză a riscurilor. În plus, două dintre proiectele germane comparate de producere a energiei electrice (antracit și turbină cu gaze în ciclu combinat – CCGT) au niveluri de rentabilitate a capitalurilor proprii care sunt în concordanță și ușor mai scăzute decât cele ale proiectelor de producere a energiei nucleare, în principal din cauza riscului de construcție și exploatare semnificativ mai scăzut. A se vedea comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

⁽⁸⁰⁾ Comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

- (139) Autoritățile cehice concluzionează că RIR țintă a capitalurilor proprii de [9-11] % este adecvată, având în vedere riscul de piață și măsurile de atenuare asociate. Cehia afirmă, de asemenea, că ROE țintă de [9-11] % reflectă structura financiară propusă pentru proiect, în care EDU II poartă responsabilitatea pentru activitățile de pre construcție, construcția fiind finanțată prin împrumutul de stat și un contract de cumpărare pe 40 de ani ⁽⁸¹⁾.
- (140) Autoritățile cehice explică, de asemenea, că, prin aplicarea unui scenariu realist de depășire cu 10 % a costurilor din alte cauze decât motivele legitime, RIR a capitalurilor proprii ar scădea la [...] %.

3.6.5.2. Costul datoriei

- (141) Cehia explică faptul că costul AFR în timpul construcției și al perioadei de garanție este de 0 % pe an, iar în cursul activităților comerciale costul AFR va fi egal cu costurile de finanțare a datoriei publice plus 1 %, dar nu mai puțin de 2 % pe an. Cehia explică, de asemenea, că, având în vedere evoluțiile recente ale costurilor împrumuturilor de stat, precum și inflația, costul datoriei este egal cu 3,5 % în cursul exploatării ⁽⁸²⁾. Cehia calculează că costul total al datoriei („COD”) pentru proiect este egal cu [2-4] % ⁽⁸³⁾.

3.6.5.3. Rata totală a rentabilității

- (142) Cehia s-a bazat pe următoarea formulă a WACC de tip „vanilla” ⁽⁸⁴⁾:

$$WACC = CoE \times \left(1 - \frac{D}{D + E}\right) + CoD \times \left(\frac{D}{D + E}\right)$$

unde:

1. COE este costul capitalurilor proprii sau rentabilitatea capitalurilor proprii de [9-11] %, discutat(ă) în secțiunea 3.6.5.1;
2. COD este costul datoriei de [2-4] %, discutat în secțiunea 3.6.5.2; și
3. $\left(\frac{D}{D + E}\right)$ este coeficientul de îndatorare al proiectului de [...] %, discutat în secțiunea 3.6.5.1.

⁽⁸¹⁾ Comunicarea Cehiei din 9 ianuarie 2024.

⁽⁸²⁾ Cehia explică faptul că costul datoriei de 3,5 % a fost estimat pe baza datelor recente privind curba randamentelor obligațiunilor de stat ale Cehiei. Folosind o aproximare liniară între cotațiile la 20 de ani și la 50 de ani, rata relevantă la 30 de ani este de 4,04 % în coroane cehice. Întrucât guvernul ceh nu deține obligațiuni pe termen lung în EUR, pentru a calcula rata fixă a dobânzii a fost estimată o rată relevantă în EUR utilizând cotațiile de preț ale cursurilor de schimb forward CZK/EUR. Pe baza acestei analize, rata fixă relevantă în EUR este de aproximativ 2,5 %. Adăugarea marjei de 1 % menționate mai sus conduce la un cost estimat al datoriei de 3,5 %. A se vedea comunicările Cehiei din 1 martie 2024 și 7 martie 2024.

⁽⁸³⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 7 martie 2024. Cehia explică faptul că, în perioada post-CA, proiectul ar putea atrage între 2081 și 2095 datorii comerciale de 304 milioane EUR sau 3 % din AFR, reflectând așteptarea ca investitorul să încerce să refinanțeze proiectul la expirarea CA pentru a-și gestiona portofoliul de active într-un mod mai eficient. Se preconizează că datoria comercială va fi contractată după perioada CA la un cost de 5,5 %. Această cifră a fost estimată pe baza costului datoriei pentru AFR (și anume 3,5 %) ca valoare de referință. Având în vedere expunerea totală la prețul pieței spre sfârșitul duratei de viață a proiectului, la 3,5 % s-a adăugat o marjă de 2 % pentru a estima costul datoriei comerciale în etapa respectivă. A se vedea și modelul financiar al Cehiei.

⁽⁸⁴⁾ A se vedea comunicările Cehiei din 13 octombrie 2023 și 1 martie 2024.

- (143) Această formulă are ca rezultat un WACC de [4,5-7] %. Cehia explică faptul că în formula WACC nu este inclus niciun efect de scut fiscal, deoarece toate efectele fiscale sunt recunoscute în modelul financiar și surprinse în fluxurile de lichidități utilizate pentru calcularea coeficienților din modelul financiar ⁽⁸⁵⁾. Însă, dacă efectul de scut fiscal ar fi inclus și dacă s-ar utiliza cota efectivă de impozitare de 21 %, WACC ar fi de [4-7] % ⁽⁸⁶⁾.

3.6.6. Veniturile și costurile proiectului

- (144) Astfel cum s-a explicat în secțiunea 3.6.2, modelul financiar prezentat de Cehia se bazează pe mai multe ipoteze privind așteptările pieței în materie de prețuri, disponibilitatea centralei, costurile de construcție, costurile de funcționare și costurile de dezafectare, precum și pe alte ipoteze relevante, precum cele privind cheltuielile de capital și finanțarea proiectului.
- (145) Veniturile centralei electrice sunt calculate ținând seama de previziunile privind prețurile pieței și presupunând o funcționare restrânsă cu urmărirea sarcinii, prin care centrala electrică își ajustează producția de energie electrică, în anumite limite tehnice, ținând seama de prețurile orare de pe piața la vedere, în conformitate cu stimulentele financiare oferite de formula de remunerare descrisă în considerentul 88.
- (146) Autoritățile cehice au explicat că capacitatea de urmărire a sarcinii a centralei va fi limitată de constrângeri tehnice, care vor depinde parțial de tehnologia selectată. În modelarea dispecerizării centralei ca reacție la prețurile pieței, Cehia a presupus că centrala va îndeplini cel puțin cerințele europene privind serviciile publice pentru centralele nucleare cu reactoare cu apă ușoară ⁽⁸⁷⁾. În cazul în care capacitățile tehnice ale centralei depășesc aceste cerințe minime, acest lucru se va reflecta în ipotezele privind veniturile utilizate pentru calcularea prețului de exercitare în urma încheierii contractului privind serviciile IAC. O astfel de flexibilitate sporită ar permite o mai bună optimizare a urmăririi sarcinii și, astfel, ar avea un efect de scădere asupra prețului de exercitare.
- (147) Pentru estimările centrale ale prețurilor pieței, Cehia s-a bazat pe ipotezele comerciale ale ČEZ privind evoluția prețurilor medii anuale de pe piața energiei electrice din Cehia între 2035 și 2050. Pentru perioada 2051-2096, pentru a acoperi întreaga durată preconizată de funcționare a centralei, autoritățile cehice estimează că prețurile pieței vor scădea treptat, într-un ritm constant de [...] % pe an, reflectând așteptările că prețurile pieței vor tinde să scadă pe termen lung din cauza creșterii ponderii SRE în sistem. Fără ajustări în funcție de inflație, ipoteza centrală privind prețurile pieței pornește de la [...] EUR/MWh în 2036, scăzând la [...] EUR/MWh până în 2050 și scăzând treptat până la [...] EUR/MWh în 2076 și la [...] EUR/MWh în 2096.
- (148) Autoritățile cehice au prezentat analize de sensibilitate la preț în cadrul modelului financiar, cu ajutorul unor scenarii suplimentare care au presupus așteptări privind prețuri medii anuale constante ale pieței cuprinse între – 10 EUR/MWh și 150 EUR/MWh. În scenariile cu prețuri ale pieței de – 10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh și 20 EUR/MWh, autoritățile cehice se așteaptă ca centrala să fie închisă după expirarea CA. Pentru toate scenariile de sensibilitate la preț, autoritățile cehice estimează că intervalul prețului de exercitare necesar pentru a atinge ținta de rentabilitate a capitalurilor proprii de [9-11] % pe durata de viață a proiectului este cuprins între [50-80] EUR/MWh și [75-90] EUR/MWh. Presupunând un preț de exercitare fix de [65-80] EUR/MWh (real din 2020), RIR preconizată a capitalurilor proprii în cadrul diferitelor calcule ale sensibilității ar fi de [...] % înainte de repartizarea câștigurilor pe durata contractului, de [...] % înainte de repartizarea câștigurilor pe durata proiectului și de [...] % după repartizarea câștigurilor la prețurile pieței de 150 EUR/MWh, de [...] % atât înainte, cât și după repartizarea câștigurilor la 40 EUR/MWh, de [...] % atât înainte, cât și după repartizarea câștigurilor la 20 EUR/MWh și de [...] %, atât înainte, cât și după repartizarea câștigurilor la 10 EUR/MWh, precum și la minus 10 EUR/MWh.

⁽⁸⁵⁾ Cehia explică faptul că această abordare este diferită de abordarea privind finanțarea corporativă, potrivit căreia evaluarea are ca obiect fluxul de lichidități disponibil către firmă, iar ajustarea pentru scutul fiscal din WACC [prin care COD este înmulțit cu un factor de (1-t), unde t este cota de impozitare] este necesară pentru a surprinde implicațiile structurii financiare asupra impozitelor, care nu sunt reflectate în mod direct în model. Prin urmare, această ajustare nu se aplică modelului de finanțare a proiectelor utilizat în acest caz. A se vedea comunicarea Cehiei din 21 februarie 2024.

⁽⁸⁶⁾ Comunicarea Cehiei din 1 martie 2024 și modelul financiar al Cehiei.

⁽⁸⁷⁾ Disponibile pentru membri la adresa: <https://europeanutilityrequirements.eu/>.

- (149) Astfel cum se explică în considerentul 145, Cehia a elaborat un model de venit anual care calculează veniturile centralei electrice pentru fiecare oră de funcționare pe baza prețurilor orare ale pieței estimate și presupunând optimizarea producției ca răspuns la semnalele privind prețul pieței, ținând seama, în același timp, de întreținerea planificată și neplanificată. Curbele orare ale prețurilor au fost stabilite pe baza volatilității prețurilor din cursul anului 2035, conform scenariului central al ČEZ privind prețurile, care a fost aplicat previziunilor anuale privind prețurile pe durata de viață a activelor. Apoi, pentru fiecare curbă orară a prețurilor, venitul centralei se calculează folosind formula de remunerare descrisă în secțiunea 3.6.1, presupunând că producția este optimizată pentru a răspunde semnalelor de piață în limitele capacității tehnice a centralei nucleare.
- (150) Cehia a estimat impactul asupra profitabilității centralei presupunând funcționarea cu urmărirea sarcinii descrisă mai sus, în comparație cu un scenariu de funcționare fără urmărirea sarcinii în care producția este menținută la o disponibilitate anuală medie de [75-100] % din capacitatea centralei. În ceea ce privește urmărirea sarcinii, autoritățile cehice estimează că centrala electrică va funcționa la o disponibilitate medie de [70-90] % din capacitatea centralei (care rezultă dintr-o reducere preconizată a producției la 75 % în perioadele în care prețurile pieței p sunt mai mici decât costurile c), obținând, în medie, 101,24 % din venituri și 96,59 % din costurile pe care centrala electrică le-ar fi realizat fără urmărirea sarcinii pe durata de viață a proiectului. Autoritățile cehice subliniază că rezultatul analizei este determinat în mare măsură de profilul prețurilor de piață presupuse, care au caracter ipotetic, și că acestea pot fi considerate doar indicatori teoretici ai performanței centralei.
- (151) Formula de remunerare descrisă în considerentul 88 asigură stabilitatea veniturilor EDU II indiferent de condițiile medii de piață din perioada CA (2038-2078).
- (152) Întrucât, la momentul adoptării prezentei decizii, rezultatul licitației pentru serviciile IAC nu este cunoscut, Cehia a prezentat estimări orientative ale costurilor pe baza analizei comparative și a informațiilor disponibile public în urma proiectării și exploatării centralelor existente. Cehia recunoaște că fiabilitatea previziunilor privind costurile este limitată, deoarece nu există proiecte anterioare recente direct comparabile în Cehia, iar lucrările de proiectare nu sunt încă suficient de detaliate. Cu toate acestea, Cehia susține că se așteaptă ca licitația competitivă pentru contractantul serviciilor IAC să realizeze soluția cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, care ar trebui să reducă la minimum costurile.
- (153) Conform scenariului de referință, cheltuielile totale de capital, și anume costurile de construcție („costul overnight”), sunt estimate la [...] EUR/kW, ceea ce corespunde unei sume de [...] miliarde EUR în prețuri reale din 2020 (și [...] miliarde EUR în prețuri nominale).
- (154) Cehia susține, de asemenea, că, având în vedere complexitatea și particularitățile tehnice ale centralelor nucleare, nu este neobișnuit să se înregistreze costuri de construcție mult mai mari decât cele prevăzute inițial. Cehia a prevăzut că, în scenariul cel mai pesimist, al unor depășiri de costuri similare cu cele suportate pentru centralele nucleare de la Vogtle (SUA) și Hinkley Point C (Regatul Unit), costurile overnight ale proiectului ar putea ajunge la [14 000-15 000] EUR per kW sau la [17-18] miliarde EUR (în termeni reali la prețurile din 2023).
- (155) Estimările costurilor variabile de funcționare includ costurile combustibilului, taxele de gestionare a deșeurilor plătite statului, costurile de funcționare și întreținere, excluzând costurile combustibilului, precum și o cerință de provizionare continuă pentru cheltuielile de dezafectare. În total, autoritățile cehice estimează costurile variabile de funcționare la aproximativ [10-15] EUR/MWh (cu estimări pentru costurile de achiziție a combustibilului de [...] EUR/MWh, pentru costurile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor de [...] EUR/MWh și pentru costurile variabile de funcționare și de întreținere de [...] EUR/MWh). Costurile variabile de funcționare sunt utilizate ca variabilă de intrare (c) în formula de remunerare din CA și pentru a estima funcționarea cu urmărirea sarcinii pe baza prețurilor orare de pe piața la vedere.
- (156) Costurile totale de funcționare din modelul financiar acoperă și costurile curente pe ciclu de viață de [...] EUR/MWh, care, potrivit autorităților cehice, reprezintă costuri pentru înlocuirea și renovarea majoră a componentelor centralei electrice, dar fără a include costurile de prelungire a duratei de viață. În plus, costurile de funcționare din modelul financiar acoperă costurile fixe de funcționare de [10-20] EUR/MWh, care, potrivit autorităților cehice, includ salariile și indemnizațiile, serviciile achiziționate, asigurările și impozitele, onorariile, cheltuielile cu inspecțiile și analizele, indemnizațiile de dezafectare și costurile diverse.

- (157) Pentru a reflecta impactul urmăririi sarcinii asupra costurilor, autoritățile cehe au adăugat costuri operaționale de [...] EUR/MWh. Potrivit autorităților cehe, costurile suplimentare legate de urmărirea sarcinii la centralele nucleare includ preocupările sporite legate de complexitatea operațională, de întreținere și de eficiența consumului de combustibil, deși acestea sunt determinate de factori precum proiectarea specifică a centralei nucleare, vechimea acesteia, mediul de reglementare în care funcționează și practicile sale operaționale. Ipoteza actuală de [...] EUR/MWh reprezintă o imagine inițială și va fi revizuită după licitația pentru serviciile IAC și ca parte a analizelor periodice.
- (158) După încheierea licitației pentru serviciile IAC, Cehia va actualiza anumite ipoteze privind costurile descrise mai sus (a se vedea anexa). Mai precis, costurile overnight, costurile variabile de funcționare (costurile combustibilului, costurile de funcționare și întreținere, costurile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor), costurile pe ciclu de viață, costurile fixe de funcționare, costurile de urmărire a sarcinii și ipotezele privind disponibilitatea vor fi actualizate și utilizate în modelul financiar pentru calcularea prețului de exercitare inițial.
- (159) În cursul analizelor periodice, anumite ipoteze pot fi actualizate (și anume ajustate în sens ascendent sau descendent), inclusiv ipotezele privind inflația, costurile variabile de funcționare, costurile pe ciclu de viață, costurile fixe de funcționare, costurile de urmărire a sarcinii și estimările privind rentabilitatea urmăririi sarcinii (a se vedea anexa). Analiza va fi supravegheată de un terț independent, care se preconizează că va fi Oficiul ceh de reglementare în domeniul energiei.
- (160) În plus, anumite ipoteze pot fi actualizate ca urmare a unor motive legitime, astfel cum se descrie în secțiunea 3.8.

3.6.7. Controlul supracompensării

- (161) Astfel cum se explică în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile cehe au propus inițial un mecanism de control al supracompensării constând într-o repartizare a câștigurilor de capital cu pragul stabilit la nivelul ROE țintă de [9-11] % și un factor de repartizare de 50:50.
- (162) În urma modificărilor propuse pentru măsura 1, în special având în vedere reducerea duratei CA de la 60 la 40 de ani, care, în opinia Cehiei, expune beneficiarul la riscul aferent prețului de piață în ultimii 20 de ani de viață a activului, autoritățile cehe susțin că ar fi adecvată o cotă ușor modificată de repartizare a câștigurilor de capital, deoarece aceasta ar reflecta cu mai multă acuratețe expunerea mai mare la riscul aferent prețului de piață a beneficiarului în perioada post-CA. Prin urmare, repartizarea câștigurilor de capital va prevedea că:
- (a) orice câștiguri care depășesc nivelul ROE de [9-11] % (valoare nominală, după impozitare, finanțare precomercială) vor fi repartizate pe o bază de 50:50 între beneficiar și vehiculul cu scop special, pe o perioadă de 40 de ani care începe la data punerii în funcțiune a centralei nucleare;
 - (b) orice câștiguri care depășesc nivelul ROE de [9-11] % (valoare nominală, după impozitare, finanțare precomercială) vor fi repartizate pe o bază de 60:40 între beneficiar și vehiculul cu scop special, pe o perioadă de 20 de ani care urmează imediat perioadei de 40 de ani menționate mai sus.
- (163) Cehia a explicat că rentabilitatea efectivă a proiectului va fi evaluată la intervale de cinci ani pe parcursul duratei de viață operaționale a proiectului pentru a testa dacă au fost înregistrate câștiguri excedentare. Această evaluare va fi efectuată (i) pentru prima dată după sfârșitul exercițiului financiar în care intră în vigoare autorizația obținută pentru exploatarea centralei nucleare sau, dacă această dată este anterioară, după încheierea exercițiului financiar imediat anterior expirării a cinci ani de la începerea livrării de energie electrică de la centrala nucleară în rețea („analiza inițială a supracompensării”); și (ii) ulterior, la intervale de cinci ani (o „analiză ulterioară a supracompensării”) până la încetarea activității comerciale a proiectului.
- (164) Evaluarea se va baza pe cea mai recentă versiune a modelului financiar, actualizată la sfârșitul exercițiului financiar care precedă evaluarea („data evaluării”) în conformitate cu cifrele privind veniturile și costurile reale.

- (165) Evaluarea va testa dacă rentabilitatea reală a capitalurilor proprii („RIR reală a capitalurilor proprii”) depășește un prag al RIR a capitalurilor proprii („pragul RIR a capitalurilor proprii în caz de supracompensare”). RIR reală a capitalurilor proprii va fi rata de rentabilitate obținută la prețul de exercitare și la veniturile de pe piață, precum și la alți parametri ai formulei de remunerare aplicabili la data evaluării. Determinarea RIR reală a capitalurilor proprii va reflecta performanța reală a proiectului de la începutul proiectului până la momentul evaluării respective. Aceasta nu va lua în considerare fluxurile de lichidități preconizate până la sfârșitul funcționării. Pragul RIR a capitalurilor proprii în caz de supracompensare a fost stabilit *ex ante* la o valoare de [9-11] % pentru durata de funcționare a proiectului (adică atât în timpul, cât și după perioada de cumpărare a CA).
- (166) În cazul în care RIR reală a capitalurilor proprii depășește pragul RIR a capitalurilor proprii în caz de supracompensare, se consideră că a avut loc o supracompensare a capitalurilor proprii (un „eveniment de supracompensare a capitalurilor proprii”). În cazul unui eveniment de supracompensare a capitalurilor proprii, se va rambursa statului și ČEZ o sumă forfetară, în numerar („suma de supracompensare a capitalurilor proprii”). Orice sumă de supracompensare a capitalurilor proprii va fi plătită doar în mod direct în urma unei analize a supracompensării, și nu în anul în care a fost înregistrată o supracompensare a capitalurilor proprii.
- (167) În cazul în care se consideră că a avut loc un eveniment de supracompensare a capitalurilor proprii, suma de compensare a capitalurilor proprii se calculează după cum urmează:
- (168) Prima etapă implică cuantificarea sumei respective în numerar egală cu diferența dintre RIR reală a capitalurilor proprii și RIR a capitalurilor proprii în caz de supracompensare, ținând seama de plasarea în timp a fluxurilor de lichidități și excluzând orice sume de compensare a capitalurilor proprii plătite anterior statului.
- (169) A doua etapă implică înmulțirea acestei sume cu coeficientul de repartizare pentru a determina plata, care este trimisă beneficiarului, soldul fiind plătit statului. Cehia a confirmat, de asemenea, că ajustările supracompensării pot lua forma unei sume forfetare plătite sau a unei ajustări a prețului de exercitare al CA.

3.7. Măsura 2: Împrumutul de stat (AFR)

- (170) Cehia intenționează să acorde un împrumut de stat, AFR, pentru a finanța etapa 2 (dezvoltarea proiectului) și etapa 3 (construcția). Cehia susține că cheltuielile de capital preconizate pentru etapele 2 și 3 în scenariul de referință sunt de [...] miliarde EUR (valoare nominală, la prețurile din 2020). Totuși, Cehia a furnizat și scenarii bazate pe cheltuieli de capital mai mari. Pe baza proiectelor nucleare precedente cu cel mai mare cost de finalizare (și anume Vogtle și HPC), cheltuielile de capital pentru etapele 2 și 3 au fost estimate la [17-18] miliarde EUR (la valorile reale din 2023). Valoarea exactă a împrumutului va fi definită pe baza rezultatului licitației și a semnării contractului pentru serviciile IAC pentru a finanța dezvoltarea proiectului.
- (171) Cehia susține că acordarea unui împrumut are următoarele avantaje în comparație cu acordarea unei garanții de stat pentru un împrumut de pe piață. În primul rând, AFR elimină riscul lipsei unei piețe comerciale pentru a asigura finanțarea proiectului. În al doilea rând, AFR oferă o soluție mai rapidă pentru a organiza pachetul global de finanțare comparativ cu o facilitare de creditare comercială. În al treilea rând, AFR ar implica un cost mai mic al datoriei, având în vedere împrumutul direct din partea statului, precum și comisioane mai mici în legătură cu organizarea și angajarea finanțării pe întreaga perioadă de construcție. Autoritățile cehice au explicat, de asemenea, că, având în vedere cuantumul ridicat al datoriei și abordarea reticentă față de risc a pieței în ceea ce privește proiectele nucleare, costul mai ridicat al unui potențial împrumut de pe piață ar conduce la un preț de exercitare mai mare în CA. În plus, autoritățile cehice au indicat că statul are mai multă flexibilitate în a decide cu privire la cuantumul final al finanțării în comparație cu creditorii de pe piață și că această flexibilitate este necesară, având în vedere că contractul pentru serviciile IAC nu a fost încă încheiat.

- (172) Se preconizează că AFR va acoperi 100 % din costurile implicate în etapele 2 și 3 (a se vedea considerentul 67). AFR va fi garantată cu active ale EDU II și nu se va recurge la ČEZ sau la o garanție din partea ČEZ pentru aceasta. Beneficiarul va plăti o rată a dobânzii de 0 % în etapa de construcție a proiectului⁽⁸⁸⁾. Ulterior, rata anuală a dobânzii va corespunde costurilor datoriei de stat, stabilite de Ministerul Finanțelor ca rată procentuală pentru anul respectiv și majorate cu 1 punct procentual, dar nu mai puțin de 2 % pe an⁽⁸⁹⁾. AFR va fi finalizată după finalizarea procedurii de licitație pentru contractarea serviciilor IAC.
- (173) AFR va fi disponibilă pentru a fi utilizată de la data intrării în vigoare a CA, a acordului cu investitorul și a AFR. Tragerile vor avea loc periodic (de exemplu, anual), în conformitate cu bugetul actualizat al EDU II.
- (174) AFR va fi amortizată pe baza jaloanelor specifice ale proiectului, a etapelor și a modificărilor anticipate pe o perioadă de 30 de ani. Amortizarea AFR va începe cu acordarea autorizației în conformitate cu Legea privind energia atomică. Până la momentul respectiv, se va crea o rezervă pentru serviciul datoriei exclusiv pentru amortizarea AFR și plata dobânzii („rezerva pentru serviciul datoriei”) în perioada până la începutul amortizării, care va fi menținută ulterior de EDU II în cursul perioadei de amortizare și utilizată exclusiv pentru amortizarea AFR și plata dobânzii în cazul unui deficit de lichidități. Dacă nu este utilizată în perioada de amortizare, rezerva pentru serviciul datoriei se utilizează pentru ultimele tranșe și plăți de dobânzi.
- (175) În cazul în care EDU II înștiințează statul că proiectul impune suspendarea amortizării AFR pentru a preveni incapacitatea financiară⁽⁹⁰⁾, că EDU II a epuizat rezerva pentru serviciul datoriei și că ČEZ nu și-a încălcat obligațiile de angajament privind capitalurile proprii⁽⁹¹⁾ (o „comunicare privind suspendarea”), amortizarea AFR și plata dobânzii vor fi suspendate pentru perioada necesară pentru a preveni incapacitatea financiară.
- (176) Plata anticipată voluntară a AFR și/sau refinanțarea vor fi permise în condițiile prevăzute de AFR.
- (177) În cazul schimbării controlului asupra EDU II, EDU II va fi obligată să ramburseze valoarea împrumutului plus dobânda în perioada specificată în decizia privind AFR, cu excepția cazului în care toate acțiunile EDU II sunt achiziționate de statul ceh.
- (178) EDU II va avea dreptul de a distribui dividende de la începutul CA în conformitate cu parametrii conveniți și sub rezerva plății prealabile a oricăror rate scadente de rambursare a AFR. EDU II va fi, de asemenea, autorizată să plătească lichidități disponibile către ČEZ prin alte canale (de exemplu prin plăți în cadrul datoriei acționarilor sau prin datorii între societăți furnizate de EDU II către ČEZ).
- (179) Până la rambursarea integrală a AFR de către EDU II (inclusiv eventualele dobânzi datorate), EDU II nu poate efectua nicio distribuție sau plată către ČEZ sau către vreun membru al grupului ČEZ, cu excepția plăților pentru remunerarea bunurilor sau serviciilor intragrup necesare pentru EDU II și/sau pentru exploatarea și întreținerea centralei nucleare. Totuși, în măsura specificată în AFR, în cazul în care EDU II participă la o concentrare a lichidităților grupului ČEZ, teza precedentă nu va interzice sau restricționa plățile efectuate de EDU II sau către EDU II în legătură cu o astfel de concentrare a lichidităților.
- (180) În cele din urmă, în cazul în care s-ar înregistra depășiri ale costurilor, nu se poate exclude posibilitatea ca rambursarea AFR să impună parțial refinanțare prin împrumuturi private de pe piață. În acest scenariu, rambursarea costului de investiție nu ar mai fi direct legată de perioada AFR.

⁽⁸⁸⁾ Această rată a dobânzii se va aplica până la acordarea autorizației de funcționare a centralei nucleare. A se vedea articolul 9 litera (f) și articolul 4 alineatul (2) din Legea privind energia atomică (exploatarea instalațiilor nucleare).

⁽⁸⁹⁾ Această rată a dobânzii se va aplica după acordarea autorizației de funcționare a centralei nucleare de către beneficiar. A se vedea articolul 9 litera (f) și articolul 4 alineatul (2) din Legea privind energia atomică (exploatarea instalațiilor nucleare).

⁽⁹⁰⁾ Termenul „incapacitate financiară” este definit la articolul 6 din lista de termeni și condiții a acordului cu investitorul.

⁽⁹¹⁾ În conformitate cu lista de termeni și condiții a acordului cu investitorul, obligațiile de angajament ale ČEZ privind capitalurile proprii se referă la obligația ČEZ de a furniza finanțarea prin capitaluri proprii contingentă convenită pentru proiect de până la un plafon total de 1,95 miliarde EUR.

3.8. Măsura 3: Mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică

- (181) A treia măsură de sprijinire a proiectului este o protecție privind recuperarea costurilor pentru ČEZ în cazul în care Cehia decide să își modifice politica națională privind energia nucleară sau să nu acorde măsurile 1 sau 2 sau în cazul apariției unor motive legitime („mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică”) ⁽⁹²⁾.
- (182) Mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică constă într-o opțiune „put” ⁽⁹³⁾ pentru ČEZ sau o opțiune „call” ⁽⁹⁴⁾ pentru stat în cazul în care apar anumite circumstanțe. Această măsură este prevăzută într-un contract între autoritățile ceh și ČEZ și EDU II, împreună cu obligația ČEZ de a furniza finanțare prin capitaluri proprii pentru proiect.
- (183) Până la semnarea acordului cu investitorul, primul contract de punere în aplicare stabilește cadrul de cooperare privind proiectul, inclusiv mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică pentru prima etapă a proiectului. Mai precis, primul contract de punere în aplicare stabilește procedurile și modalitățile de renegociere a clauzelor contractului în cazul unor motive legitime și de vânzare a acțiunilor către stat din motive legitime în etapa 1 a proiectului. Primul contract de punere în aplicare detaliază mecanismele contractelor de cumpărare de acțiuni pentru a garanta că operațiunea este neutră pentru ambele părți (de exemplu, asigurând faptul că valoarea prețului de achiziție corespunde fondurilor investite în EDU II, că nu există transferuri de venituri de la EDU II la ČEZ etc.).
- (184) Autoritățile ceh explică faptul că prețul de achiziție pentru vânzarea tuturor acțiunilor către stat până la sfârșitul etapei 1 este stabilit la 4 509 591 000 CZK, cu o posibilă taxă suplimentară datorată unor motive legitime care nu depășește 200 000 000 CZK, corespunzând valorii totale a aporturilor de capital pe care ČEZ le va furniza. Într-un contract separat, părțile au stabilit condițiile în care aceste sume vor include o rentabilitate economică a investiției și condițiile în care acestea nu o vor include. Ca regulă generală, în cazul în care proiectul este închis pe baza unor motive legitime, ČEZ va avea dreptul și la o rentabilitate a investiției.
- (185) În plus, autoritățile ceh explică faptul că mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică va garanta protecția EDU II în legătură cu evenimente independente de voința sa (de exemplu, în cazul unor „motive legitime” ⁽⁹⁵⁾), astfel cum se prevede în CA (a se vedea considerentul 104). Mai precis, în cazul în care motive legitime împiedică sau întârzie îndeplinirea obligațiilor legale ale EDU II, aceasta va fi exonerată pentru această neexecutare sau întârziere în îndeplinirea obligațiilor sale. În mod similar, dacă un motiv legitim duce la întârzieri în execuția proiectului, data țintă pentru darea în exploatare a proiectului va fi prelungită de la o zi la alta. În cele din urmă, EDU II va avea dreptul la compensații bănești în cazul apariției unui motiv legitim.
- (186) Autoritățile ceh explică faptul că obiectivul acestei măsuri este de a reduce la minimum valoarea ajutorului necesar la stabilirea prețului de exercitare prin crearea unui cadru acceptabil de alocare a riscurilor. Impactul acestei măsuri constă în limitarea riscului pentru investitor și, în același timp, în reducerea intervalului rentabilității investiției. Scopul este de a proteja EDU II împotriva anumitor riscuri (a se vedea anexa la decizia de inițiere a procedurii). În același timp, EDU II va suporta riscul depășirii costurilor proiectului din alte motive decât motivele legitime.

⁽⁹²⁾ A se vedea considerentul 104 de mai sus pentru o definiție a motivelor legitime.

⁽⁹³⁾ Opțiunea „put” se referă la dreptul ČEZ de a vinde statului toate acțiunile EDU II în cazul producerii anumitor evenimente.

⁽⁹⁴⁾ Opțiunea „call” se referă la dreptul statului ceh de a cumpăra de la ČEZ toate acțiunile EDU II în cazul producerii anumitor evenimente.

⁽⁹⁵⁾ „Motive legitime” înseamnă evenimentele și circumstanțele care vor fi specificate în CA (și care sunt deja ancorate în primul contract de punere în aplicare), care privesc modificări ale condițiilor AFR, întârzierea deciziei finale de investiție a guvernului ceh, adoptarea, modificarea sau anularea oricărei legi sau reglementări aplicabile proiectului, încălcarea obligațiilor specificate de către stat sau de către entități ale statului care facilitează proiectul și probleme legate de infrastructură și de rețea, cerințe ale statului legate de interesele în materie de securitate națională și implicațiile conexe etc.

Autoritățile cehice au oferit o imagine de ansamblu a modificărilor care ar fi acceptate ca motive legitime. Printre acestea se numără modificări ale datelor de intrare pentru calcularea prețului de exercitare în funcție de rezultatele licitației pentru serviciile IAC (în ceea ce privește costurile de capital, durata perioadelor de construcție, perioadele de disponibilitate ⁽⁹⁶⁾), costurile funcționării, întreținerii, combustibilului și ciclului de viață ⁽⁹⁷⁾ și capacitatea, precum și capacitățile tehnice ale centralei sau de finalizarea AFR [rata dobânzii, valoarea împrumutului și condițiile de plată stabilite în cadrul AFR (a se vedea considerentul 172), precum și ipotezele privind împrumuturile comerciale bazate pe valoarea și condițiile AFR]. În acest sens, autoritățile cehice confirmă că modelul financiar se bazează pe flexibilitatea minimă legală necesară centralei și că orice creștere a flexibilității ar conduce la ipoteze de urmărire mai eficientă a sarcinii, reducând astfel prețul de exercitare.

- (187) Acestea includ, de asemenea, modificări pe durata de viață a proiectului care, în măsura în care se bazează pe motive legitime, vor fi actualizate în cadrul analizelor periodice ale condițiilor CA, inclusiv în ceea ce privește costurile de funcționare și modificările costurilor de investiție (atât creșteri, cât și scăderi), precum și modificări ale legislației, cum ar fi parametrii de dezafectare și cotele de impozitare. Autoritățile cehice recunosc că utilizarea (sau nu) a flexibilității tehnice a centralei pentru a optimiza producția în vederea modificării prețurilor pieței (urmărirea sarcinii) nu este un motiv legitim pentru a justifica creșteri suplimentare ale costurilor în afara actualizării generale a costurilor de funcționare care are loc în cadrul analizei periodice la cinci ani (a se vedea secțiunea 3.6.7). Prin urmare, limitările tehnice ale urmăririi sarcinii au fost excluse din lista motivelor legitime. Mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică urmărește să asigure acceptabilitatea generală a proiectului pentru investitor și pentru stat.

3.9. Temeiul juridic și transparența

- (188) Temeiul juridic național al acestei măsuri este Legea privind măsurile pentru tranziția Cehiei către o energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și de modificare a Legii nr. 165/2012 ⁽⁹⁸⁾.
- (189) Autoritățile cehice au explicat că ajutorul va fi reglementat și de Legea nr. 218/2000 Sb., Legea privind normele bugetare și de modificare a unor acte conexe (normele bugetare), astfel cum au fost modificate, precum și de diferitele contracte și acorduri cu beneficiarul descrise în continuare.
- (190) Acordul-cadru de cooperare privind construirea unor noi surse nucleare în Cehia, semnat între minister, ČEZ și EDU II la 28 iulie 2020, a stabilit un cadru general pentru inițierea și dezvoltarea ulterioară a cooperării dintre părți cu privire la proiectul de construire a unor noi surse nucleare la amplasamentul de la Dukovany. Acesta nu prevede nicio obligație legală specifică pentru părți. În acordul-cadru, proiectul este condiționat de aprobarea prealabilă a ajutorului de stat.
- (191) Primul contract de punere în aplicare încheiat între minister, ČEZ și EDU II conține dispoziții obligatorii din punct de vedere juridic privind drepturile și obligațiile părților pentru prima etapă a proiectului, și anume până la selectarea contractantului pentru serviciile IAC. Acesta a fost semnat la 28 iulie 2020 și modificat ulterior la 24 decembrie 2022, la 20 decembrie 2023 și la 30 ianuarie 2024.
- (192) La 26 ianuarie 2024, autoritățile cehice au furnizat, în copie:
- (a) proiectul de listă a termenilor și condițiilor CA, care stabilește drepturile și obligațiile părților în legătură cu proiectul și care va înlocui, după semnare, acordul-cadru și primul contract de punere în aplicare. Mai precis, contractul va stabili condițiile pentru obligația statului ceh de cumpărare de energie electrică (inclusiv în ceea ce privește calcularea prețului de exercitare și ajustările acestuia și termenii obligației de repartizare a câștigurilor), obligația statului de a constitui vehiculul cu scop special, obligația EDU II de a dezvolta, construi și exploata centrala nucleară, precum și condițiile aplicabile în cazul schimbării proprietății;

⁽⁹⁶⁾ Este stabilit ca bază pentru remunerare obiectivul de disponibilitate de [75-100] %. Însă diferențele în ceea ce privește programul de disponibilitate în funcție de tehnologia selectată pot avea un impact asupra modelului financiar.

⁽⁹⁷⁾ Costurile pe ciclu de viață acoperă înlocuirea și renovarea majoră a componentelor centralei nucleare. Oferta câștigătoare pentru serviciile IAC va detalia calendarul preconizat pentru înlocuiri și renovări majore. Aceste costuri nu includ costurile de prelungire a duratei de viață.

⁽⁹⁸⁾ Legea a fost modificată ultima dată în 2023 și este disponibilă la adresa: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165>.

- (b) proiectul de listă a termenilor și condițiilor acordului cu investitorul dintre statul ceh, ČEZ și EDU II, care stabilește obligațiile privind finanțarea proiectului de către ČEZ prin capitaluri proprii, transferul de acțiuni către terți, precum și detaliile privind opțiunile „put” și „call”;
 - (c) proiectul de listă a termenilor și condițiilor de acordare a asistenței financiare rambursabile printr-o decizie a Ministerului Industriei și Comerțului.
- (193) Autoritățile cehe declară că clauzele contractelor de mai sus vor fi finalizate după încheierea procedurii de achiziție pentru selectarea contractantului pentru serviciile IAC și după confirmarea costurilor de investiție și de funcționare ale proiectului, precum și a caracteristicilor tehnice ale acestuia. Din același motiv, anumite date de intrare pentru modelul financiar care vor fi utilizate pentru a recalcula prețul de exercitare al CA vor fi actualizate pentru a reflecta clauzele contractului pentru serviciile IAC (a se vedea anexa).
- (194) Autoritățile cehe declară, de asemenea, că restul termenilor și condițiilor din documentele contractuale enumerate în considerentul 191 de mai sus, precum și documentele de finanțare finale, vor conține clauze standard pe care orice investitor le-ar avea în vedere și asupra cărora se poate aștepta în mod rezonabil să ajungă la un acord pentru un proiect similar. În cazul în care respectivele documente contractuale finale îmbunătățesc condițiile contractuale modificând echilibrul riscurilor, așteptările privind rata de rentabilitate sau acoperirea costurilor legate de proiect și de infrastructura aferentă în avantajul beneficiarilor sau conțin alte elemente care pot constitui ajutor de stat, autoritățile cehe se angajează să le notifice Comisiei Europene înainte de punerea în aplicare.
- (195) Autoritățile cehe au explicat că informațiile privind proiectul vor fi publicate pe site-ul ministerului: <https://www.mpo.cz/cz/energetika/>.

3.10. Structura de finanțare a proiectului

- (196) Necesarul total de finanțare a proiectului în cazul inițial a fost estimat la [...] miliarde EUR (în termeni reali, la prețurile din 2020) sau la [...] miliarde EUR în termeni nominali și va fi finanțat prin capital propriu inițial de 0,18 miliarde EUR de la ČEZ în etapa 1 și printr-un împrumut de stat în valoare de [9,8-10,8] miliarde EUR, AFR, în etapele 2 și 3.
- (197) ČEZ va furniza un capital propriu contingent angajat suplimentar în valoare de 1,77 miliarde EUR pentru a finanța eventualele depășiri de costuri care nu sunt cauzate de motive legitime. Detaliile privind abordarea pentru finanțarea unei depășiri a costurilor vor fi convenite de ČEZ și de stat. Angajamentul maxim total de capitaluri proprii din partea ČEZ pentru proiect în etapa de dezvoltare și construcție va fi de 1,95 miliarde EUR.
- (198) Autoritățile cehe explică faptul că plafonul pentru depășiri este rezultatul negocierilor comerciale dintre părți și rezultatul alocării eficiente și optime a riscurilor pentru proiect. Acestea consideră că proiectul nu ar putea fi realizat cu un angajament financiar deschis.
- (199) Astfel cum se menționează în secțiunea 3.6.6, autoritățile cehe anticipează costuri de construcție ale proiectului de [...] EUR/kW (overnight, deci fără dobândă în perioada de construcție, la nivelul prețurilor din 2020) și prezumă costuri de exploatare de aproximativ [25-50] EUR/MWh (la nivelul prețurilor din 2020), incluzând costurile combustibilului, costurile de funcționare și întreținere, costurile de reînnoire a ciclului de viață și costurile de dezafectare și de gestionare a deșeurilor. Într-un scenariu alternativ ⁽⁹⁹⁾, autoritățile cehe estimează că costurile de construcție ale proiectului care nu sunt legate de depășiri cauzate de motive legitime vor fi cu 10 % mai mari.
- (200) Astfel cum se menționează în considerentul 154, autoritățile cehe au explicat că, în scenariul cel mai pesimist, al unor depășiri de costuri similare celor înregistrate la Vogtle și Hinkley Point C, costurile overnight ale proiectului ar putea ajunge la [17-18] miliarde EUR (reale la prețurile din 2023) sau la [...] miliarde EUR în termeni nominali. Într-un astfel de caz, dacă depășirile de costuri sunt generate în întregime de motive legitime, valoarea AFR ar ajunge la [...] miliarde EUR în termeni nominali.

⁽⁹⁹⁾ „Cazul realist” este termenul ČEZ pentru un scenariu alternativ care presupune o creștere de + 10 % a costurilor overnight ale proiectului, costurile fiind clasificate ca nelegitime.

- (201) Estimările costurilor sunt orientative în această etapă și au fost elaborate pe baza unor precedente. Costurile efective vor fi stabilite în funcție de rezultatul licitației pentru serviciile IAC și de tehnologia selectată.

3.11. Cumulul

- (202) Măsura nu poate fi cumulată cu alte ajutoare primite pentru a acoperi aceleași costuri care urmează să fie suportate în cadrul proiectului.

3.12. Transparența

- (203) Autoritățile cehe au susținut că toate informațiile relevante privind măsura vor fi publicate pe un site național ⁽¹⁰⁰⁾, precum și în registrul de transparență al Comisiei.

3.13. Motivele pentru inițierea procedurii

- (204) Comisia a adoptat decizia de inițiere a procedurii la 30 iunie 2022. Comisia a ajuns la opinia preliminară potrivit căreia măsurile constituie ajutor de stat și și-a exprimat îndoiala cu privire la compatibilitatea măsurilor cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. Mai precis, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la caracterul adecvat și la proporționalitatea ajutorului, precum și la posibilele denaturări ale concurenței și ale schimburilor comerciale.

- (205) În legătură cu îndoielile privind caracterul adecvat exprimate în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a analizat dacă combinația dintre contractul de cumpărare la preț fix propus inițial împreună cu AFR și mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică este un instrument adecvat pentru acordarea ajutorului, în special în comparație cu alte instrumente care au fost considerate adecvate pentru investițiile anterioare în energia nucleară. Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la posibilitatea ca un grad mai ridicat de risc pentru beneficiar să fi fost mai adecvat. Mai precis, Comisia a observat în decizia de inițiere a procedurii că, prin izolarea beneficiarului față de riscuri de piață importante, este posibil ca anumite stimulente pentru comportamentul concurențial să fi fost împiedicate și a considerat că cele trei măsuri (și anume dispoziția privind modificarea legii, contractul de cumpărare și AFR) împreună reduc considerabil riscul de piață. Având în vedere cele de mai sus, Comisia a considerat că nu este clar dacă echilibrul propus de Cehia prin utilizarea celor trei măsuri este cel mai potrivit și dacă nu ar putea fi necesare instrumente alternative sau o modificare a instrumentelor propuse pentru a se asigura un grad mai ridicat de expunere la riscul de piață ⁽¹⁰¹⁾.

- (206) În ceea ce privește proporționalitatea proiectului, Comisia și-a exprimat în decizia de inițiere a procedurii îndoiala cu privire la posibilitatea ca durata contractului de cumpărare de 60 de ani să fi fost limitată la minimul necesar pentru a asigura continuarea proiectului. În special, Comisia a observat că durata depășește în mod semnificativ perioada de rambursare a asistenței financiare (30 de ani după data activității comerciale în acest caz), precum și durata sprijinului acceptată în cazurile anterioare ⁽¹⁰²⁾. De asemenea, Comisia a observat că, deși contractele pe termen lung reprezintă o cerință comună pentru a permite investiții mari pe termen lung, durata contractului nu acoperă întotdeauna întreaga durată de viață economică a unui proiect.

- (207) În plus, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala și cu privire la posibilitatea ca ipotezele utilizate pentru a estima rentabilitatea necesară să nu reflecte în mod corect expunerea la risc a investitorului. În special, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la prima de construcție și exploatare nucleară care a fost adăugată în estimarea CAPM, având în vedere expunerea redusă la risc a beneficiarului ca urmare a celor trei măsuri de ajutor, precum și posibilitățile de ajustare a prețului din contractul de achiziție de energie electrică („CAEE”). În continuare,

⁽¹⁰⁰⁾ Disponibil la adresa: <https://mpo.cz/cz/energetika/novy-jaderny-zdroj/rozvoj-novych-jadernych-zdroju/>.

⁽¹⁰¹⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentele 191-193.

⁽¹⁰²⁾ *Ibid.*, considerentele 197-198. Mai precis, contractul de cumpărare pentru Hinkley Point C a fost încheiat pe o perioadă de 35 de ani, în timp ce perioada de rambursare a AFR pentru PAKS II a fost de numai 21 de ani, iar măsura nu a fost însoțită de nicio altă formă de ajutor pentru funcționare.

Comisia s-a întrebat dacă ROE necesară reflectă în mod corect riscurile suportate de beneficiar și dacă aceasta corespunde unei rentabilități rezonabile pentru un investitor într-o astfel de activitate, dat fiind că contractul de cumpărare transferă atât riscurile de preț, cât și riscurile de piață către vehiculul cu scop special și, prin urmare, către stat ⁽¹⁰³⁾.

- (208) În plus, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că mecanismul de repartizare a câștigurilor de capital propus de Cehia ar preveni în mod suficient supracompensarea, în special deoarece include un factor de repartizare de 50:50 între stat și EDU II ⁽¹⁰⁴⁾.
- (209) De asemenea, în ceea ce privește ČEZ în calitate de promotor al proiectului, Comisia a remarcat că existența unui proces deschis de selecție pentru promotorul proiectului ar fi putut conduce la reducerea sprijinului necesar pentru realizarea proiectului ⁽¹⁰⁵⁾.
- (210) În ceea ce privește îndoilele legate de posibilele efecte negative asupra schimburilor comerciale și a concurenței, Comisia a pus sub semnul întrebării selectarea ČEZ ca beneficiar al proiectului și faptul că ČEZ a fost aleasă fără o licitație sau un proces de selecție și, posibil, fără luarea efectivă în considerare a altor operatori potențiali. În continuare, Comisia a formulat întrebarea de ce ČEZ ar fi operatorul cel mai eficient, de ce nu a fost desfășurată nicio licitație și niciun alt mecanism de selecție și din ce motive tehnice sau economice a fost selectată ČEZ. Selectarea ČEZ ridică îndoile cu privire la o posibilă denaturare a structurii pieței, având în vedere poziția puternică a ČEZ pe piața cehă a energiei electrice ⁽¹⁰⁶⁾.
- (211) În plus, Comisia a indicat că nu pot fi excluse în totalitate posibilitățile de manipulare a prețurilor și de reținere a capacității de către ČEZ. De exemplu, în perioadele în care prețurile pieței sunt mai mari decât prețul fix al CAEE, nu era exclusă posibilitatea ca grupul ČEZ să aibă un stimulente economic pentru a reduce producția EDU II, astfel încât alte unități ČEZ să poată vinde mai multă energie la prețurile mai mari de pe piață. Comisia a considerat că o posibilă manipulare a pieței nu poate fi exclusă, în special din cauza poziției actuale puternice pe piață a ČEZ în ceea ce privește capacitatea de producție a energiei electrice, precum și producția efectivă din Cehia. Având în vedere cele de mai sus, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la măsura în care ČEZ sau EDU II ar dispune de stimulentele sau capacitatea de a manipula piața ⁽¹⁰⁷⁾.
- (212) În cele din urmă, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la rolul vehiculului cu scop special pe piață. În special, Comisia a observat că, întrucât vehiculul cu scop special își poate echilibra pierderile cu fonduri de la stat, nu este clar dacă vehiculul cu scop special ar avea suficiente stimulente pentru a acționa ca o entitate privată care își maximizează profitul, cu excepția cazului în care acest rol este într-adevăr preluat de o întreprindere separată, care este condusă pe baza unei strategii de maximizare a profitului, selectată prin intermediul unei licitații deschise, care nu conduce la o reintegrare a activităților de tranzacționare ale vehiculului cu scop special cu ČEZ. În plus, Comisia a susținut că există riscul ca ajutorul acordat vehiculului cu scop special să se răsfrângă asupra marilor consumatori de energie electrică. Acest risc poate fi agravat și mai mult de faptul că vehiculul cu scop special va fi controlat de stat. Întrucât nu este încă pe deplin clar modul în care vehiculul cu scop special va vinde energia electrică sau cui, nu se poate exclude posibilitatea ca vehiculul cu scop special să încheie contracte bilaterale în condiții avantajoase cu consumatorii industriali ⁽¹⁰⁸⁾. În cele din urmă, Comisia a indicat că ar putea apărea o denaturare a pieței deoarece nu este sigur dacă structura vehicul cu scop special-contract de achiziție de energie electrică nu ar putea împiedica semnalele de piață să ajungă la operatorul centralei electrice ⁽¹⁰⁹⁾.

⁽¹⁰³⁾ *Ibid.*, considerentele 207-208.

⁽¹⁰⁴⁾ *Ibid.*, considerentul 205.

⁽¹⁰⁵⁾ *Ibid.*, considerentul 209.

⁽¹⁰⁶⁾ *Ibid.*, considerentul 215.

⁽¹⁰⁷⁾ *Ibid.*, considerentele 217-218.

⁽¹⁰⁸⁾ *Ibid.*, considerentele 221-223.

⁽¹⁰⁹⁾ *Ibid.*, considerentul 224.

4. POZIȚIA GUVERNULUI CEH

- (213) Cehia și-a prezentat răspunsul cu privire la decizia de inițiere a procedurii la 30 august 2022. Comunicarea Cehiei a furnizat mai multe analize ca răspuns la îndoielile exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii în ceea ce privește caracterul adecvat, proporționalitatea și efectul măsurii asupra schimburilor comerciale și a concurenței.
- (214) Trebuie remarcat faptul că răspunsul Cehiei la decizia de inițiere a procedurii discută măsurile de sprijin sub formă de ajutor de stat descrise în decizia de inițiere a procedurii. Măsurile de sprijin actuale, care includ modificări în comparație cu măsurile planificate inițial care au fost introduse pentru a răspunde îndoielilor exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii, sunt prezentate în detaliu în secțiunea 3 din prezenta decizie.
- (215) Argumentele aduse de Cehia sunt prezentate mai detaliat în continuare.

4.1. Poziția Cehiei cu privire la caracterul adecvat al ajutorului

- (216) În răspunsul său la decizia de inițiere a procedurii, Cehia a susținut că, în condițiile actuale de piață incerte și în schimbare rapidă, toate cele trei măsuri ale proiectului sunt necesare pentru a aborda disfuncționalitățile pieței asociate cu dezvoltarea energiei nucleare (și anume dimensiunea cerinței de capital, longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței, care sunt ele însele denaturate de intervenții, și longevitatea expunerii la deciziile politice), astfel cum a recunoscut Comisia în decizia de inițiere a procedurii ⁽¹¹⁰⁾. Potrivit Cehiei, este nevoie de intervenții ale statului separate, dar interconectate pentru a aborda disfuncționalitățile pieței menționate mai sus.
- (217) În primul rând, în absența finanțării în condiții de piață din surse private din cauza dimensiunii semnificative a investițiilor și a altor riscuri asociate cu dezvoltarea de proiecte nucleare, dimensiunea importantă a riscului legat de cerința de capital ar fi atenuată de AFR.
- (218) În al doilea rând, longevitatea expunerii la riscul aferent semnalelor privind prețul pieței expune proiectul la un risc ridicat privind veniturile și la costuri fixe semnificative, care conduc la un grad foarte ridicat de îndatorare operațională, pentru care nu există apetență în rândul investitorilor privați. Acest risc ar fi abordat prin protecția pe termen lung a prețurilor oferită în conformitate cu termenii CA ⁽¹¹¹⁾.
- (219) În al treilea rând, longevitatea expunerii la riscul privind deciziile politice, care este prezent în toate etapele proiectului (de la dezvoltare până la dezafectare), ar fi abordată prin mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică, inclusiv prin protecția oferită de „motivele legitime” prevăzute în CA.
- (220) În sprijinul celor de mai sus, autoritățile cehice au furnizat o listă de proiecte nucleare care au fost abandonate ca urmare a uneia sau mai multora dintre disfuncționalitățile pieței menționate mai sus legate de dezvoltarea de proiecte de producere a energiei nucleare ⁽¹¹²⁾.
- (221) Autoritățile cehice au explicat, de asemenea, că, pe lângă aceste disfuncționalități principale ale pieței, condițiile actuale de piață au sporit semnificativ riscurile pentru promotori de noi proiecte nucleare. Printre acestea se numără: (i) tranziția tehnologică aflată în curs către, de exemplu, sursele regenerabile de energie și hidrogen, care poate duce la excluderea tehnologiei nucleare de către surse cu costuri marginale de producție minime; (ii) peisajul

⁽¹¹⁰⁾ *Ibid.*, considerentele 182-184.

⁽¹¹¹⁾ În decizia de inițiere a procedurii, termenul „contract de achiziție de energie electrică” („CAEE”) a fost utilizat pentru a descrie contractul de cumpărare. În cursul procedurii oficiale de investigare, Cehia a actualizat această clauză în contractele sale și a optat pentru termenul CA. Din motive de coerență, prezenta decizie utilizează termenul actualizat, care reflectă în mod corect măsura actuală.

⁽¹¹²⁾ În primul rând, autoritățile cehice au indicat mai multe exemple de proiecte abandonate ca urmare a dimensiunii semnificative a disfuncționalităților pieței în ceea ce privește cerințele de capital. Mai precis, acestea au identificat proiectele Horizon din Regatul Unit, Belene din Bulgaria și Virgil C. Summer din SUA. În al doilea rând, autoritățile cehice au susținut că proiectul Temelín II (unitățile 3 și 4) din Cehia a fost abandonat parțial din cauza absenței unui mecanism de sprijin de stat care să atenueze riscurile privind volatilitatea prețurilor pieței. În al treilea rând, Cehia a explicat că noile proiecte nucleare sunt expuse unor schimbări politice pe întreaga lor durată de viață și că astfel de schimbări pot avea un impact negativ asupra viabilității și a capacității de finanțare a proiectelor. Autoritățile cehice au menționat proiectele Olkiluoto 4 și Hanhikivi 1 din Finlanda, care au fost abandonate ca urmare a unor decizii politice.

macroeconomic, care se confrunta cu presiuni inflaționiste, precum și cu variații ale ratelor dobânzii și ale cursului de schimb valutar, printre altele; (iii) volatilitatea prețurilor de pe piața materiilor prime, care duce la volatilitatea prețurilor energiei electrice, și evenimente de tip „lebedă neagră” – cum ar fi agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, care a condus la perturbări ale pieței și ale lanțului de aprovizionare.

- (222) În plus, autoritățile cehe au prezentat scenarii contrafactice conform cărora, dacă oricare dintre cele trei măsuri de sprijin ale proiectului ar fi eliminată, principalele riscuri descrise mai sus ar rămâne neatenuate, subminând astfel viabilitatea proiectului și conducând la un risc inacceptabil pentru promotorul proiectului și, în ultimă instanță, la neexecutarea proiectului.
- (223) În primul scenariu contrafactual, autoritățile cehe au explicat că AFR furnizează capitalul necesar pentru construirea noii unități nucleare și atenuează riscul de disfuncționalitate a pieței care decurge din dimensiunea foarte semnificativă a cerinței de capital și din gradul ridicat de risc privind construcția. În absența AFR, autoritățile cehe susțin că promotorul proiectului nu ar putea să atragă capital prin intermediul piețelor datoriilor comerciale pentru etapa de construcție din cauza riscurilor menționate mai sus, ceea ce ar duce la eșecul proiectului. În plus, Cehia susține că, în cazul în care ar putea fi atras capital pe piețele datoriilor comerciale, ar fi foarte probabil ca accesul la această finanțare privată să necesite un cost al datoriei semnificativ mai mare în comparație cu măsura propusă de stat, în ultimă instanță având ca rezultat niveluri mai ridicate ale sprijinului sub formă de ajutoare de stat. În special, pentru a atinge același nivel de rentabilitate a capitalurilor proprii, ar fi necesar un preț de exercitare mai ridicat al CA.
- (224) În al doilea scenariu contrafactual, autoritățile cehe au indicat că CA acționează ca un factor-cheie de atenuare a dimensiunii foarte semnificative a cerinței de capital și a longevității expunerii la volatilitatea prețului pieței. În opinia Cehiei, dacă CA ar fi eliminat, investitorii nu ar avea niciun interes să se bazeze pe ratele de rentabilitate de pe piață pe întreaga durată de viață a proiectului, iar expunerea totală la riscul privind depășirea de către costul combustibilului/OPEX a prețurilor energiei electrice, volatilitatea fluxurilor de lichidități și costurile suplimentare de acoperire a riscurilor în timpul funcționării ar descuraja și mai mult investitorii.
- (225) În cele din urmă, în al treilea scenariu contrafactual, autoritățile cehe au explicat că modificările juridice, de politică și de reglementare sunt independente de voința dezvoltatorilor de proiecte nucleare și că astfel de modificări constituie un risc semnificativ pentru noile proiecte nucleare, având în vedere longevitatea acestora și opiniile divergente cu privire la rolul tehnologiei nucleare. Autoritățile cehe susțin că, în absența mecanismului de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică, este probabil ca promotorul proiectului să se retragă din proiect, ceea ce ar duce la întârzieri în darea în exploatare și/sau la neexecutarea proiectului.
- (226) În cursul procedurii oficiale de investigare, Cehia a decis să modifice măsura în vederea injectării unui risc de piață mai mare în cadrul proiectului prin înlocuirea remunerației cu preț fix din CA ⁽¹¹³⁾ cu o formulă de remunerare actualizată care reflectă condițiile de piață și răspunde semnalelor de piață. Pentru descrierea detaliată a formulei de remunerare, a se vedea considerentele 83-106 de mai sus.

4.2. Poziția Cehiei cu privire la proporționalitatea ajutorului

4.2.1. Durata sprijinului

- (227) Ca răspuns la îndoielile Comisiei cu privire la durata CA exprimate în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile cehe au susținut, în primul rând, că CA trebuie să fie proporțional cu mediul actual de investiții cu risc. Mai precis, autoritățile cehe au explicat că peisajul investitorilor pentru dezvoltarea energiei nucleare a suferit schimbări semnificative ca urmare a riscurilor tot mai mari generate de deficitele lanțului de aprovizionare la nivel mondial, de presiunea inflaționistă, de volatilitatea piețelor valutare și de deteriorarea mediului geopolitic din Europa (de exemplu prin agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei). Piețele energiei sunt susceptibile la astfel de riscuri geopolitice,

⁽¹¹³⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentele 60-65.

care au generat recent o volatilitate ridicată a prețurilor energiei. Investitorii în domeniul nuclear sunt afectați în mod deosebit de aceste modificări din cauza longevității proiectelor și a capitalului semnificativ necesar la începutul duratei de viață a proiectelor. Având în vedere cele de mai sus, Cehia susține că scadența de 60 de ani propusă pentru CA corespunde mediului de risc actual și că orice reducere a duratei scadenței s-ar traduce printr-o expunere mai mare la risc a investitorilor și, în consecință, printr-o ROE mai mare. Potrivit autorităților cehice, acest lucru s-ar traduce printr-o creștere a prețului de exercitare al CA, subminând obiectivul proiectului de a furniza energie electrică la prețuri accesibile.

- (228) În al doilea rând, autoritățile cehice au explicat că, cu cât durata contractului de cumpărare este mai lungă, cu atât este mai mic prețul de exercitare al CA, precum și riscul ca energia electrică să devină mai scumpă. Cehia a susținut că un CA cu o durată mai mică de 60 de ani ar expune proiectul la riscuri amplificate. Astfel de riscuri ar include faptul că promotorul proiectului ar trebui să comande un preț de exercitare al CA semnificativ mai mare pentru a construi rezerve mai mari de capital circulant, precum și pentru a contribui mai mult la rezerva pentru dezafectare⁽¹¹⁴⁾ pe o perioadă mai scurtă pentru a gestiona riscurile în condiții de piață nefavorabile (cum ar fi volatilitatea prețurilor pieței) după expirarea contractului de cumpărare. În același timp, autoritățile cehice au subliniat importanța unor prețuri stabile și accesibile ale energiei electrice pentru consumatori, care ar fi realizate de un CA pentru energie electrică cu o durată îndelungată. În cele din urmă, Cehia a susținut că ar fi necesar un CA care să se prelungească dincolo de perioada de rambursare de 30 de ani a AFR pentru a se asigura că proiectul nu este periclitat de riscuri sporite și că prețul de exercitare al CA rămâne rezonabil și stabil pe termen lung.
- (229) În al treilea rând, autoritățile cehice au susținut că distribuirea sprijinului operațional pe întreaga durată de viață a centralei nucleare previne riscul unor câștiguri excepționale pentru beneficiar. Mai precis, Cehia a explicat că mecanismul de control al supracompensării, împreună cu mecanismul de ajustare a prețului de exercitare al CA la intervale regulate, pentru a asigura o remunerare proporțională, asigură reducerea la minimum a riscului de profituri excepționale. Autoritățile cehice au menționat, de asemenea, că durata de 60 de ani a CA ar limita, de asemenea, orice profituri excepționale care ar putea apărea după expirarea contractului de cumpărare în cazul unei durate mai scurte.
- (230) În al patrulea rând, Cehia a explicat că distribuirea sprijinului pe întreaga durată de viață a centralei nucleare reduce la minimum impactul specific asupra prețurilor și riscul unor transferuri economice inechitabile între generații. În special, autoritățile cehice au indicat că CA reprezintă un instrument important pentru protejarea consumatorilor împotriva evoluțiilor volatile ale pieței. În plus, o durată a CA pentru proiect care să corespundă duratei de viață a centralei nucleare ar oferi consumatorilor de energie o mai mare stabilitate a aprovizionării și a prețurilor, spre deosebire de un contract de cumpărare cu o durată mai scurtă, care ar expune promotorul proiectului și consumatorii de energie la incertitudine în ceea ce privește prețurile și aprovizionarea. În cazul unui CA cu o durată mai mică de 60 de ani, ar exista un risc sporit de transferuri economice inechitabile între generații, care ar putea rezulta din incertitudinea privind prețurile sau aprovizionarea. În plus, Cehia a menționat că sprijinul operațional pe întreaga durată de viață a centralei nucleare este frecvent utilizat în multe cazuri în domeniul SRE. O astfel de abordare reduce riscul investițiilor, deoarece oferă investitorilor un nivel garantat de rentabilitate.
- (231) În al cincilea rând, autoritățile cehice au susținut, de asemenea, că o durată mare a CA ar consolida încrederea că centrala nucleară va continua să funcționeze pe toată durata sa de viață și ar promova securitatea energetică cehă. Mai precis, autoritățile cehice au explicat că o durată mare a CA ar da un semnal de piață care să indice angajamentul statului față de securitatea energetică cu emisii scăzute de dioxid de carbon pe termen lung. Această încredere ar putea însemna costuri mai mici pentru proiect.

⁽¹¹⁴⁾ A se vedea articolul 51 alineatul (2) din Legea privind energia atomică, disponibilă la adresa: https://sujb.gov.cz/fileadmin/sujb/docs/legislativa/zakony/Act_263_2016_web.pdf.

- (232) În al șaselea rând, Cehia susține că măsurile (inclusiv durata propusă a CA) permit alocarea maximă viabilă către dezvoltatorul proiectului și contractant a riscurilor pe care părțile respective o pot suporta. În cadrul pachetului de sprijin propus, autoritățile cehice au menționat că promotorul proiectului se confruntă cu riscuri importante (cum ar fi întârzieri, depășiri de costuri, probleme legate de lanțul de aprovizionare, performanța centralei și întreruperi, precum și modificări care nu sunt acoperite de motivele legitime). Prin urmare, în opinia Cehiei, măsurile propuse constituie ajutor proporțional, care este stabilit la cuantumul minim care nu depășește ceea ce este necesar.
- (233) În cursul procedurii oficiale de investigare, Cehia a decis să reducă durata CA de la 60 de ani la 40 de ani (a se vedea considerentele 83-85 de mai sus).

4.2.2. Riscul de supracompensare

- (234) Ca răspuns la îndoielile Comisiei cu privire la riscul de supracompensare menționat în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile cehice au susținut că mecanismul de control al supracompensării propus este suficient pentru a preveni supracompensarea. Mecanismul de control al supracompensării propus constă în trei instrumente principale care oferă o protecție solidă, și anume: (i) mecanismul de repartizare a câștigurilor care, în opinia Cehiei, depășește și este mai strict decât dispozițiile echivalente din proiectele nucleare aprobate anterior; (ii) procedura de licitație pentru serviciile IAC care va contribui la calibrarea prețului din CA ⁽¹¹⁵⁾; și (iii) izolarea de piețele energiei prin intermediul structurii CA, care împiedică EDU II să obțină o supracompensare ca urmare a variațiilor substanțiale ale prețului energiei pe termen lung.
- (235) În ceea ce privește prima măsură, autoritățile cehice au menționat că mecanismul propus măsoară performanța proiectului pe întreaga sa durată de viață și asigură faptul că orice performanță excedentară este acoperită de domeniul său de aplicare. În special, toate rentabilitățile obținute peste rentabilitatea inițială negociată a EDU II fac obiectul unui factor de repartizare de 50 %. Autoritățile cehice au subliniat, de asemenea, că mecanismul de repartizare a câștigurilor propus încurajează EDU II să obțină rentabilități mai mari și oferă statului posibilitatea de a primi venituri din repartizarea de câștiguri în cazul unei performanțe excedentare a proiectului.
- (236) În plus, autoritățile cehice au susținut că mecanismul de repartizare a câștigurilor propus se bazează pe mecanismul de la Hinkley Point C, care a fost aprobat de Comisie. Acestea susțin că totuși mecanismul de repartizare a câștigurilor al proiectului prevede o repartizare mai mare între stat și operator la o rentabilitate mai mică a capitalurilor proprii decât în cazul Hinkley Point C. Mai exact, mecanismul de repartizare a câștigurilor al proiectului are un prag de repartizare semnificativ mai scăzut decât cel al proiectului Hinkley Point C ⁽¹¹⁶⁾. În plus, mecanismul de repartizare a câștigurilor de la Hinkley Point C este activat numai atunci când RIR (WACC) a proiectului depășește 11,4 % (WACC în scenariul de referință de 9,02 %), în timp ce mecanismul de repartizare a câștigurilor al proiectului ar fi activat la o rentabilitate economică mult mai scăzută a proiectului (WACC în scenariul de referință de 3,7 %). În același timp, mecanismul de repartizare a câștigurilor al proiectului are un factor inițial de repartizare mai mare decât în cazul Hinkley Point C (50 % față de 30 %).

Figura 2

Mecanismul de repartizare a câștigurilor de la EDU II comparativ cu cel de la Hinkley Point C [...]

Sursa: Autoritățile cehice.

- (237) În ceea ce privește a doua măsură, autoritățile cehice susțin că licitația pentru serviciile IAC integrează un mecanism competitiv bazat pe piață în procesul de stabilire a ipotezelor. Acest mecanism asigură faptul că orice potențială evoluție pozitivă reflectată în ipotezele pe termen lung este redusă la minimum ca urmare a rezultatului procedurii

⁽¹¹⁵⁾ Potrivit Cehiei, acest lucru ar avea loc pe baza ipotezelor revizuite prin procedura de licitație pentru serviciile IAC de pe piață, care integrează cea mai recentă gândire a pieței în orice ipoteză pe termen lung utilizată.

⁽¹¹⁶⁾ Cehia susține că, în timp ce la Hinkley Point C rentabilitățile trebuie să crească cu 26,7 % peste RIR inițială (9,02 %) înainte de orice repartizare, mecanismul de repartizare a câștigurilor al proiectului se aplică oricărei supracompensări care depășește RIR inițială.

de licitație. În mod similar, în opinia Cehiei, procedura de licitație pentru serviciile IAC ar asigura faptul că orice supracompensare rezultată din eventuale situații neprevăzute nejustificate din ipotezele subiacente este limitată. Cehia susține, de asemenea, că procedura de licitație din cadrul proiectului diferă de procedura de selecție din cazul Hinkley Point C, în care promotorul de proiect a avut mai multe instrumente pentru a determina supracompensarea ⁽¹¹⁷⁾.

- (238) În ceea ce privește a treia măsură, autoritățile cehice au explicat că structura CA propusă reduce legătura dintre promotorul proiectului și expunerea la prețul pieței, eliminând astfel posibilitatea ca promotorul să primească o supracompensare ca urmare a schimbărilor de pe piață (structurale sau legate de prețuri). Un astfel de risc ar putea apărea teoretic după încheierea duratei CA și, potrivit Cehiei, acesta este un motiv suplimentar în favoarea unui CAEE mai lung, de 60 de ani, care să corespundă duratei de viață a centralei nucleare. Pe baza structurii CA propuse, EDU II ar putea obține o supracompensare numai în cazul unei performanțe excedentare în raport cu capacitatea de producție.
- (239) În plus, autoritățile cehice au explicat că capacitatea promotorului proiectului de a obține o evoluție pozitivă limitată peste ROE ținută are efecte stimulative dezirabile și va stimula EDU II să se angajeze într-un comportament economic de piață. Cehia a conceput și a negociat sprijinul pentru proiect cu scopul de a transfera riscul maxim suportabil către EDU II, pe de o parte, și de a menține stimulentele pentru a stimula comportamentul economic adecvat al EDU II și ČEZ, pe de altă parte. Stimulentele incluse în structura propusă permit EDU II să gestioneze în mod eficace riscurile, să inoveze, să asigure eficiența și să realizeze proiectul în condițiile stabilite. În cele din urmă, Cehia susține că mecanismele suplimentare de control al supracompensării pentru limitarea unei potențiale evoluții pozitive ar spori poziția netă de risc a EDU II, prin urmare ar putea să nu corespundă poziției actuale de ajutor minim. Mai precis, autoritățile cehice au menționat că mecanismul de repartizare a câștigurilor propus protejează împotriva supracompensării prin reducerea potențialului de evoluții pozitive, iar acest lucru se reflectă în actuala ROE și în prețul de exercitare din CA convenite între Cehia și promotorul proiectului. Orice măsură suplimentară de reducere a unei potențiale evoluții pozitive suplimentare poate duce la o expunere mai mare la risc pentru promotorul proiectului și, prin urmare, la o creștere a ROE și a prețului de exercitare din CA.
- (240) În cursul procedurii oficiale de investigare, Cehia a revizuit formula CA pentru remunerarea ČEZ (a se vedea considerentele 83-106 de mai sus) pentru a reflecta riscurile de piață și a actualizat mecanismul de repartizare a câștigurilor (a se vedea considerentele 161-169 de mai sus) pentru a preveni supracompensarea.

4.2.3. ROE calculată la minimumul necesar

- (241) Autoritățile cehice au explicat că intervalul propus pentru ROE a fost evaluat având în vedere riscurile cu care se confruntă EDU II în comparație cu alte proiecte majore de infrastructură energetică. Mai precis, riscurile proiectelor au fost evaluate în cadrul a șase categorii, și anume: de dezvoltare, de construcție, de exploatare, de venituri, de finanțare și de reglementare. Elementele de comparație sunt împărțite în trei secțiuni, și anume: (i) proiecte de producere a energiei nucleare (EDU II, HPC și Paks II); (ii) proiecte majore de infrastructură comercială (proiecte de centrale electrice convenționale și de energie eoliană offshore); și (iii) măsuri de control al prețurilor reglementate din Cehia. Evaluarea calitativă a riscurilor efectuată de Cehia constată că proiectele de producere a energiei nucleare sunt considerate ca prezentând un „risc ridicat”, în timp ce celelalte categorii sunt considerate cu „risc mediu” și „risc scăzut”. Tabelul de mai jos sintetizează analiza comparativă a riscurilor pentru toți factorii de risc și toate proiectele comparate luate în considerare în cadrul a șase categorii de risc.

⁽¹¹⁷⁾ Mai precis, autoritățile cehice au susținut că, în cazul Hinkley Point C, promotorul de proiect a fost, de asemenea, furnizorul de tehnologie care asigura o mare parte din echipamente și inginerie, care au fost furnizate prin intermediul a peste 180 de contracte directe. Având în vedere că dezvoltatorul proiectului este tot o figură importantă în lanțul de aprovizionare cu tehnologie, Cehia susține că are un control mai mare și o capacitate sporită de a determina supracompensarea ipotezelor subiacente și a costurilor de transfer.

Tabelul 4

Sinteza evaluării riscurilor la nivelul tuturor factorilor de risc și al tuturor proiectelor de referință

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
EDU II	High	High	High	Medium (40-year PPA)	Medium	Medium	High
				Low (160-year PPA)			
HPC	High	High	High	Low	High	Medium	High
Paks II	High	High	High	Medium	Medium	Medium	High
Conventional power plant projects (IPPs)	Medium	Medium	Low	High	Medium	Low	Medium

Project	Development	Construction	Operational	Revenue	Financing	Regulatory	Overall
Offshore wind	Medium	Medium	Low	Low	Low	Low	Low
Czech regulated distribution	Low	Low	Low	Low	Low	Medium	Low

Sursa: Autoritățile cehe.

- (242) Potrivit Cehiei, rentabilitățile tipice pentru aceste proiecte comparate par să corespundă riscurilor subiacente. În cazul proiectelor de producere a energiei nucleare, rentabilitățile variază între 9 și 12,5 % [pentru Hinkley Point C, 11-11,5 % (cu îndatorare) și 9,02 % (fără îndatorare)], iar pentru Paks II, 10,9-12,5 %. În cazul proiectelor de centrale electrice convenționale, rentabilitățile cu îndatorare variază între 10 și 11 %, iar pentru energia eoliană offshore variază între 7 și 9 %. În cele din urmă, pentru distribuția reglementată de energie electrică și gaze din Cehia, rentabilitățile variază între 7,76 și 7,94 %.
- (243) În plus, autoritățile cehe au explicat că s-a folosit o analiză detaliată bazată pe variabilele pieței pentru a calcula intervalul necesar al ROE pentru EDU II. Această analiză a indicat un interval al ROE cuprins între [...] și [...] %, care este aliniat la evaluarea comparativă calitativă a riscurilor și la rentabilitățile proiectelor de referință. Mai precis, s-au utilizat variabile ale pieței de pe piețele financiare cehe și europene pentru a estima parametrii CAPM, inclusiv rata fără risc, prima de risc de capital propriu și valorile beta. În plus, trebuie inclusă o primă de risc nuclear în comparație cu energia convențională sau cu rețelele reglementate, având în vedere riscul sporit al proiectelor nucleare. Acest lucru se datorează faptului că proiectele nucleare prezintă riscuri materiale de construcție și exploatare, iar istoricul și dificultățile practice legate de punerea în aplicare a proiectelor nucleare la timp și în limitele bugetului demonstrează acest lucru, în opinia Cehiei. Cehia susține că, având în vedere măsurile de protecție oferite de proiect, o primă de 3-3,5 % este adecvată și a fost inclusă în calculul CAPM ascendent.
- (244) În plus, autoritățile cehe au menționat că mecanismele de sprijin propuse sunt proiectate să transfere riscul maxim către EDU II, fiind totodată suficiente pentru a remedia principalele disfuncționalități ale pieței.
- (245) În cursul procedurii oficiale de investigare, Cehia a propus o ROE actualizată, descrisă în secțiunea 3 (a se vedea considerentele 84-99 de mai sus).

4.3. Poziția Cehiei cu privire la selectarea ČEZ

- (246) În răspunsul lor la decizia de inițiere a procedurii, autoritățile cehi au explicat că au fost luate în considerare soluții alternative pentru rolul promotorului proiectului și că ČEZ a fost selectată ca opțiune preferată (considerentele 147-148). Înainte de selectarea ČEZ ca promotor al proiectului, au fost efectuate analize detaliate ale celor trei opțiuni avute în vedere [și anume: (i) consorțiul de investitori privați; (ii) proiectul deținut și gestionat în cea mai mare parte de statul ceh; și (iii) o opțiune în care ČEZ era promotorul proiectului] (a se vedea considerentul 51 de mai sus). Cehia a ales cea de a treia opțiune.
- (247) Autoritățile cehi au explicat, de asemenea, că ČEZ este cea mai potrivită alegere ca promotor de proiect, având în vedere capacitatea și stimulentele sale de a realiza proiectul, precum și considerațiile legate de securitatea aprovizionării cu energie, interesele în materie de securitate națională și neutralitatea tehnologică. Mai precis:
- în calitate de promotor al proiectului, ČEZ se află într-o poziție unică pentru a realiza acest proiect, datorită experienței sale vaste pe piață ca dezvoltator și operator credibil de centrale nucleare în Europa și ca producător existent în Cehia. În plus, grupul ČEZ este una dintre cele mai mari zece întreprinderi energetice din Europa, atât în ceea ce privește capacitatea instalată, cât și ca număr de clienți. În plus, ČEZ va furniza investiții de capital în valoare de până la 1,95 miliarde EUR în EDU II, ceea ce va crea un stimulent puternic pentru ca ČEZ să realizeze cu succes EDU II;
 - având în vedere obiectivele Cehiei privind neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050, considerațiile referitoare la securitatea aprovizionării au jucat un rol important în selectarea modelului de investitor pentru proiect. ČEZ este pe deplin angajată să realizeze proiectul într-un interval de timp care protejează securitatea aprovizionării Cehiei și până în prezent a întreprins toate acțiunile necesare în acest sens (de exemplu, a achiziționat amplasamentul, a obținut aprobările și autorizațiile necesare pentru amenajare);
 - în calitate de societate cotate la bursă și deținută majoritar de statul ceh, cu o amprentă importantă pe piața cehă a energiei, ČEZ se asigură că interesele Cehiei în materie de securitate națională sunt protejate – în special într-un mediu în care economia Cehiei este expusă în mare măsură amenințărilor externe la adresa aprovizionării cu resurse energetice;
 - în cele din urmă, deși ČEZ a fost selectată ca promotor al proiectului, furnizorul de tehnologie nucleară va fi contractat printr-o procedură de licitație competitivă. Furnizorul de servicii IAC va fi responsabil de construirea și darea în exploatare a proiectului, prin urmare va avea o responsabilitate semnificativă pentru asigurarea realizării cu succes a proiectului.
- (248) În plus, autoritățile cehi au explicat că selectarea ČEZ generează creșteri semnificative ale eficienței, evită costurile suplimentare și nu necesită dezvoltarea unui amplasament separat. Prin urmare, această selectare creează un avantaj semnificativ în ceea ce privește calendarul de realizare a proiectului, care nu ar putea fi reprodus de structuri alternative.
- (249) Autoritățile cehi au explicat, de asemenea, toate lucrările pregătitoare pe care ČEZ le-a efectuat până în prezent. Grupul ČEZ este proprietarul amplasamentului propus pentru centrala nucleară (EDU II). Procesul de achiziționare a terenului necesar pentru șantier a început în aprilie 2008 și s-a încheiat în 2021 (considerentul 77). În plus, ČEZ a efectuat studii de fezabilitate cu scopul de a reduce timpul și costurile suportate de Cehia pentru dezvoltarea proiectului.
- (250) În plus, de la începutul anului 2021, ČEZ a obținut toate licențele și autorizațiile esențiale necesare pentru ca proiectul să avanseze în conformitate cu planul proiectului [cum ar fi autorizația pentru amplasarea instalației nucleare și evaluarea impactului asupra mediului (considerentele 78-79)]. Pentru obținerea autorizației privind amplasarea instalației nucleare este nevoie, de regulă, 6-7 ani, iar pentru achiziția EIM, între 3 și 5 ani.

- (251) De asemenea, autoritățile cehe au explicat că, în calitate de proprietar și operator de centrale nucleare, ČEZ cunoaște și înțelege în profunzime cerințele de reglementare, inclusiv cerințele privind autorizarea, pentru o nouă centrală nucleară și legislația din Cehia (considerentul 149). În plus, ČEZ și EDU II sunt membri ai mai multor organizații internaționale, printre care Asociația Mondială a Operatorilor Nucleari (*World Association of Nuclear Operators – WANO*) ⁽¹¹⁸⁾, Cerințele europene armonizate pentru centralele nucleare noi (*European Harmonised Requirements for New Nuclear Power Plants – „EUR”*) ⁽¹¹⁹⁾, Institutul de cercetare în domeniul energiei electrice (*Electric Power Research Institute – „EPRI”*) ⁽¹²⁰⁾, Asociația Nucleară Mondială (*World Nuclear Association – WNA*) ⁽¹²¹⁾ și Alianța pentru Generația Nucleară II & III (*Nuclear Generation II & III Alliance – „NUGENIA”*) ⁽¹²²⁾ și, ca atare, au acces la standarde și procese care sunt recunoscute și încurajate de autoritățile de reglementare din întreaga lume pentru a promova îmbunătățirea continuă.
- (252) Autoritățile cehe au subliniat, de asemenea, rolul esențial al proiectului în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie electrică a Cehiei în viitor, în special având în vedere dezafectarea centralelor pe bază de cărbune. Mai precis, autoritățile cehe au explicat că un orizont de dezvoltare mai scurt al proiectului va contribui la reducerea deficitului de capacitate preconizat ⁽¹²³⁾. Dezvoltarea unui alt proiect la un alt amplasament, cu un orizont de timp semnificativ mai îndelungat, nu ar răspunde nevoilor imediate ale sistemului în materie de securitate a aprovizionării.
- (253) În plus, Cehia a explicat, ca simplu argument, că, în cazul în care un alt promotor de proiect ar achiziționa un amplasament potențial adecvat pentru o centrală nucleară pe teritoriul Cehiei, acest lucru ar conduce la întârzieri semnificative în realizarea proiectului în comparație cu ČEZ. Mai precis, în acest scenariu alternativ, autoritățile cehe estimează întârzieri de până la 14 ani (față de proiect), fără vreo asigurare că etapele de caracterizare sau de amenajare a amplasamentului care au fost realizate cu succes pentru EDU II nu s-ar confrunta cu probleme, ceea ce ar spori riscurile și costurile dezvoltării proiectului. În orice caz, autoritățile cehe susțin că nu există dovezi că ar exista în Europa un operator nuclear experimentat, neutru din punct de vedere tehnologic care să dezvolte centrale nucleare în afara propriei țări.
- (254) În cazul în care un alt promotor de proiect decât ČEZ ar urma să dezvolte proiectul, Cehia estimează că s-ar înregistra costuri suplimentare de cel puțin [200-700] de milioane EUR, care ar trebui finanțate. Aceste costuri reprezintă în principal valoarea amplasamentului pentru centrala nucleară, studiile de fezabilitate, activitățile de autorizare și de dezvoltare pe care ČEZ le-a desfășurat până în prezent, precum și sinergiile cu centrala nucleară existentă de la Dukovany.
- (255) În cele din urmă, autoritățile cehe au menționat că selectarea ČEZ ca promotor al proiectului a fost în conformitate cu cazurile nucleare anterioare evaluate de Comisie, în care nu au fost desfășurate proceduri de concurență deschisă pentru selectarea promotorilor de proiect din cauza particularităților proiectelor respective ⁽¹²⁴⁾.
- (256) Într-o comunicare ulterioară din 16 martie 2023, Cehia a subliniat istoricul ČEZ în ceea ce privește execuția și exploatarea centralelor nucleare. În trecut, ČEZ a dezvoltat și a construit două unități cu o capacitate instalată de 1 125 MW la Temelín (Cehia), care au fost date în exploatare în 2000 și 2002, precum și prima centrală nucleară de la Dukovany, cu o capacitate instalată actuală de 2 040 MW. Aceste unități au fost date în exploatare între 1985 și 1987, iar Cehia subliniază că WANO consideră că ele se numără printre cele 20 % dintre centrale electrice cel mai bine gestionate.

⁽¹¹⁸⁾ <https://www.wano.info/>.

⁽¹¹⁹⁾ <https://www.europeanutilityrequirements.eu/fr>.

⁽¹²⁰⁾ <https://www.epri.com/>.

⁽¹²¹⁾ <https://www.world-nuclear.org/>.

⁽¹²²⁾ <https://snetp.eu/nugenia/>.

⁽¹²³⁾ Simulările operatorului de sistem de transport ceh referitoare la previziunile intermediare privind adecvarea în trei scenarii [și anume: (i) scenariul progresiv, în care dezafectarea producției pe bază de cărbune este programată să aibă loc până în 2033; (ii) scenariul prudent, în care dezafectarea producției pe bază de cărbune este programată să aibă loc în 2038; și (iii) scenariul de referință, în care dezafectarea producției pe bază de cărbune este programată să aibă loc în 2040] arată importanța punerii în funcțiune la timp a unei noi surse nucleare pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică și autonomia Cehiei.

⁽¹²⁴⁾ Ca exemplu, autoritățile cehe au indicat că desemnarea EDF pentru Hinkley Point C s-a făcut în urma unei consultări de exprimare a interesului la care EDF a fost singurul respondent, iar pentru Paks II, MVM Paks II a fost numită fără un proces de concurență deschisă întrucât nu existau alternative credibile pe piață la momentul respectiv.

- (257) În plus, pe lângă considerațiile legate de securitatea aprovizionării și de securitatea națională, Cehia subliniază perspectiva securității financiare, întrucât ČEZ beneficiază de un rating de credit guvernamental puternic ⁽¹²⁵⁾.
- (258) În cele din urmă, Cehia a precizat că o licitație pentru selectarea unui promotor al proiectului care să fie diferit de ČEZ ar implica dezavantaje semnificative. În esență, Cehia susține că, în acest caz, concurența la acest nivel al proiectului nu ar produce niciun rezultat în vederea alegerii celui mai eficient operator. Referindu-se la motivele prezentate mai sus, Cehia consideră că solicitarea exprimării interesului altor părți sau organizarea unei licitații nu ar aduce avantaje concurențiale, prin urmare evoluțiile negative ale acestui proces, în special întârzierile și costurile suplimentare înregistrate, precum și preocupările în materie de securitate legate de orice alt candidat potențial nu ar putea fi contrabalansate. Cehia afirmă, de asemenea, că nicio parte terță nu a reclamat și nu a formulat obiecții cu privire la numirea ČEZ ca promotor al proiectului în nicio etapă a planificării proiectului, inclusiv în răspunsurile terților la decizia de inițiere a procedurii.

4.4. Poziția Cehiei cu privire la impactul proiectului asupra schimburilor comerciale și a concurenței

4.4.1. Potențiala manipulare a prețurilor și reținere a capacității de către ČEZ

- (259) Ca răspuns la îndoielile exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii cu privire la posibila reținere a capacității de către ČEZ, autoritățile cehice au explicat că grupul ČEZ nu va avea nici stimulente economice, nici capacitatea de a crește prețurile angro prin reducerea producției EDU II.
- (260) În primul rând, autoritățile cehice susțin că structura de guvernare a proiectului EDU II este independentă de grupul ČEZ, ceea ce limitează efectiv capacitatea acestuia de a interveni în mod nejustificat în activitatea de zi cu zi a centralei nucleare.
- (261) În al doilea rând, potrivit raportului Oxera ⁽¹²⁶⁾, „darea în exploatare a EDU II are un efect redus, dar vizibil asupra prețului energiei electrice din Cehia”. Previziunile din acest raport arată că darea în exploatare a EDU II ar reduce prețurile energiei electrice din Cehia cu aproximativ 2 EUR/MWh între 2040 și 2050 (considerentul 170). În continuare, autoritățile cehice estimează că, dacă EDU II ar fi oprită complet timp de un an, ar rezulta o pierdere de venituri în valoare totală de aproximativ 450 de milioane EUR pentru EDU II ⁽¹²⁷⁾, iar ČEZ ar acumula doar venituri suplimentare de aproximativ 17 milioane EUR din vânzarea părții neacoperite din producție în anul următor ⁽¹²⁸⁾, ceea ce ar duce la o pierdere financiară semnificativă pentru grupul ČEZ.

⁽¹²⁵⁾ Trimitere la răspunsurile Cehiei din 16 martie 2023, răspunsul la întrebarea 20.

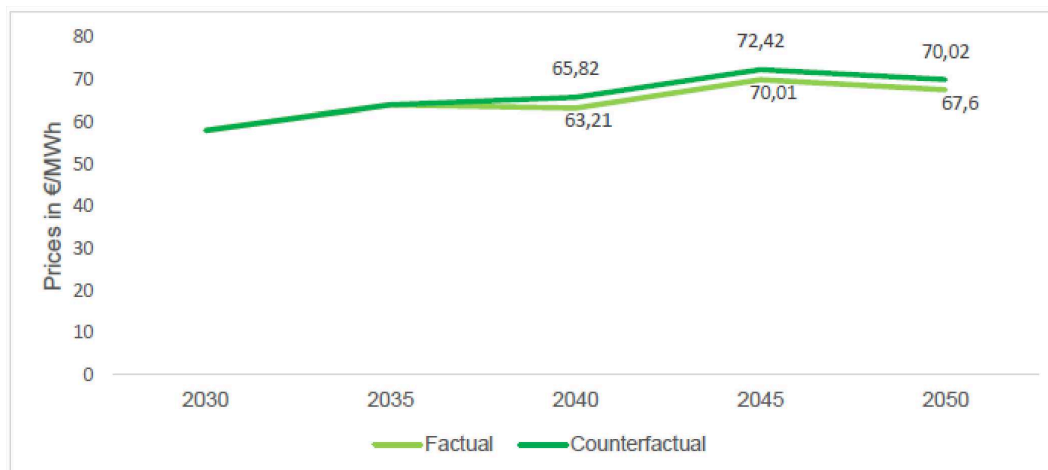
⁽¹²⁶⁾ Oxera Consulting LLP, 2021, *The impact of Dukovany on the Central European Electricity market* (Impactul pe care îl are Dukovany asupra pieței energiei electrice din Europa Centrală) („raportul Oxera”).

⁽¹²⁷⁾ Calculate pe baza unei producții anuale de 9 TWh înmulțită cu 50 EUR/MWh.

⁽¹²⁸⁾ Calculate pe baza unui procent de 21 % din producția anuală de 40 TWh înmulțit cu 2 EUR/MWh, cu majorarea la prețurile reale din 2020.

Figura 3

Diferența dintre prețurile angro ale energiei electrice din Cehia între scenariul factual și scenariul contrafactual (2030-2050)

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios. (In the factual scenario, the planned support measures for the construction and operation of Dukovany II are implemented, while in the counterfactual scenario, the planned measures are not implemented.)

Source: Oxera report

- (262) În al treilea rând, autoritățile cehe au explicat că, deși o mică reducere a producției poate fi, teoretic, posibilă pentru EDU II ⁽¹²⁹⁾, ar fi puțin probabil ca o astfel de modificare să conducă la o evoluție semnificativă a prețurilor energiei electrice, având în vedere modul în care sunt interconectate piețele energiei din Europa. Mai precis, Cehia și vecinii săi imediați cu piețe interconectate ale energiei electrice (Austria, Germania, Polonia și Slovacia). Cehia susține că proiectul nu ar avea niciun impact sau ar avea doar un impact foarte redus asupra stabilirii prețurilor din Cehia între 2030 și 2050. Într-adevăr, Comisia estimează că prețul de piață al energiei electrice pentru regiunea interconectată este stabilit pe baza prețurilor energiei electrice pentru energia produsă în afara Cehiei (până la 98 % din ore de la producători străini). Energia produsă în interiorul Cehiei ar fi acoperită prin gaze naturale și lignit, cu un număr tot mai mare de SRE. Aceste tehnologii de pe teritoriul Cehiei ar stabili prețurile doar pentru un număr mic de ore.
- (263) Autoritățile cehe susțin, de asemenea, că ČEZ ar fi afectată în mod negativ dacă vehiculul cu scop special ar solicita EDU II să reducă producția – chiar și din motive întemeiate, cum ar fi echilibrarea sistemului –, deoarece o astfel de reducere ar conduce la scăderea fluxurilor de lichidități pentru ČEZ. În orice caz, Cehia susține că, din momentul în care va fi operațională, centrala nucleară va avea costuri marginale scăzute de funcționare și nu va fi bine echipată pentru a-și modula volumele de producție într-o mare măsură.
- (264) În al patrulea rând, autoritățile cehe au explicat că direcția de acțiune rațională din punct de vedere economic atât pentru EDU II, cât și pentru grupul ČEZ este de a obține întotdeauna producția maximă posibilă de la centrala nucleară, deoarece EDU II va realiza venituri doar pentru energia electrică furnizată ⁽¹³⁰⁾. Autoritățile cehe au făcut referire la raportul Oxera, care menționează că „[o]rice reducere a producției EDU II va însemna pierderi de fluxuri de lichidități și potențiale probleme financiare pentru EDU II, având în vedere marja redusă de rentabilitate în cadrul căreia funcționează proiectul la prețul CAEE de 50 EUR/MWh propus în prezent” ⁽¹³¹⁾. Autoritățile cehe au explicat, de asemenea, că marja operațională a EDU II este de [40-50] % în medie, aceasta scăzând la 6 % după includerea costurilor și a rambursării AFR. O reducere a factorului de încărcare de la nivelul anticipat de [75-100] % la mai puțin de [70-90] % ar elimina lichiditățile disponibile pentru a asigura serviciul datoriei și ar putea avea ca rezultat incapacitatea EDU II de a asigura serviciul AFR. O reducere sub [40-60] % ar face ca fluxurile de lichidități să nu fie suficiente pentru a acoperi costurile de funcționare.

⁽¹²⁹⁾ Gradul specific de modulare al centralei nucleare ar fi determinat de tehnologia IAC care urmează să fie selectată.

⁽¹³⁰⁾ În schimb, autoritățile cehe au explicat că nu ar fi rațional din punct de vedere economic ca EDU II să producă sub limita inferioară (și anume 84 %), care este nivelul la care fluxul de lichidități pentru serviciul datoriei este insuficient.

⁽¹³¹⁾ A se vedea raportul Oxera.

- (265) În ceea ce privește îndoielile Comisiei cu privire la potențiala manipulare a prețurilor de către ČEZ, exprimate în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile cehe au explicat că cota de piață a ČEZ în Cehia și pe piețele învecinate va crește doar marginal ca urmare a capacității de producție dispecerizabile instalate a EDU II și va avea un impact redus asupra puterii de piață a ČEZ. Autoritățile cehe au explicat, de asemenea, că creșterea cotei de piață prin investiția proiectului în energia electrică nucleară va fi compensată de scăderea cotei de piață ca urmare a reducerii investițiilor în centralele pe bază de cărbune și a dezafectării planificate a centralei nucleare existente. În orice caz, Cehia susține că vehiculul cu scop special este adaptat în mod specific pentru a preveni orice posibilă denaturare a concurenței.
- (266) Cehia contestă și faptul că piața relevantă ar cuprinde numai Cehia. Având în vedere punerea în aplicare în curs a unor mecanisme de cuplare a piețelor și obiectivul de decarbonizare a Europei cu ajutorul integrării SRE, Cehia susține că se preconizează o creștere a interconectivității dintre sistemele de energie electrică din statele membre ⁽¹³²⁾. Ar trebui să se ia în considerare, de asemenea, potențialul unor viitoare analize ale zonelor de ofertare și posibilitatea unor fuziuni transfrontaliere ale zonelor de ofertare. Prin urmare, Cehia concluzionează că piața relevantă este mai largă decât Cehia, ceea ce are un impact asupra cotelor de piață ale ČEZ după cum urmează:
- (267) Mai precis, autoritățile cehe susțin că capacitatea care va fi generată de EDU II nu va afecta în mod semnificativ puterea de piață a grupului ČEZ în Cehia ⁽¹³³⁾. În special, acestea estimează că capacitatea de producție dispecerizabilă a EDU II va reprezenta doar 4 % din piața cehă și aproximativ 0,8 % din piața geografică relevantă pentru proiect în 2040 ⁽¹³⁴⁾. Potrivit Cehiei, cota de piață preconizată a grupului ČEZ se reduce semnificativ între 2030 și 2050, iar dacă EDU II devine operațională, cota de piață a grupului ar crește doar cu 4,08 %/0,76 % (în 2040) și cu 6,97 %/0,76 % (în 2050) în Cehia și, respectiv, pe piața geografică relevantă. Nu se preconizează că o astfel de creștere a cotei de piață a grupului pe baza capacității EDU II va avea un efect semnificativ asupra puterii de piață a grupului în Cehia sau pe piețele învecinate.

Tabelul 5

Cota de piață a ČEZ în ceea ce privește capacitatea de producție dispecerizabilă instalată (2020-2050), scenariul factual

Year	Market shares in Czech Republic	Increase in market shares in Czech Republic due to Dukovany II	Market shares in Czech Republic incl. import capacities	Market shares in Czech Republic and four neighbours incl. import capacities	Increase in market shares in Czech Republic and four neighbours due to Dukovany II
2020	80,20%	-	60,29%	6,50%	-
2030	70,37%	-	50,64%	5,89%	-
2035	70,82%	-	49,25%	5,67%	-
2040	71,43%	4,08%	45,06%	5,38%	0,76%
2045	70,40%	5,37%	42,92%	4,86%	0,77%
2050	44,17%	6,97%	28,40%	3,46%	0,77%

Note: Dispatchable capacity includes all thermal, nuclear, and pumped storage hydro plants. Data for 2020 were provided by ČEPS. Market shares 2030–50 is based on the Oxera model, which takes the ČEPS and TYNDP 2020 data as a basis. Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: Oxera report

⁽¹³²⁾ A se vedea considerentul 13 și nota de subsol 6.

⁽¹³³⁾ Grupul ČEZ deține 61 % din activele de producție ale Cehiei, 35 % din furnizori și 53 % din extracția lignitului în decembrie 2023, 2022. A se vedea grupul ČEZ, Clean Energy of Tomorrow, Investment Story (Energia curată de mâine, Povestea unei investiții), decembrie 2023, <https://www.cez.cz/webpublic/file/edee/ospol/fileexport/investors/investment-stories2022>.

⁽¹³⁴⁾ Piața geografică relevantă pentru proiect cuprinde Cehia și țările învecinate cu piețe interconectate ale energiei electrice (și anume Austria, Germania, Polonia și Slovacia).

Tabelul 6

Estimarea cotei de piață viitoare a ČEZ în ceea ce privește producția, conform Cehiei

Year	CEZ market shares in Czech Republic incl. net imports	Dukovany II market shares in Czech Republic incl. net imports	CEZ market shares in Czech Republic and four neighbours	Dukovany II market shares in Czech Republic and four neighbours
2019	70,48%	-	7,32%	-
2020	64,29%	-	6,94%	-
2030	73,02%	-	5,29%	-
2035	71,24%	-	4,92%	-
2040	45,15%	12,83%	2,89%	0,82%
2045	42,61%	12,40%	2,76%	0,80%
2050	18,98%	10,27%	1,40%	0,76%

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual) scenario.

Source: ČEPS, ENTSO-E Transparency platform, CEZ, APG, SMARD Strommarktdaten, Oxera model.

- (268) În plus, autoritățile cehice au susținut că principalul obiectiv strategic al grupului ČEZ a fost gestionarea eficientă a centralelor nucleare, precum și a extracției lignitului și a centralelor pe bază de cărbune. Însă centralele pe bază de cărbune (care au reprezentat 45 % din capacitatea instalată în GW și 39 % din totalul energiei electrice produse în TWh în 2019) sunt planificate să fie eliminate treptat, în conformitate cu cerințele de decarbonizare ale UE. ČEZ s-a angajat să atingă neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050 și a planificat să reducă capacitatea pe bază de cărbune cu aproape jumătate la 3 GW până în 2025 și la 2 GW până în 2030. În Cehia, cărbunele reprezintă în prezent aproximativ jumătate din producția de energie electrică și va fi înlocuit parțial cu energie nucleară și, într-o mai mică măsură, cu surse regenerabile de energie ⁽¹³³⁾.

Tabelul 7

Ponderea combustibililor individuali în producția brută de energie electrică din Cehia

	2016	2040 target level according to the State Energy Policy
Coal and other solid non-renewable fuels	50%	11-21%
Nuclear energy	29%	46-58%
Natural gas	8%	5-15%
Renewable and secondary energy sources	13%	18-25%
Total	100%	100%

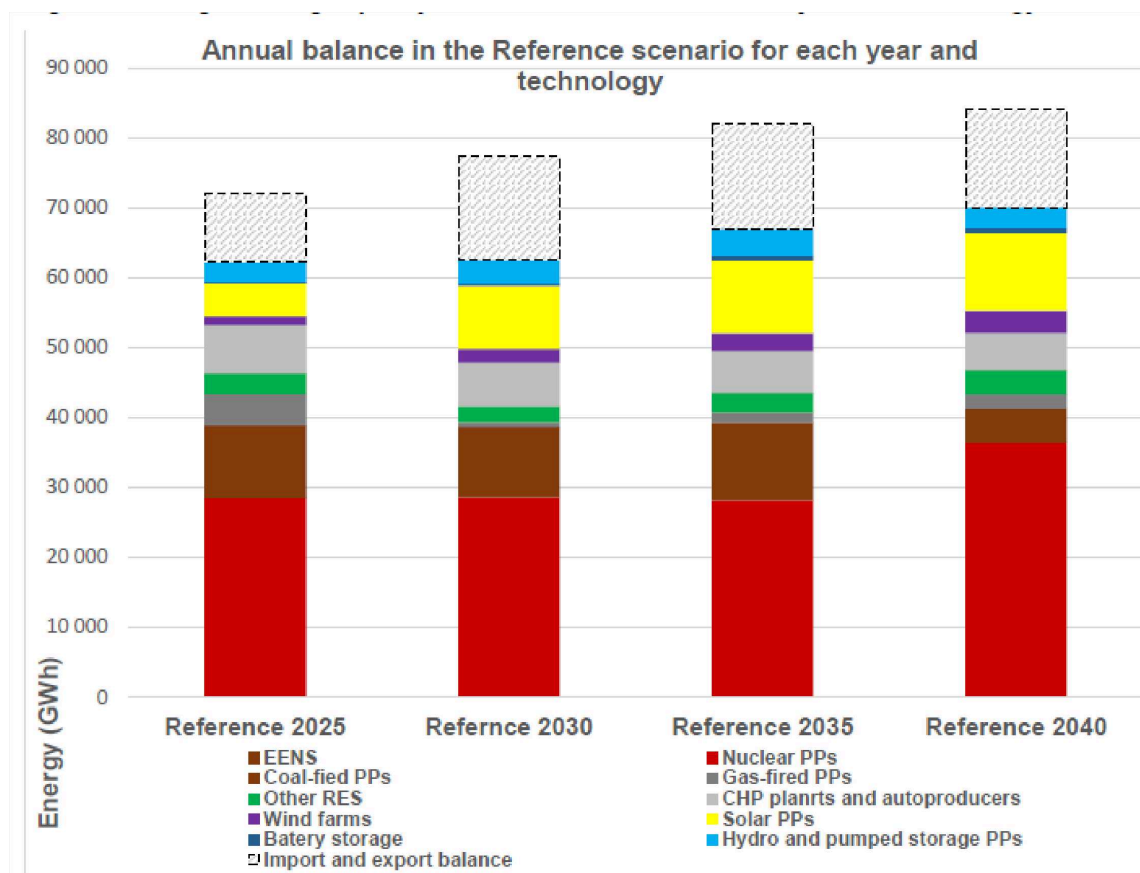
Source: Czech Republic (2019), 'National Energy and Climate Plan of the Czech Republic', November.

⁽¹³³⁾ Autoritățile cehice au explicat că, deși Cehia urmărește implementarea surselor regenerabile de energie, țara are un potențial limitat de extindere a producției de energie din SRE la o scară mai mare din cauza condițiilor sale geografice, geologice și climatice, precum și a costului ridicat al tehnologiilor disponibile.

- (269) Ca urmare a obiectivelor de reducere a emisiilor, în Cehia se va renunța la o cantitate semnificativă de producție pe bază de cărbune, iar pentru a acoperi deficitul vor fi necesare noi investiții în capacitatea de producție nucleară, pe bază de SRE și de gaze naturale⁽¹³⁶⁾. Se preconizează că producția de antracit și lignit va fi eliminată complet în 2037, ceea ce înseamnă o reducere a capacității cu aproximativ 6,5 GW⁽¹³⁷⁾.
- (270) Autoritățile cehice au explicat că EDU II joacă un rol semnificativ în atingerea obiectivelor guvernului ceh de reducere a emisiilor, contribuind în același timp la securitatea necesară a aprovizionării în Cehia. Noile unități nucleare sunt menite să înlocuiască o parte din capacitatea actuală de producție pe bază de lignit și antracit, precum și unitățile nucleare de la amplasamentul de la Dukovany care urmează să fie retrase în perioada 2045-2047⁽¹³⁸⁾. Cehia susține, de asemenea, că proiectul nu ar înlocui investiția în producția de energie eoliană onshore. Aceeași cantitate de energie produsă din capacitatea eoliană ar fi instalată între 2030 și 2050 în cadrul scenariilor cu și fără proiect, deși instalarea ar avea loc puțin mai târziu în cazul în care proiectul ar fi realizat.

Figura 4

Capacitatea netă de producție în scenariul de referință pentru fiecare an și fiecare tehnologie

Sursa: Autoritățile cehice.

⁽¹³⁶⁾ Se preconizează că toate capacitățile de producție pe bază de lignit și antracit, cu excepția câtorva centrale de cogenerare, vor fi închise până în 2038, ca urmare a unui plan recent de eliminare treptată a celor mai poluante centrale electrice. A se vedea: Comisia cehă pentru cărbune, 2020 - „Procesul-verbal al celei de a 7-a reuniuni a Comisiei pentru cărbune”, 4 decembrie 2020, p. 6-7, disponibil la adresa: https://www.mpo.cz/assets/cz/rozcestnik/ministerstvo/kalendar-akci-vse/2021/2/Zapis-z-jednani-UK-4-12-2020_.pdf.

⁽¹³⁷⁾ Pe baza datelor furnizate de ČEPS.

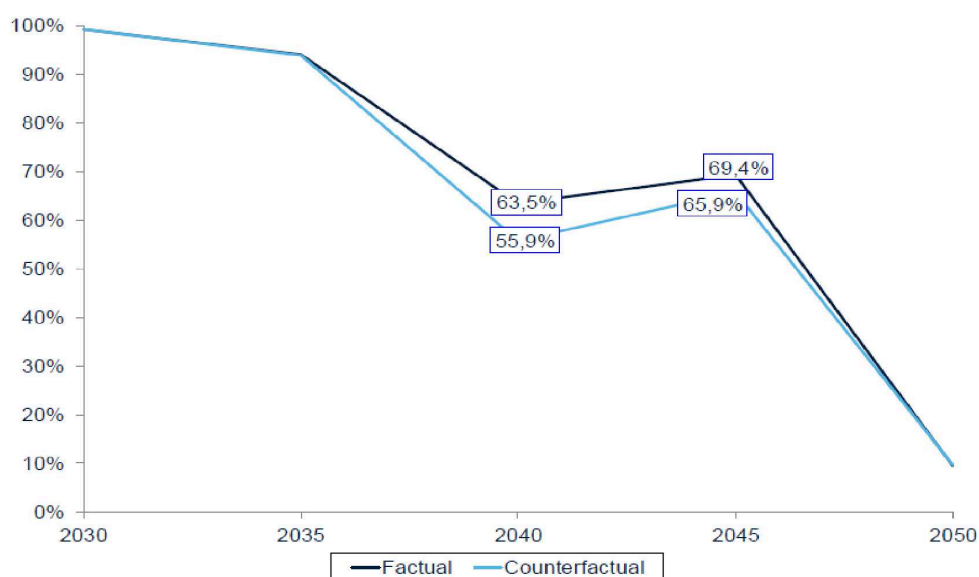
⁽¹³⁸⁾ Conform datelor ČEPS, cele patru unități nucleare existente la Dukovany (fiecare cu o capacitate de aproximativ 510 MW) sunt programate să fie dezafectate astfel: o unitate la sfârșitul anului 2045, o unitate la sfârșitul anului 2046 și două unități la sfârșitul anului 2047.

- (271) În al șaselea rând, Cehia susține că, din cauza obligației ČEZ conform CA de a vinde întreaga producție a EDU II către vehiculul cu scop special, precum și a angajamentelor Cehiei privind tranzacționarea energiei electrice produse de centrala nucleară pe durata sa de viață (a se vedea secțiunea 3.6.4), nu se preconizează că o eventuală creștere a capacității de producție pe care o implică această investiție va duce la o creștere a energiei electrice disponibile pentru a fi vândută clienților ČEZ.
- (272) În cele din urmă, potrivit autorităților cehice, caracterul esențial al ČEZ⁽¹³⁹⁾ conform indicelui de aprovizionare rezidual (*residual supply index* – „RSI”), care este un indice utilizat adesea pentru a evalua capacitatea unui producător de a acționa independent de concurenții săi, ar scădea semnificativ în viitor:

Figura 5

Caracterul esențial al ČEZ utilizând RSI, potrivit Cehiei

Figure 6.10 Share of hours in which CEZ' RSI is below 1, factual and counterfactual scenarios (2030–50)

Note: Projections taken from the Oxera model baseline (factual and counterfactual) scenarios.

Source: Oxera model based on TYNDP 2020 and ČEPS data.

4.4.2. Rolul vehiculului cu scop special pe piață

- (273) În ceea ce privește rolul vehiculului cu scop special pe piață, autoritățile cehice au susținut că acordul comercial din jurul acestuia a fost lăsat în mod deliberat deschis și flexibil, astfel încât să fie conceput în mod corespunzător pentru a preveni orice posibilă denaturare a pieței.
- (274) Cehia a explicat că vehiculul cu scop special va fi complet independent de EDU II și de grupul ČEZ și va avea o structură de guvernare și de conducere separată. Acesta va efectua tranzacții cu EDU II (și cu ČEZ, dacă este cazul) în condiții de concurență deplină. Autoritățile cehice au menționat că această structură guvernamentală separă procesul decizional privind strategia de tranzacționare, care revine vehiculului cu scop special și are impact asupra concurenței și a comerțului de pe piețele energiei electrice, pe de o parte, de dezvoltarea și exploatarea centralei nucleare, care revin EDU II, pe de altă parte.
- (275) De asemenea, autoritățile cehice au făcut distincție între abordarea vehiculului cu scop special propusă de proiect și măsurile din alte cazuri de centrale nucleare în ceea ce privește structura comercială și mecanismele de cumpărare ale centralei nucleare. Autoritățile cehice au explicat că noutatea abordării vehiculului cu scop special în comparație cu celelalte cazuri constă în înființarea unei entități separate independente de operatorul centralei nucleare. EDU II va deține și va exploata centrala nucleară și va produce energie electrică deținând doar o licență de producere a

⁽¹³⁹⁾ Analiza caracterului esențial examinează dacă centralele electrice deținute de o anumită societate trebuie să satisfacă cererea într-o anumită perioadă, și anume dacă acestea trebuie să producă cel puțin un megawatt. În acest caz, societatea ar putea profita de această putere de piață. Caracterul esențial ia în considerare doar posibilitatea puterii de piață pe piață în ansamblu, nu și posibilitatea apariției puterii de piață în situații specifice, cum ar fi cele în care există constrângeri legate de transport.

energiei electrice. Capacitatea generată de EDU II va fi cumpărată integral de vehiculul cu scop special, care va deține o licență de tranzacționare a energiei electrice. Vehiculul cu scop special va vinde producția EDU II pe piața angro și va fi, de asemenea, o parte responsabilă cu echilibrarea („PRE”) față de OTE în calitate de comerciant de energie electrică. Prin urmare, EDU II nu va tranzacționa cu alți participanți de pe piață (în afara vehiculului cu scop special) și nu va fi expusă condițiilor de piață. Autoritățile cehe au subliniat că obiectivul acestei structuri este de a limita riscul unor potențiale denaturări ale pieței care rezultă din puterea de piață.

Tabelul 8

Comparație a structurii comerciale între EDU II (în tabelul de mai jos, denumită „Dukovany II”), HPC și Paks II

	Owner/operator of assets	Trading entity	Price mechanism for the offtake of generated electricity
Dukovany II	State support recipient (EDU II)	The Supply SPV, wholly owned by the State [Counterparty to some of the state support]	Power Purchase Agreement (pre-determined PPA price for the full generation volume)
Hinkley Point C	State aid recipient (the NPP)		Contracts for Difference (market price topped up or reduced to match the pre-determined Strike Price)
Paks II	State aid recipient (the power plant)		Market price (with the condition that at least 30% of the generation must be sold on the open market and bilateral contracts must be limited to less than 70% of the output)

Sursa: Autoritățile cehe.

- (276) Autoritățile cehe au explicat, de asemenea, că este prevăzut ca vehiculul cu scop special să își înființeze propriul birou de tranzacționare și propria activitate la nivel intern, dar, dacă se consideră că este mai adecvat și mai eficient din punctul de vedere al costurilor, vehiculul cu scop special poate lua în considerare organizarea unei licitații competitive pentru a externaliza funcția de tranzacționare în viitor.
- (277) În plus, autoritățile cehe au menționat că vehiculul cu scop special va adopta o strategie de tranzacționare cu reducerea la minimum a riscurilor, iar abordarea sa va fi de a evita orice impact negativ asupra pieței. În special, se preconizează că modelul comercial avut în vedere va stimula obținerea de venituri maxime din vânzările de energie electrică ale vehiculului cu scop special pentru statul ceh și, ulterior, reducerea la minimum a cuantumului ajutorului acordat proiectului. În ceea ce privește strategia sa de tranzacționare, vehiculul cu scop special va funcționa în principal pe piața angro de energie electrică din Cehia, dar înțelegându-se că există un grad ridicat de interconectare în regiune și de cuplare a piețelor pentru ziua următoare cu țările învecinate. Întrucât se preconizează că piețele se vor dezvolta și că nivelurile de lichiditate vor crește în viitor, în special având în vedere că piețele pentru ziua următoare au finalizat cuplarea dintre regiunile Germania-Polonia-Austria și Cehia-Ungaria-Slovacia-România în iunie 2021, strategia de tranzacționare va fi evaluată periodic pentru a fi aliniată la cele mai recente condiții de piață. Se preconizează că strategia finală de tranzacționare, bazată pe o abordare transparentă și de reducere la minimum a riscurilor, va fi adoptată după 2030.
- (278) În cursul investigației oficiale, Cehia a decis să ofere angajamente privind tranzacționarea energiei nucleare (astfel cum se descrie în considerentele 112-119 de mai sus).

5. OBSERVAȚII ALE PĂRȚILOR TERȚE

- (279) Comisia a primit observații de la 18 respondenți în cursul consultării privind decizia de inițiere a procedurii, care a durat până la 5 septembrie. Trebuie remarcat faptul că majoritatea observațiilor părților terțe (și anume 12 din 18) au fost în sprijinul proiectului. În continuare este prezentată o descriere a observațiilor relevante pentru evaluarea ajutorului de stat.
- (280) S-au primit observații din partea unor state membre, întreprinderi, asociații și organizații neguvernamentale („ONG-uri”). Observațiile părților terțe vor fi abordate în părțile relevante ale evaluării, fără a se menționa în mod specific observația specifică respectivă.
- (281) Observațiile părților terțe vor fi descrise prin gruparea lor în funcție de subiect.

5.1. Observații privind existența ajutorului

- (282) Nu s-au primit observații cu privire la existența ajutorului.

5.2. Observații privind compatibilitatea ajutorului

5.2.1. Observații cu privire la caracterul adecvat al măsurii

- (283) Două părți terțe își reafirmă susținerea pentru preocupările Comisiei exprimate în decizia de inițiere a procedurii în legătură cu caracterul adecvat al măsurii.
- (284) În plus, un respondent a susținut că evoluțiile actuale de pe piața europeană a energiei electrice și efectele lor viitoare nu pot fi încă estimate. Prin urmare, ar fi foarte dificil să se efectueze o evaluare concretă a caracterului adecvat al măsurii.
- (285) În același timp, mulți respondenți au afirmat că nu împărtășesc preocupările Comisiei cu privire la caracterul adecvat al măsurii. În opinia acestora, măsura propusă este adecvată deoarece constă într-o combinație adecvată de instrumente pentru atingerea obiectivelor preconizate ale proiectului, asigurându-se, în același timp, că nu există politici sau instrumente care denaturează mai puțin concurența și care sunt capabile să obțină aceleași rezultate. În plus, unele părți terțe au susținut că elementele constitutive ale măsurii (și anume contractul de cumpărare, împrumutul și protecția față de modificările legislative) sunt inseparabile și necesare pentru a remedia disfuncționalitățile relevante ale pieței proiectului.
- (286) De asemenea, unii respondenți au observat că în decizia finală a Comisiei în cazul Hinkley Point C a fost aprobată o combinație similară de măsuri (și anume un contract pentru diferență, o garanție de stat și un mecanism de protecție împotriva deciziilor politice potențial dăunătoare), iar riscul suportat de promotor a fost similar.

5.2.2. Observații cu privire la proporționalitatea măsurii

- (287) Doi respondenți își reiterează susținerea pentru preocupările Comisiei exprimate în decizia de inițiere a procedurii cu privire la proporționalitatea măsurii.
- (288) În plus, un respondent a susținut că evoluțiile actuale ale prețurilor de pe piața europeană a energiei electrice și efectele lor viitoare nu pot fi încă estimate. Prin urmare, ar fi foarte dificil să se efectueze o evaluare concretă a proporționalității măsurii.
- (289) În schimb, numeroase părți terțe au răspuns că nu împărtășesc preocupările Comisiei cu privire la proporționalitatea măsurii. Potrivit acestora, măsura propusă este proporțională.
- (290) Mai mulți respondenți au susținut că ipotezele utilizate pentru estimarea ROE a proiectului reflectă în mod corect expunerea la risc a ČEZ și riscul suportat de beneficiar.
- (291) În plus, Comisia a primit unele observații potrivit cărora analiza periodică propusă a prețului de exercitare al CA pe baza evaluărilor pieței acționează ca un stabilizator automat suficient pentru a preveni supracompensarea și ar trebui să ofere suficiente stimulente financiare atât EDU II, cât și vehiculului cu scop special pentru a maximiza producția și a încheia acorduri profitabile de tranzacționare a energiei.

- (292) O parte terță a observat că durata propusă a CA [și anume 60 de ani, acoperind perioada de funcționare a centralei (conform LESC, 30 de ani, care poate fi prelungită de mai multe ori cu 10 ani), cu o reevaluare a proporționalității prețului de exercitare reglementat de Ministerul Comerțului și Industrii din Cehia] este definită astfel încât să reflecte condițiile tehnice, de reglementare și de finanțare specifice.

5.2.3. *Observații cu privire la necesitatea intervenției statului*

- (293) Un respondent a afirmat că aprovizionarea cu energie ar putea fi garantată și prin tehnologii mai ieftine și a susținut că subvențiile din sectorul nuclear ar încetini progresele în ceea ce privește alte tehnologii mai ieftine, mai rapide și mai benefice pentru climă. În continuare, acesta a susținut că producția de energie electrică de la centrala nucleară nu ar trebui subvenționată, deoarece această tehnologie este matură și nu este profitabilă.
- (294) Comisia a primit o observație în care se sublinia că intervenția statului pentru producerea de energie electrică în centrale nucleare nu este justificată, având în vedere evoluțiile recente ale pieței. În special, acest respondent a susținut că prețurile ridicate ale energiei electrice care au rezultat din recentele turbulențe de pe piață vor rămâne la niveluri ridicate în următoarele decenii și, prin urmare, cuantumul ajutorului pentru măsură nu va servi unuia dintre obiectivele sale de a asigura prețuri mai mici ale energiei electrice pe piață.
- (295) O comunicare a menționat posibilitatea ca Cehia să investească în dezvoltarea SRE și să producă 5,3 TWh din parcuri noi de energie eoliană și 4,9 TWh din instalații fotovoltaice noi până în 2030, în loc să promoveze dezvoltarea centralei nucleare de la Dukovany. În plus, aceasta a susținut că sprijinul acordat de stat pentru dezvoltarea energiei eoliene și solare ar fi mult mai mic în comparație cu energia nucleară.
- (296) Contrar acestor observații, mai multe părți terțe au susținut că intervenția statului este necesară pentru ca măsura să își atingă obiectivele.
- (297) Unii respondenți au observat că, în absența implicării statului, nu ar fi fezabil să se pună în aplicare un nou proiect de centrală nucleară pe actuala piață europeană a energiei electrice. Aceștia au susținut, de asemenea, că, din cauza disfuncționalităților actuale ale pieței (expunerea la dimensiunea cerințelor de capital, volatilitatea pe termen lung a prețurilor pieței și riscurile juridice, de politică și de reglementare) și a gradului ridicat de incertitudine asociat proiectelor nucleare, investitorii privați sunt descurajați, iar intervenția statului este necesară pentru a asigura investițiile în centrale nucleare cu emisii scăzute de dioxid de carbon.
- (298) În plus, unele părți terțe au subliniat că volatilitatea recentă de pe piețele energiei demonstrează necesitatea ca schemele de sprijin prin ajutoare de stat să compenseze denaturările de pe piață. În plus, acești respondenți au menționat că condițiile de piață nu oferă stimulente pentru dezvoltarea unor proiecte de infrastructură energetică la scară largă.
- (299) Un respondent a susținut că noile proiecte nucleare trebuie analizate din noua perspectivă a securității aprovizionării și prioritizate, având în vedere potențialul de reducere a dependenței de importurile din Rusia. Acesta a observat, de asemenea, că includerea recentă a energiei nucleare în taxonomia UE pentru finanțare durabilă face un pas esențial în pregătirea terenului pentru dezvoltarea în continuare a energiei nucleare.

5.2.4. *Observații primite cu privire la selectarea ČEZ*

- (300) Unele părți terțe afirmă în mod expres în observațiile lor că nu împărtășesc preocupările Comisiei cu privire la alegerea ČEZ fără o licitație sau o consultare. Atât din motive de securitate a statului, cât și de securitate energetică, precum și din alte motive (cum ar fi expertiza, know-how-ul și eficiența operatorului tradițional), părțile respective consideră că este pe deplin justificat să se atribuie unei societăți energetice deținute de stat sarcina de a realiza o misiune complexă precum construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare, observând că acest lucru reflectă o practică internațională mai largă.

(301) Niciun concurent sau altă parte terță nu și-a exprimat îngrijorarea cu privire la alegerea ČEZ ca promotor al proiectului.

5.2.5. *Observații primite cu privire la posibilele denaturări nejustificate ale concurenței și ale schimburilor comerciale dintre statele membre*

(302) În observațiile sale, un respondent își reafirmă susținerea pentru preocupările exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii în legătură cu posibilele denaturări ale concurenței pe piață. Acesta consideră, de asemenea, că producția de energie electrică bazată pe tehnologia nucleară este subvenționată excesiv, prin urmare nu este competitivă, și susține că orice subvenționare ar conduce la denaturări semnificative ale concurenței pe piață.

(303) Pe de altă parte, mai multe părți terțe au observat că există un risc redus ca măsura să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența de pe piață.

(304) Unii respondenți au susținut că arhitectura vehiculului cu scop special poate avea un impact redus asupra pieței, întrucât ČEZ și EDU II sunt două entități economice distincte, care vor fi complet independente una de cealaltă. În continuare, aceștia susțin că ar exista posibilități reduse de manipulare a pieței.

(305) Un respondent a subliniat că ČEZ are o flotă mare de producție pe bază de cărbune, care este planificată să își înceteze activitatea în anii 2030, iar cele patru unități existente la amplasamentul de la Dukovany ar trebui să se închidă între 2045 și 2047. Având în vedere acest lucru, respondentul respectiv a susținut că cotele de piață ale ČEZ în producția de energie electrică nu vor crește în mod semnificativ.

(306) În plus, o parte terță a afirmat că riscul de manipulare în cazul în care prețurile pieței sunt mai mari decât prețul de achiziție din CA și grupul ČEZ ar putea avea un stimul economic pentru a reduce producția EDU II, astfel încât alte unități să vândă mai multă energie la prețuri ale pieței mai mari, pare a fi scăzut. Acest lucru se datorează faptului că EDU II va fi conectată cu un factor de încărcare ridicat (90 %), iar stimulul economic al EDU II este de a furniza pieței toate volumele sale disponibile pentru a se asigura că primește compensația și că își poate asigura serviciul datoriei. În plus, există o separare între grupul ČEZ și EDU II. În plus, Regulamentul REMIT interzice comportamentele de manipulare a pieței.

(307) De asemenea, o parte terță a susținut că centrala nucleară de la Dukovany urmărește să genereze noi capacități și să acopere un deficit de producție de energie electrică preconizat pentru perioada 2030-2040, ceea ce va avea efecte pozitive asupra securității și diversificării aprovizionării pentru țările învecinate. În consecință, partea terță respectivă susține că aceste efecte pozitive ale măsurii depășesc efectul negativ, dacă este cazul.

(308) În cele din urmă, o parte terță a observat că orice presupus impact asupra concurenței ar trebui evaluat ținând seama, în același timp, de lipsa unor condiții de concurență cu adevărat echitabile în sectorul energetic, deoarece noile capacități de producție nu sunt dezvoltate aproape niciodată exclusiv pe baza pieței. Această parte terță a menționat că, de exemplu, sursele regenerabile de energie beneficiază nu numai de scheme de sprijin direct, ci și de o serie de măsuri introduse de pachetele Pactul verde european și REPowerEU.

5.2.6. *Observații cu privire la o încălcare a dreptului Uniunii*

(309) O parte terță a susținut că utilizarea energiei nucleare pentru producerea de energie electrică încalcă principiul „poluatorul plătește” și principiul precauției prevăzute la articolul 191 din TFUE.

(310) În plus, două părți terțe au observat că principiul „poluatorul plătește” nu este asigurat de proiect, deoarece măsura nu ține seama de gestionarea combustibilului nuclear uzat, ceea ce creează îndoieli cu privire la existența, la sfârșitul duratei estimate de viață utilă a centralei nucleare, a unor resurse disponibile corespunzătoare costului estimat al gestionării deșeurilor radioactive și al dezafectării. Respondenții respectivi au considerat, de asemenea, că, dacă sistemul aplicat în prezent al taxelor plătite către Fondul atomic național nu este modificat în mod considerabil, aceste fonduri nu vor fi disponibile, încălcând astfel principiul „poluatorul plătește”.

(311) Comisia a primit observații de la un alt respondent care a susținut că declarațiile publice ale funcționarilor cehi indică faptul că aceștia vor încerca să modifice sau să amâne condițiile taxonomiei privind operaționalizarea unui depozit de adâncime pentru deșeurile radioactive de înaltă activitate până în 2050.

(312) Pe de altă parte, unii respondenți au susținut că măsura nu încalcă dreptul Uniunii.

5.2.7. *Observații primite cu privire la securitatea aprovizionării*

(313) Doi respondenți au afirmat că energia nucleară nu poate oferi niciun avantaj față de alte surse de energie din perspectiva securității aprovizionării, observând că disponibilitatea uraniului și a toriului este limitată și că UE este foarte dependentă de importuri.

(314) Pe de altă parte, o parte terță a susținut că energia nucleară este în mică măsură dependentă de importuri, afirmând că materiile prime reprezintă maximum 10 % din costul de producție și remarcând, de asemenea, că piața internațională a uraniului este bine reglementată și stabilă.

(315) În plus, au fost prezentate Comisiei numeroase argumente în sprijinul măsurii din perspectiva preocupărilor privind securitatea aprovizionării, decarbonizarea, accesibilitatea prețurilor energiei și evoluțiile pieței legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. Mai precis, respondenții au observat că reactoarele nucleare sunt tehnologia cea mai în măsură să garanteze calea către neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării UE. În plus, aceștia au subliniat că energia nucleară este și un mijloc de producție stabil și controlabil, care permite o gestionare fiabilă a rețelei de energie electrică și contribuie la un nivel ridicat de securitate a aprovizionării.

(316) Mai multe observații au menționat că se dezvoltă proiecte nucleare în întreaga UE pentru a se îndeplini obiectivele UE legate de schimbările climatice, precum și pentru a se asigura securitatea aprovizionării cu energie stabilă, fiabilă, durabilă, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și competitivă.

(317) Numeroase observații au făcut referire la contextul geopolitic (inclusiv la perturbările aprovizionării cu petrol și gaze și la volatilitatea prețurilor) și la importanța securității aprovizionării pentru reducerea în continuare a dependenței energetice a UE de Rusia. În plus, o parte terță a observat că agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei evidențiază necesitatea ca energia nucleară să dobândească independență față de aprovizionarea cu combustibil din Rusia.

5.2.8. *Alte observații formulate de părți terțe*

(318) Au fost prezentate Comisiei argumente cu privire la considerații legate de siguranță și securitate. Unii respondenți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la gestionarea sigură și durabilă a deșeurilor radioactive de înaltă activitate în general. În plus, aceștia au menționat potențialul de pericol al centralelor nucleare în conflictele armate, precum și riscurile pe care le prezintă accidentele nucleare majore. Unele dintre observații susțin că situația actuală din Ucraina demonstrează riscurile suplimentare pe care le prezintă centralele nucleare în ceea ce privește siguranța și securitatea.

(319) În plus, unii respondenți au subliniat că, din cauza cererii mari de apă de răcire, centralele nucleare sunt foarte sensibile la creșterea temperaturilor. Aceștia au susținut, de asemenea, că râul Jihlava furnizează prea puțină apă pentru ca la amplasamentul de la Dukovany să fie alimentate în mod fiabil cu apă de răcire noi blocuri de centrale electrice suplimentare, observând că acest lucru a fost deja recunoscut în cursul planificării programului nuclear cehoslovac și a condus la limitarea puterii unităților instalate pe amplasamentul respectiv. Având în vedere schimbările climatice, unele părți terțe estimează că exploatarea noilor centrale nucleare nu va fi la fel de stabilă precum s-a preconizat și că utilizarea lor nu va atinge nivelurile planificate.

(320) Unele comunicări exprimă îngrijorări cu privire la alimentarea cu apă a noii centrale nucleare, în special cu privire la impactul acesteia asupra râului Jihlava, și afirmă, de asemenea, că în prezent lipsește un plan de gestionare a utilizării apei și a protecției apei.

(321) Două părți terțe își exprimă îngrijorarea cu privire la posibilitatea ca proiectul să nu fie finalizat la timp, întrucât este posibil ca cei trei potențiali furnizori de tehnologie să nu fie pregătiți din punct de vedere tehnic să funcționeze în Europa, ceea ce ar putea duce la întârzieri. Respondenții consideră că acest lucru ar putea avea consecințe economice și ar putea avea un impact asupra mediului și a protecției climei. Respondenții ridică, de asemenea, problema escaladării costurilor, care este comună proiectelor nucleare nou construite.

- (322) Un respondent a criticat lipsa de transparență în pregătirea noului proiect de reactoare, citând sucursala cehă a Transparency International, care a pus sub semnul întrebării transparența proiectului ⁽¹⁴⁰⁾. În special, partea terță menționează că Ministerul Comerțului și Industrii din Cehia a refuzat să îi divulge anumite documente referitoare la analiza proiectului privind modelele de investitori și la procedurile de pregătire și de punere în aplicare a proiectului în urma unei cereri de acces la documente depuse de partea respectivă.
- (323) Un respondent susține că răspunderea limitată a operatorului centralei nucleare este insuficientă pentru a acoperi eventualele daune cauzate de un accident nuclear, subliniind refuzul Cehiei de a adera la Protocolul adițional la Convenția de la Viena din 1997 privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, care impune un nivel minim de răspundere pentru daune în valoare de 300 de milioane DST (drepturi speciale de tragere). În plus, respondentul respectiv susține că se vor acorda ajutoare de stat suplimentare pentru costurile de construcție, de transport și de protecție specială de către poliție a amplasamentului centralei.
- (324) Potrivit mai multor comunicări, proiectul ar contribui la obiectivele la nivel european de a îndeplini țintele energetice și de a contribui la Pactul verde.
- (325) Mai multe părți terțe au atras atenția, de asemenea, asupra beneficiilor sociale și economice ale energiei nucleare, remarcând în special locurile de muncă oferite și contribuția semnificativă a energiei nucleare la economiile statelor membre ale UE. În special, la nivelul UE, conform unei analize efectuate de Deloitte în 2019, industria nucleară susține peste 1,1 milioane de locuri de muncă directe și indirecte și generează mai mult de o jumătate de mie de miliarde EUR în cadrul PIB ⁽¹⁴¹⁾.

6. OBSERVAȚII DIN PARTEA ČEZ

- (326) ČEZ și-a prezentat observațiile la data de 5 septembrie 2022. În această comunicare, ČEZ furnizează elemente de probă și analize în sprijinul argumentului său potrivit căruia unele dintre îndoielile exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii nu ar fi întemeiate.
- (327) Principalele argumente ale ČEZ sunt prezentate mai detaliat în continuare.

6.1. Poziția ČEZ cu privire la caracterul adecvat al ajutorului

- (328) În comunicarea sa, ČEZ a susținut că măsurile propuse oferă un sprijin adecvat și specific pentru remedierea principalelor disfuncționalități ale pieței recunoscute de Comisie (și anume dimensiunea cerinței de capital, longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței și longevitatea expunerii la deciziile politice), cele trei măsuri trebuind considerate un pachet unic de sprijin interconectat. În special, ČEZ susține că pachetul de sprijin de stat propus (și anume CA, AFR și mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică) este adecvat în întregul său, deoarece, în cazul în care una dintre măsuri ar fi eliminată, riscurile subiacente nu ar fi atenuate. Într-un astfel de scenariu, viabilitatea proiectului ar fi subminată.
- (329) ČEZ a menționat, de asemenea, că pachete de sprijin similare (de exemplu în cazul Hinkley Point C) au fost aprobate de Comisie în trecut.
- (330) În cele din urmă, ČEZ a explicat că măsurile propuse sunt adecvate pentru a atenua riscul unui potențial eșec al proiectului și costurile publice aferente.

6.2. Poziția ČEZ cu privire la anumite elemente ale proporționalității ajutorului

6.2.1. Riscul de supracompensare

- (331) Ca răspuns la îndoielile Comisiei cu privire la riscul de supracompensare, ČEZ a susținut că măsurile propuse includ un mecanism adecvat de control al supracompensării, care permite atingerea unei valori a ROE bazate pe piață care să fie proporțională cu riscul proiectului. Potrivit ČEZ, intenția mecanismelor propuse nu este de a preveni în totalitate supracompensarea, deoarece ČEZ s-ar confrunta cu riscuri semnificative asociate proiectului.

⁽¹⁴⁰⁾ <https://www.transparency.cz/kauzy/netransparentni-projekt-dostavy-jaderne-elektrarny-dukovany/>.

⁽¹⁴¹⁾ <https://www.nucleareurope.eu/press-release/investing-in-low-carbon-nuclear-generates-jobs-and-economic-growth-in-europe/>.

- (332) În opinia ČEZ, prezența unor măsuri suplimentare pentru a elimina orice potențială evoluție pozitivă suplimentară față de mecanismul de repartizare a câștigurilor va afecta echilibrul dintre expunerea la evoluțiile pozitive și la cele negative. Eventualele prime de risc suplimentare ar avea ca rezultat un impact în sens ascendent asupra ROE, crescând prețul CA și, prin urmare, costul sprijinului de stat.
- (333) În plus, ČEZ a susținut că supracompensarea ar fi gestionată prin mecanismul de repartizare a câștigurilor în timpul etapei de funcționare a EDU II. Mecanismul de repartizare a câștigurilor propus se bazează pe mecanismul de la Hinkley Point C aprobat anterior și este mai strict decât acesta, prevăzând o repartizare mai mare a câștigurilor la o rentabilitate mai scăzută a capitalurilor proprii. Mecanismul de repartizare a câștigurilor este conceput pentru a surprinde performanța superioară realizată a capitalurilor proprii prin urmărirea rezultatelor efective ale proiectului și RIR a capitalurilor proprii pentru EDU II. Acest mecanism măsoară performanța proiectului pe întreaga sa durată de viață și asigură luarea în considerare a tuturor performanțelor superioare.

6.2.2. Estimarea ROE

- (334) ČEZ a furnizat o analiză a riscurilor comparative și a rentabilității proporționale a EDU II în raport cu alte proiecte de infrastructură energetică (și anume Hinkley Point C, Paks II, proiecte de centrale electrice independente convenționale și parcuri de energie eoliană offshore). Analiza a indicat că intervalul ROE adecvat pentru EDU II s-ar situa între [...] %. De asemenea, aceasta a menționat că determinarea exactă a ROE ar depinde de clarificarea suplimentară a parametrilor proiectului, a alocării riscurilor și a principalelor caracteristici ale implicării statului.
- (335) În special, o estimare a ROE mai aproape de limita superioară a intervalului menționat mai sus ar fi în concordanță cu un scenariu în care EDU II are o alocare disproporționat de ridicată a riscurilor și există un risc ridicat de abandonare a proiectului. În schimb, o estimare a ROE mai aproape de limita inferioară a intervalului ar reflecta un scenariu în care există o alocare proporțională a riscurilor consolidată prin măsuri de protecție pentru EDU II în scenariile de evoluție negativă și un risc redus de abandonare a proiectului.

6.3. Poziția ČEZ cu privire la selectarea sa ca sponsor al proiectului

- (336) În răspunsul său la decizia de inițiere a procedurii, ČEZ a explicat că are o experiență îndelungată, capacitate și cunoștințe în ceea ce privește proiectarea, dezvoltarea, construcția și exploatarea centralelor nucleare în Cehia. Mai precis, grupul ČEZ a dezvoltat și construit cele două centrale nucleare ale țării, cea de la Temelín și cea de la Dukovany, și, de asemenea, dezvoltă în prezent o nouă centrală nucleară în Slovacia.
- (337) În plus, ČEZ are o vastă experiență de lucru cu autoritatea cehă în domeniul nuclear și înțelege în profunzime cerințele de reglementare pentru centralele nucleare. În calitate de proprietar și operator al unor active de producere a energiei electrice nucleare din țară, ČEZ are cunoștințe excelente privind cadrul legislativ în vigoare și cerințele de autorizare/licențiere din Cehia.
- (338) ČEZ este membru activ al unor organizații internaționale precum WANO, EUR, EPRI, WNA și NUGENIA. Întreprinderea respectă standardele și procesele stabilite și recunoscute de autoritățile de reglementare din întreaga lume pentru a promova îmbunătățirea continuă, siguranța și cunoștințele de ultimă oră în ceea ce privește exploatarea centralelor nucleare.
- (339) În cele din urmă, ČEZ a susținut că, în calitate de proprietar tradițional al amplasamentului și de dezvoltator, poate asigura execuția la timp a proiectului într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor. În special, conform estimărilor ČEZ, activitățile sale preliminare și de facilitare cu privire la amplasament (printre care studii de fezabilitate, achiziționarea de terenuri etc.) au accelerat calendarul proiectului cu cel puțin 10-12 ani și au redus potențial costurile proiectului cu o sumă estimată de [200-700] de milioane EUR în comparație cu o centrală nucleară de tip *greenfield* realizată de un operator terț.

7. RĂSPUNSUL CEHIEI LA OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR TERȚE

- (340) Autoritățile cehi au transmis răspunsul lor la observațiile prezentate de părțile terțe la 21 octombrie 2022.

- (341) În general, Cehia a constatat că majoritatea observațiilor au fost pozitive și au susținut în mod covârșitor proiectul. În plus, Cehia a explicat că majoritatea problemelor ridicate fuseseră deja abordate în comunicările sale anterioare. În continuare sunt prezentate principalele argumente furnizate de Cehia ca răspuns la preocupările exprimate de părțile interesate. Vor fi evidențiate numai răspunsurile la observațiile direct relevante pentru evaluarea ajutorului de stat.
- (342) Ca răspuns la observațiile privind caracterul adecvat și proporționalitatea ajutorului, Cehia a făcut referire la comunicările sale anterioare și a menționat că sprijinul de stat a fost conceput cu obiectivul de a reduce la minimum valoarea ajutorului, asigurând în același timp fezabilitatea proiectului.
- (343) În plus, autoritățile cehice au susținut că sunt pregătite să îndeplinească criteriile tehnice ale taxonomiei UE în legătură cu proiectul, inclusiv punerea în funcțiune a unei instalații de depozitare definitivă în adâncime a deșeurilor radioactive de înaltă activitate în 2050. În special, Cehia a explicat că politica națională de gestionare a deșeurilor radioactive și a combustibilului uzat, aprobată în 2019, va fi actualizată în conformitate cu cerințele taxonomiei UE după procesul de evaluare *inter pares* a programului în cadrul misiunii Artemis efectuate de AIEA în temeiul articolului 14 alineatul (3) din Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului din 19 iulie 2011, care va avea loc în T4 2023.
- (344) În cele din urmă, ca răspuns la preocupările specifice privind mediul exprimate de părți terțe, autoritățile cehice au susținut că: (i) activitățile legate de energia nucleară sunt activități cu emisii scăzute de dioxid de carbon ⁽¹⁴²⁾, iar exploatarea unei centrale nucleare este una dintre cele mai rentabile oportunități de investiții ⁽¹⁴³⁾; (ii) metodologia utilizată pentru a crea provizioane pentru dezafectarea instalațiilor nucleare este conformă cu normele UE ⁽¹⁴⁴⁾; (iii) sunt prevăzute măsuri suficiente pentru eliminarea viitoare a deșeurilor radioactive și a combustibilului uzat pe baza legislației cehice; (iv) evaluarea impactului proiectului asupra mediului arată că au fost abordate toate preocupările legate de mediu, inclusiv luarea în considerare a unei cantități suficiente de apă de suprafață pentru răcirea centralei nucleare. În orice caz, autoritățile cehice au explicat că problema alimentării suficiente cu apă va fi monitorizată în permanență în conformitate cu condițiile prevăzute în evaluarea impactului asupra mediului; și (v) normele cehice privind răspunderea civilă pentru daunele nucleare sunt conforme cu dreptul internațional ⁽¹⁴⁵⁾.

8. EVALUAREA MĂSURII

8.1. Existența ajutorului de stat

- (345) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.
- (346) O măsură constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE dacă îndeplinește patru condiții cumulative. În primul rând, măsura trebuie să fie finanțată de stat sau prin intermediul resurselor de stat. În al doilea rând, măsura trebuie să confere un avantaj unui beneficiar. În al treilea rând, măsura trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau activități economice (*adică* trebuie să existe un anumit grad de selectivitate). În al patrulea rând, măsura trebuie să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale între statele membre și să denatureze

⁽¹⁴²⁾ A se vedea Raportul final al Grupului de experți tehnici privind finanțarea durabilă din martie 2020, disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf. În acest raport s-a afirmat că „producția de energie nucleară are emisii de gaze cu efect de seră aproape de zero în etapa de producere a energiei” și că „dovezile privind contribuția potențială substanțială a energiei nucleare la obiectivele de atenuare a schimbărilor climatice au fost ample și clare”.

⁽¹⁴³⁾ A se vedea studiul *Projected Costs of Generating Electricity 2020* (Costurile prognozate ale producerii de energie electrică 2020) elaborat de Agenția Internațională a Energiei (AIE).

⁽¹⁴⁴⁾ Această metodologie este prevăzută în Decretul nr. 250/2020 Coll. privind constituirea unei rezerve pentru dezafectarea unei instalații nucleare și pentru locurile de muncă din categoriile III și IV, care, potrivit autorităților cehice, este în deplină conformitate cu Directiva 2011/70/Euratom.

⁽¹⁴⁵⁾ În special Legea nr. 18/1997 Coll. privind utilizarea în scopuri pașnice a energiei nucleare și a radiațiilor ionizante („Legea privind energia atomică”), cu modificările ulterioare, transpune Convenția de la Viena privind răspunderea civilă pentru daune nucleare.

concurența pe piața internă. În secțiunea 4.2 din decizia de inițiere a procedurii, Comisia a explicat că cele trei măsuri notificate au fost planificate împreună și sunt inseparabile una de alta ⁽¹⁴⁶⁾. În conformitate cu punctul 81 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat, măsuri diferite ar putea fi considerate drept „o singură intervenție”. O astfel de situație poate apărea printre altele atunci când mai multe intervenții consecutive sunt, în special având în vedere succesiunea lor în timp, finalitatea lor și situația întreprinderii la momentul acestor intervenții, atât de strâns legate între ele încât este imposibilă separarea lor ⁽¹⁴⁷⁾. De exemplu, o serie de intervenții ale statului care au loc în legătură cu aceeași întreprindere, într-o perioadă de timp relativ scurtă, sunt legate între ele sau au fost toate planificate sau previzibile la momentul primei intervenții pot să fie evaluate drept o singură intervenție.

- (347) Comisia a explicat în decizia de inițiere a procedurii că toate cele trei măsuri au același obiect și același obiectiv, și anume de a permite construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare la amplasamentul de la Dukovany ⁽¹⁴⁸⁾. Măsurile sunt planificate și negociate împreună astfel încât fiecare măsură să aibă un impact direct asupra celorlalte, iar împreună să creeze condițiile financiare prealabile care să permită construirea și exploatarea centralei. Este incontestabil că cele trei măsuri sunt acordate de statul ceh și că ele coincid din punct de vedere cronologic. Mai precis, toate intervențiile au fost prevăzute (și, prin urmare, previzibile la momentul negocierii lor) împreună ⁽¹⁴⁹⁾. De exemplu, reducerea riscurilor comerciale printr-un mecanism de protecție în cazul unor modificări legislative și reducerea cerințelor de capital inițial prin intermediul AFR au un impact asupra valorii ajutorului necesar pentru contractul de cumpărare. Cele trei măsuri în cauză sunt strâns legate între ele și ar fi fost imposibilă separarea lor.
- (348) Având în vedere cele de mai sus, Comisia a constatat că cele trei măsuri ar trebui examinate împreună ca o singură intervenție, deoarece ele sunt interdependente și au efecte de consolidare reciprocă pentru executarea proiectului. De asemenea, Comisia a făcut constatarea preliminară, care se aplică celor trei măsuri luate împreună, că intervenția ar implica un ajutor de stat, întrucât a fost acordată din resurse de stat imputabile statului ceh, că măsura ar conferi un avantaj economic selectiv și că este susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre și să denatureze concurența pe piața internă.
- (349) Comisia nu a identificat niciun motiv pentru a-și modifica evaluarea în aceste privințe pe parcursul procedurii oficiale de investigare.

8.1.1. Imputabilitatea și implicarea resurselor de stat

- (350) Astfel cum se explică în decizia de inițiere a procedurii, măsurile de sprijin pentru acest proiect au fost decise de statul ceh pe baza dispozițiilor LESC (a se vedea considerentul 27) și a încheierii acordului-cadru (a se vedea considerentul 190) și a primului contract de punere în aplicare (a se vedea considerentele 69, 183 și 380). CA prevede, de asemenea, obligația statului ceh de a crea o entitate deținută integral de stat, vehiculul cu scop special (pentru CA, a se vedea considerentele 83-93 de mai sus). Pentru toate măsurile, autoritatea care acordă ajutorul este statul ceh, care acționează prin intermediul ministerului.
- (351) Autoritățile cehe nu contestă faptul că măsurile vor fi finanțate din resurse aflate sub controlul statului.
- (352) Astfel cum se menționează în considerentul 107, articolul 9 din LESC precizează că producția nouă de energie nucleară poate fi finanțată prin una dintre următoarele modalități sau printr-o combinație a acestora: (i) veniturile din vânzările de energie electrică ale vehiculului cu scop special; (ii) o componentă de preț percepută de operatorii sistemelor de transport și de distribuție de la utilizatorii rețelei, dacă se decide astfel; și (iii) contribuții de la bugetul de stat. Alegerea fluxului real de venituri pentru finanțarea diferitelor măsuri depinde de opțiunea ministerului. Autoritățile cehe nu contestă faptul că toate fluxurile de venituri sunt sau vor fi controlate de stat.

⁽¹⁴⁶⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 143.

⁽¹⁴⁷⁾ Hotărârea din 19 martie 2013, Bouygues și Bouygues Télécom/Comisia și alții, cauzele conexate C-399/10 P și C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, punctul 104; Hotărârea din 13 septembrie 2010, Grecia și alții/Comisia, cauzele conexate T-415/05, T-416/05 și T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, punctul 177; Hotărârea din 15 septembrie 1998, BP Chemicals/Comisia, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, punctele 170 și 171.

⁽¹⁴⁸⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 144.

⁽¹⁴⁹⁾ Hotărârea din 15 decembrie 2021, Oltchim SA/Comisia, T-565/19, punctele 93-197.

- (353) În plus, articolul 4 din LESC precizează că AFR va fi furnizată de la bugetul de stat și va fi acordată de Banca Națională a Cehiei. Întrucât AFR este finanțată în mod direct de la bugetul de stat și toate cele trei măsuri sunt interdependente și constituie o singură intervenție (a se vedea considerentul 348), nu este relevant pentru implicarea resurselor de stat dacă taxa (care urmează să fie stabilită, dacă va exista) ar conduce, în cazul în care ar finanța singură măsura 1, la furnizarea de resurse de stat. Furnizarea a câteva miliarde de euro de la bugetul de stat prin intermediul AFR în condiții financiare avantajoase este deja suficientă pentru a se stabili că intervenția globală se bazează pe acordarea de resurse de stat. Acest lucru este consolidat și de măsura de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică, care oferă protecție juridică proiectului, acordând drepturi cu valoare financiară împotriva statului, ceea ce afectează în mod direct resursele de stat în cazul în care drepturile respective sunt exercitate.
- (354) Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că măsura este acordată prin intermediul resurselor de stat și este imputabilă statului în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

8.1.2. Avantajul economic selectiv

- (355) Se consideră că o măsură este selectivă atunci când aceasta favorizează numai anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri. Comisia reiterează faptul că măsurile în cauză, evaluate atât împreună, cât și separat, conferă un avantaj selectiv în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.
- (356) Măsura 1 (a se vedea secțiunea 3.6) protejează EDU II de orice volatilitate a prețurilor pe piața energiei electrice pe durata CA, întrucât EDU II primește o remunerație stabilă, la un preț de exercitare predefinit, și în situațiile în care prețurile pieței scad sub acest nivel. Acest lucru asigură pentru EDU II, în primii 40 de ani de funcționare a centralei nucleare, un flux constant de venituri pe care alți operatori care nu beneficiază de o măsură de sprijin similară nu le primesc.
- (357) Măsura 2 (a se vedea secțiunea 3.7) acordă un împrumut la o rată a dobânzii favorabilă, care nu este în conformitate cu condițiile pieței. Mai precis, AFR va acoperi 100 % din costurile de construcție a centralei nucleare, inclusiv depășirile de costuri datorate unor motive legitime și depășirile de costuri cauzate de evenimente generate de alte motive decât cele legitime, care depășesc finanțarea maximă prin capitaluri proprii a ČEZ pentru proiect (a se vedea considerentul 197). Împrumutul va avea o rată a dobânzii zero în etapa de construcție. Rata dobânzii percepută va fi costul datoriei publice plus 1 %, dar nu mai puțin de 2 % pe o perioadă de 30 de ani, începând de la data punerii în funcțiune a centralei nucleare. Prin urmare, măsura conferă un avantaj beneficiarului său, întrucât scutește EDU II de costurile de finanțare pe care ar trebui să le suporte în condiții normale de piață. Alte întreprinderi, inclusiv cele care efectuează investiții pe termen lung, nu primesc împrumuturi de stat în condiții similare.
- (358) Măsura 3 (a se vedea secțiunea 3.8) oferă protecție pentru recuperarea costurilor în cazul unor modificări legislative sau de politică ori în cazul altor evenimente care se califică drept motive legitime, reducând astfel riscul de investiție și transferându-l statului și conferind un beneficiu economic care nu ar fi putut fi obținut în condiții normale de piață și care nu este disponibil pentru alți operatori de pe piață.
- (359) Prin urmare, Comisia concluzionează că toate cele trei măsuri aflate în discuție constituie ajutor individual și conferă un avantaj selectiv grupului ČEZ, inclusiv filialei sale EDU II.

8.1.3. Riscul denaturării concurenței și efectele asupra schimburilor comerciale

- (360) Astfel cum a subliniat Comisia în decizia de inițiere a procedurii, piața energiei electrice a fost liberalizată, iar producătorii de energie electrică sunt implicați în schimburi comerciale între statele membre, astfel încât un avantaj acordat producătorilor de energie electrică nucleară va denatura probabil concurența și va afecta schimburile comerciale dintre statele membre. Energia electrică din surse nucleare este, în general, vândută pe piața internă a energiei electrice în cazul în care intră în concurență cu toate sursele de energie electrică, inclusiv cu cele din alte state membre.

- (361) Prin urmare, Comisia reiterează faptul că avantajul acordat beneficiarului măsurilor 1-3 riscă să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre. Întrucât toate cele trei măsuri acordă avantaje producției de energie electrică ca activitate concurențială, această concluzie ar fi, din nou, aceeași dacă măsurile ar fi analizate în mod individual.

8.1.4. Concluzie privind existența ajutorului

- (362) Prin urmare, Comisia concluzionează că CA, asistența financiară rambursabilă și mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică ca măsuri diferite referitoare la o singură intervenție a statului implică ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

8.2. Legalitatea ajutorului

- (363) Astfel cum a subliniat Comisia în decizia de inițiere a procedurii ⁽¹⁵⁰⁾, măsurile au fost notificate Comisiei la 15 martie 2022 și nu au fost puse în aplicare până în prezent. În plus, punerea în aplicare este condiționată de aprobarea măsurilor de către Comisie (a se vedea considerentul 190). Prin urmare, autoritățile cehe și-au îndeplinit obligațiile de notificare și de standstill în temeiul articolului 108 alineatul (3) din TFUE.

8.3. Compatibilitatea măsurilor cu piața internă

- (364) Având în vedere că s-a constatat faptul că măsura implică un ajutor de stat, Comisia a examinat în continuare dacă măsura ar putea fi considerată compatibilă cu piața internă.

8.3.1. Temeiul juridic pentru evaluare

- (365) Comisia a evaluat măsura notificată pe baza articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, care prevede că Comisia poate declara compatibile „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”.

8.3.2. Condiție pozitivă: dezvoltarea unei activități economice

8.3.2.1. Contribuția la dezvoltarea unei activități economice

- (366) Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE prevede că Comisia poate declara compatibile „ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități sau a anumitor regiuni economice, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun”. Prin urmare, ajutoarele compatibile în temeiul acestei dispoziții din tratat trebuie să contribuie la dezvoltarea unei anumite activități economice ⁽¹⁵¹⁾.
- (367) Intervenția statului poate fi necesară pentru a facilita sau a stimula dezvoltarea anumitor activități economice care, în absența ajutorului, nu s-ar dezvolta sau nu s-ar dezvolta în același ritm sau în aceleași condiții.
- (368) Astfel cum se explică în secțiunea 2 și în secțiunea 4.4.1 din decizia de inițiere a procedurii, scopul măsurilor care fac obiectul prezentei decizii este de a facilita investițiile într-o nouă capacitate de producție de energie nucleară și de a asigura funcționarea acesteia pe o perioadă îndelungată. Mai precis, sprijinul oferit de stat vizează în mod direct construirea, punerea în funcțiune și exploatarea noii capacități. Potrivit autorităților cehe, CA urmărește să se asigure că centrala va produce energie electrică și va permite rambursarea AFR (a se vedea punctul 3.6). AFR este necesară pentru a permite promotorului proiectului să acopere o mare parte din costurile de investiție ale proiectului (a se vedea punctul 3.7). Mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative este necesar pentru reducerea valorii ajutorului necesar pentru continuarea proiectului prin reducerea anumitor riscuri care sunt considerate a fi independente de voința investitorului (a se vedea punctul 3.8).

⁽¹⁵⁰⁾ *Ibid.*, considerentul 157.

⁽¹⁵¹⁾ Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, punctele 20 și 24.

- (369) Toate cele trei măsuri reduc principalii factori de risc care în caz contrar ar apărea în investițiile în active mari de producere a energiei nucleare. Luate împreună, ele reduc considerabil gradul de risc general al proiectului pentru investitor. Astfel cum au arătat autoritățile cehe, o serie de proiecte de investiții în energia nucleară nu au fost puse în aplicare ca urmare a acestor riscuri (a se vedea considerentul 220). Prin urmare, măsurile contribuie la dezvoltarea producției de energie electrică din surse de energie nucleară în Cehia.
- (370) Comisia reamintește că Curtea de Justiție a recunoscut dezvoltarea de noi capacități nucleare ca activitate economică în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE ⁽¹⁵²⁾ și a stabilit că articolul 107 din TFUE poate fi aplicat investițiilor în centrale nucleare ⁽¹⁵³⁾.
- (371) Prin urmare, Comisia consideră că măsurile facilitează dezvoltarea unei anumite activități economice, astfel cum impune articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

8.3.2.2. Efectul stimulat

- (372) Se poate considera că ajutorul de stat facilitează o activitate economică numai dacă are un efect stimulat. Un efect stimulat apare atunci când ajutorul stimulează beneficiarul să își schimbe comportamentul în direcția dezvoltării activității economice vizate de ajutor și dacă această schimbare de comportament nu ar avea loc altfel în absența ajutorului.
- (373) Cehia a explicat că, în absența ajutorului, investitorul nu ar avea stimulentele necesare pentru a investi în dezvoltarea de noi capacități de producere a energiei electrice nucleare ⁽¹⁵⁴⁾. Piața este caracterizată de o volatilitate ridicată, de instabilitatea mediului de reglementare, iar aspectele economice ale resurselor nucleare, sub forma costurilor de investiție ridicate reprezintă, de asemenea, o barieră la intrarea în această industrie. Este puțin probabil ca investițiile în energia nucleară să fie profitabile fără sprijin din partea statului din cauza incertitudinii evoluțiilor de pe piața energiei electrice.
- (374) Comisia observă că proiectul nu ar continua în absența sprijinului din partea statului, având în vedere actualele condiții de piață incerte și în schimbare rapidă și disfuncționalitățile pieței asociate cu dezvoltarea energiei nucleare (și anume dimensiunea cerinței de capital, longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței și longevitatea expunerii la deciziile politice) ⁽¹⁵⁵⁾.
- (375) Comisia observă, de asemenea, că, în absența ajutorului, deficitul de finanțare al proiectului nu ar fi acoperit. Acest lucru se datorează costurilor de finanțare mai mari pe care proiectul le-ar înregistra probabil în absența AFR și din cauza lipsei stabilității veniturilor oferite de CA. În plus, fără intervenția statului, investitorul ar trebui să suporte riscuri suplimentare semnificative care, în caz contrar, sunt atenuate de măsurile de sprijin, cum ar fi riscul aferent prețului pieței și riscul aferent politicilor (a se vedea considerentul 498), ceea ce sugerează că investitorul ar pretinde o rentabilitate comparativ mai mare pentru a pune în aplicare proiectul fără ajutor.
- (376) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că ajutorul are un efect stimulat, deoarece determină beneficiarul să se implice în activități economice pe care nu le-ar desfășura în absența ajutorului.

⁽¹⁵²⁾ *Ibid.*, punctul 63.

⁽¹⁵³⁾ *Ibid.*, punctul 32.

⁽¹⁵⁴⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 163.

⁽¹⁵⁵⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 182.

8.3.2.3. Respectarea dispozițiilor relevante ale dreptului Uniunii

- (377) Astfel cum se explică în decizia de inițiere a procedurii, Curtea de Justiție a statuat în cauza Hinkley Point C ⁽¹⁵⁶⁾ că „un ajutor de stat care încalcă dispoziții sau principii generale ale dreptului Uniunii nu poate fi declarat compatibil cu piața internă”. În ceea ce privește în mod special energia nucleară, Curtea de Justiție a clarificat faptul că, pentru sectorul respectiv „care intră sub incidența Tratatului Euratom, un ajutor de stat în favoarea unei activități economice care aparține acestui sector și a cărui examinare ar dovedi că încalcă norme de drept al Uniunii în materie de mediu nu poate fi declarat compatibil cu piața internă în temeiul acestei dispoziții” ⁽¹⁵⁷⁾.
- (378) În plus, Curtea de Justiție a subliniat că legislația secundară, cum este Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului ⁽¹⁵⁸⁾, conform căreia anumite proiecte fac obiectul unei evaluări a impactului asupra mediului, se aplică centralelor nucleare și altor reactoare nucleare.
- (379) Curtea a clarificat, de asemenea, că investițiile în energia nucleară nu sunt excluse de articolul 194 din TFUE privind politica Uniunii în domeniul energiei ⁽¹⁵⁹⁾. Conformitate jurisprudenței ⁽¹⁶⁰⁾, întrucât alegerea energiei nucleare aparține, potrivit TFUE, statelor membre, rezultă că obiectivele și principiile dreptului Uniunii în materie de mediu și obiectivele urmărite de Tratatul Euratom nu sunt în contradicție, așa încât principiile protecției mediului, precauției, „poluatorul plătește” și durabilității nu pot fi considerate ca opunându-se, în orice împrejurări, acordării de ajutoare de stat în favoarea construirii sau a exploatarei unei centrale nucleare.
- (380) Prin urmare, faptul că proiectul și măsurile se referă la energia nucleară nu face ca măsurile să fie incompatibile cu piața internă. Cehia a optat pentru energia nucleară pentru a răspunde provocării sale legate de decarbonizare și viitoarelor probleme legate de adecvarea resurselor și de siguranța aprovizionării (a se vedea secțiunea 2.2 de mai sus).
- (381) Comisia nu are niciun indiciu că proiectul ar încălca dispozițiile legislației de mediu. Autoritățile cehe au explicat că dezvoltarea proiectului a fost precedată de un proces amplu și deschis de evaluare a impactului asupra mediului (a se vedea considerentul 78), desfășurat în conformitate cu cerințele legislației secundare a Uniunii ⁽¹⁶¹⁾.
- (382) Conform jurisprudenței, „atunci când Comisia aplică o procedură în materie de ajutoare de stat, aceasta are obligația, în temeiul economiei generale a tratatului, să respecte coerența dintre dispozițiile care reglementează ajutoarele de stat și alte dispoziții specifice decât cele privind ajutoarele de stat și, astfel, să aprecieze compatibilitatea ajutorului în cauză cu aceste dispoziții specifice. [...] Cu toate acestea, o astfel de obligație se impune Comisiei numai în ceea ce privește modalitățile unui ajutor atât de indisolubil legate de obiectul ajutorului, încât nu ar fi posibil să fie analizate în mod izolat. [...] În schimb, dacă modalitatea în cauză poate fi disociată de obiectul ajutorului, Comisia nu are obligația să aprecieze conformitatea sa potrivit altor dispoziții decât cele privind ajutoarele de stat în cadrul procedurii prevăzute de articolul 108 TFUE” ⁽¹⁶²⁾.

⁽¹⁵⁶⁾ Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, punctele 44 și 45.

⁽¹⁵⁷⁾ Comisia subliniază că această măsură trebuie și va trebui să fie pusă în aplicare în conformitate cu legislația secundară relevantă, inclusiv cu legislației care nu era încă adoptată la data adoptării prezentei decizii. În acest sens, Comisia dorește să facă referire la propunerea de regulament de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii [COM(2023) 148], în special la dispozițiile privind schemele de sprijinire directă a prețurilor sub formă de contracte bidirecționale pentru diferență pentru investițiile în instalații de producere a energiei nucleare, în conformitate cu textul final al regulamentului atunci când acesta intră în vigoare.

⁽¹⁵⁸⁾ JO L 26, 28.1.2012, p. 1.

⁽¹⁵⁹⁾ Hotărârea din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, punctele 48 și 49.

⁽¹⁶⁰⁾ *Ibid.*, punctul 49.

⁽¹⁶¹⁾ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 26, 28.1.2012, p. 1). A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 168.

⁽¹⁶²⁾ A se vedea Hotărârea din 3 decembrie 2014, Castelnou Energía, T-57/11, ECLI:EU:T:2014:1021, punctele 181-184, cu trimiteri suplimentare. A se vedea și Hotărârea din 30 noiembrie 2022, Austria/Comisia, T-101/18, ECLI:EU:T:2022:728, punctul 31.

- (383) În hotărârea sa privind ajutorul de stat pentru centrala nucleară Paks II, Tribunalul a confirmat că Comisia nu este obligată să verifice dacă orice aspect al unei măsuri de ajutor sau orice element referitor la un ajutor – în lipsa unei legături indisolubile cu acesta – este conform cu dreptul Uniunii ⁽¹⁶³⁾. În cauza respectivă, Tribunalul a observat, de asemenea, că „[d]esfășurarea unei proceduri de atribuire a unui contract de achiziții publice și eventuala recurgere la o altă întreprindere pentru construirea reactoarelor nu ar modifica în mod nefavorabil nici obiectul ajutorului [...], nici beneficiarul ajutorului [...]” ⁽¹⁶⁴⁾.
- (384) În cazul de față, Comisia consideră că nu există o „legătură indisolubilă” între ajutorul de stat și aspectele legate de achizițiile publice, întrucât acestea pot fi evaluate separat. Măsurile de ajutor de stat (CA, AFR, mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică) sprijină activitatea (înființarea și exploatarea unei centrale nucleare) independent de modul în care este ales contractantul serviciilor IAC. De asemenea, punerea în aplicare a măsurilor de ajutor nu depinde de aplicarea exactă a normelor privind achizițiile publice. Măsurile care fac obiectul evaluării consideră rezultatul procesului de achiziții publice (și anume costurile de investiție) ca un element de intrare pentru modelul financiar care determină prețul de exercitare a PC ⁽¹⁶⁵⁾. Chiar și în scenariul ipotetic în care aceste date de intrare ar fi exagerate ca urmare a aplicării incorecte a cerințelor în materie de achiziții publice, acest lucru nu ar conduce la crearea de denaturări suplimentare de către măsurile de ajutor care fac obiectul evaluării. Într-adevăr, o posibilă nerespectare a normelor privind achizițiile publice ar putea conduce la efecte de denaturare doar pe piața lucrărilor de construcții nucleare, nu pe piața energiei electrice. Prin urmare, exploatarea centralei și condițiile de comercializare a energiei electrice pot fi separate de aspectele legate de achizițiile publice privind construirea centralei electrice. Prin urmare, Comisia poate evalua măsura fără a evalua aspectele legate de achizițiile publice din contractul pentru serviciile IAC, deoarece aceste aspecte nu sunt legate în mod indisolubil nici de activitatea economică promovată de ajutor, nici de modalitățile acesteia.
- (385) În domeniul energiei, orice taxă care are ca scop finanțarea unei măsuri de ajutor de stat și care face parte integrantă din măsura respectivă trebuie să respecte în special articolele 30 și 110 din TFUE ⁽¹⁶⁶⁾.
- (386) Conform unei jurisprudențe constante, pentru ca o taxă să poată fi considerată parte integrantă dintr-o măsură de ajutor, trebuie să existe o legătură de alocare obligatorie între taxă și ajutorul vizat, în temeiul reglementării naționale relevante, în sensul că venitul din taxă este alocat în mod obligatoriu finanțării ajutorului și influențează în mod direct importanța acestuia și, pe cale de consecință, aprecierea compatibilității acestui ajutor cu piața comună ⁽¹⁶⁷⁾. În special, taxa respectivă trebuie percepută special și exclusiv pentru finanțarea măsurilor de ajutor în cauză ⁽¹⁶⁸⁾.
- (387) În plus, reiese din jurisprudența Curții că o astfel de legătură de alocare obligatorie poate lipsi atunci când cuantumul ajutoarelor acordate este stabilit numai în funcție de criterii obiective, fără legătură cu veniturile fiscale alocate, și este supus unei limite legale absolute ⁽¹⁶⁹⁾. În special, Curtea a statuat că nu există o legătură de alocare obligatorie atunci când legislația națională stabilește cuantumul ajutorului între o valoare minimă și o valoare maximă, indiferent de veniturile din taxă ⁽¹⁷⁰⁾. În plus, Curtea a statuat recent că nu exista o legătură de alocare obligatorie între taxă și ajutor în cazul în care cuantumul ajutoarelor acordate era stabilit în funcție de criterii care nu aveau legătură cu

⁽¹⁶³⁾ Hotărârea din 30 noiembrie 2022, Austria/Comisia, T-101/18, ECLI:EU:C:2022:728, punctul 32.

⁽¹⁶⁴⁾ Hotărârea din 30 noiembrie 2022, Austria/Comisia, T-101/18, ECLI:EU:C:2022:728, punctul 37. Raționamentul referitor la necesitatea unei „legături insolubile” pentru ca Comisia să evalueze compatibilitatea cu dreptul Uniunii a anumitor modalități de ajutor a fost aprobat de Curtea de Justiție în cauza Braesch. A se vedea Hotărârea din 31 ianuarie 2023 în cauza C-284/21 P – Comisia/Braesch și alții, punctele 96-99.

⁽¹⁶⁵⁾ Mai precis, măsurile proiectului vor lua în considerare rezultatul procedurii de achiziție pentru serviciile IAC numai în măsura în care acesta influențează calculul valorii CAPEX a proiectului, ceea ce ar reprezenta o contribuție la calcularea cuantumurilor ajutorului (de exemplu, la calcularea valorii exacte a AFR sau la calcularea prețului de exercitare din CA), precum și în ceea ce privește capacitățile tehnice ale centralei electrice care rezultă din alegerea tehnologică din contractul pentru serviciile IAC.

⁽¹⁶⁶⁾ Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, punctele 40 și 59.

⁽¹⁶⁷⁾ Hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, punctul 99 și jurisprudența citată.

⁽¹⁶⁸⁾ Hotărârea din 22 decembrie 2008, Régie Networks/Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, ECLI:EU:C:2008:764, punctele 100 și 104.

⁽¹⁶⁹⁾ Hotărârea din 20 septembrie 2018, Carrefour Hypermarkets și alții, C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, punctul 21.

⁽¹⁷⁰⁾ Hotărârea din 27 octombrie 2005, Distribution Casino France și alții, C-266/04-C-270/04, C-276/04 și C-321/04-C-325/04, ECLI:EU:C:2005:657, punctul 52.

veniturile fiscale alocate și în care legislația națională prevedea că un eventual excedent al acestor venituri în raport cu aceste ajutoare trebuia retribuit, după caz, unui fond de rezervă sau trezoreriei publice, aceleași venituri făcând, în plus, obiectul unei limite absolute, astfel încât orice excedent era de asemenea retribuit la bugetul general al statului ⁽¹⁷¹⁾. Pentru a exclude existența unei legături de alocare obligatorie, Curtea a luat în considerare și faptul că, în cazul în care veniturile provenite din taxă sunt insuficiente pentru a acoperi cuantumul total al ajutorului, statul membru în cauză este obligat să acopere deficitul prin intermediul contribuțiilor din bugetul său general.

- (388) În cazul de față, finanțarea măsurii 1, astfel cum s-a subliniat mai sus (considerentul 107), va fi acoperită de minister din fonduri care sunt constituite din: (i) veniturile din vânzările de energie electrică ale vehiculului cu scop special; (ii) o taxă percepută de operatorii de rețea consumatorilor finali de energie electrică, similară finanțării existente a surselor regenerabile de energie; și (iii) contribuții de la bugetul Statului. Cu toate acestea, astfel cum s-a discutat mai sus (considerentul 41), în cazul în care prețul de exercitare din CA este mai mare decât prețurile de piață ale energiei electrice, statul va trebui să finanțeze diferența de preț prin intermediul resurselor de stat, și anume prin intermediul bugetului de stat și prin taxe de consum.
- (389) Cehia a confirmat, de asemenea, că, deși o taxă poate contribui la finanțarea măsurilor, finanțarea nu ar depinde de o astfel de taxă, iar bugetul de stat ar acoperi costurile acolo unde este necesar. Mai precis, excedentele taxei, dacă există, vor fi realocate bugetului general al statului, iar deficitele, dacă există, vor fi acoperite în ultimă instanță de la bugetul general al statului (a se vedea considerentul 42).
- (390) Rezultă că eventuala introducere a unei taxe în cadrul proiectului în legătură cu finanțarea CA nu are un impact direct asupra cuantumului ajutorului și, prin urmare, nu face parte integrantă din măsură, întrucât nu există o legătură de alocare obligatorie între aceasta și ajutor în temeiul normelor naționale relevante. Prin urmare, conformitatea taxei cu articolele 30 și 110 din TFUE nu este evaluată în prezenta decizie.
- (391) În cele din urmă, Comisia observă că autoritățile cehice s-au angajat să își îndeplinească obligația de a notifica proiectul Comisiei în temeiul articolului 41 din Tratatul Euratom.
- (392) Prin urmare, Comisia concluzionează că măsurile propuse sau activitatea care beneficiază de sprijin nu încalcă, în sine, nicio dispoziție relevantă din dreptul Uniunii.

8.3.2.4. Concluzie

- (393) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că proiectul îndeplinește prima condiție (pozitivă) a evaluării compatibilității (și anume că ajutorul facilitează dezvoltarea unei activități economice).

8.3.3. Condiția negativă: ajutorul nu poate modifica în mod nejustificat condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun

8.3.3.1. Identificarea pieței afectate de ajutor

- (394) Astfel cum se subliniază în decizia de inițiere a procedurii, proiectul a fost conceput pentru a contribui la decarbonizarea sistemului energetic al Cehiei și pentru a aborda o problemă de securitate a aprovizionării cu energie electrică care vizează piața cehă (a se vedea considerentul 8 și următoarele). În același timp, s-a stabilit că piața cehă este bine interconectată în regiunea Core ⁽¹⁷²⁾ (a se vedea considerentul 16).
- (395) Având în vedere cele de mai sus, piețele relevante pentru evaluarea măsurilor în cauză sunt piața energiei electrice din Cehia și piața energiei electrice din regiunea Core.

⁽¹⁷¹⁾ Hotărârile din 20 septembrie 2018, Carrefour Hypermarkets și alții, C-510/16, ECLI:EU:C:2018:751, punctul 22, și din 10 noiembrie 2016, DTS Distribuidora de Televisión Digital/Comisia, C-449/14 P, ECLI:EU:C:2016:848, punctele 70-72.

⁽¹⁷²⁾ Regiunea Core este definită de granițele zonelor de ofertare dintre Austria, Belgia, Croația, Cehia, Franța, Germania, Ungaria, Luxemburg, Țările de Jos, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. Pentru mai multe detalii, a se vedea nota de subsol 8.

8.3.3.2. Identificarea efectelor pozitive ale măsurii de ajutor

- (396) Astfel cum se explică în secțiunea 4.4.2.2 din decizia de inițiere a procedurii, tranziția către neutralitatea climatică implică eliminarea treptată a combustibililor fosili începând cu cei mai poluanți. Majoritatea statelor membre și-au anunțat deja planurile de eliminare treptată a cărbunelui în următorii ani⁽¹⁷³⁾. Cel mai recent PNEC al Cehiei stabilește un obiectiv strategic de eliminare completă a utilizării cărbunelui pentru producerea de energie electrică până în 2033. Aceste evoluții conduc, potrivit studiilor CEPS (a se vedea considerentul 12), la probleme de adecvare pe termen mediu și lung. Se preconizează că această tendință va fi observată și în alte state membre care elimină treptat cărbunele.
- (397) Investițiile suplimentare în sursele de energie nucleară oferă active fiabile de producere a energiei cu emisii scăzute de dioxid de carbon, care au un anumit grad de flexibilitate. Prin asigurarea unei aprovizionări sigure atunci când se elimină treptat combustibilii cei mai poluanți și prin reducerea dependenței de gazele naturale, producerea de energie nucleară, având emisii scăzute de dioxid de carbon per MWh de energie electrică produsă, contribuie (împreună cu dezvoltarea energiilor din surse regenerabile) la realizarea obiectivelor naționale și europene de decarbonizare.
- (398) Astfel cum a explicat Cehia, proiectul va sprijini în mod direct și obiectivele REPowerEU, deoarece va reduce dependența de combustibilii fosili importați afectați de fluctuațiile prețurilor și expuși riscurilor geopolitice, consolidând astfel securitatea energetică.
- (399) În plus, instalarea de noi capacități de producere a energiei nucleare contribuie la menținerea producției necesare pentru aprovizionare. Acest lucru este necesar pentru a aborda creșterea preconizată a cererii de energie electrică din Cehia, în paralel cu măsurile de reducere a cererii adoptate în temeiul Directivei privind eficiența energetică (a se vedea considerentul 15).
- (400) Comisia observă că autoritățile cehice se vor asigura că proiectul respectă criteriile tehnice de examinare pentru activitățile economice din sectorul energiei nucleare prevăzute în Regulamentul privind taxonomia UE⁽¹⁷⁴⁾. Deși acest regulament nu creează obligații legale pentru construirea sau exploatarea centralelor nucleare sau cerințe suplimentare pentru acordarea ajutoarelor de stat, el stabilește criteriile pentru a determina dacă o activitate economică se califică drept durabilă din punctul de vedere al mediului. Angajamentul Cehiei de a îndeplini aceste cerințe permite să se concluzioneze că proiectul este sustenabil, nu va aduce prejudicii semnificative niciunuia dintre celelalte obiective de mediu și este aliniat la o traiectorie de zero emisii nete până în 2050.
- (401) Mai precis, pentru construirea și exploatarea în condiții de siguranță a noilor centrale nucleare, pentru producerea de energie electrică sau termică, inclusiv pentru producția de hidrogen, utilizând cele mai bune tehnologii disponibile, secțiunea 4.27 din anexa I la regulamentul delegat al Comisiei⁽¹⁷⁵⁾ stabilește o serie de criterii de examinare pentru investițiile în noi active de producere a energiei nucleare. Acestea includ demonstrarea de către statul membru că, la sfârșitul duratei de viață utilă estimate a centralei nucleare, va dispune de resurse corespunzătoare costului estimat al gestionării deșeurilor radioactive și al dezafectării, deținerea de către statul membru a unor instalații operaționale de depozitare definitivă pentru toate deșeurile radioactive de activitate foarte joasă, joasă și medie, deținerea de către statul membru a unui plan documentat cu etape detaliate pentru a pune în funcțiune, până în 2050, o instalație de depozitare definitivă a deșeurilor radioactive de înaltă activitate și proiectul care aplică cea mai bună tehnologie disponibilă, inclusiv pentru utilizarea de combustibil rezistent la accidente începând din 2025. Autoritățile cehice s-au angajat să îndeplinească toate aceste cerințe (a se vedea considerentele 81 și 82).

⁽¹⁷³⁾ https://energy.ec.europa.eu/topics/oil-gas-and-coal/eu-coal-regions/coal-regions-transition_en.

⁽¹⁷⁴⁾ A se vedea Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei din 9 martie 2022 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2139 în ceea ce privește activitățile economice din anumite sectoare energetice și a Regulamentului delegat (UE) 2021/2178 în ceea ce privește publicarea de informații specifice referitoare la activitățile economice respective (JO L 188, 15.7.2022, p. 1).

⁽¹⁷⁵⁾ Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunuia dintre celelalte obiective de mediu (JO L 442, 9.12.2021, p. 1).

- (402) Deși părți terțe au susținut că declarațiile publice ale funcționarilor cehi indică faptul că aceștia vor încerca să influențeze procesul legislativ pentru a modifica sau a amâna condițiile taxonomiei privind operaționalizarea unui depozit de deșeuri radioactive de înaltă activitate până în 2050, Comisia nu deține informații care să pună sub semnul întrebării angajamentul autorităților cehe. La 11 ianuarie 2023, Cehia a adoptat Rezoluția Guvernului nr. 24 privind cerința de a îndeplini criteriile tehnice de examinare referitoare la gestionarea deșeurilor radioactive. Conform acestei rezoluții, Cehia va face tot posibilul pentru a îndeplini criteriile tehnice stabilite în legislația relevantă a Uniunii, inclusiv punând în funcțiune depozitul geologic de adâncime pentru instalația de gestionare a deșeurilor nucleare până în 2050 (a se vedea considerentele 81 și 82).
- (403) Având în vedere considerațiile de mai sus, Comisia concluzionează că proiectul are efecte pozitive asupra pieței, deoarece va contribui la decarbonizarea mixului energetic într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului și va spori securitatea aprovizionării. Întrucât regiunea Core este bine interconectată, este probabil ca aceste efecte pozitive să aducă beneficii și statelor membre învecinate care importă energie electrică din Cehia.

8.3.3.3. Necesitatea intervenției statului

- (404) Pentru a stabili dacă este necesară o măsură de ajutor, Comisia trebuie să evalueze dacă măsura vizează o situație în care măsura ar putea aduce o îmbunătățire semnificativă pe care piața nu o poate realiza singură. Ajutoarele care îmbunătățesc situația financiară a întreprinderii beneficiare, dar care nu sunt necesare pentru atingerea obiectivului urmărit nu pot fi considerate compatibile cu piața internă.
- (405) În cazul de față, Cehia promovează noi investiții în energia nucleară, astfel cum se prevede în Tratatul Euratom, pentru a răspunde provocării în materie de decarbonizare și pentru a remedia un deficit în ceea ce privește capacitatea instalată națională globală cu care se va confrunta în curând din cauza retragerii planificate a capacităților existente de producție pe bază de combustibili fosili și de producere de energie nucleară (a se vedea considerentele 8 și 19). Comisia trebuie să evalueze dacă ajutorul de stat este necesar pentru atingerea obiectivului de a promova noi investiții în energia nucleară.
- (406) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a explicat că existența unor disfuncționalități ale pieței este un factor relevant pentru evaluarea necesității ajutorului și a recunoscut anumite disfuncționalități ale pieței care necesită intervenția statului pentru dezvoltarea energiei nucleare⁽¹⁷⁶⁾. Mai precis, în cazul investițiilor în energia nucleară, disfuncționalitatea pieței apare în principal din cauza a trei aspecte: (i) dimensiunea cerinței de capital; (ii) longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței, care sunt ele însele denaturate de intervenții; și (iii) longevitatea expunerii la deciziile politice.
- (407) În primul rând, dimensiunea cerințelor de capital pentru investițiile în energia nucleară este deosebit de ridicată. Deși costul egalizat al energiei pentru producerea de energie nucleară nu este neapărat mai ridicat decât pentru alte tehnologii⁽¹⁷⁷⁾, durata îndelungată de viață și capacitatea mare de producție a centralelor nucleare ar putea fi comparate doar cu cele mai ample proiecte hidroenergetice. Aceste nevoi de capital, care ajung la câteva miliarde de euro, sunt exacerbate și mai mult de creșterea frecvenței și semnificativă a costurilor de investiție pentru instalațiile nou construite de producere a energiei nucleare. Într-adevăr, în special investițiile în instalații de pionierat din generația III din țările OCDE au fost afectate de întârzieri în construcție și de creșterea costurilor⁽¹⁷⁸⁾.
- (408) În al doilea rând, perioada de exploatare planificată de 60 de ani îngreunează alinierea duratelor tipice ale investițiilor private sau ale împrumuturilor comerciale la durata de viață a proiectului. Acest lucru este cu atât mai relevant pe piețele actuale ale energiei electrice, care sunt modificate în mod semnificativ de tranziția energetică și de implementarea rapidă a energiei din surse regenerabile, precum și de reformele de reglementare care însoțesc această tranziție. În consecință, chiar și cei mai experimentați participanți pe piață întâmpină dificultăți în a face previziuni confortabile privind prețurile energiei electrice din viitorul îndepărtat, iar majoritatea tranzacțiilor cu energie electrică acoperă cel mult 5 ani în viitor.

⁽¹⁷⁶⁾ Decizia (UE) 2015/658 a Comisiei din 8 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) pe care Regatul Unit intenționează să îl pună în aplicare pentru sprijin în favoarea centralei nucleare Hinkley Point C (considerentele 382-385).

⁽¹⁷⁷⁾ A se vedea AIE, *Projected Costs of Generating Electricity 2020* (Costurile prognozate ale producerii de energie electrică 2020), <https://iea.blob.core.windows.net/assets/ae17da3d-e8a5-4163-a3ec-2e6fb0b5677d/Projected-Costs-of-Generating-Electricity-2020.pdf>, p. 46.

⁽¹⁷⁸⁾ AIE, *Projected Costs of Generating Electricity 2020* (Costurile prognozate ale producerii de energie electrică 2020), p. 145.

- (409) În cele din urmă, energia nucleară face în continuare obiectul unor controverse societale și politice, iar investițiile în activele de producere a energiei nucleare trebuie să țină seama de riscul de modificare a politicilor.
- (410) Comisia a recunoscut, de asemenea, că această combinație de elemente este unică pentru tehnologia nucleară ⁽¹⁷⁹⁾ și constituie o caracteristică generală a tuturor piețelor UE, inclusiv a pieței cehe a energiei electrice.
- (411) Observațiile părților interesate au confirmat evaluarea preliminară a Comisiei din decizia de inițiere a procedurii. Comisia remarcă faptul că, în observațiile sale cu privire la decizia de inițiere a procedurii, Cehia a menționat condițiile de piață nefavorabile mai recente, care cresc în mod semnificativ riscurile pentru promotorii de noi proiecte nucleare, printre care se numără peisajul macroeconomic și presiunile inflaționiste, creșterea ratelor dobânzii, precum și evenimente unice, cum ar fi invadarea Ucrainei de către Rusia, care a condus la perturbări semnificative ale pieței și ale lanțului de aprovizionare. Autoritățile cehe susțin, prin urmare, că este puțin probabil să se construiască centrale nucleare în absența ajutorului de stat.
- (412) Autoritățile cehe au subliniat, de asemenea, volatilitatea sporită de pe piețele energiei, cauzată în parte de creșterea ponderii resurselor cu costuri marginale zero precum energia eoliană și solară, dar și de fluctuațiile prețurilor gazelor, care creează rentabilități imprevizibile pentru participanții la piață și, prin urmare, limitează stimulentele pentru dezvoltarea de proiecte nucleare la scară largă, cu excepția cazului în care investitorii sunt în măsură să acopere riscurile expunerii la prețurile pieței. Totuși, acoperirea riscurilor prin contracte pe termen lung necesită contrapărți care doresc să accepte prețuri suficient de ridicate pentru a asigura o rentabilitate adecvată pentru investitori pe o perioadă foarte îndelungată. Opinii similare au fost prezentate în observațiile mai multor părți terțe, care au concluzionat că, pe actuala piață europeană a energiei electrice, nu este fezabil să se implementeze noi proiecte nucleare fără sprijin din partea statului.
- (413) Astfel cum se explică într-un raport comun al Agenției Internaționale a Energiei (AIE) și al Agenției pentru Energie Nucleară (AEN) ⁽¹⁸⁰⁾, tendințele recente în ceea ce privește centralele nucleare noi de pe piețele occidentale indică o creștere semnificativă a costurilor și întârzieri în construcție. Acest lucru poate fi explicat parțial prin faptul că noile proiecte au fost inițiate după o lungă perioadă de pauză în domeniul construcțiilor nucleare, care a erodat în mod semnificativ lanțul de aprovizionare cu energie nucleară și capacitățile industriei, și parțial prin lipsa de maturitate a proiectării și de planificare a execuției la momentul începerii construcției, precum și printr-un context politic din ce în ce mai incert. Raportul constată că această situație a erodat încrederea părților interesate în capacitatea industriei nucleare de a realiza noi proiecte de construcție și a crescut nivelul riscului de investiții perceput, intimidând investitorii și reducând și mai mult șansele de a atrage finanțare pentru proiecte viitoare.
- (414) Totuși, raportul explică faptul că în alte țări, cum ar fi China și Coreea, noile investiții în energia nucleară sunt realizate la timp și în limitele bugetului și concluzionează că decalajul față de țările occidentale nu se poate explica doar prin condițiile specifice amplasamentului. Prin urmare, provocările cu care se confruntă țările occidentale nu sunt inerente tehnologiei în sine, ci depind de condițiile în care sunt dezvoltate și executate proiectele și de interacțiunile dintre diferitele părți interesate.
- (415) Comisia reamintește observațiile părților terțe care au susținut că aprovizionarea cu energie ar putea fi garantată și prin tehnologii mai ieftine și au considerat că subvențiile pentru sectorul nuclear ar încetini progresele în privința altor tehnologii mai ieftine și mai benefice pentru climă. Autoritățile cehe au susținut că potențialul de energie din surse regenerabile din Cehia este redus, dar că o creștere atât a producției de energie nucleară, cât și a producției de energie din surse regenerabile constituie părți importante ale strategiei naționale privind energia și clima (a se vedea considerentul 21). Acestea susțin, de asemenea, că, deși investițiile în energia eoliană ar avea loc mai târziu în scenariul cu realizarea proiectului decât în absența proiectului, creșterea totală a capacității de energie eoliană ar fi identică în cele două scenarii (a se vedea considerentul 270). Această explicație este plauzibilă. Într-adevăr, investițiile în capacitățile de producere a energiei eoliene și solare pot fi realizate mult mai rapid și la costuri de

⁽¹⁷⁹⁾ Decizia (UE) 2015/658 a Comisiei din 8 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) pe care Regatul Unit intenționează să îl pună în aplicare pentru sprijin în favoarea centralei nucleare Hinkley Point C, considerentul 385.

⁽¹⁸⁰⁾ *Projected Costs of Generating Electricity* (Costurile prognozate ale producerii de energie electrică) – ediția 2020, disponibil la adresa: https://www.oecd-neo.org/jcms/pl_51110/projected-costs-of-generating-electricity-2020-edition.

capital mai mici decât proiectul. Ele sunt însă limitate de alți factori, cum ar fi amplasamentele disponibile și capacitatea de conectare la rețea. În plus, impactul redus preconizat al proiectului asupra prețurilor de piață de pe piața angro (2 EUR/MWh) sugerează că acesta ar avea un impact minim asupra investițiilor în domeniul energiei din surse regenerabile. Cu toate acestea, stimulentele oferite de formula din CA pentru maximizarea producției în ore cu prețuri ridicate și reducerea acestora în perioadele cu prețuri scăzute reduc și impactul concurențial al măsurii asupra investițiilor bazate pe piață în domeniul energiei din surse regenerabile, deoarece este de așteptat ca activele de producere a energiei din surse regenerabile să funcționeze cel mai des în perioadele cu prețuri mai mici (deoarece în perioadele respective resursele regenerabile disponibile sunt ridicate, ceea ce reduce prețurile pieței).

- (416) Un alt respondent a susținut că se preconizează prețuri ridicate la energia electrică în următoarele decenii. Previțiunile privind prețurile energiei electrice pe perioade îndelungate implică o incertitudine semnificativă. În cazul în care prețurile energiei electrice vor fi considerabil mai mari decât cele preconizate, CA și mecanismul de repartizare a câștigurilor vor asigura venituri pentru statul ceh, limitând astfel supracompensarea în beneficiul ČEZ. Dacă, pe de altă parte, prețurile pieței ar fi mai mici decât cele preconizate, în special având în vedere cererea mai scăzută decât s-a preconizat sau implementarea rapidă a energiei din surse regenerabile, proiectul nu ar putea, în absența măsurii, să își suporte costurile de capital.
- (417) Comisia concluzionează că există disfuncționalități ale pieței identificate în mod clar în ceea ce privește investițiile în noi surse de energie nucleară în Cehia. Din cauza perioadei de investiții foarte îndelungate, nu există suficientă certitudine că prețurile actuale ridicate la energie rămân ridicate pe o perioadă suficient de lungă pentru a afecta această evaluare. Având în vedere faptul că Cehia nu dispune de o capacitate suficientă de producere a energiei electrice, aceste disfuncționalități ale pieței și obiectivul strategic al politicii energetice a Cehiei, care vizează o autonomie relativă în ceea ce privește producția de energie electrică în paralel cu decarbonizarea pe termen lung a producției de energie electrică, pare necesar sprijinul din partea statului pentru construirea proiectului în Cehia.
- (418) Într-adevăr, este în continuare puțin probabil ca forțele pieței singure să poată asigura realizarea la timp a aceleiași capacități nucleare ca și proiectul, care este necesară pentru a facilita dezvoltarea producției de energie electrică din surse nucleare în Cehia.
- (419) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că ajutorul de stat este necesar pentru a asigura dezvoltarea de noi capacități nucleare în Cehia. În plus, Comisia concluzionează că măsurile produc un efect stimulator pentru beneficiar, asigurând astfel realizarea cu succes a proiectului.

8.3.3.4. Caracterul adecvat

- (420) În evaluarea sa, Comisia trebuie să stabilească dacă măsura propusă este un instrument de politică adecvat pentru atingerea obiectivului, în cazul de față acela de a promova dezvoltarea producției de energie nucleară pentru a compensa un viitor deficit de aprovizionare.
- (421) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a remarcat că Cehia a luat în considerare mai multe mecanisme alternative de sprijin pentru stimularea investițiilor în producția de energie nucleară, cum ar fi creditele fiscale, mecanismele de asigurare a capacității, ajutoarele directe pentru investiții, stabilirea unui model de prețuri reglementate pentru investiții (RAB) etc., toate fiind considerate mai puțin adecvate decât măsurile selectate în cele din urmă pentru acordarea ajutorului.
- (422) Comisia este de acord că aceste alte instrumente de politică, în sine, ar fi probabil insuficiente pentru a obține aceleași rezultate, având în vedere particularitățile proiectului și amploarea resurselor financiare necesare. În special, simpla eliminare a uneia dintre cele trei măsuri fără ajustări suplimentare ar lăsa neabordate riscuri majore pentru investitor, întrucât fiecare dintre măsuri abordează o disfuncționalitate diferită a pieței⁽¹⁸¹⁾. În cazul în care mecanismele alternative de sprijin se referă în principal la alte surse de finanțare (credite fiscale), acestea nu reduc neapărat impactul asupra concurenței. Mecanismele de asigurare a capacității și modelele RAB sunt concepte generale care pot lua multe forme. Procedura oficială de investigare nu a adus dovezi că, pentru măsura concretă în cauză, astfel de concepte ar fi oferit soluții mai adecvate pentru disfuncționalitățile semnalate ale pieței.

⁽¹⁸¹⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 187.

- (423) Totuși, Comisia a pus sub semnul întrebării, în decizia de inițiere a procedurii, dacă combinația celor trei măsuri (și anume AFR, contractul de cumpărare și protecția în cazul unor modificări legislative) poate fi considerată adecvată pentru acordarea ajutorului de stat și a întrebat dacă un grad mai ridicat de expunere la riscurile de piață nu ar fi fost mai adecvat. Mai precis, Comisia a considerat că combinația celor trei măsuri și configurația inițială a proiectului pot elimina riscuri de piață importante și, prin urmare, pot împiedica anumite stimulente pentru comportamentul concurențial.
- (424) De asemenea, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la caracterul adecvat al combinației acestor trei măsuri pentru a asigura dezvoltarea proiectului, dat fiind că, în trecut, un număr mai mic de măsuri care ar fi putut fi mai puțin intervenționiste par să fi fost suficiente pentru a permite realizarea investiției.
- (425) În plus, Comisia s-a întrebat dacă echilibrul propus de Cehia prin utilizarea mai multor instrumente este cel corect și dacă instrumentele alternative sau luarea în considerare doar a unora dintre acestea nu ar putea să atingă aceleași obiective cu mai puține ajutoare sau denaturări ale concurenței.
- (426) Argumentele autorităților cehice în sprijinul combinării măsurilor propuse sunt legate de principalele disfuncționalități ale pieței pe care măsurile sunt menite să le abordeze și care sunt descrise în secțiunea 4.1 de mai sus, în special dimensiunea cerinței de capital, longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței și longevitatea expunerii la deciziile politice. Comisia a recunoscut deja că, din cauza acestor riscuri, proiectul nu ar fi fost realizat de un investitor privat în condiții normale de piață ⁽¹⁸²⁾.
- (427) Astfel cum s-a explicat mai sus (a se vedea considerentele 83-106), în cursul procedurii oficiale de investigare, pentru a înlătura îndoielile Comisiei în legătură cu gradul de expunere la riscurile de piață al proiectului, Cehia a injectat în formula de calcul al decontării *ex post* pentru EDU II o expunere la prețul pieței și a redus durata contractului de cumpărare la 40 de ani, sporind astfel expunerea proiectului la riscurile de piață. Aceasta înseamnă, de asemenea, că EDU II beneficiază de stimulente economice pentru a optimiza producția de energie electrică într-un mod care maximizează dispecerizarea în perioadele cu prețuri ridicate, reducând în același timp dispecerizarea (și, de exemplu, programarea întreținerii) în perioadele cu prețuri scăzute. Acest lucru reduce efectul de denaturare al măsurii.
- (428) În plus, Comisia reamintește că o combinație similară de măsuri a fost considerată adecvată de către Comisie în cazul Hinkley Point C ⁽¹⁸³⁾.
- (429) Comisia consideră că combinația celor trei măsuri, astfel cum au fost notificate de Cehia în cadrul procedurii oficiale de investigare, și configurația corespunzătoare a proiectului constituie un instrument adecvat pentru a permite investiția în centrala nucleară. Comisia consideră că cele trei măsuri împreună sunt necesare pentru a remedia disfuncționalitățile pieței care sunt prezente în dezvoltarea de noi centrale nucleare.
- (430) În primul rând, în măsura în care astfel de disfuncționalități ale pieței sunt prezente pe termen lung, furnizarea unei AFR nu ar fi suficientă în sine pentru a facilita investiția într-o centrală nucleară nouă, întrucât aceasta răspunde doar necesității de a obține capital pentru construirea noii unități nucleare, dar nu abordează aspectele specifice ale energiei nucleare precum riscurile specifice care decurg din construcție și ciclul de viață îndelungat și complex. AFR asigură aproape întregul capital necesar pentru construirea noii centrale nucleare, iar contractul de cumpărare

⁽¹⁸²⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 152.

⁽¹⁸³⁾ A se vedea Decizia (UE) 2015/658 a Comisiei din 8 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.34947 pentru sprijin în favoarea centralei nucleare Hinkley Point C, considerentele 392-405. În special, în cazul Hinkley Point C, combinația dintre contractul pentru diferență și garanția pentru credite și acordul cu secretarul de stat (cu privire la protecția în cazul unor modificări legislative și/sau de politică) a fost considerată un instrument adecvat pentru acordarea ajutorului. În cazul proiectului, utilizarea AFR a fost preferată față de o garanție de stat deoarece (i) AFR elimină riscul unui deficit de finanțare comercială pentru proiect; (ii) AFR oferă o soluție mai rapidă pentru a organiza pachetul global de finanțare comparativ cu o facilitate de creditare comercială; și (iii) AFR ar implica un cost mai mic al datoriei, având în vedere împrumutul direct din partea statului, precum și comisioane mai mici în legătură cu organizarea și angajarea finanțării pe întreaga perioadă de construcție. Pentru mai multe detalii, a se vedea considerentul 166 de mai sus.

permite investitorului să angajeze capitaluri proprii pentru proiect. Totuși, AFR nu ar asigura, singură, rambursarea împrumutului, iar perioadele cu prețuri scăzute ar putea pune în pericol viabilitatea proiectului. Prin urmare, AFR se bazează în sine pe existența unui contract de cumpărare și este legată intrinsec de acesta, întrucât ratingul proiectului ia în considerare existența CA. Numai veniturile garantate ale CA ar putea compensa profilul de risc pe termen lung al proiectului.

- (431) În plus, Comisia consideră că AFR este adecvată pentru a permite realizarea de investiții și pentru a remedia disfuncționalitățile pe termen lung ale pieței de capital inclusiv în comparație cu o garanție de stat pentru un mecanism de creditare bazat pe piață, deoarece abordează riscul de a nu se asigura o finanțare suficientă pentru a permite finanțarea proiectului de la creditorii privați, asigură costuri mai mici ale datoriei și comisioane mai mici legate de organizarea și angajarea finanțării pe întreaga perioadă de construcție și necesită mai puțin timp pentru a organiza pachetul de finanțare inclusiv în cazul creșterii costurilor. Întrucât orice creștere a costurilor de capital ar avea un impact direct asupra calculării prețului de exercitare, AFR permite un preț de exercitare mai mic în CA (a se vedea considerentul 171), reducând costul global al măsurii.
- (432) În al doilea rând, CA cu o durată de 40 de ani răspunde necesității de a asigura stabilitatea și predictibilitatea prețurilor, precum și rata de rentabilitate a capitalurilor proprii, care sunt deosebit de importante pentru investițiile de această dimensiune și durată și, prin urmare, sunt esențiale pentru a permite investițiile. În acest sens, CA abordează disfuncționalitatea pieței identificată mai sus cu privire la longevitatea expunerii la semnalele privind prețul pieței.
- (433) În al treilea rând, compensațiile acordate în cazul unor forme politice sau legislative de penalizare discriminatorie a tehnologiei nucleare (și anume protecția în cazul unor modificări legislative) abordează riscurile suplimentare care ar putea fi considerate specifice energiei nucleare (în principal posibilitatea renunțării la investiții ca urmare a unor modificări ale cadrului legislativ, de exemplu din motive politice). Ajustările elementelor de intrare din formula prevăzută în CA în cazul creșterii costurilor pe baza unor motive legitime abordează și riscul de creștere a costurilor inerent investițiilor în producerea de energie nucleară.
- (434) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că combinația dintre contractul de cumpărare cu durata de 40 de ani, AFR și mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative, astfel cum sunt structurate în măsurile notificate, sunt instrumente adecvate pentru a furniza ajutor de stat în cadrul proiectului.

8.3.3.5. Proportionalitatea

- (435) Pentru a evalua proporționalitatea măsurii, Comisia trebuie să verifice că măsura este limitată la minimul necesar care permite finalizarea cu succes a proiectului pentru realizarea obiectivului urmărit.
- (436) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a explicat că evaluarea proporționalității trebuie să țină seama de combinația de măsuri de sprijin propusă de autoritățile cehe. Au existat trei preocupări principale cu privire la măsura propusă, referitoare la proporționalitatea acesteia, care sunt relevante pentru evaluarea Comisiei.
- (437) În primul rând, durata notificată a contractului de cumpărare de 60 de ani a fost considerată prea lungă, deoarece depășea în mod semnificativ perioada prevăzută pentru rambursarea AFR, precum și durata măsurilor de sprijinire directă a prețurilor din cadrul investițiilor anterioare în energia nucleară ⁽¹⁸⁴⁾. În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a pus sub semnul întrebării dacă compensația pentru costurile de investiție ale proiectului nu ar trebui să fie mai bine aliniată la modalitățile și durata rambursării AFR.

⁽¹⁸⁴⁾ *Ibid.*, considerentele 197-198. Mai precis, contractul de cumpărare pentru Hinkley Point C a fost încheiat pe o perioadă de 35 de ani, în timp ce perioada de rambursare a AFR pentru PAKS II a fost de numai 21 de ani, iar măsura nu a fost însoțită de nicio altă formă de ajutor pentru funcționare.

- (438) În al doilea rând, rata de rentabilitate avută în vedere a fost considerată prea ridicată, neputându-se exclude supracompensarea, dacă se ia în considerare combinația dintre măsurile de sprijin notificate și profilul de risc rezultat al proiectului. În special, CAEE cu preț fix notificat inițial a transferat atât riscurile de preț, cât și riscurile de piață către vehiculul cu scop special, prin urmare către stat, iar asistența financiară rambursabilă a redus în mod semnificativ riscul de finanțare, oferind finanțare în condiții foarte atractive, fără aplicarea unei rate a dobânzii pe parcursul perioadei de construcție. În cele din urmă, mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică a oferit protecție față de modificările de politică și de alte evenimente independente de voința EDU II. Printre acestea se numără modificările politicii naționale cehe privind energia nucleară, deciziile de a nu acorda celelalte măsuri de sprijin sau de a opri punerea în aplicare prin respingerea ofertanților pentru construirea centralei, dar și creșterile costurilor ca urmare a unei liste exhaustive de motive legitime. Având în vedere alocarea riscurilor între beneficiar și stat, Comisia a considerat că includerea primei de construcție și exploatare nucleară în estimarea CAPM nu era justificată.
- (439) În plus, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că mecanismul de control al supracompensării propus de Cehia ar preveni suficient supracompensarea, în special deoarece acesta include o repartizare a sarcinii de 50:50 între stat și EDU II ⁽¹⁸⁵⁾.
- (440) În al treilea rând, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că alegerea operatorului tradițional ČEZ ca promotor al proiectului fără o procedură de selecție deschisă ar putea însemna că sprijinul necesar pentru proiect a fost mai mare decât ar fi fost în caz contrar.
- (441) Secțiunile de mai jos vor analiza aceste aspecte prin prisma modificărilor măsurilor de sprijin propuse de autoritățile cehe, înainte de formularea unor concluzii finale cu privire la pachetul global de ajutor.

8.3.3.5.1. Contractul de achiziție

8.3.3.5.1.1. Durata CA

- (442) Astfel cum se menționează în considerentul 437, durata notificată a contractului de cumpărare de 60 de ani a fost considerată prea lungă. Comisia a considerat că compensația pentru costurile de investiție ale proiectului ar trebui aliniată la modalitățile și durata rambursării AFR, care este de aproximativ 30 de ani în scenariul de referință prezentat de autoritățile cehe.
- (443) Cehia a susținut că este necesară o perioadă tampon (sau o „perioadă de final”) între durata CA și rambursarea AFR pentru a se asigura că proiectul rămâne viabil din punct de vedere financiar, în special pentru a se asigura că AFR poate fi rambursată integral în cazul unor potențiale evenimente nefavorabile. Mai precis, autoritățile cehe au prezentat date de la Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) care arată că proiectele recente la scară largă în domeniul energiei nucleare au avut perioade lungi înainte de a putea stabiliza dispecerizarea activului și, prin urmare, de a atinge factorul de încărcare vizat care să permită finanțarea proiectului.

Tabelul 9

Timpul de stabilizare a factorului de încărcare

VENDOR	NPP TYPE	COUNTRY	UNIT	DESIGN NET CAPACITY	COD	LOAD FACTOR STABILIZATION TIME
WEC	AP1000	China	SANMEN_1	1157 MWe	21 June 2018	4 years
	AP1000	China	SANMEN-2	1157 MWe	17 Aug 2018	2 years
	AP1000	China	HAIYANG-1	1126 MWe	08 Aug 2018	4 years
	AP1000	China	HAIYANG-2	1126 MWe	29 Sep 2018	2 years
EdF	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	13 Dec 2018	5 years
	EPR1750	China	Taishan-1	1660 MWe	29 May 2019	4 years
KHNP	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	28 Feb 2011	10 years
	OPR1000	S.Korea	Shin-Kori-1	998 MWe	20 Jul 2012	8 years
	APR1400	UAE	Barakah-1	1310 MWe	01 Apr 2021	2 years (so far)
ŠKODA Praha a.s.	VVER V320	CZ	Temelin-1	1027 MWe	10 Jun 2002	8 years
	VVER V320	CZ	Temelin-2	1029 MWe	18 Apr 2003	8 years

Source: IAEA_PRIS - Reactor Details, 20 June 2023

⁽¹⁸⁵⁾ Ibid., considerentul 205.

- (444) Autoritățile cehe au prezentat o durată revizuită a CA, reducând durata de la 60 la 40 de ani. Aceasta se aliniază mai bine la durata AFR, chiar dacă o depășește în continuare cu o perioadă considerabilă. Deși o anumită perioadă care să permită stabilizarea funcționării centralei electrice după începerea funcționării este justificată având în vedere dificultățile tehnice întâmpinate după demarare în cazul altor proiecte, această durată se situează la limita superioară a perioadelor observate în alte proiecte.
- (445) Cu toate acestea, este important de remarcat faptul că începutul perioadei contractuale pentru CA nu este neapărat identic cu începerea funcționării centralei electrice. De fapt, perioada de cumpărare începe de la data cea mai apropiată dintre: (i) data de începere, și anume ziua în care centrala nucleară exportă prima dată energie electrică în rețea și EDU II a notificat statului/vehiculului cu scop special că dorește ca data de începere să aibă loc sub rezerva unor termene care urmează să fie definite în CA; și (ii) data limită, și anume ziua următoare ultimei zile a ferestrei țintă de dare în exploatare, care durează cinci ani începând de la data țintă de dare în exploatare (a se vedea nota de subsol 39). Data țintă de dare în exploatare va fi prelungită pentru a ține seama de eventualele întârzieri cauzate de evenimente care constituie motive legitime. Prin urmare, în cazul unor întârzieri din alte motive decât motivele legitime, perioada acoperită de PC este redusă în mod corespunzător. Deși astfel se oferă o perioadă tampon de 5 ani în caz de întârzieri, având în vedere întârzierile recente din cadrul proiectelor nucleare pentru generatoarele de generația III+, întârzierile de peste 5 ani reprezintă un risc considerabil. Luate împreună, riscul unei perioade reduse a CA și timpul necesar pentru stabilizarea producției centralei electrice după începerea funcționării înseamnă că perioada CA aproximează perioada de rambursare a AFR.
- (446) În cele din urmă, în cazul depășirii costurilor, nu se poate exclude posibilitatea ca rambursarea AFR să necesite parțial refinanțare cu împrumuturi private bazate pe piață. În acest caz, rambursarea costului de investiție nu mai este direct legată de perioada AFR (a se vedea considerentul 180). În special, în cazul în care veniturile de pe piață din perioada CA nu sunt suficiente pentru a acoperi costurile de rambursare a AFR, s-ar putea utiliza împrumuturi bazate pe piață pentru a finanța parțial costul rambursării AFR. Rambursarea acestor împrumuturi bazate pe piață ar avea loc ulterior rambursării AFR, pe baza veniturilor de pe piață din perioada ulterioară CA.
- (447) Luate împreună, elementele prezentate mai sus sunt suficiente pentru ca Comisia să considere că o durată a CA de 40 de ani este proporțională.
- (448) Comisia observă că acest lucru nu înseamnă că proiectul ar fi viabil cu o durată de viață de numai 40 de ani. Într-adevăr, modelul financiar presupune o durată de viață operațională de 60 de ani și se bazează pe veniturile obținute pe piață după sfârșitul perioadei CA pentru a atinge RIR țintă a capitalurilor proprii de [9-11] %. Deși analiza sensibilității care presupune prețuri de piață scăzute după sfârșitul perioadei CA arată că centrala ar putea înceta să funcționeze în acest moment din cauza lipsei stimulentele financiare (a se vedea considerentul 148), acest lucru nu înseamnă că investiția ar fi realizată în vederea unei durate de viață operaționale de numai 40 de ani. De fapt, pentru ca investiția să fie viabilă, investitorul trebuie să atribuie o probabilitate ridicată unui mediu de piață care să permită continuarea activității după sfârșitul perioadei CA. RIR țintă este stabilită pe durata de viață a proiectului de 60 de ani. Dacă prețurile pieței după perioada CA ar fi semnificativ mai mici decât cele preconizate, acest lucru ar avea un impact negativ asupra rentabilității realizate a investiției, reducând RIR sub ținta de [9-11] %.

8.3.3.5.1.2. Compensația sub forma formulei de remunerare

- (449) Astfel cum se menționează în considerentele 88-91, formula de remunerare din contractul CA are doi termeni: termenul de decontare *ex post* și termenul de expunere la piață. Această structură se aseamănă cu modul în care este conceput un contract bidirecțional pentru diferență (CFD) ⁽¹⁸⁶⁾, prin urmare are efecte similare în ceea ce privește asigurarea stabilității veniturilor și limitarea supracompensării, precum și stimulente operaționale eficiente pentru centrala electrică. În această secțiune, Comisia evaluează aspectele legate de proporționalitate (compensare), iar în secțiunea 8.3.3.6.2 evaluează aspectele legate de stimulentele operaționale eficiente.

⁽¹⁸⁶⁾ De exemplu, în cazul Hinkley Point C se utilizează o formulă similară pentru CFD.

- (450) Termenul de decontare *ex post* anuală asigură stabilitatea veniturilor pentru centrala electrică, limitând în același timp compensarea. Termenul de decontare acoperă centrala electrică împotriva riscului unor evoluții incerte ale prețurilor de piață medii și, având în vedere că este calculat pentru un volum de referință fix (sub rezerva ajustărilor formulei descrise în considerentele 88 și 90), oferă și o acoperire împotriva riscurilor de volum. Pe de o parte, termenul de decontare garantează că, după fiecare an, centrala nucleară primește orice finanțare suplimentară necesară la prețurile de piață medii pentru a atinge remunerația țintă. Mai precis, în cazul în care media anuală *ex post* a prețurilor orare de pe piața la vedere pentru ziua următoare (adică prețul de referință) este mai mică decât prețul de exercitare, valoarea decontării oferă remunerația pe care piața nu a furnizat-o. Pe de altă parte, termenul de decontare garantează că, în cazul în care prețul de piață mediu anual este mai mult decât suficient pentru obținerea remunerației țintă, excedentul (adică diferența dintre prețul de referință și prețul de exercitare) este rambursat de centrala electrică pentru a evita supracompensarea.
- (451) În ceea ce privește ajustările termenului de decontare *ex post* al formulei de remunerare din CA, astfel cum sunt descrise în considerentele 88 și 90, prima ajustare [atunci când prețul de referință (p^*) este mai mare decât costurile variabile de funcționare (c)] oferă centralei electrice o siguranță suplimentară a veniturilor în cazul unor întreruperi neplanificate în cursul anilor cu prețuri de piață medii ridicate. Apoi, rambursarea se limitează la diferența dintre prețul de referință și prețul de exercitare înmulțită cu cantitatea reală în locul cantității de referință. A doua ajustare [atunci când prețul de referință al pieței (p^*) este egal sau mai mic decât costul variabil de funcționare (c)] introduce un plafon pentru termenul de decontare și, astfel, limitează supracompensarea. De exemplu, în situațiile în care prețurile pieței sunt foarte scăzute, atunci când centrala este stimulată să reducă în mod eficient producția, compensația din termenul de decontare este limitată la diferența dintre prețul de exercitare și costurile de funcționare pentru cantitatea de referință. Prin urmare, Comisia consideră că termenul de decontare *ex post*, inclusiv ajustările, garantează că centrala electrică nu primește mai multe compensații decât este necesar pentru a atinge remunerația țintă, oferind în același timp stabilitatea veniturilor și stimulente operaționale eficiente.
- (452) În plus, astfel cum se discută în secțiunea 8.3.3.6.2, formula de remunerare pentru CFD din CA oferă stimulente eficiente pentru ca centrala electrică să își maximizeze profiturile în locul stimulentele pentru maximizarea producției. Acest efect asupra rentabilității se observă și din faptul că autoritățile cehe estimează în formula de remunerare pentru CFD că centrala electrică va realiza, în medie, venituri mai mari și costuri mai mici decât în cazul maximizării producției (a se vedea considerentul 150). În consecință, înlocuirea metodei fixe a unui CAEE cu metoda formulei din CA are ca rezultat un deficit de finanțare mai redus (venituri preconizate mai mari și costuri preconizate mai mici), reducând astfel prețul de exercitare și valoarea ajutorului necesar.

8.3.3.5.1.3. Mecanismul de control al supracompensării

- (453) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că mecanismul de repartizare a câștigurilor de capital propus de Cehia ar preveni suficient supracompensarea și a considerat că factorul de repartizare de 50:50 nu era aliniat la distribuția riscurilor între beneficiar și stat rezultată din măsura notificată inițial.
- (454) În primul rând, Comisia reamintește că, astfel cum s-a explicat în secțiunea anterioară, metoda de remunerare revizuită din cadrul CA atenuează riscul de supracompensare în situațiile de prețuri de piață ridicate, întrucât operatorul este obligat să revină la veniturile de pe piață ale vehiculului cu scop special care depășesc prețul de exercitare din contractului de achiziție. Se recunoaște faptul că o remunerație în preț fix per unitate de energie electrică produsă, astfel cum a fost notificată inițial de Cehia, ar fi avut un efect similar, deși s-ar fi aplicat pe o perioadă mai lungă (și anume pe durata de viață a activului comparativ cu durata maximă de 40 de ani a CA). Totuși, Comisia observă că rezultatele modelării arată că stimulentele operaționale eficiente incluse în formula de remunerare revizuită din CA se vor traduce probabil în scăderi ale prețului de exercitare în comparație cu un contract de cumpărare cu preț fix, din cauza costurilor de funcționare mai mici și a rentabilităților de piață mai mari, prin urmare în niveluri mai mici ale sprijinului pe durata CA.

- (455) În al doilea rând, în ceea ce privește factorul de repartizare a câștigurilor, Comisia observă că Cehia menține o repartizare de 50:50 în cursul CA și o crește ușor la 60:40 în avantajul beneficiarului în cei 20 de ani ulteriori expirării CA. Cehia justifică această creștere prin necesitatea de a reflecta o expunere mai mare a beneficiarului la riscul aferent prețului pieței. Comisia este de acord că reducerea duratei CA la 40 de ani crește profilul general de risc al proiectului, deoarece introduce un risc aferent prețului pieței pe o perioadă considerabilă care acoperă o treime din durata de viață preconizată a activului. Prin urmare, Comisia consideră că factorii revizuiți de repartizare a câștigurilor sunt aliniați la profilul general de risc mai ridicat al proiectului care rezultă din ajustările măsurii 1, în special din reducerea duratei susținerii directe a prețurilor. Mecanismul de repartizare a câștigurilor de capital va asigura faptul că orice evoluție pozitivă a EDU II va fi partajată cu statul, oferind totodată suficiente stimulente pentru ca EDU II să urmărească realizarea acestor evoluții pozitive, de exemplu prin reducerea costurilor.
- (456) Cehia subliniază că, chiar și cu ușoara ajustare după perioada CA, factorul de repartizare propus oferă o repartizare mai mare între operator și stat (și anume 50:50 în cursul CA și 60:40 pentru restul duratei de viață a centralei nucleare) în comparație cu o investiție anterioară în energia nucleară, cea de la Hinkley Point C (HPC), în cadrul căreia Comisia a evaluat ca fiind proporțional un factor de repartizare inițial de 70:30, care era aplicabil dintr-o RIR mai ridicată a proiectului în comparație cu cazul de față. Comisia observă că mecanismul de repartizare a câștigurilor de capital de la HPC s-a bazat, de fapt, pe două praguri, în care factorul de repartizare între beneficiar și stat se modifică de la 70:30 la 40:60 când RIR a capitalurilor proprii realizată depășește al doilea prag (mai ridicat). Prin urmare, mecanismul de repartizare a câștigurilor de capital de la HPC nu prevede, în toate circumstanțele posibile, un factor de repartizare mai puțin favorabil pentru stat în comparație cu proiectul. În același timp, Comisia consideră că mecanismul de repartizare a câștigurilor de la HPC nu este neapărat un bun criteriu de referință pentru evaluarea mecanismului de control al supracompensării propus pentru proiect, deoarece există diferențe semnificative între proiecte în ceea ce privește profilul lor de risc, circumstanțele pieței și pachetele de sprijin.
- (457) În al treilea rând, autoritățile cehice au făcut referire, de asemenea, la selecția competitivă prin licitație pentru serviciile IAC, care, în opinia lor, integrează un mecanism bazat pe piață, eliminând eventualele situații neprevăzute nejustificate din ipotezele privind costurile de investiție subiacente din modelul financiar. Comisia este de acord că derularea unei proceduri competitive pentru selectarea contractantului pentru serviciile IAC, în cadrul căreia potențialii furnizori licitează unii împotriva celorlalți pentru a câștiga contractul, asigură probabil un raport calitate-preț mai bun în comparație, de exemplu, cu o atribuire directă (adică fără concurență) a contractului pentru serviciile IAC. Prin urmare, întrucât costurile de investiție utilizate în modelul financiar pentru calibrarea prețului de exercitare din CA sunt stabilite în cadrul unei proceduri competitive de licitație, pot contribui la reducerea riscurilor de supracompensare.
- (458) În cele din urmă, Comisia observă că câștigurile realizate de vehiculul cu scop special ca urmare a ajustărilor supracompensării fie vor lua forma unei sume forfetare plătite de beneficiar către vehiculul cu scop special, fie vor conduce la o scădere a prețului de exercitare al CA, reducând astfel nivelul sprijinului care urmează să fie furnizat de stat pe parcursul întregii perioade de funcționare a centralei.
- (459) Având în vedere argumentele de mai sus, Comisia consideră că mecanismele de control al supracompensării încorporate în formula de remunerare din CA și în mecanismul revizuit de repartizare a câștigurilor de capital sunt adecvate și aliniate la distribuția riscurilor între beneficiar și stat.

8.3.3.5.2. Ipotezele inițiale și analiza scenariilor din modelul financiar

- (460) Autoritățile cehice au prezentat o serie de ipoteze cu privire la parametri care sunt încă necunoscuți, dar care au un impact considerabil asupra prețului de exercitare. Acestea vizează în special așteptările privind prețul pieței, disponibilitatea centralei, costurile de construcție, costurile de funcționare, costurile de dezafectare și costul de capital.
- (461) Aceste ipoteze sunt utilizate ca date de intrare în modelul financiar, pentru a calcula prețul de exercitare preconizat în prezent (a se vedea secțiunea 3.6.2), cu scopul de a atinge o RIR a capitalurilor proprii de [9-11] % pe durata de exploatare a proiectului. Prin urmare, prețul de exercitare este un rezultat al modelului financiar și va fi calculat în consecință.

- (462) Anumite ipoteze au și un impact direct asupra valorii preconizate pentru RIR a capitalurilor proprii. Deși modelul urmărește, în general, să asigure o RIR țintă a capitalurilor proprii de [9-11] %, modificările parametrilor de intrare încă necunoscuți pot duce la abateri de la această RIR țintă a capitalurilor proprii. De exemplu:
- (a) dacă disponibilitatea tehnică scade sub valoarea țintă de [70-100] %, împiedicând astfel centrala să producă în perioade în care costul c este mai mic decât prețul pieței p , acest lucru are ca rezultat rentabilități mai mici; în cazul în care acest lucru are loc din motive nelegitime, consecința este o reducere a RIR a capitalurilor proprii;
 - (b) dacă prețurile pieței p sunt, pentru o mare parte din durata de viață a proiectului, sub costurile de funcționare c , centrala electrică nu va funcționa. În acest caz, a doua parte a formulei de remunerare plafonează compensația, reducând RIR a capitalurilor proprii la un nivel preconizat de [...] %;
 - (c) dacă, pe de altă parte, prețurile pieței după sfârșitul perioadei CA ar fi semnificativ mai mari decât se preconizase în scenariul de referință, acest lucru ar avea ca rezultat rentabilități care depășesc RIR țintă a capitalurilor proprii de [9-11] %. În această situație s-ar aplica mecanismul de repartizare a câștigurilor care lasă 60 % din aceste rentabilități excedentare la EDU II și returnează 40 % statului.
- (463) Din motivele expuse mai sus, ipotezele credibile, inclusiv privind prețurile de piață viitoare, costurile de construcție, costurile de funcționare, disponibilitatea centralei, costurile de dezafectare și alți parametri relevanți, cum ar fi cheltuielile de capital și finanțarea proiectului, sunt extrem de relevante pentru a asigura o rentabilitate proporțională a proiectului. Totuși, multe dintre aceste ipoteze sunt afectate de o incertitudine considerabilă în cazul noilor proiecte de centrale nucleare. Ipotezele privind costurile de construcție ale unei centrale nucleare de generație III+ s-au dovedit în mod repetat nefiabile în mai multe proiecte europene din trecutul recent. Estimarea costurilor pe o durată de funcționare de 60 de ani reprezintă o provocare. Același lucru este valabil și pentru previziunile privind prețurile pieței care ajung până la sfârșitul secolului. În acest context, autoritățile cehe trebuie nu numai să se asigure că ipotezele care stau la baza actului de acordare inițial sunt credibile, ci și că, în cazul în care sunt necesare actualizări ale parametrilor respectivi, acestea sunt efectuate într-un mod previzibil, transparent, obiectiv și verificabil.
- (464) Autoritățile cehe au prezentat ipoteze cu privire la diferenții parametri de intrare privind veniturile și costurile pentru modelul financiar, astfel cum se prevede în secțiunea 3.6.6.
- (465) În ceea ce privește estimările prețurilor pieței, ar trebui remarcat faptul că nu există un preț al pieței la termen disponibil pentru perioade care ajung suficient de departe în viitor pentru a acoperi perioada post-CA. Deși, în cursul perioadei CA, abaterile de la previziunile privind prețul pieței sunt compensate în mare măsură în ceea ce privește efectul lor de efectele CA, care protejează EDU II de abaterile prețurilor medii, acest lucru nu este valabil și pentru viitorul post-CA. Cehia s-a bazat pe ipotezele comerciale ale ČEZ privind evoluția prețurilor medii anuale de pe piața energiei electrice din Cehia pentru perioada 2035-2050. Pentru perioada 2051-2096, care include perioada post-CA, pentru a acoperi întreaga durată preconizată de funcționare a centralei, autoritățile cehe estimează că prețurile pieței vor scădea treptat, într-un ritm constant de [...] % pe an, reflectând așteptările că prețurile pieței vor tinde să scadă pe termen lung ca urmare a creșterii ponderii SRE în sistem. Fără ajustări în funcție de inflație, ipoteza centrală privind prețurile pieței pornește de la [...] EUR/MWh în 2036, scăzând la [...] EUR/MWh până în 2050 și scăzând treptat până la [...] EUR/MWh în 2076 și la [...] EUR/MWh în 2096.
- (466) Comisia nu poate prevedea cu certitudine dacă aceste prețuri vor fi într-adevăr realizate pe piață. În evaluarea impactului din 2016 care însoțește Regulamentul (UE) 2019/943 reformat privind energia electrică, s-a afirmat că „se preconizează că, în 2050, ponderea surselor regenerabile de energie se va apropia de 60 %. În acest caz, diferența dintre prețurile pentru sarcina de bază și cele pentru sarcina maximă crește semnificativ, în principal din cauza prețurilor mai mici ale sarcinii de bază în comparație cu perioadele anterioare. Totuși, prețurile medii ale pieței pentru ziua următoare rămân ridicate pe tot parcursul orizontului de proiecție, deoarece se preconizează că producția de energie termică va fi în continuare marginală (determinând astfel prețul pieței pentru ziua următoare) în majoritatea orelor din an”⁽¹⁸⁷⁾ Conform acestor ipoteze, modelul din evaluarea impactului a estimat că prețurile

⁽¹⁸⁷⁾ Secțiunea 6.2.6.4, Nivelul și volatilitatea prețurilor angro, Document de lucru al serviciilor Comisiei – Evaluarea impactului care însoțește Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice [SWD(2016) 410 final – 2016/0379, 30 noiembrie 2016].

medii de pe piața pentru ziua următoare din UE vor crește de la 74 EUR/MWh în 2020 la 118 EUR/MWh în 2035, iar ulterior vor rămâne relativ stabile, fiind de 122 EUR/MWh în 2050. Pe baza evaluării din 2016, previziunea privind scăderea lentă a prețurilor începând cu 2036 nu ar fi, prin urmare, aliniată cu studiile efectuate de Comisie.

- (467) Totuși, nivelul de ambiție în ceea ce privește ponderea energiei din surse regenerabile a crescut de atunci în mod semnificativ. Directiva privind energia din surse regenerabile, adoptată în 2018 și, prin urmare, pregătită în paralel cu evaluarea impactului menționată mai sus, prevedea un obiectiv privind energia din surse regenerabile de 30 % din consumul final de energie până în 2030. Directiva revizuită privind energia din surse regenerabile, adoptată în 2023, majorează obiectivul obligatoriu al UE privind energia din surse regenerabile pentru 2030 la un minim de 42,5 %, în vederea atingerii unui nivel de 45 %. Legea europeană a climei⁽¹⁸⁸⁾ prevede că, cel târziu până în 2050, trebuie să se asigure un echilibru la nivelul Uniunii între emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care sunt reglementate în dreptul Uniunii, astfel încât să se ajungă la zero emisii nete până la acea dată, iar Uniunea trebuie să urmărească să obțină ulterior un bilanț negativ al emisiilor. Această ambiție sporită în ceea ce privește producerea de energie din surse regenerabile, care este în cea mai mare parte la costuri marginale scăzute, și obiectivele de decarbonizare înseamnă că ipoteza care stă la baza evaluării din 2016, potrivit căreia „se preconizează că producția de energie termică va fi în continuare marginală (determinând astfel prețul pieței pentru ziua următoare) în majoritatea orelor din an”, nu poate fi considerată certă deja pentru orizontul 2050. Deși nu se poate exclude posibilitatea ca producția la costuri marginale ridicate să continue să joace un rol important (de exemplu, utilizarea tehnologiei de captare și stocare a dioxidului de carbon sau consumul de combustibil cu emisii scăzute de dioxid de carbon, cum este hidrogenul), alte scenarii pot prevedea în mod plauzibil o pondere ridicată a orelor cu costuri marginale foarte scăzute. Într-adevăr, acest lucru poate fi deja observat pe perioade scurte în anumite părți ale pieței energiei electrice din Uniune⁽¹⁸⁹⁾. Dacă acest lucru este deja valabil în mod excepțional în prezent, în perioadele cu o producție ridicată de energie din surse regenerabile și cu cerere scăzută, acesta poate fi considerat unul dintre cele câteva scenarii plauzibile pentru perioada de după sfârșitul CA, care începe în 2078. Cu toate acestea, autoritățile cehe nu susțin că, în medie, prețurile energiei electrice sunt estimate a fi aproape de zero după sfârșitul perioadei CA, ci estimează că prețurile medii vor scădea lent⁽¹⁹⁰⁾, ajungând totuși la o medie de [...] EUR/MWh în 2096.
- (468) Pentru a demonstra impactul diferitelor ipoteze privind prețurile asupra modelului, autoritățile cehe au prezentat analize de sensibilitate la prețuri în cadrul modelului financiar, cu ajutorul unor scenarii suplimentare care presupun așteptări constante privind prețurile de piață medii anuale cuprinse între – 10 EUR/MWh și 150 EUR/MWh. În scenariile cu prețuri ale pieței de – 10 EUR/MWh, 10 EUR/MWh și 20 EUR/MWh, autoritățile cehe se așteaptă ca centrala să fie închisă după expirarea CA, deoarece veniturile ar fi mai mici decât costurile de funcționare. În această situație nu există niciun risc de supracompensare. Dacă, pe de altă parte, prețurile energiei electrice ar fi semnificativ mai mari decât se presupunea, acest lucru ar conduce la o creștere a RIR. Totuși, dacă RIR crește peste rata țintă de [9-11] %, se aplică un mecanism de repartizare a câștigurilor, prin care statul recuperează 40 % din rentabilitățile suplimentare de la EDU II. În consecință, în cazul în care prețurile energiei electrice pe durata de viață a centralei ar fi de 150 EUR/MWh, RIR a capitalurilor proprii pe durata de viață a proiectului ar fi de [...] % înainte de aplicarea mecanismului de repartizare a câștigurilor și de [...] % după repartizarea câștigurilor. Acest lucru asigură faptul că, chiar și în cazul unor prețuri ale energiei electrice semnificativ mai mari decât cele preconizate, orice risc de supracompensare este limitat.
- (469) Pe baza considerațiilor de mai sus, ipotezele privind prețurile energiei electrice sunt, prin urmare, plauzibile, iar aplicarea unui mecanism de repartizare a câștigurilor în cazul oricăror venituri excedentare provenite din creșterea prețurilor energiei electrice, în special după perioada CA, asigură proporționalitatea în acest sens.
- (470) Alte ipoteze de bază (în special cu privire la costurile de construcție și la disponibilitate) se bazează pe experiențele din cadrul altor proiecte și pe descrieri ale capacităților tehnice realizate de furnizorii de tehnologie. În cazul în care ipotezele utilizate în scenariul de referință se dovedesc a fi excesiv de optimiste, acest lucru ar putea duce fie la o RIR stabilă (dacă creșterile costurilor se bazează pe motive legitime, neafectând astfel RIR), fie la o reducere a RIR. Pe baza

⁽¹⁸⁸⁾ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁽¹⁸⁹⁾ Ca exemplu, prețurile angro ale energiei electrice pe piața pentru ziua următoare din Peninsula Iberică au fost mai mici de 10 EUR/MWh în 63 % dintre orele din cele trei săptămâni cuprinse între 26 februarie și 17 martie 2024. Sursa: platforma de transparență ENTSO-E.

⁽¹⁹⁰⁾ Scăderea lentă cu [1-2] % pe an a prețurilor din 2020 este supracompensată în valori nominale de inflația presupusă de 2 %, astfel încât se presupune că prețurile în valori nominale vor înregistra o creștere lentă în această perioadă.

informațiilor furnizate cu privire la experiențele din cadrul altor proiecte nucleare recente, autoritățile cehe au furnizat suficiente motive pentru a considera că o reducere semnificativă a costurilor este puțin probabilă. Chiar și în cazul în care o astfel de reducere a costurilor ar conduce la o creștere a RIR, aceasta ar fi limitată de mecanismul de repartizare a câștigurilor. Deși există un risc semnificativ de creștere a costurilor depășind ipotezele din scenariul de referință, acest lucru nu ar conduce la o supracompensare.

- (471) În ceea ce privește costurile de finanțare, previziunile sunt mult mai fiabile decât în ceea ce privește elementele tehnice. Acestea se bazează pe costurile de finanțare clar definite în cadrul AFR. Ipotezele privind refinanțarea privată pot avea un impact minor asupra RIR, dar se bazează pe adăugiri la rata AFR. Pe această bază, ipotezele privind costurile de finanțare sunt suficient de plauzibile.
- (472) Modelul financiar, astfel cum este descris în secțiunea 3.6.2, este utilizat pentru a calcula prețul de exercitare necesar pentru a atinge o RIR a capitalurilor proprii de [9-11] % pe durata de exploatare a proiectului. În scenariul inițial (sau de referință), modelul financiar utilizează ca date de intrare câteva ipoteze, dintre care multe vor fi actualizate după încheierea contractului pentru serviciile IAC. Astfel cum se arată mai sus, Comisia consideră că aceste ipoteze inițiale sunt plauzibile. Procesul de actualizare se bazează pe lista parametrilor prevăzută în anexă. Această listă exhaustivă stabilește parametrii care pot fi actualizați și pot conduce la o ajustare (atât în sens ascendent, cât și în sens descendent) a prețului de exercitare pentru a menține RIR țintă a capitalurilor proprii. Prin urmare, procesul de actualizare este suficient de transparent și previzibil.
- (473) Comisia a evaluat funcționalitatea modelului financiar și consideră că este oportun să se calculeze prețul minim de exercitare necesar pentru a atinge rentabilitatea țintă, utilizând mai multe variabile de intrare. Comisia a verificat dacă modelul financiar ia în considerare ipotezele inițiale, inclusiv funcționalitatea de urmărire a sarcinii descrisă în considerentul 149, pentru a estima un preț de exercitare inițial de [65-80] EUR, atingând rentabilitatea țintă de [9-11] %.
- (474) Comisia a verificat, de asemenea, dacă modelul financiar poate lua în considerare o serie de ipoteze (scenarii) pentru variabilele de intrare și dacă RIR a capitalurilor proprii estimată de modelul financiar reacționează în consecință. În plus, Comisia a verificat dacă modelul financiar poate fi utilizat pentru a determina prețul de exercitare necesar pentru a obține rentabilitatea țintă în cadrul acestor scenarii diferite.
- (475) Prin urmare, Comisia concluzionează că modelul financiar al proiectului, modul de funcționare și ipotezele care stau la baza acestuia sunt plauzibile și adecvate pentru a asigura rentabilitatea țintă propusă pentru proiect.

8.3.3.5.3. Analiza comparativă a ratei de rentabilitate

8.3.3.5.3.1. Introducere

- (476) În această secțiune, Comisia discută evaluarea sa privind rata de rentabilitate a investiției EDU II. Pentru a asigura proporționalitatea măsurii de ajutor de stat și pentru a evita supracompensarea, măsura de ajutor de stat trebuie să asigure rata minimă de rentabilitate pentru ca beneficiarul să efectueze investiția EDU II. Cu alte cuvinte, rata minimă care acoperă deficitul de finanțare al proiectului. Deficitul de finanțare este definit ca diferența dintre valoarea actualizată netă (VAN) a scenariului factual și a scenariului contrafactual și este, în același timp, cuantumul minim al ajutorului de stat necesar pentru ca măsura să aibă un efect stimulator asupra firmei și cuantumul maxim al ajutorului de stat proporțional pentru a declanșa investiția.
- (477) Conceptul de deficit de finanțare este profund înrădăcinat în procesul decizional obișnuit al întreprinderilor. Atunci când societățile care maximizează profitul decid dacă să întreprindă un proiect, ele evaluează valoarea generată de proiectul în cauză în funcție de direcții alternative de acțiune și o aleg pe cea cu cea mai mare rentabilitate preconizată. Prin urmare, pentru ca societățile să fie dispuse să întreprindă un proiect care nu este cel cu cea mai mare rentabilitate preconizată, ar putea fi necesar ca ele să fie stimulate prin intermediul unui ajutor de stat care să acopere deficitul de finanțare.

- (478) În acest caz, scenariul factual constă în investiția în proiectul EDU II, în timp ce scenariul contrafactual constă în absența investiției. Modelul financiar al Cehiei furnizează valoarea preconizată a proiectului EDU II la data evaluării, 31 decembrie 2023, prin actualizarea fluxurilor de lichidități pozitive și negative pe care proiectul se preconizează că le va genera pe durata sa de viață. Modelul financiar al Cehiei pentru scenariul factual (adică investiția în EDU II) arată că măsurile de ajutor de stat propuse au ca rezultat o VAN a scenariului factual egală cu zero și că ele sunt dimensionate în acest fel (adică prețul de exercitare al contractului de achiziție este calculat astfel încât VAN a proiectului, inclusiv ajutorul, să fie zero). În acest caz, scenariul contrafactual constă în absența investiției (adică o VAN a investiției contrafactuale egală cu zero). Faptul că VAN a scenariului factual, care include ajutorul de stat propus, și VAN a scenariului contrafactual sunt identice înseamnă că măsurile de ajutor de stat propuse elimină deficitul de finanțare, stimulând investiția EDU II fără a genera supracompensare ⁽¹⁹¹⁾.
- (479) O VAN a scenariului factual egală cu zero (în investiția EDU II obținută prin includerea măsurilor de ajutor de stat) implică faptul că WACC al proiectului, sau costul capitalului, și rata internă de rentabilitate a proiectului (RIR a proiectului) sau rentabilitatea proiectului sunt egale. WACC este media ponderată a costului capitalurilor proprii (COE) și a costului datoriei (COD), astfel cum se arată în secțiunea 3.6.5. Prin urmare, rata de rentabilitate a proiectului ia în considerare întreaga structură de capital care este utilizată pentru finanțarea proiectului, și anume capitalul propriu furnizat de acționari și datoria furnizată de creditori.
- (480) În cazul EDU II, Comisia s-a axat pe evaluarea ROE țintă. Motivul constă în faptul că, în acest caz, capitalul propriu este furnizat de ČEZ, în timp ce datoria este furnizată de stat (AFR) la o rată a dobânzii subvenționată (a se vedea secțiunea 3.7). Datoria, sau împrumutul, la o rată subvenționată și contractul pentru diferență, prin intermediul prețului de exercitare, sunt măsurile care acoperă deficitul de finanțare al proiectului EDU II. Prin urmare, stabilirea proporționalității COE asigură proporționalitatea ajutorului de stat total.
- (481) Estimarea COE este apoi menită să evalueze dacă rentabilitatea acționarilor este proporțională. Având în vedere COD al AFR, după ce se constată că ROE țintă este proporțională, prețul de exercitare al contractului pentru diferențe este calibrat astfel încât ajutorul de stat total să elimine deficitul de finanțare, adică să producă o VAN nulă pentru scenariul factual ⁽¹⁹²⁾. Cu alte cuvinte, proporționalitatea ajutorului de stat este asigurată prin calibrarea prețului de exercitare, având în vedere COD subvenționat și ROE proporțională. Din aceste motive, în restul acestei secțiuni, Comisia se axează pe evaluarea proporționalității valorii țintă a ROE.

8.3.3.5.3.2. Evaluarea

8.3.3.5.3.2.1. Prima de risc major individual

- (482) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la proporționalitatea ROE țintă propuse de Cehia și, în special, cu privire la necesitatea de a include o primă de risc major individual („PMRI”) cu 3-3,5 % în plus față de rentabilitatea de bază ⁽¹⁹³⁾.
- (483) În ceea ce privește PMRI, Cehia a susținut că, în comparație cu alte proiecte de producere a energiei electrice, centralele nucleare prezintă anumite caracteristici și riscuri unice care trebuie luate în considerare prin includerea unei PMRI în ROE derivată din CAPM. Estimarea Cehiei de 3-3,5 % ar reprezenta aceste riscuri care nu sunt reflectate de estimările coeficienților beta ai serviciilor de utilități publice în domeniul energiei diversificate implicate în forme de producție mai tradiționale și în societăți de rețea reglementate ⁽¹⁹⁴⁾.

⁽¹⁹¹⁾ Valoarea actualizată netă nulă a scenariului contrafactual înseamnă că, în acest scenariu, întreprinderea este dispusă să continue un proiect care oferă o rentabilitate a capitalului care este egală cu costul capitalului respectiv (adică WACC = RIR a proiectului). Prin urmare, având în vedere că, în acest caz, deficitul de finanțare este egal cu VAN a scenariului factual, faptul că ajutorul de stat asigură o VAN a scenariului factual egală cu zero înseamnă că și în scenariul factual WACC este egal cu RIR a proiectului, în conformitate cu scenariul contrafactual.

⁽¹⁹²⁾ Cu o rată de actualizare sau WACC care reflectă COD și COE relevante.

⁽¹⁹³⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 67.

⁽¹⁹⁴⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 69.

- (484) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a pus sub semnul întrebării necesitatea unei PMRI, având în vedere cele trei măsuri de ajutor care au fost propuse pentru a aborda riscurile asociate centralelor nucleare. Comisia a susținut că riscurile suportate de investitor după luarea în considerare a protecției oferite prin CA, AFR și acordul de investiții sunt reflectate în ROE derivată din CAPM și, prin urmare, și-a exprimat îndoiala cu privire la necesitatea unei prime de risc suplimentare ⁽¹⁹⁵⁾.
- (485) După decizia de inițiere a procedurii, la 25 septembrie 2023, Cehia a prezentat un document menit să sprijine includerea unei PRMI ⁽¹⁹⁶⁾. Comisia observă că referințele din literatura de specialitate furnizate de Cehia în comunicarea respectivă ⁽¹⁹⁷⁾ nu susțin includerea unei astfel de prime atunci când se prevede intervenția statului. Motivul constă în faptul că ajutorul de stat elimină necesitatea unei remunerații mai mari, eliminând cel puțin o parte dintre riscurile care ar fi specifice proiectelor de investiții în energia nucleară. În plus, nicio PMRI nu a fost înregistrată nici la Hinkley Point C, nici la Paks II ⁽¹⁹⁸⁾. Prin urmare, Comisia concluzionează că adăugarea PMRI la intervalul estimat pentru COE nu ar fi proporțională în cazul de față.
- (486) În cursul investigației, autoritățile cehice au fost de acord ca la calcularea COE să nu se ia în considerare nicio PMRI. Îndoiala cu privire la includerea unei PMRI exprimată în decizia de inițiere a procedurii este astfel eliminată.

8.3.3.5.3.2.2. Rata țintă a rentabilității capitalurilor proprii

- (487) În această secțiune, Comisia evaluează dacă ROE țintă de [9-11] % este proporțională. În acest scop, Comisia compară ROE țintă a Cehiei cu un interval al COE bazat pe piață. O ROE țintă mai mare decât intervalul respectiv înseamnă o rentabilitate disproporționat de mare, o ROE țintă mai mică decât intervalul înseamnă o rentabilitate disproporționat de mică (adică o rentabilitate pe care un investitor de pe piață nu ar accepta-o).
- (488) Pentru a estima acest interval al COE bazat pe piață, Comisia urmează abordarea CAPM standard ⁽¹⁹⁹⁾, care ajunge la un interval teoretic al COE estimând fiecare dintre componentele sale pe baza datelor de piață. În plus, Comisia își evaluează analiza comparând intervalul derivat al COE cu cel al unor industrii care sunt comparabile cu industria nucleară și, prin urmare, cu EDU II.
- (489) După ce este estimat intervalul COE, Comisia își formulează concluzia cu privire la proporționalitatea obiectivului privind ROE. În cele din urmă, Comisia evaluează modul în care ROE țintă s-ar modifica în cazul unor modificări ale costurilor și ale calendarului.

8.3.3.5.3.3. Estimarea COE

- (490) În această secțiune, Comisia își estimează propriul nivel de referință pentru COE, precum și un interval al COE. Intervalul COE este stabilit prin identificarea unui scenariu „cu valori scăzute” și a unui scenariu „cu valori ridicate”. Pentru fiecare dintre parametrii COE, Comisia explică motivele pentru care a acceptat sau a respins ipotezele Cehiei și furnizează valori de referință bazate pe surse acceptate pe scară largă.
- (491) Metodologia utilizată de Comisie pentru estimarea COE se bazează pe formula standard a CAPM, utilizată și de Cehia și descrisă în secțiunea 3.6.5.1. Comisia a estimat parametrii COE astfel cum se explică mai jos.
- (492) În ceea ce privește RFR, Comisia observă că Cehia și-a estimat intervalul bazându-se pe media pe 2 ani și 20 de ani a obligațiunilor de stat Euro la 30 de ani, a obligațiunilor de stat germane la 30 de ani și a obligațiunilor corporative europene AAA la 10+ ani, adăugând apoi o primă pentru a traduce aceste medii într-un interval RFR pentru Cehia ⁽²⁰⁰⁾. Comisia consideră că este mai adecvat să nu se ia în considerare obligațiunile corporative drept

⁽¹⁹⁵⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 207.

⁽¹⁹⁶⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 25 septembrie 2023.

⁽¹⁹⁷⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 25 septembrie 2023, tabelul 15 „Studii privind primele de risc”.

⁽¹⁹⁸⁾ Decizia privind Paks II, punctul 258. În decizia privind Hinkley Point C nu se menționează o PMRI sau vreun tip similar de primă.

⁽¹⁹⁹⁾ Această abordare se bazează pe formula Harris-Pringle și este descrisă în secțiunea 3.6.5.

⁽²⁰⁰⁾ Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 3.6.5.1.

substituenți pentru RFR, deoarece acestea nu pot fi considerate lipsite de riscuri. În plus, Comisia consideră că este mai adecvat să se analizeze datele contemporane pe 6 luni și pe 12 luni, spre deosebire de datele pe 2 ani sau pe 20 de ani ⁽²⁰¹⁾. Prin urmare, Comisia estimează RFR luând în considerare o medie a randamentului obligațiunilor de stat germane la 30 de ani și a obligațiunilor de stat AAA la 30 de ani ale zonei euro în perioada de 6 luni care începe în iulie 2023 și în perioada de 12 luni care începe în ianuarie 2023. Aceste medii sunt egale cu 2,72 % și, respectiv, 2,55 % ⁽²⁰²⁾. Adăugând la aceste RFR prima de risc ⁽²⁰³⁾ de 0,6 %, Comisia obține un interval ajustat al RFR de 3,09-3,26 %. Din motive de prudență, Comisia adoptă ipoteza Cehiei de 2,3 % în scenariul său cu valori scăzute, ipoteza de 2,72 % în scenariul său de referință și ipoteza de 3,26 % în scenariul său cu valori ridicate. Prin urmare, intervalul RFR al Comisiei este 2,30-3,26 %, față de intervalul [2-5] % al Cehiei.

(493) În ceea ce privește prima de risc de piață, Cehia estimează un interval cuprins între [5 și 7] %, pe baza datelor Damodaran și Fernandez, astfel cum se menționează în secțiunea 3.6.5.1. Aceste baze de date sunt recunoscute pe scară largă și utilizate în mediul financiar și de afaceri. Comisia consideră că aceste surse sunt fiabile și utilizează, în scenariul său cu valori scăzute, media datelor Damodaran (5,6 % ⁽²⁰⁴⁾), iar în scenariul său cu valori ridicate, cifra prudentă de 6,3 % a Cehiei ⁽²⁰⁵⁾. În scenariul său de referință, Comisia utilizează o valoare prudentă de 6,1 %, care este media simplă a datelor Damodaran și Fernandez ⁽²⁰⁶⁾.

(494) Pentru coeficientul beta fără îndatorare, Comisia a evaluat metodologia prezentată de Cehia, care se bazează pe o medie ponderată a coeficienților beta ai unor întreprinderi similare și are ca rezultat o valoare beta de [...] ⁽²⁰⁷⁾. Comisia a considerat că această metodologie este în concordanță cu metodologiile recunoscute pe scară largă ⁽²⁰⁸⁾. Comisia consideră că această cifră este prudentă în comparație cu informațiile din industrie furnizate de Damodaran, care estimează o valoare beta medie fără îndatorare de 0,54 pentru un eșantion de societăți producătoare de energie electrică ⁽²⁰⁹⁾. Comisia presupune că valoarea beta a Cehiei este de 0,54 în scenariul cu valori ridicate. Totuși, din motive de prudență, Comisia presupune o valoare beta de 0,51, spre deosebire de valoarea [...] a Cehiei, în scenariul său de referință și în scenariul cu valori scăzute ⁽²¹⁰⁾. Această valoare beta este rezultatul unei evaluări prudente pe baza datelor furnizate de Cehia ⁽²¹¹⁾ ⁽²¹²⁾. Trebuie remarcat faptul că, din motive

⁽²⁰¹⁾ Acest lucru este și în conformitate cu abordarea adoptată de Comisie în decizia privind Paks II.

⁽²⁰²⁾ Pentru randamentul obligațiunilor de stat AAA la 30 de ani ale zonei euro, datele provin de pe Portalul de date al BCE, Curba randamentului la vedere, scadența la 30 de ani – obligațiune de stat, valoare nominală, toți emitenții al căror rating este AAA – zona euro (https://data.ecb.europa.eu/data/datasets/YC/YC.B.U2.EUR.4F.G_N_A.SV_C_YM.SR_30Y). Pentru randamentul obligațiunilor de stat germane la 30 de ani, datele provin de pe site-ul Deutsche Bundesbank, Randamentul zilnic al obligațiunilor federale curente la 30 de ani, seria cronologică BBSSY.D.REN.EUR.A640.000000WT3030.A (Randamentele zilnice ale titlurilor de valoare federale curente | Deutsche Bundesbank).

⁽²⁰³⁾ Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 3.6.5.1.

⁽²⁰⁴⁾ Pentru detalii cu privire la modul în care este estimată această cifră, a se vedea nota de subsol 65.

⁽²⁰⁵⁾ Această cifră este prudentă în comparație cu cel mai recent sondaj Fernandez privind PRP, publicat în iunie 2022, care indică o PRP medie de 6,7 %. Pentru mai multe detalii, a se vedea nota de subsol 66.

⁽²⁰⁶⁾ O medie de 5,6 % pentru Damodaran și de 6,7 % pentru Fernandez. Această abordare este în conformitate cu abordarea Comisiei din decizia privind Paks II.

⁽²⁰⁷⁾ Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 3.6.5.1.

⁽²⁰⁸⁾ Această metodologie utilizată de Cehia constă în utilizarea unui compus al coeficientului beta de regresie pe doi ani și al coeficientul beta de regresie pe cinci ani, ponderând primul cu 2/3 și pe cel de al doilea cu 1/3. $\text{Beta} = (2/3) \text{ beta de regresie pe 2 ani} + (1/3) \text{ beta de regresie pe 5 ani}$. Este aceeași metodologie utilizată de Prof. Damodaran, astfel cum se explică aici: *Variables used in Data Set* (Variabilele utilizate în setul de date) (nyu.edu).

⁽²⁰⁹⁾ A se vedea site-ul Prof. Damodaran, datele pentru 2023, fișierul „betaEurope”, industrie „power” (energie electrică), care arată o valoare beta fără îndatorare ajustată pentru numerar de 0,54.

⁽²¹⁰⁾ Aceasta este media simplă a coeficienților de regresie săptămânali pe 5 ani ai întreprinderilor similare cu EDU II. Coeficientul beta de regresie pe 5 ani este cel mai conservator dintre cele două seturi de coeficienți beta (celălalt fiind beta săptămânal pe 2 ani) utilizate de Cehia și Damodaran în evaluarea beta. Într-adevăr, media simplă a coeficienților beta săptămânali pe 2 ani este de 0,55. Comisia observă, de asemenea, că valoarea beta de 0,51 corespunde mediei simple neajustate în funcție de numerar a coeficienților beta pentru cele trei industrii care pot fi utilizate pentru a compara proiectul EDU II: industria verde și a surselor regenerabile de energie, energia și utilitățile publice (sursa: site-ul Prof. Damodaran, fișierul „betaEurope”).

⁽²¹¹⁾ Comisia, utilizând același eșantion folosit de Cehia, coeficienții beta fără îndatorare ai întreprinderilor similare ținând cont de impozit [presupunând rata de impozitare globală Damodaran de 24,8 % conform fișierului Damodaran „betaEurope” din ianuarie 2023, [betaEurope22.xls](https://live.com) (live.com)]. Acest lucru este în concordanță cu abordarea Hamada descrisă în nota de subsol 213, conform căreia impozitele sunt luate în considerare la calcularea beta. Aceasta conduce la o estimare a coeficientului beta fără îndatorare de 0,595, urmând abordarea Damodaran explicată în notele de subsol 69 și 208, care constă în luarea în considerare a mediei ponderate a valorilor beta săptămânale pe 2 ani și pe 5 ani ale întreprinderilor similare. Din motive de prudență, Comisia a eliminat Nuclearelectrica din eșantion. Procedând astfel, cifra beta globală fără îndatorare devine 0,516.

⁽²¹²⁾ Această ipoteză este și în concordanță cu ipotezele din cazul Paks II.

de prudență, Comisia adoptă abordarea Hamada standard ⁽²¹³⁾ pentru estimarea beta cu îndatorare, spre deosebire de abordarea Harris-Pringle ⁽²¹⁴⁾ pe care se bazează Cehia.

- (495) În ceea ce privește gradul de îndatorare, Cehia a presupus o cifră de [...] % ⁽²¹⁵⁾. Comisia observă că [...] % este gradul de îndatorare țintă al proiectului ⁽²¹⁶⁾, precum și gradul mediu de îndatorare al proiectului pe durata sa de viață ⁽²¹⁷⁾. În plus, Comisia observă că un grad de îndatorare de [...] % se situează în limitele gradelor de îndatorare ale întreprinderilor similare proiectului din ultimul exercițiu financiar complet pentru care au fost disponibile cifre ⁽²¹⁸⁾, precum și că această valoare este mult mai prudentă decât cea de 98 % bazată pe structura de capital a proiectului ⁽²¹⁹⁾. Comisia observă, de asemenea, că gradul de îndatorare de [...] % este, în linii mari, în concordanță cu informațiile din industrie furnizate de Damodaran, care estimează o îndatorare medie de 61,2 % pentru un eșantion de întreprinderi producătoare de energie electrică ⁽²²⁰⁾. Prin urmare, Comisia presupune un grad de îndatorare de [...] % în cele trei scenarii ale sale.

8.3.3.5.3.3.1. Concluzie

- (496) Concluziile Comisiei privind COE sunt prezentate în tabelul 10 de mai jos. Tabelul prezintă trei scenarii pentru COE, care sunt rezultatul a trei seturi de ipoteze: un scenariu „cu valori scăzute”, un scenariu „de referință” și un scenariu „cu valori ridicate”.

Tabelul 10

Concluziile privind COE

Scenarii	Cu valori scăzute	De referință ⁽¹⁾	Cu valori ridicate ⁽²⁾
Rata fără risc	2,3 %	2,7 %	3,3 %
Prima de risc de capital propriu	5,6 %	6,1 %	6,3 %
Beta (fără îndatorare)	0,51	0,51	0,54
Gradul de îndatorare [D/(D+E)]	[...] %	[...] %	[...] %
COE	[...] %	[...] %	[...] %
Jumătatea intervalului COE	[...] %		

⁽¹⁾ Comisia observă că, dacă în scenariul „de referință” RFR pe 6 luni de 2,7 % este înlocuită cu RFR pe 12 luni de 2,5 %, atunci ținta de rentabilitate a capitalurilor proprii de [9-11] % este în continuare atinsă.

⁽²⁾ Comisia observă că, dacă în scenariul „cu valori ridicate” îndatorarea țintă a EDU II de [...] % este înlocuită cu îndatorarea medie de 56 % a întreprinderilor similare EDU II din ultimul an complet pentru care au fost disponibile cifre în Bloomberg (și anume 2022), atunci COE ar fi de [...] %. Prin urmare, ținta de rentabilitate a capitalurilor proprii de [9-11] % ar fi în continuare atinsă.

Sursa: Analiza Comisiei.

⁽²¹³⁾ Această abordare se bazează pe formula Hamada. În cadrul acestei abordări, scutul fiscal pentru dobânzi (și anume reducerea fiscală care rezultă din deducerea permisă din venitul impozabil) este utilizat în ajustările gradului de îndatorare asupra beta, reducând astfel valoarea beta cu îndatorare și, la rândul său, reducând ROE. Formula Hamada este următoarea: $\beta_L = \beta_U + \left[1 + \frac{D}{E}(1-T)\right]$, unde β_L este beta cu îndatorare, β_U este beta fără îndatorare, D este datoria, E este capitalul propriu, T este cota de impozitare și $(1-T)$ este scutul fiscal. Se presupune că cota de impozitare este egală cu 21 %, în concordanță cu modelul financiar al Cehiei. A se remarca faptul că, în această formulă, se presupune că valoarea beta a datoriei este nulă.

⁽²¹⁴⁾ Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 3.6.5.1 și nota de subsol 57.

⁽²¹⁵⁾ Aceasta este îndatorarea medie a proiectului pe durata de viață a contractului. Pentru mai multe detalii, a se vedea secțiunea 3.6.5.1.

⁽²¹⁶⁾ A se vedea comunicarea Cehiei din 21 martie 2024.

⁽²¹⁷⁾ Modelul financiar al Cehiei.

⁽²¹⁸⁾ Gradul de îndatorare al întreprinderilor similare EDU II din ultimul an complet pentru care au fost disponibile cifre în Bloomberg (și anume 2022) variază între 41,8 % și 75,6 %, cu o medie de 56,3 % și 68,4 % fiind pragul pentru cea de a 75-a percentilă. Prin urmare, îndatorarea țintă de [...] % este sub cea de a 75-a percentilă.

⁽²¹⁹⁾ Cifra de [...] % este prudentă inclusiv în comparație cu intervalul de 67-78 %, care se bazează pe metodologia „îndatorării efective” prezentată de Cehia și descrisă în secțiunea 3.6.5.1, la nota de subsol 76.

⁽²²⁰⁾ A se vedea site-ul Prof. Damodaran, datele pentru 2023, fișierul „dbtfundEurope23”, industrie „power” (energie electrică).

- (497) Parametrii COE prezentați în tabelul 10 conduc la un interval COE cuprins între [...] % și [...] % și la o valoare medie de [...] %, scenariul de referință presupunând o valoare de [...] %. ROE țintă de [9-11] % se încadrează în acest interval și este mai mică decât media celor trei scenarii. Trebuie remarcat faptul că aceste cifre nu includ o PMRI, din motivele explicate în secțiunea 8.3.3.5.3.2.1. Aceste cifre sunt comparabile cu intervalul COE al Cehiei, cuprins între [...] și [...], și cu media de [...], excluzând PMRI, astfel cum se arată în secțiunea 3.6.5.1.
- (498) Aceste cifre ale COE sunt prudente, deoarece singurul parametru specific industriei din acest calcul este beta, care este derivat de la un grup de întreprinderi care au investit în domeniul nuclear, dar cu un portofoliu variat. Deși riscurile semnificative sunt atenuate de măsurile de sprijin, proiectele nucleare individuale sunt totuși expuse unor riscuri considerabile, dintre care multe rămân valabile pentru EDU II. Printre acestea se numără în special o disponibilitate mai mică decât cea preconizată, creșteri ale costurilor de construcție sau de funcționare din alte motive decât cele legitime, întârzieri în construcție dincolo de data limită, întreruperi neplanificate, în special în perioadele cu prețuri ridicate, și prețuri ale energiei electrice după sfârșitul perioadei CA care ar putea fi semnificativ mai mici decât cele preconizate în prezent. Multe dintre aceste riscuri pot fi parțial atenuate de întreprinderile cu un număr mai mare de active de producere a energiei electrice și cu alte activități pe piața energiei; dacă aceste riscuri se materializează pentru respectivele întreprinderi similare, ele afectează doar o parte din funcționarea acestora. EDU II este un proiect nuclear individual și, prin urmare, mai riscant decât întreprinderile similare cu un portofoliu variat.
- (499) În plus, Comisia s-a bazat pe baza de date Damodaran privind COE la nivelul industriei pentru a compara ROE necesară ⁽²²¹⁾. În acest scop, Comisia a analizat COE medie pentru industriile cele mai apropiate de cea nucleară și a obținut o COE medie de 10,21-10,26 % ⁽²²²⁾. Cifrele COE calculate pentru aceste sectoare pot fi considerate estimări prudente pentru centralele nucleare, având în vedere că singurul parametru specific industriei este beta, astfel cum se explică în considerentul 498.
- (500) Comisia a utilizat modelul financiar furnizat de Cehia ⁽²²³⁾ pentru a evalua modul în care RIR a capitalurilor proprii (sau ținta de capital propriu) s-ar modifica în urma unor modificări ale costurilor de construcție și a duratei construcției ⁽²²⁴⁾.
- Comisia a constatat că, prin aplicarea unui scenariu de depășire cu 10 % a costurilor cauzată de alte motive decât cele legitime, RIR a capitalurilor proprii scade la [...] %. Acesta este un scenariu probabil, având în vedere istoria recentă a industriei nucleare ⁽²²⁵⁾. În schimb, în cazul în care costurile reale ar fi cu 10 % mai mici decât cele preconizate, RIR a capitalurilor proprii ar crește la [...] %. Totuși, acesta este un scenariu puțin probabil în industria nucleară.
 - În plus, Comisia a constatat că o întârziere cu 5 ani a construcției ar conduce la o RIR a capitalurilor proprii de [...] %, în timp ce, dacă construcția ar fi finalizată cu 5 ani în avans, RIR a capitalurilor proprii ar fi de [...] %. Întârzierea construcției este un scenariu realist, bazat pe istoricul industriei, în timp ce scurtarea perioadei de construcție este nerealistă.
- (501) Prin urmare, pe baza acestor sensibilități, Comisia a constatat pentru RIR a capitalurilor proprii un interval cuprins între [...] % și [...] %, cu o medie de [...] %. Acest interval nu este niciodată mai mare decât intervalul COE, cuprins între [...] % și [...] %, și este, în medie, sub rata de rentabilitate necesară de [9-11] %, asigurând astfel proporționalitatea măsurilor de ajutor de stat.

⁽²²¹⁾ Pentru cifrele WACC specifice fiecărei țări relevante pentru 2023, a se vedea secțiunile „Data” (Date), „Archived data” (Date arhivate), „Cost of capital by industry” (Costul capitalului în funcție de industrie), „Europe” (Europa), „1/23”, la adresa: <http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/>. Această bază de date face parte dintr-o bază de date globală și include țările europene (etichetate ca Europa de Vest). Însă țările sunt grupate și altfel, iar Cehia face parte dintr-un subgrup numit „Developed Europe” (Europa dezvoltată), a se vedea secțiunile „Global alphabetical” (Global alfabetic) și „Europe by industry” (Europa în funcție de industrie), fișierul <http://www.stern.nyu.edu/~adamodar/pc/datasets/indname.xls>.

⁽²²²⁾ Aceste industrii sunt „industria verde și a surselor regenerabile de energie”, „energia” și „utilitățile publice (general)”. COE pentru industria verde și a surselor regenerabile de energie este 10,65 %, pentru energie 9,98 % și pentru utilitățile publice (general) 10,01 %. Media simplă a acestor cifre este de 10,21 %, în timp ce media ponderată (unde ponderea este numărul de firme incluse în eșantion) este de 10,26 %. A se vedea Damodaran, ianuarie 2023, fișierul „waccEurope”.

⁽²²³⁾ Modelul financiar al Cehiei.

⁽²²⁴⁾ Pentru a analiza aceste sensibilități, Comisia nu a modificat niciuna dintre celelalte ipoteze, inclusiv prețul de exercitare.

⁽²²⁵⁾ A se vedea secțiunea 8.3.3.3.

8.3.3.5.4. Selectarea ČEZ ca promotor al proiectului

- (502) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că ČEZ ar fi cel mai eficient operator și a întrebat în mod specific dacă existența unei proceduri de selecție deschise pentru promotorul proiectului ar fi putut conduce la reducerea sprijinului necesar pentru realizarea proiectului.
- (503) În primul rând, în observațiile lor cu privire la decizia de inițiere a procedurii, atât Cehia, cât și ČEZ au susținut că se realizează economii importante de costuri și de timp ca urmare a selectării ČEZ ca promotor al proiectului. În special, Cehia a observat că selectarea ČEZ are ca rezultat evitarea unor costuri suplimentare de aproximativ [200-700] de milioane EUR (a se vedea considerentul 254 de mai sus). În mod similar, ČEZ a observat că selectarea sa ca promotor al proiectului ar putea reduce costurile proiectului cu o sumă estimată de [200-700] de milioane EUR în comparație cu o centrală nucleară de tip *greenfield* realizată de un alt operator (a se vedea considerentul 339). Comisia consideră că economiile de costuri invocate, constând în valoarea amplasamentului achiziționat, costul activităților de autorizare și de dezvoltare deja realizate de ČEZ, par plauzibile și nu sunt acoperite de estimările CAPEX pentru proiect, ceea ce reduce cuantumul ajutorului pentru proiect în comparație cu situația în care urma să aibă loc o selecție deschisă. Pe această bază, formula de remunerare și mecanismul de control al supracompensării (a se vedea secțiunile 8.3.3.5.1-8.3.3.5.3) asigură limitarea ajutorului la minimumul necesar.
- (504) În al doilea rând, concepția generală a proiectului și repartizarea riscurilor între beneficiar și stat, precum și structura de stimulente a măsurilor de sprijin ar trebui să asigure menținerea la un nivel minim a costurilor de construcție și de funcționare. Deși multe riscuri sunt atenuate de măsurile de sprijin, EDU II păstrează expunerea la riscurile aferente costurilor de construcție și de funcționare, altele decât în cazul motivelor legitime, sau de întârzierile în construcție dincolo de data limită, ceea ce constituie un stimulent pentru reducerea la minimum a costurilor și a întârzierilor. În cursul etapei de construcție și dezvoltare a proiectului, capitalul propriu contingent total maxim angajat al ČEZ pentru finanțarea oricăror depășiri de costuri va fi de 1,95 miliarde EUR (considerentul 197). În plus, astfel cum a explicat Cehia, actualizarea valorilor de intrare ale modelului financiar pentru reflectarea rezultatelor licitației pentru serviciile IAC ar trebui să asigure faptul că costurile reale de construcție pe baza cărora se calculează prețul de exercitare din CA sunt competitive, eliminând astfel eventualele situații neprevăzute nejustificate din ipotezele de cost subiacente ale modelului financiar (considerentul 457). În cele din urmă, mecanismul de repartizare a câștigurilor încurajează EDU II să urmărească reduceri suplimentare ale costurilor și să obțină rentabilități mai mari, care vor fi parțial partajate cu statul.
- (505) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că pachetul de ajutor pentru proiect include garanțiile și stimulentele necesare pentru a reduce la minimum costurile și, prin urmare, cuantumul ajutorului necesar pentru proiect și consideră că este puțin probabil ca o procedură de selecție deschisă pentru promotorul proiectului să fi condus la un cuantum mai mic al sprijinului.

8.3.3.6. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale și testul comparativ

- (506) Pentru ca măsura să fie compatibilă cu piața internă, efectele negative ale măsurii în ceea ce privește denaturarea concurenței și impactul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre trebuie reduse la minimum și compensate de efectele pozitive ale ajutorului.
- (507) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a considerat că proiectul ar putea denatura concurența în mai multe moduri.
- (508) În primul rând, Comisia a pus sub semnul întrebării motivele tehnice și economice pe baza cărora ČEZ (în calitate de proprietar unic al EDU II) a fost selectată ca beneficiar al măsurii, având în vedere lipsa unei proceduri de ofertare sau a unui proces de selecție. În special, nu era clar în stadiul respectiv dacă ar fi putut exista și alți operatori, posibil mai eficienți, dispuși să realizeze proiectul cu mai puțin ajutor.
- (509) În al doilea rând, Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că termenii contractului de cumpărare dintre EDU II și vehiculul cu scop special ar putea conduce la un comportament de funcționare ineficient al EDU II și ar denatura ordinea de merit de pe piața energiei electrice prin înlocuirea tehnologiilor mai ieftine, cum ar fi sursele regenerabile de energie.

- (510) În al treilea rând, Comisia a menționat poziția puternică a ČEZ pe piața cehă a energiei electrice și și-a exprimat îngrijorarea cu privire la posibilele denaturări ale structurii pieței din cauza măsurii de ajutor în discuție, de exemplu prin înlocuirea unor investiții alternative.
- (511) În al patrulea rând, Comisia nu a putut exclude pe deplin, la momentul deciziei de inițiere a procedurii, faptul că ČEZ nu ar putea denatura funcționarea pieței din aval prin influențarea prețului pieței sau prin alte tipuri de comportament strategic facilitate de volume mari de producție, cum ar fi reținerea capacității.
- (512) În cele din urmă, Comisia nu dispunea de informații suficient de clare pentru a evalua efectele vehiculului cu scop special asupra pieței.

8.3.3.6.1. Alegerea ČEZ ca promotor al proiectului ⁽²²⁶⁾

- (513) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a observat că ČEZ a fost aleasă ca promotor al proiectului fără o licitație, un proces de selecție sau o cerere publică de exprimare a interesului și a dorit să afle motivele tehnice și economice pe baza cărora a fost selectată ČEZ. Pe baza celor de mai sus, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la posibilitatea ca alegerea ČEZ ca promotor al proiectului să conducă la o potențială denaturare a structurii pieței.
- (514) În urma deciziei de inițiere a procedurii, autoritățile cehe au explicat că au fost luate în considerare soluții alternative pentru rolul de promotor al proiectului și că ČEZ a fost selectată ca opțiune preferată (a se vedea considerentele 50-59 de mai sus).
- (515) Autoritățile cehe au indicat, de asemenea, că ČEZ este cea mai adecvată alegere ca promotor al proiectului, având în vedere capacitatea și stimulentele sale de a realiza proiectul, considerațiile privind securitatea aprovizionării cu energie, interesele în materie de securitate națională și neutralitatea tehnologică (a se vedea considerentul 247 de mai sus).
- (516) În plus, autoritățile cehe au explicat că selectarea ČEZ generează creșteri semnificative ale eficienței, evită costurile suplimentare și nu necesită dezvoltarea unui amplasament separat. Prin urmare, selectarea acestei întreprinderi creează un avantaj semnificativ în ceea ce privește calendarul de realizare a proiectului, care nu ar putea fi reprodus de structuri alternative (a se vedea considerentul 248 de mai sus).
- (517) Avantajele legate de calendarul de realizare au fost explicate de autoritățile cehe prin lucrările pregătitoare pe care ČEZ le-a întreprins până în prezent. Grupul ČEZ este proprietarul amplasamentului propus pentru centrala nucleară. Procesul de achiziționare a terenului necesar pentru șantier a început în aprilie 2008 și s-a încheiat în 2021 (considerentul 249 de mai sus). În plus, ČEZ a efectuat studii de fezabilitate, precum și activități de autorizare și de dezvoltare care au vizat reducerea timpului și a costurilor suportate de Cehia pentru dezvoltarea proiectului. În plus, de la începutul anului 2021, ČEZ a obținut toate licențele și autorizațiile esențiale necesare pentru ca proiectul să avanseze în conformitate cu planul proiectului [cum ar fi autorizația pentru amplasarea instalației nucleare și evaluarea impactului asupra mediului (considerentul 250 de mai sus). Autorizația pentru amplasarea instalației nucleare necesită, de regulă, 6-7 ani, iar achiziția EIM între 3 și 5 ani.
- (518) De asemenea, autoritățile cehe au explicat că, în calitate de proprietar și operator de centrale nucleare, ČEZ cunoaște și înțelege în profunzime cerințele de reglementare, inclusiv cerințele privind autorizarea, pentru o nouă centrală nucleară și legislația din Cehia (considerentul 251 de mai sus). În plus, ČEZ și EDU II sunt membri ai mai multor organizații internaționale și, ca atare, au acces la standarde și procese care sunt recunoscute și încurajate de autoritățile de reglementare din întreaga lume pentru a promova îmbunătățirea continuă (a se vedea considerentul 251 de mai sus).
- (519) Autoritățile cehe au subliniat, de asemenea, rolul esențial al proiectului în ceea ce privește securitatea aprovizionării cu energie electrică a Cehiei în viitor, în special având în vedere dezafectarea centralelor pe bază de cărbune. Mai precis, autoritățile cehe au explicat că un orizont de dezvoltare mai scurt al proiectului va contribui la reducerea deficitului de capacitate preconizat. Dezvoltarea unui alt proiect la un alt amplasament, cu un orizont de timp semnificativ mai îndelungat, nu ar răspunde nevoilor imediate ale sistemului în materie de securitate a aprovizionării (a se vedea considerentul 252 de mai sus).

⁽²²⁶⁾ Din motive de claritate, în secțiunea 8.3.3.5.4 de mai sus, selectarea ČEZ ca promotor al proiectului a fost evaluată în raport cu impactul său asupra proporționalității ajutorului. În această secțiune, alegerea ČEZ ca promotor al proiectului este evaluată în ceea ce privește posibilele sale efecte negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale.

- (520) În plus, Cehia a explicat că, în cazul în care un alt promotor de proiect ar achiziționa un amplasament potențial adecvat pentru o centrală nucleară pe teritoriul Cehiei, acest lucru ar conduce la întârzieri semnificative în realizarea proiectului în comparație cu ČEZ. Mai precis, în acest scenariu contrafactual, autoritățile cehice estimează întârzieri de până la 14 ani în comparație cu calendarul proiectului. În scenariul contrafactual nu se poate exclude posibilitatea ca etapele de caracterizare sau de amenajare a amplasamentului care au fost realizate cu succes pentru EDU II să se confrunte cu probleme sau întârzieri, ceea ce ar spori riscurile și costurile dezvoltării proiectului. În orice caz, autoritățile cehice susțin că nu există dovezi că ar exista în Europa un operator nuclear experimentat, neutru din punct de vedere tehnologic care să dezvolte centrale nucleare în afara propriei țări (a se vedea considerentul 253 de mai sus) ⁽²²⁷⁾.
- (521) Cehia subliniază, de asemenea, costurile suplimentare care ar fi suportate în cazul în care un promotor de proiect diferit de ČEZ ar dezvolta proiectul. Cehia estimează că aceste costuri ar fi de cel puțin [200-700] de milioane EUR (a se vedea considerentul 254 de mai sus). În mod similar, ČEZ estimează economii de costuri de aproximativ [200-700] de milioane EUR în comparație cu alți operatori.
- (522) Autoritățile cehice au menționat, de asemenea, că selectarea ČEZ ca promotor al proiectului a fost în conformitate cu cazurile nucleare anterioare evaluate de Comisie, în care nu au fost desfășurate proceduri de concurență deschisă pentru selectarea promotorilor de proiect din cauza particularităților proiectelor respective (a se vedea considerentul 255 de mai sus).
- (523) De asemenea, Cehia a furnizat dovezi cu privire la istoricul ČEZ de realizare și exploatare cu succes a centralelor nucleare (a se vedea considerentul 256 de mai sus).
- (524) În plus, pe lângă considerațiile legate de securitatea aprovizionării și de securitatea națională, Cehia subliniază perspectiva securității financiare, întrucât ČEZ beneficiază de un rating de credit guvernamental puternic (a se vedea considerentul 257 de mai sus).
- (525) În cele din urmă, Cehia a precizat că o licitație pentru selectarea unui promotor al proiectului care să fie o entitate diferită de ČEZ ar implica dezavantaje semnificative. În esență, Cehia susține că, în acest caz, concurența la acest nivel al proiectului nu ar produce niciun rezultat în vederea alegerii celui mai eficient operator. Referindu-se la motivele prezentate mai sus, Cehia consideră că solicitarea exprimării interesului altor părți sau organizarea unei licitații nu ar aduce avantaje concurențiale, prin urmare evoluțiile negative ale acestui proces, în special întârzierile și costurile suplimentare înregistrate, precum și preocupările în materie de securitate legate de orice alt candidat potențial nu ar putea fi contrabalansate. Cehia afirmă, de asemenea, că nicio parte terță, în nicio etapă a planificării proiectului, nu a reclamat și nu a formulat obiecții cu privire la numirea ČEZ ca promotor al proiectului.
- (526) În plus, în special, niciun concurent sau altă parte terță nu și-a exprimat îngrijorarea cu privire la alegerea ČEZ ca promotor al proiectului. În schimb, unele părți terțe au afirmat în mod explicit că nu împărtășesc preocupările Comisiei cu privire la alegerea ČEZ fără o licitație sau o consultare și au considerat că este pe deplin justificat să se atribuie unei întreprinderi energetice deținute de stat sarcina de a dezvolta construcția și exploatarea unei noi centrale nucleare (a se vedea considerentele 300-301 de mai sus).
- (527) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că argumentele prezentate de Cehia și de părțile terțe în cursul procedurii oficiale de investigare răspund în mod suficient îndoielilor exprimate în decizia de inițiere a procedurii cu privire la selectarea ČEZ ca promotor al proiectului și la posibila denaturare a structurii pieței. Comisia observă că acest lucru nu aduce atingere posibilității ca viitoarele proiecte nucleare să necesite sau nu un proces de selecție mai deschis pentru a se asigura că ajutorul este limitat la minimumul necesar.
- (528) În cele din urmă, Comisia consideră că este puțin probabil ca selectarea ČEZ ca promotor al proiectului să conducă la denaturări nejustificate ale concurenței, astfel cum se explică în detaliu în secțiunea 8.3.3.6.3. În plus, în cursul investigației oficiale, niciun concurent sau altă parte terță nu a indicat denaturări nejustificate ale concurenței care ar rezulta din alegerea ČEZ ca promotor al proiectului.

⁽²²⁷⁾ Comisia observă că, deși multe centrale nucleare sunt exploatate de operatori cu sediul în statul membru al investiției, acest lucru nu este valabil întotdeauna (de exemplu, selectarea EDF ca operator în Regatul Unit).

8.3.3.6.2. Contractul de achiziție de energie electrică

- (529) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că termenii CAEE dintre EDU II și vehiculul cu scop special ar anula, în esență, stimulentele oferite de variațiile prețului energiei electrice pentru a produce energie electrică atunci când este cea mai mare nevoie de aceasta. Comisia a observat că prețul fix din cadrul CAEE ar putea crea un stimulent pentru ca EDU II să mențină producția la nivelul tehnic maxim inclusiv în condiții de piață în care o reducere a producției ar fi mai eficientă din perspectiva sistemului. Acest lucru este deosebit de important având în vedere durata îndelungată de viață operațională de 60 de ani a noii centrale nucleare, având în vedere că mixul de producție viitor, marcat de ponderi mai mari ale energiei din surse regenerabile cu costuri marginale de obicei foarte scăzute, ar putea, în funcție și de alte evoluții, cum ar fi stocarea sau producția de hidrogen, să conducă la o volatilitate mai mare, inclusiv la perioade de prețuri scăzute sau chiar negative ⁽²²⁸⁾. Comisia avea îndoieli cu privire la faptul că acest impact asupra semnalelor privind dispecerizarea eficientă nu ar putea fi redus la minimum, atingându-se în același timp obiectivele măsurii ⁽²²⁹⁾.
- (530) Într-adevăr, dacă un producător primește o remunerație fixă pentru fiecare MWh produs, el nu va obține niciun beneficiu din urmărirea semnalului privind prețul pieței și din creșterea producției în perioadele cu prețuri ridicate (penurie) sau din reducerea producției în perioadele cu prețuri scăzute sau negative (abundență) sau din programarea întreținerii în perioadele cu cerere scăzută (de exemplu, în lunile de vară). Dimpotrivă, la o remunerație fixă per MWh, un producător are stimulente pentru a produce la nivel maxim în perioadele cu prețuri negative, creând astfel un efect negativ din perspectiva sistemului și eventual înlocuind chiar și energia din surse regenerabile cu costuri marginale scăzute. În plus, o remunerație cu preț fix pentru toate orele de producție stimulează investițiile în instalații optimizate pentru funcționarea la sarcina de bază, care nu dispun de flexibilitate pentru a crește și a scădea rapid sau pentru a urmări sarcina. În special având în vedere necesitatea de a accelera implementarea surselor regenerabile de energie pentru decarbonizarea producției de energie electrică din UE și producția variabilă a multor instalații de producere a energiei din surse regenerabile, centralele electrice cu emisii scăzute de dioxid de carbon care sunt capabile din punct de vedere tehnic să ofere flexibilitate sistemului și care sunt stimulate economic să utilizeze această flexibilitate sunt deosebit de valoroase pentru că oferă beneficii sistemului de energie electrică.
- (531) Comisia consideră că formula de remunerare pentru contractul pentru diferență din CA, descrisă în considerentele 88-91, pe lângă faptul că asigură stabilitatea veniturilor și limitează supracompensarea (astfel cum s-a arătat în secțiunea 8.3.3.5.1.1), oferă stimulente operaționale eficiente pentru centrala electrică și, prin urmare, limitează efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale. Acest lucru se realizează în principal datorită termenului de expunere la piață, precum și datorită anumitor parametri aleși în termenul de decontare *ex post*.
- (532) Termenul de expunere la piață prevede stimulente operaționale eficiente pentru centrala electrică, deoarece centrala primește o remunerație pentru fiecare unitate din producția sa la prețul orar efectiv al pieței pentru ziua următoare ⁽²³⁰⁾. Pe baza semnalului privind prețul pieței și a costurilor de funcționare proprii, centrala este stimulată să dispecerizeze în mod eficient valorificându-și potențialul de flexibilitate tehnică. Centrala electrică este stimulată să își reducă producția atunci când prețul pieței este mai mic decât costul său de funcționare și să crească producția atunci când prețul pieței este mai mare. Deși centrala electrică prezintă limitări tehnice (de exemplu în ceea ce

⁽²²⁸⁾ A se vedea, de exemplu, secțiunea 6.2.6.4 „Nivelul și volatilitatea prețurilor angro” din evaluarea impactului care însoțește pachetul „Energie curată pentru toți europenii” [SWD(2016) 410 final din 30 noiembrie 2016], care prevede că „îmbunătățirea organizării pieței va conduce la prețuri orare medii mai volatile, parțial din cauza introducerii semnalelor privind localizarea care dezvăluie valoarea diferită a energiei electrice în diferitele noduri. Totuși, această volatilitate va fi destul de limitată și nu va fi rezultatul unor fluctuații extreme ale prețurilor între zero și VoLL. Intervalele de preț observate vor fi destul de limitate, atât timp cât ponderea E-SRE variabile rămâne în anumite limite. Atunci când ponderea tehnologiilor E-SRE, în special a tehnologiilor E-SRE variabile, depășește aceste limite aproximative, volatilitatea prețurilor poate crește semnificativ dacă nu există încă alte resurse, cum ar fi stocarea, care să absoarbă o mare parte a acestora. După cum se poate observa în tabelul de mai jos, se preconizează că în 2050 ponderea E-SRE se va apropia de 60 %. În acest caz, diferența dintre prețurile pentru sarcina de bază și cele pentru sarcina maximă crește semnificativ, în principal din cauza prețurilor mai mici ale sarcinii de bază în comparație cu perioadele anterioare. Totuși, prețurile medii ale pieței pentru ziua următoare rămân ridicate pe tot parcursul orizontului de proiecție, deoarece se preconizează că producția de energie termică va fi în continuare marginală (determinând astfel prețul pieței pentru ziua următoare) în majoritatea orelor din an”.

⁽²²⁹⁾ Decizia de inițiere a procedurii, considerentul 224.

⁽²³⁰⁾ Pe baza CA și a structurii generale a ajutorului, remunerația pe termen de piață este plătită centralei electrice prin intermediul vehiculului cu scop special. Cu toate acestea, întrucât toate drepturile de dispecerizare revin în continuare centralei electrice, iar remunerația este direct legată de prețurile orare efective ale pieței pentru ziua următoare, stimulentele operaționale pentru centrala electrică ar trebui să fie ca și cum centrala ar tranzacționa ea însăși în mod direct pe piață.

privește viteza de accelerare și de decelerare și cerințele privind sarcina minimă pentru a preveni oprirea completă), acest lucru stimulează operatorul centralei să utilizeze flexibilitatea disponibilă din punct de vedere tehnic într-un mod optim. În plus, centrala electrică este stimulată să programeze în mod eficient întreținerea și realimentarea în perioadele cu prețuri preconizate mai mici.

(533) Opțiunile privind parametrii din termenul de decontare *ex post* sprijină stimulentele operaționale eficiente oferite de expunerea la prețul pieței.

1. În primul rând, prețul de referință este definit ca media *ex post* a prețurilor orare ale pieței pe parcursul unui an. În cursul anului, termenul de decontare nu este stabilit și, prin urmare, în general, centrala este stimulată să ia decizii de dispecerizare nedenate pe baza semnalului privind prețul pieței. În plus, stimulentele pentru comportamente abuzive care conduc la prețuri de piață mai mari (cum ar fi reținerea capacității, a se compara cu secțiunea 8.3.3.6.3) sunt atenuate, deoarece prețurile mai mari de pe piață ar conduce la un preț de referință mai mare și, prin urmare, la o plată mai mică pe termen de decontare.
2. În al doilea rând, perioada de referință de un an este suficient de lungă pentru a se asigura că centrala electrică este expusă la prețul pieței în perioada de referință, având astfel mai multe stimulente pentru dispecerizare, precum și pentru a programa în mod eficient întreținerea și realimentarea comparativ cu o perioadă de referință mai scurtă. Centrala electrică este stimulată să își utilizeze flexibilitatea pentru a funcționa mai mult atunci când prețurile pieței sunt deosebit de ridicate și mai puțin atunci când prețurile pieței sunt deosebit de scăzute.
3. În al treilea rând, termenul de decontare este definit pentru o producție anuală fixă prestabilită (cantitatea de referință), sub rezerva ajustărilor discutate în cele ce urmează. Prin urmare, în general, deciziile de dispecerizare și cantitatea de producție rezultată a centralei electrice nu afectează termenul de decontare, permițând stimulente operaționale nedenate și eficiente pentru centrală, bazate doar pe semnalul de piață. Cantitatea de referință se stabilește pe baza nivelului țintă de producție al centralei electrice în perioada de referință.

(534) Ajustările termenului de decontare *ex post*, astfel cum sunt descrise în considerentele 88 și 90, pe de o parte, limitează potențiala rambursare de către centrală, oferind o protecție împotriva riscurilor excesive generate de întreruperile neplanificate atunci când prețurile sunt ridicate și, pe de altă parte, plafonează termenul de decontare atunci când prețurile sunt foarte scăzute, oferind o garanție împotriva remunerării excesive în perioadele în care prețurile sunt negative. Modul în care au fost concepute aceste ajustări a fost calibrat astfel încât să se mențină în mare măsură amploarea stimulentei operaționale eficiente oferite de elementele formulei contractului pentru diferență descrise mai sus. În general, stimulentele operaționale eficiente prevăzute în formula de remunerare a contractului pentru diferență din CA asigură faptul că ajutorul nu oferă centralei electrice stimulente pentru a funcționa în mod ineficient atunci când prețurile pieței sunt mai mici decât costurile sale de funcționare. O astfel de funcționare ineficientă ar denatura ordinea de merit a pieței energiei electrice și ar risca să înlocuiască tehnologiile mai ieftine, cum sunt sursele regenerabile de energie. În plus, acest lucru ar putea avea un impact negativ asupra integrării pieței și asupra dezvoltării energiei din surse regenerabile. Acest efect asupra eficienței poate fi observat și din faptul că autoritățile cehe estimează că centrala electrică va funcționa în conformitate cu formula de remunerare a contractului pentru diferență, în medie, cu o capacitate mai mică decât în cazul maximizării producției (a se compara cu considerentul 150), lăsând astfel mai mult „loc” pentru tehnologiile mai ieftine, cum sunt sursele regenerabile de energie.

(535) Comisia observă, de asemenea, că CA nu prevede o redistribuire directă a veniturilor din CA către consumatorii de energie electrică. În plus, nu se preconizează că centrala nucleară va fi în mod frecvent instalația care va stabili prețurile pe piața cehă. Deși AFR și măsurile de protecție în cazul unor modificări legislative sau de politică reduc costurile globale ale proiectului și, prin urmare, cresc veniturile potențiale din CA în comparație cu cele din cadrul unei măsuri finanțate exclusiv prin intermediul unui contract pentru diferență, acest lucru nu conduce la o distribuție mai mare a veniturilor din contractul pentru diferență către consumatori în comparație cu o măsură finanțată exclusiv prin intermediul unui contract pentru diferență. Prin urmare, combinația celor trei măsuri nu este susceptibilă să conducă la o denaturare a concurenței la nivelul consumatorilor prin intermediul mecanismelor de distribuție a veniturilor.

(536) Pe baza celor de mai sus, Comisia consideră că modificările introduse de Cehia în cursul procedurii oficiale de investigare răspund în mod suficient îndoielilor exprimate în decizia de inițiere a procedurii cu privire la stimulentele care rezultă din formula de remunerare.

8.3.3.6.3. Efectele asupra structurii pieței, potențiala manipulare a prețurilor și reținere la sursă de către ČEZ

(537) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la efectele creării EDU II asupra structurii pieței, precum și cu privire la posibilitățile EDU II de a manipula piața în favoarea ČEZ. Mai precis, Comisia a făcut referire la poziția puternică deținută de ČEZ pe piața cehă a energiei electrice și nu a putut exclude pe deplin potențialele denaturări ale structurii pieței din cauza măsurii de ajutor în discuție, de exemplu prin consolidarea puterii de piață, prin înlocuirea investițiilor alternative sau prin denaturarea fluxurilor transfrontaliere. În plus, Comisia nu a putut exclude pe deplin posibilitatea ca EDU II să denatureze funcționarea pieței prin influențarea prețurilor pieței sau prin urmărirea anumitor tipuri de comportament strategic facilitate de volume mari de producție, cum ar fi reținerea capacității. De exemplu, Comisia a pus sub semnul întrebării dacă, în perioada în care prețurile pieței sunt ridicate, EDU II nu ar avea stimulente economice pentru a reduce producția pentru a determina creșterea prețului pieței, astfel încât alte unități ale ČEZ să poată vinde mai multă energie la prețuri de piață mai mari.

Efectele asupra structurii pieței

(538) Comisia observă că piața cehă de producere a energiei electrice este caracterizată de o concentrare ridicată a pieței, întrucât grupul ČEZ deținea, în 2020, o cotă considerabilă de 60,29 % din capacitatea de producție dispecerizabilă⁽²³¹⁾, incluzând importurile nete. Cota de piață echivalentă, luând în considerare capacitatea totală de producție în 2020, a fost de 64,29 %. O astfel de concentrare a pieței ar putea împiedica concurența eficientă pe piață, întrucât pot constitui o barieră pentru intrarea unor noi actori pe piață și pot prezenta un risc de lichiditate prin limitarea numărului de oferte de aprovizionare disponibile.

(539) Cehia explică faptul că se preconizează o scădere semnificativă a cotei de piață a ČEZ și că capacitatea de producție stimulată de pachetul de ajutor în discuție (proiectul) nu va afecta în mod semnificativ puterea ČEZ pe piața cehă a energiei electrice. Mai precis, se preconizează că cota de piață a ČEZ în ceea ce privește capacitatea de producție dispecerizabilă (fără a lua în calcul EDU II) va scădea la 45,06 % în 2040 și la 28,40 % în 2050, în timp ce creșterea datorată proiectului va fi de 4,19 puncte procentuale în 2040 și de 5,23 puncte procentuale în 2050. În mod similar, se preconizează că cota de piață a ČEZ în ceea ce privește capacitatea totală de producție va scădea la 45,15 % în 2040 și la 18,98 % în 2050, în timp ce proiectul va adăuga 12,83 puncte procentuale în 2040 și 10,27 puncte procentuale în 2050.

(540) Comisia a evaluat datele care stau la baza acestor estimări și le consideră plauzibile, dar prudente, având în vedere că planurile de decarbonizare ale autorităților cehe au devenit între timp mai ambițioase. Mai precis, estimările de mai sus privind cota de piață, preluate din raportul Oxera, se bazează pe ipoteza că majoritatea centralelor pe bază de cărbune vor fi închise până în 2038 (în mod special, Cehia a menționat planurile ČEZ de a reduce capacitatea pe bază de cărbune cu aproape jumătate, la 3 GW până în 2025 și la 2 GW până în 2030) și că cele patru unități de la Dukovany I vor fi dezafectate în perioada 2045-2047. Comisia înțelege că aceste ipoteze sunt destul de prudente, întrucât Cehia a confirmat planurile de eliminare treptată a cărbunului până în 2033. Prin urmare, este probabil ca cota de piață a ČEZ să scadă mai rapid în anii următori ca urmare a închiderii centralelor pe bază de lignit și să se situeze, la momentul preconizat pentru demararea EDU II, la un nivel mai scăzut decât cel prevăzut în raportul Oxera. În plus, pentru ca activele nucleare existente la Dukovany I să continue să funcționeze până în 2045-2047, acest lucru necesită aprobarea Biroului pentru Securitate Nucleară, care nu a fost încă obținută la momentul adoptării deciziei.

(541) Comisia consideră că structura proiectului, conform căreia toată energia electrică produsă de EDU II în cursul CA trebuie vândută către vehiculul cu scop special, faptul că vehiculul cu scop special și EDU II/ČEZ nu pot coordona tranzacționarea energiei electrice, precum și angajamentele de tranzacționare aplicabile EDU II/ČEZ după expirarea CA atenuează suficient orice potențială influență suplimentară a ČEZ pe piața cehă a energiei electrice care ar rezulta din proiect.

⁽²³¹⁾ Capacitatea dispecerizabilă include toate centralele termice, nucleare și cu acumulare de hidroenergie prin pompă.

- (542) Comisia observă că cerința ca vehiculul cu scop special să comercializeze energia electrică în conformitate cu angajamentele de tranzacționare a energiei electrice (a se vedea punctul 3.6.4) va contribui la lichiditatea piețelor pe termen scurt din Cehia. Asigurarea unei oferte constante de energie electrică pe piață pe termen scurt în condiții nediscriminatorii ar putea facilita intrarea pe piață sau extinderea furnizorilor care concurează cu ČEZ pe piață cu amănuntul. Acest lucru este valabil în special în măsura în care energia electrică comercializată de vehiculul cu scop special înlocuiește alte producții existente ale ČEZ, pe care ČEZ le poate utiliza, de asemenea, în mod direct pentru activitățile sale cu amănuntul, eludând piața angro.
- (543) În ceea ce privește efectele potențiale ale măsurii asupra noilor intrări pe piața producției de energie electrică, Comisia reamintește evaluarea sa din considerentul 415, care arată că este puțin probabil ca proiectul să înlocuiască investiții alternative, cu excepția, cel mult, a potențialului de a întârzia puțin construirea de instalații eoliene. În plus, formula de remunerare din cadrul CA reduce impactul concurențial al măsurii asupra investițiilor bazate pe piață în domeniul energiei din surse regenerabile, deoarece oferă stimulente financiare pentru funcționarea eficientă și, prin urmare, limitează potențialele denaturări ale ordinii de merit a pieței energiei electrice sau înlocuirea tehnologiilor mai ieftine (a se vedea considerentul 534).
- (544) În plus, Comisia observă că Cehia estimează că retragerea preconizată a producției pe bază de antracit și lignit va duce la o reducere semnificativă a capacității de aproximativ 6,5 GW, iar eliminarea treptată preconizată a unităților nucleare existente de la Dukovany I în perioada 2045-2047 va crea un deficit de producție suplimentar de aproximativ 2 GW, din care proiectul va acoperi doar 1,2 GW. În plus, se preconizează și o creștere semnificativă a cererii estimate de energie electrică în următorul deceniu și jumătate (a se vedea considerentul 14).
- (545) De asemenea, Comisia ia act de observațiile Cehiei cu privire la faptul că piața geografică este mai extinsă decât Cehia. Într-adevăr, rețeaua de energie electrică a Cehiei este interconectată strâns cu statele membre învecinate (a se vedea nota de subsol 134), iar producția de energie electrică din alte state membre stabilește frecvent prețurile pe piața cehă (a se vedea considerentele 262, 551 și 552). În cazul în care s-ar defini o piață mai largă decât Cehia, cota de piață a ČEZ ar fi considerabil mai mică, reducându-se și mai mult potențialul ČEZ de a afecta negativ concurența prin influențarea comportamentului EDU II. De asemenea, conform definiției mai restrânse a pieței posibile, care are în vedere o piață cehă separată a energiei electrice, interconectivitatea sistemului ceh cu vecinii săi impune o constrângere semnificativă asupra oricărui astfel de comportament.
- (546) Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul nu conduce la o creștere a concentrării pieței și are un impact redus asupra investițiilor.

Potențiala manipulare a prețurilor și reținere a capacității de către ČEZ

- (547) Potrivit ACER ⁽²³²⁾, reținerea manipulatorie a capacității are loc, de exemplu, „atunci când un participant la piață care are capacitatea relativă de a influența prețul sau interacțiunea dintre oferta și cererea unui produs energetic angro decide, fără justificare, să nu ofere și să nu rețină din punct de vedere economic o capacitate de producție, de stocare sau de transport disponibilă pe piață. În special, reținerea capacității de producere a energiei electrice se referă la practica de a împiedica producția disponibilă să fie oferită în mod concurențial pe piața angro de energie electrică, chiar dacă oferirea acestuia în mod concurențial ar conduce la tranzacții profitabile la prețurile de piață predominante”. Prin urmare, este necesar să se evalueze dacă participantul la piață în cauză este capabil să influențeze prețul sau interacțiunea dintre cerere și ofertă de pe piața angro de energie electrică prin adoptarea unui astfel de comportament.
- (548) Cehia a susținut că grupul ČEZ nu va avea stimulente economice și nici capacitatea de a crește prețurile de pe piața angro prin reducerea producției EDU II. În primul rând, Cehia susține că pierderea de venituri pentru grupul ČEZ într-un scenariu ipotetic în care EDU II nu ar produce energie electrică timp de un an întreg nu ar putea fi nici pe departe recuperată prin venituri suplimentare generate prin vânzarea părții neacoperite din producție în anul următor. Cehia precizează că producția redusă a EDU II va însemna pierderi de fluxuri de lichidități și că o reducere semnificativă a factorului de încărcare ar elimina lichiditățile disponibile pentru serviciul datoriei și ar putea conduce la imposibilitatea EDU II de a asigura serviciul AFR sau chiar la posibilitatea ca fluxurile de lichidități să nu fie suficiente pentru a acoperi costurile de funcționare.

⁽²³²⁾ https://acer.europa.eu/sites/default/files/documents/en/remit/Documents/ACER_Guidance_on_REMIT_application_6th_Edition_Final.pdf.

- (549) Astfel cum se explică în considerentul 39, proiectul este de o importanță crucială pentru grupul ČEZ, în special după eliminarea treptată a activelor existente de producție bazate pe cărbune și, eventual, a celor nucleare, care se preconizează că va avea loc până în 2033 pentru cărbune și între 2045 și 2047 pentru energia nucleară. Se preconizează că proiectul va contribui la o creștere cu [10-20] % a valorii EBITDA a grupului ČEZ, prin urmare orice comportament susceptibil să diminueze rezultatele financiare ale proiectului ar avea un impact semnificativ asupra rezultatelor financiare ale grupului ČEZ.
- (550) În al doilea rând, Comisia observă că formula de remunerare din CA conține elemente integrate care limitează în mod semnificativ beneficiile pe care beneficiarul le poate obține dintr-un comportament manipulator de reținere a capacității. Astfel cum se explică în considerentul 533, un comportament abuziv care conduce la prețuri mai mari pe piață (cum ar fi reținerea capacității) este atenuat, deoarece ar duce la un preț de referință mai mare și, prin urmare, la o plată mai mică pe termen de decontare *ex post*. În pofida faptului că aceste garanții împotriva comportamentului de reținere dispar după perioada CA, este important de remarcat faptul că vor exista în continuare stimulente reduse pentru un comportament manipulator de reținere a capacității. În pofida absenței unei decontări *ex post*, grupul ČEZ nu va considera că reținerea este profitabilă, din cauza costurilor semnificative de funcționare și de întreținere a unei astfel de centrale electrice. În plus, un comportament abuziv viitor este limitat de interconectarea extinsă cu piețele învecinate, deoarece se preconizează că peisajul producției de energie electrică se va baza pe un mix mai diversificat și mai dezvoltat de surse de energie, ceea ce va reduce capacitatea de a influența prețurile prin reținere.
- (551) În al treilea rând, Cehia stabilește că, având în vedere gradul ridicat de interconectare a pieței energiei electrice din Cehia cu piețele din Austria, Germania, Polonia și Slovacia, se preconizează că proiectul nu va avea niciun impact sau va avea un impact foarte redus asupra stabilirii prețurilor în Cehia în perioada 2030-2050, întrucât se preconizează că prețul pieței pentru regiunea interconectată se va baza pe prețul energiei electrice produse în afara Cehiei, pentru o majoritate covârșitoare a orelor. Într-adevăr, astfel cum se arată mai detaliat în nota de subsol 139, Cehia este deosebit de bine interconectată cu sistemele de energie electrică învecinate, care, prin urmare, pot să exercite o influență considerabilă asupra formării prețurilor pe piața cehă. Acest lucru este în concordanță cu constatările raportului Oxera, care a evaluat tehnologia de stabilire a prețurilor pe piața cehă a energiei electrice în perioada 2030-2050 și a concluzionat că proiectul va prelua prețul, deoarece prețul va fi stabilit în marea majoritate a orelor de producătorii externi, iar în orele rămase, în principal de centralele pe bază de gaze și lignit din Cehia. Pe măsură ce devine disponibilă producția de energie din surse regenerabile, se preconizează și că numărul de ore cu preț zero va crește considerabil și va ajunge la aproximativ 16 % până în 2050.
- (552) Comisia observă că aceste concluzii sunt în concordanță cu constatările unei analize ⁽²³³⁾ efectuate de Centrul Comun de Cercetare (JRC) al Comisiei, care arată că, în 2022, din cauza poziției sale geografice și a nivelului ridicat al capacității de interconectare, prețurile de pe piața cehă a energiei electrice au fost determinate în mod covârșitor de dinamica pieței țărilor învecinate, după cum o demonstrează faptul că ponderea orelor de preț stabilită de producătorii externi a fost de peste 90 % în Cehia, una dintre cele mai ridicate rate din UE. Un factor major care influențează prețurile energiei electrice din Cehia este piața germană învecinată, care, din cauza dimensiunii sale și a creșterii producției de energie electrică din surse regenerabile, afectează din ce în ce mai mult modelele de prețuri ale partenerilor săi comerciali. Întrucât Germania tranzacționează volume tot mai mari de energie electrică cu vecinii săi, prețurile acestora la energie electrică sunt din ce în ce mai mult determinate de fluctuațiile din Germania ⁽²³⁴⁾. De fapt, prețurile orare ale energiei electrice din Cehia pe piața pentru ziua următoare au fost aproape identice (adică divergente în proporție de mai puțin de 1 %) în 48 % dintre ore în perioada 2021-2023 ⁽²³⁵⁾. Potrivit analizei JRC, se preconizează că aceeași tendință va persista și în perioada de până în 2030, când se estimează că producătorii externi vor stabili prețurile în aproximativ 80 % din orele de preț în Cehia. În 2030, se preconizează că tehnologia care stabilește prețurile pe piața cehă a energiei electrice va fi bazată pe gaze naturale (în aproximativ 50 % din timp), urmată de lignit, petrol, surse regenerabile de energie și energie nucleară.

⁽²³³⁾ Ordinea de merit și dinamica stabilirii prețurilor pe piețele europene ale energiei electrice, disponibile la adresa: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC134300>.

⁽²³⁴⁾ BloombergNEF: EU Power Weekly: *Identifying Europe's 'Macrogrids'* (Identificarea „macrorețelelor” Europei), 10 februarie 2020.

⁽²³⁵⁾ Platforma de transparență ENTSO-E.

- (553) În al patrulea rând, Cehia susține că rezultatele pieței energiei electrice pot varia în mod semnificativ între perioadele orare de decontare și că cotele de piață globale ale producției de energie electrică nu oferă o imagine completă a puterii de piață. Cehia consideră că indicatori precum indicele ofertei reziduale ⁽²³⁶⁾ sunt utili pentru evaluarea capacității unui producător de a acționa independent de concurenții săi, deoarece redă măsura în care un producător este necesar pentru a satisface cererea reziduală. Astfel cum se arată în analiza din raportul Oxera, se preconizează că caracterul esențial al ČEZ în conformitate cu indicele ofertei reziduale va scădea puternic în perioada 2030-2050. Deși se estimează că ČEZ va fi esențială în 2030 în aproape toate orele, ponderea orelor în care ČEZ este esențială scade sub 10 % până în 2050. Este important de remarcat faptul că această tendință este influențată doar într-o mică măsură de darea în exploatare a proiectului, întrucât caracterul esențial al ČEZ crește cu doar 14 % din cauza proiectului și se preconizează că acest efect va dispărea până în 2050. Comisia observă că probabilitatea manipulării prețurilor crește, în general, atunci când ČEZ deține o poziție dominantă. Având în vedere cotele sale de piață, care sunt în general de peste 50 % pe o anumită piață relevantă, există o prezumție de poziție dominantă potrivit căreia cotele foarte mari sunt în sine, cu excepția unor circumstanțe excepționale, dovada existenței unei poziții dominante ⁽²³⁷⁾. În același timp, pentru evaluarea poziției dominante, cotele de piață reprezintă doar punctul de plecare și trebuie luate în considerare și alte aspecte ⁽²³⁸⁾. În acest context, Comisia observă că cotele de piață ale ČEZ în ceea ce privește producția de energie electrică scad în timp și urmează să scadă în mod semnificativ în special în anul 2040, urmând ca, în orice caz, să ajungă sub 45 % până în 2050. În plus, Comisia nu a identificat niciun indiciu că dezvoltarea caracterului esențial de către ČEZ nu este exactă și plauzibilă. În special, observațiile părților terțe au exprimat preocupări cu privire la o posibilă denaturare a pieței prin intermediul proiectului doar într-o măsură foarte redusă.
- (554) În al cincilea rând, Cehia a făcut referire la constatările raportului Oxera, potrivit cărora darea în exploatare a EDU II va avea un efect redus prin scăderea prețului energiei electrice pe piața cehă cu aproximativ 2 EUR/MWh în perioada 2040-2050.
- (555) În concluzie, având în vedere argumentele de mai sus, Comisia consideră că denaturările concurenței prin posibila reținere a capacității sunt menținute la un nivel minim. În plus, Comisia consideră că, întrucât măsura este în curs de proiectare, riscurile de lichiditate a pieței care ar putea apărea sunt minore, iar impactul asupra prețurilor, investițiilor și fluxurilor transfrontaliere este redus la minimum.

8.3.3.6.4. Rolul vehiculului cu scop special pe piață

- (556) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a considerat inițial că modelul vehiculului cu scop special astfel cum era cunoscut la momentul respectiv este, în general, o structură adecvată pentru a atenua posibilele preocupări legate de concurență. Totuși, impactul structurii asupra pieței, în special al rolului vehiculului cu scop special, era încă dificil de evaluat, având în vedere modificările care erau introduse continuu în structura proiectului de către Cehia și, prin urmare, din cauza lipsei unor informații suficiente de clare. Din acest motiv, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la efectele vehiculului cu scop special asupra pieței.
- (557) În urma deciziei de inițiere a procedurii, Cehia a detaliat în mai multe observații rolul vehiculului cu scop special în situația pieței din Cehia (a se vedea considerentele 273-278 de mai sus).
- (558) Având în vedere aceste comunicări, Comisia concluzionează că Cehia a clarificat suficient faptele care au determinat Comisia să își exprime îndoiala în decizia de inițiere a procedurii, inclusiv prin adăugarea unor explicații suplimentare. Motivele sunt următoarele:

⁽²³⁶⁾ Indicele ofertei reziduale se calculează împărțind capacitatea totală disponibilă minus capacitatea firmei la cererea reziduală.

⁽²³⁷⁾ Hotărârea din 3 iulie 1991, AKZO Chemie BV/Comisia Comunităților Europene, C-62/86, EU:C:1991:286, punctul 60.

⁽²³⁸⁾ Hotărârea din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche & Co./Comisia, 85/76, EU:C:1979:36, punctele 39-41.

- (559) În primul rând, Comisia și-a exprimat îngrijorarea cu privire la autonomia vehiculului cu scop special, îndeosebi cu privire la posibilitatea ca acesta să acționeze suficient ca o entitate privată care își maximizează profitul. În acest scop, este important ca vehiculul cu scop special și EDU II să nu poată coordona funcționarea centralei nucleare, pe de o parte, și tranzacționarea energiei electrice produse, pe de altă parte. Deși ČEZ este unicul acționar al EDU II (a se vedea secțiunea 3.2.1 de mai sus), acțiunile vehiculului cu scop special sunt deținute exclusiv de Cehia și, prin urmare, ČEZ nu poate exercita o eventuală coordonare. Totuși, întrucât Cehia deține o participație de control atât în ČEZ (a se vedea considerentul 32), cât și în vehiculul cu scop special, ar fi de conceput ca Cehia însăși să coordoneze funcționarea centralei nucleare, pe de o parte, și comportamentul de tranzacționare al vehiculului cu scop special, pe de altă parte, pentru a maximiza profiturile ČEZ.
- (560) Comisia observă că structura de guvernanta a vehiculului cu scop special separă procesul său decizional privind strategia de tranzacționare de EDU II, ceea ce asigură autonomia și reduce la minimum riscurile de influențe nejustificate. Acest lucru este important în special deoarece face puțin probabil ca Cehia să își utilizeze participația de control în cadrul ČEZ și, prin urmare, în cadrul EDU II, pe de o parte, și controlul asupra vehiculului cu scop special, pe de altă parte, pentru a maximiza profiturile ČEZ, de care beneficiază potențial și indirect sub forma dividendelor plătite, prin creșterea capacității de producție a ČEZ și prin noua legătură verticală simultană cu piețele angro și cu amănuntul prin intermediul vehiculului cu scop special. Prin urmare, Comisia consideră că se asigură că funcționarea și strategia de tranzacționare a vehiculului cu scop special nu vor fi influențate de interesele personale ale unui participant la piață (ČEZ) și vor rămâne aliniate la obiectivele mai ample de interes public privind securitatea aprovizionării și prețuri accesibile la energie.
- (561) În al doilea rând, ar fi îngrijorătoare posibilitatea ca structura vehiculului cu scop special să denatureze semnalele de piață, în special în ceea ce privește dispecerizarea centralei electrice. Totuși, în conformitate cu CA revizuit, vehiculul cu scop special nu are nicio influență asupra deciziei centralei electrice privind dispecerizarea, care se află în totalitate sub controlul EDU II. Astfel cum s-a concluzionat în secțiunea 8.3.3.5.1.2, formula de remunerare oferă suficiente stimulente pentru ca EDU II să funcționeze eficient pe piața energiei electrice, limitând denaturările semnalului privind prețul pieței sau ale ordinii de merit.
- (562) În plus, Comisia observă că analiza Oxera ⁽²³⁹⁾, citată de Cehia, sugerează că punerea în funcțiune a centralei nucleare nu va afecta în mod substanțial prețurile angro ale energiei electrice sau poziția ČEZ pe piață. Centrala nucleară nu ar influența în mod semnificativ prețurile angro ale energiei electrice, ceea ce reafirmă faptul că funcționarea vehiculului cu scop special și darea în exploatare a centralei nu vor denatura dinamica pieței și nu vor oferi avantaje necuvenite anumitor actori.
- (563) În al treilea rând, incertitudinea cu privire la modul în care vehiculul cu scop special își va vinde energia electrică, în special consumatorilor industriali, a reprezentat o preocupare semnificativă. Ca răspuns, Cehia s-a angajat că vehiculul cu scop special va vinde cel puțin 70 % din energia electrică produsă de EDU II la bursă (a se vedea considerentul 112 de mai sus), iar restul prin licitații supuse unor condiții care să împiedice denaturarea concurenței pe piața (piețele) energiei electrice (a se vedea considerentul 113 de mai sus).
- (564) Cehia a explicat că parametrii preconizați pentru viitoarele licitații de energie nucleară vor include dimensiuni estimate ale loturilor de 1-10 MW și durate contractuale de un an, un sfert de an sau termen mai scurt. Licitațiile vor fi organizate sub forma „pay-as-bid”, cu un preț minim predefinit care va fi anunțat nu mai devreme de 1-2 zile înainte de închiderea licitației. În plus, frecvența licitațiilor se stabilește trimestrial până la anual, cu norme transparente privind o perioadă de anunțare de 30 de zile înainte de începerea licitației. În cele din urmă, durata licitațiilor nu va depăși o perioadă de șapte zile calendaristice, rezultatele fiind anunțate în săptămâna următoare. Acest lucru este valabil atât în cazul licitațiilor din perioada CA, cât și în cazul celor din perioada post-CA. Acești parametri auți în vedere oferă suficientă claritate pentru ca licitațiile să se poată desfășura în mod nediscriminatoriu, permițând unui grup suficient de mare de participanți la piață să depună oferte în mod eficace și transparent.

⁽²³⁹⁾ A se vedea raportul Oxera.

- (565) În circumstanțe excepționale, EDU II are dreptul de a vinde în mod direct energie electrică pe piața angro. Totuși, acest lucru se întâmplă în cazul în care vehiculul cu scop special nu își îndeplinește obligația de cumpărare prevăzută în CA. În aceste circumstanțe, centrala electrică este încă în funcțiune, iar energia electrică trebuie introdusă pe piață. Prin urmare, posibilitatea alternativă ca EDU II să vândă în mod direct energia electrică pare rezonabilă. Totuși, trebuie evitat ca acest lucru să permită EDU II să eludeze toate limitările instituite pentru a asigura vânzarea nediscriminatorie de energie electrică. Comisia observă că Cehia s-a angajat că, în acest caz, EDU II va vinde întreaga energie electrică produsă pe piața la vedere în calitate de entitate care preia prețul. Procedând astfel, EDU II nu poate selecta un anumit cumpărător (deoarece vânzarea are loc pe o bursă anonimă) și nici nu poate determina prețul sau condițiile de vânzare (deoarece produsele standard sunt vândute la prețul marginal de pe bursă). Acest lucru este, de asemenea, în concordanță cu problema subiacentă care trebuie soluționată: dacă vehiculul cu scop special nu cumpără energia electrică produsă, acest lucru necesită o soluție rapidă pentru eliminarea producției centralei electrice. Utilizarea pieței la vedere ca entitate care preia prețurile oferă această soluție rapidă și fiabilă. În contextul acestor angajamente, Comisia consideră că soluția alternativă a vânzării directe excepționale de către EDU II nu generează preocupări suplimentare cu privire la concurență.
- (566) Chiar și în cazuri excepționale în care lichiditatea burselor relevante scade semnificativ, aceste condiții de tranzacționare nu s-ar modifica, iar vehiculul cu scop special poate modifica doar temporar raportul de alocare a energiei electrice produse către platformele de tranzacționare. Mai precis, în astfel de cazuri, 50 % din energia electrică produsă ar putea fi tranzacționată la bursă și 50 % prin intermediul licitațiilor (a se vedea considerentele 117-118). Această funcționare transparentă asigură accesul echitabil la energia electrică produsă și consolidează integritatea pieței.
- (567) În al patrulea rând, Cehia a oferit asigurări că vehiculul cu scop special și ČEZ vor funcționa independent, cu structuri de guvernare și de conducere distincte. În cazul în care vehiculul cu scop special și-ar externaliza activitățile de tranzacționare, acest lucru ar fi realizat printr-o licitație publică nediscriminatorie, care va garanta că nu se acordă niciun avantaj necuvenit unei anumite entități. Totuși, în ceea ce privește ČEZ, vehiculul cu scop special nu trebuie să își externalizeze tranzacționarea de energie electrică către grupul ČEZ sau către entități care fac parte din grupul ČEZ (a se vedea considerentul 46). Acest angajament al Cehiei asigură faptul că ČEZ nu redobândește în fapt controlul asupra vânzării producției EDU II prin delegare, eludând astfel efectele structurii vehiculului cu scop special.
- (568) Comisia observă că ČEZ va supraveghea activitatea EDU II în calitate de sponsor al proiectului și acționar unic al EDU II. Implicarea directă a ČEZ se va limita la furnizarea de capital propriu către EDU II și, eventual, la furnizarea de activități de servicii comune către EDU II în condiții de concurență deplină.
- (569) Comisia observă, de asemenea, că structura de guvernare a ČEZ va fi separată de cea a beneficiarului ajutorului de stat, EDU II (în calitate de dezvoltator, proprietar și operator al centralei nucleare). EDU II va fi o entitate juridică separată, cu un consiliu de administrație și o conducere separate, cu atribuții fiduciare față de societatea EDU II. EDU II va fi gestionată în mod independent, atât din punct de vedere financiar, cât și operațional și va fi supusă controlului normativ. EDU II va avea o structură de raportare definită pentru comunicarea către ČEZ în calitate de societate-mamă. Structura de guvernare va asigura independența EDU II față de ČEZ prin limitarea efectivă a capacității ČEZ de a interveni în mod nejustificat în funcționarea de zi cu zi a EDU II. EDU II va acționa conform stimulentele oferite prin formula de remunerare, în concordanță cu propria strategie operațională. Comisia concluzionează că Cehia a clarificat suficient faptele care au determinat Comisia să își exprime îndoiala în decizia de inițiere a procedurii, prin adăugarea unor explicații suplimentare privind relația dintre vehiculul cu scop special, EDU II și ČEZ.
- (570) Comisia a recunoscut potențialul de influență nejustificată în cazul în care activitățile de tranzacționare ale vehiculului cu scop special ar fi externalizate. Totuși, angajamentul Cehiei de a organiza o licitație deschisă și nediscriminatorie pentru orice astfel de externalizare (excluzând externalizarea către ČEZ), împreună cu dispozițiile contractuale menite să mențină asumarea strategiei de tranzacționare de către vehiculul cu scop special reduc în mod semnificativ aceste riscuri.
- (571) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că preocupările exprimate inițial au fost abordate în mod adecvat de Cehia. Măsurile, astfel cum sunt descrise, și garanțiile instituite asigură funcționalitatea și competitivitatea adecvată a pieței. Prin urmare, Comisia nu mai are îndoieli cu privire la impactul pe care îl va avea asupra pieței rolul propus de vehicul cu scop special.

8.3.3.6.5. Concluzie cu privire la efectele negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

- (572) Comisia concluzionează că, în ansamblu, potențialul de denaturare a concurenței este limitat, având în vedere considerațiile din secțiunile 8.3.3.6.1, 8.3.3.6.2, 8.3.3.6.3 și 8.3.3.6.4 de mai sus și ținând cont de angajamentele oferite de Cehia.

8.3.4. Evaluarea efectelor pozitive ale ajutorului în raport cu efectele negative asupra concurenței și a schimburilor comerciale

- (573) În urma unei evaluări atente în secțiunea 8.3.2 din prezenta decizie, Comisia recunoaște că pachetul de măsuri are scopul de a promova o investiție în energia nucleară, prin urmare contribuie la dezvoltarea unei activități economice, și anume producerea de energie electrică din surse de energie nucleară, contribuind în același timp la securitatea aprovizionării cu energie electrică.
- (574) De asemenea, Comisia ia act de faptul că, pe baza angajamentului de a pune în aplicare criteriile tehnice de examinare pentru activitățile economice din sectorul energiei nucleare prevăzute în Regulamentul privind taxonomia UE, această activitate ar fi considerată o investiție durabilă din punctul de vedere al mediului în temeiul regulamentului respectiv.
- (575) Comisia recunoaște că, în absența ajutorului, inclusiv a tuturor celor trei măsuri care constituie pachetul de ajutor, investiția nu ar putea fi pusă în aplicare. Prin urmare, ajutorul este necesar pentru dezvoltarea acestei activități economice.
- (576) Comisia a constatat că combinația dintre CA cu durata redusă de 40 de ani, AFR și mecanismul de protecție în cazul unor modificări legislative, astfel cum sunt structurate în măsurile notificate, sunt instrumente adecvate. Procedura oficială de investigare nu a adus dovezi care să arate că alte măsuri ar fi fost la fel de eficace, cu efecte de denaturare mai scăzute.
- (577) Ajutorul va fi acordat în mod proporțional, deoarece beneficiarul nu va reține profituri suplimentare care depășesc ceea ce este strict necesar pentru a asigura funcționarea economică și viabilitatea centralei nucleare. Durata redusă a contractului de achiziție garantează că, după rambursarea costului de capital, centrala va fi pe deplin expusă riscurilor de preț.
- (578) Mai precis, Comisia observă că și în perioada CA, formula de remunerare oferă EDU II stimulente puternice pentru a exploata centrala în mod eficient, utilizând capacitățile flexibile existente pentru a reacționa la prețurile pieței.
- (579) Analiza periodică a unui set clar definit de valori de intrare ale modelului financiar, care permite ajustarea ascendentă și descendentă, asigură faptul că incertitudinile semnificative care există în prezent în ceea ce privește costurile de capital și de funcționare nu conduc la supracompensare pentru beneficiar. De asemenea, aplicarea unui mecanism de repartizare a câștigurilor asigură faptul că EDU II este în continuare stimulată să funcționeze cât mai eficient posibil, partajând în același timp cu statul rentabilitatea sporită a capitalurilor proprii, ceea ce limitează supracompensarea în cazul unor evoluții ale costurilor sau ale veniturilor superioare celor preconizate.
- (580) Rata țintă a rentabilității capitalurilor proprii de [9-11] % este proporțională, având în vedere riscul proiectului, și ține seama în mod corespunzător de efectele de atenuare a riscurilor ale măsurilor de ajutor.
- (581) Comisia observă, de asemenea, că ČEZ nu va controla activitățile de tranzacționare ale vehiculului cu scop special și va fi supusă unor constrângeri care să limiteze stimulentele și capacitatea de a abuza de o eventuală poziție consolidată pe piață care ar rezulta din măsură. Interconectivitatea ridicată a sistemului ceh va asigura și constrângeri suplimentare privind exercitarea puterii de piață. În plus, Comisia observă că angajamentele de tranzacționare asigură o vânzare constantă a energiei electrice de către vehiculul cu scop special și ulterior de către ČEZ în condiții nediscriminatorii către toți participanții la piață, ceea ce poate îmbunătăți lichiditatea pe piața angro de energie electrică pe termen scurt și ar putea fi benefică pentru concurență pe piețele cu amănuntul.
- (582) Comisia concluzionează că, în general, potențialele denaturări ale concurenței sunt limitate, pe baza considerațiilor din secțiunea 8.3.3 de mai sus, ținând seama de angajamentele oferite de autoritățile ceh și de beneficiarul ajutorului.

(583) După o punere în balanță aprofundată și ținând seama de angajamentele oferite, Comisia a ajuns la concluzia că denaturarea concurenței care rezultă din măsură este menținută la minimul necesar și este compensată de efectele pozitive ale măsurilor.

8.3.5. *Concluzie privind compatibilitatea ajutorului*

(584) Pe baza evaluării efectuate și având în vedere circumstanțele specifice ale cazului de față, Comisia consideră că pachetul de măsuri notificat și ulterior modificat de autoritățile cehe, incluzând angajamentele asumate, este compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

9. **CONCLUZIE**

(585) Măsura, astfel cum a fost modificată, este compatibilă cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

(586) Comisia observă că i-au fost furnizate, pentru evaluare, sub formă de proiect clauzele contractului de achiziție, ale acordului cu investitorul și ale asistenței financiare rambursabile, astfel cum au fost convenite până în prezent între statul ceh, CEZ și EDU II. Autoritățile cehe declară că restul termenilor și condițiilor, precum și documentele de finanțare finale vor conține clauzele standard pe care orice investitor le-ar avea în vedere pentru un proiect similar (a se vedea considerentul 194). Întrucât Comisia nu a avut posibilitatea de a verifica documentele finale, în cazul în care acestea aduc modificări măsurii în forma în care este prezentată în prezenta decizie, ele trebuie să fie notificate Comisiei de către autoritățile cehe,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul pe care Cehia intenționează să îl pună în aplicare pentru a sprijini construirea și exploatarea unei noi centrale nucleare la amplasamentul de la Dukovany este compatibil cu piața internă.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Cehe.

Adoptată la Bruxelles, 30 aprilie 2024.

Pentru Comisie
Margrethe VESTAGER
Vicepreședintă executivă

ANEXĂ

Date de intrare ale modelului financiar care fac obiectul unor modificări

Ulterior licitației pentru serviciile IAC

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Durata etapei 2 de dezvoltare	Durata etapei 2 a dezvoltării proiectului	Inp_C	43	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Calendarul exact va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Durata perioadei de construcție	Durata perioadei de construcție a proiectului	Inp_C	47	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Calendarul exact va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Întreaga perioadă de funcționare	Durata întregii perioade de funcționare a proiectului (exceptând activitățile de testare)	Inp_C	51	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Calendarul exact va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
CAPEX de bază – etapa 2 de dezvoltare	Costul pentru etapa 2 a dezvoltării proiectului	Inp_C	59	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
CAPEX de bază – etapa de construcție	Costul etapei de construcție a proiectului	Inp_C	60	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Capacitatea brută a centralei	Capacitatea brută a centralei (fără a include nicio deducere pentru consumul propriu)	Inp_C	112	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Consumul propriu	Cantitatea aferentă consumului necesar pentru funcționarea centralei	Inp_C	113	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Disponibilitatea în perioada de probă	Disponibilitatea centralei în timpul perioadei de probă	Inp_C	132	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Disponibilitatea după perioada de probă	Disponibilitatea centralei în timpul funcționării complete	Inp_C	135, 138	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Etapizarea CAPEX în etapa 2 de dezvoltare	Profilul cheltuielilor în etapa 2 a dezvoltării proiectului	Inp_V	43-48 (alese la Inp_C 65)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile și calendarul exact vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Etapizarea CAPEX în timpul construcției	Profilul cheltuielilor în timpul construcției	Inp_V	53-61 (alese la Inp_C 66)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile și calendarul exact vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Ipoteze privind disponibilitatea	Profilul anual al disponibilității centralei	Inp_V	70-82 (alese la Inp_C 138)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrii care afectează ipotezele privind disponibilitatea depind de specificațiile tehnice ale centralei și vor fi confirmați pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC. Totuși, actualizarea nu poate reduce ipotezele privind disponibilitatea cuprinse în modelul financiar din 15 martie 2024, care se bazează pe proiectele centralei, care respectă cerințele europene minime privind serviciile publice pentru centralele nucleare cu reactoare cu apă ușoară.
Costurile variabile	Costuri care sunt determinate în mare parte de producția centralei (de exemplu, combustibil, depozitarea definitivă a deșeurilor neradioactive, provizioane pentru dezafectare)	Inp_V	143-220 (alese la Inp_C 226)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Costul fix	Costuri care vor fi suportate indiferent de producția instalației (de exemplu, salarii, consumabile de birou, securitate)	Inp_V	237-279 (alese la Inp_C 225)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Costul pe ciclu de viață	Costuri care vor fi suportate pentru înlocuirea și renovarea majoră a componentelor centralei nucleare	Inp_V	286-295 (alese la Inp_C 227)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Costul de funcționare	Profilul valorilor parametrului c din formula de remunerare.	Inp_V	502-506	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Costurile vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Costuri suplimentare generate de urmărirea sarcinii	Costuri care nu sunt incluse în alte elemente de cost care sunt determinate de funcționarea centralei cu urmărirea sarcinii	Inp_V	300-304 (alese la Inp_C 228)	Justificate de rezultatul privind serviciile IAC (costurile vor fi precizate pe baza specificațiilor tehnice ale ofertantului)
Datoria inițială – rata fixă/variabilă a dobânzii	Stabilește dacă rata dobânzii pentru AFR este fixă sau variabilă	Inp_C	337	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Datoria inițială – rata dobânzii – marja în cursul funcționării	Costul datoriei pentru AFR în etapa de funcționare	Inp_C	346-356	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Datoria inițială – comisioanele	Comisioanele legate de garantarea AFR	Inp_C	359-361	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Modul stand-by de rambursare a datoriei	Opțiunea de rambursare a principalului pentru orice datorie stand-by	Inp_C	376	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Datoria stand-by – rata fixă/variabilă a dobânzii	Stabilește dacă rata dobânzii pentru datoria stand-by este fixă sau variabilă	Inp_C	380	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Datoria stand-by – rata dobânzii – marja în cursul funcționării	Costul datoriei pentru datoria stand-by în etapa de construcție	Inp_C	389-399	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Datoria standby – comisioanele	Comisioanele legate de garantarea datoriei stand-by	Inp_C	402-404	Actualizare pentru a reflecta clauzele AFR.
Amortizarea costului combustibilului	Durata amortizării costului combustibilului	Inp_C	230	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Amortizarea costurilor pe ciclu de viață	Durata amortizării costurilor pe ciclu de viață	Inp_C	233	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Zile capital circulant	Zile între producerea energiei electrice și plată	Inp_C	251-253	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC (condițiile de plată cu furnizorul de servicii IAC și cu vehiculul cu scop special). Ipoteza actuală din model poate fi actualizată pentru a o alinia la condițiile de tragere și de rambursare a AFR și la orice dispoziții contractuale din contractul pentru serviciile IAC.
Începutul perioadei de finanțare activă a datoriei	Începutul tragerii din AFR	Inp_C	276	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Calendarul exact este legat de începutul etapei 2 de dezvoltare și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Restricționarea dividendelor în funcție de rezultatul reportat	Determină dacă dividendele sunt restricționate de rezultatul reportat	Inp_C	455	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Licitația pentru serviciile IAC va defini costurile de construcție și, prin urmare, valoarea datoriei și structura finală de finanțare. De asemenea, forma capitalurilor proprii ar putea influența acest element de intrare.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Profilul cantității de referință (k)	Profilul valorilor pentru parametrul k din formula de remunerare	Inp_V	473-485 (alese la Inp_C 185)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Profilul parametrului alfa	Profilul valorilor pentru parametrul alfa utilizat în formula de remunerare	Inp_V	489-493 (alese la Inp_C 187)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrul depinde de specificațiile tehnice și de costurile de funcționare ale centralei și va fi confirmat pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Ipotezele privind urmărirea sarcinii – preluate din modelul veniturilor – % din venituri	Impactul asupra veniturilor care reprezintă beneficiul comportamentului de urmărire a sarcinii (modelat în modelul veniturilor)	Inp_V	523-540 (alese la Inp_C 198)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrii care afectează ipotezele privind urmărirea sarcinii depind de specificațiile tehnice ale centralei și vor fi confirmați pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC. Totuși, actualizarea nu poate reduce ipotezele privind disponibilitatea cuprinse în modelul financiar din 15 martie 2024, care se bazează pe proiectele centralei, care respectă cerințele europene minime privind serviciile publice pentru centralele nucleare cu reactoare cu apă ușoară.
Ipotezele privind urmărirea sarcinii – preluate din modelul veniturilor – % din costul de funcționare	Impactul asupra costurilor care reprezintă beneficiul comportamentului de urmărire a sarcinii (modelat în modelul veniturilor)	Inp_V	536-542 (alese la Inp_C 199)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC. Parametrii care afectează ipotezele privind urmărirea sarcinii depind de specificațiile tehnice ale centralei și vor fi confirmați pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC. Totuși, actualizarea nu poate reduce ipotezele privind disponibilitatea cuprinse în modelul financiar din 15 martie 2024, care se bazează pe proiectele centralei, care respectă cerințele europene minime privind serviciile publice pentru centralele nucleare cu reactoare cu apă ușoară.
RASD țintă	Rata țintă de acoperire a serviciului datoriei pentru serviciul datoriei totale	Inp_C	297, 328-330	Justificată prin finalizarea AFR și a licitației pentru serviciile IAC (costurile de construcție vor fi confirmate prin intermediul licitației pentru serviciile IAC).
LLCR țintă	Rata țintă de acoperire pe durata creditului pentru serviciul datoriei totale	Inp_C	301	Justificată prin finalizarea AFR și a licitației pentru serviciile IAC (costurile de construcție vor fi confirmate prin intermediul licitației pentru serviciile IAC).

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
PLCR țintă	Rata țintă de acoperire pe durata proiectului pentru serviciul total al datoriei	Inp_C	304	Justificată prin finalizarea AFR și a licitației pentru serviciile IAC (costurile de construcție vor fi confirmate prin intermediul licitației pentru serviciile IAC).
Datoria inițială – durata datoriei și perioada de moratoriu	Durata totală a AFR	Inp_C	311-312	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Modul inițial de rambursare a datoriei	Profilul de rambursare a principalului pentru AFR	Inp_C	329	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Detalii privind contul rezervei pentru întreținere	Cont utilizat pentru a acoperi o parte din întreținerea anticipată pe o perioadă de prognoză definită	Inp_C	466-472	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Contul rezervei pentru serviciul datoriei	Cont utilizat pentru a acoperi o parte din serviciul datoriei anticipat pe o perioadă de prognoză definită	Inp_C	482-502	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Detalii privind contul rezervei pentru dezafectare	Cont pentru acoperirea costurilor de dezafectare anticipate	Inp_C	474-480	Actualizare în cazul creșterii costurilor din motive legitime.
Rezerva pentru dezafectare	Profilul cerinței de finanțare pentru rezerva pentru dezafectare	Inp_V	310-315 (alese la Inp_C 477)	Actualizare în cazul creșterii costurilor din motive legitime.
Factorul de sculptare a datoriei inițiale	Factorul de sculptare pentru rambursarea principalului AFR	Inp_V	354-364 (alese la Inp_C 330)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Rambursările fixe ale datoriei	Profilul rambursării principalului datoriei pe an	Inp_V	378-388 (alese la Inp_C 335)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Rata variabilă pentru datoria inițială	Profilul ratei variabile pentru costul datoriei AFR	Inp_V	390-397 (alese la Inp_C 340)	Actualizare pentru a reflecta rezultatul selecției pentru serviciile IAC și AFR, deoarece costurile de investiție și valoarea AFR vor fi confirmate pe baza ofertei câștigătoare pentru serviciile IAC.
Ipotezele privind inflația	Ipotezele macroeconomice legate de mecanismele de indexare alese	Inp_V	15-24 (alese la Inp_C 239-245)	Actualizare pentru a calcula valoarea nominală a CAPEX din datele de intrare pentru CAPEX overnight primite în cadrul licitației pentru serviciile IAC.
Cota TVA	Rata taxei pe valoarea adăugată aplicabilă proiectului	Inp_C	548	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Aplicabilitatea TVA	Elemente de venit și de cost pentru care se aplică TVA	Inp_C	544-556	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Impozitarea întreprinderilor – dobânda maximă admisibilă ca % din EBITDA	Cheltuieli cu dobânzile maxime admisibile exprimate ca % din EBITDA care este utilizat pentru calcularea venitului impozabil	Inp_C	562	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Cota de impozitare a întreprinderilor	Cota de impozitare a întreprinderilor aplicabilă proiectului	Inp_C	576	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Rata deducerii pentru capital – categoria cu rată generală și cea cu rată specială	Ratele deducerilor pentru capital	Inp_C	581-583	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Impozitarea costurilor proiectului	Determină impozitarea deducerilor de capital legate de anumite elemente de cost	Inp_C	587-589	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Amortizarea contabilă	Informații privind amortizarea contabilă pentru diferite categorii de active	Inp_V	324-336	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Amortizarea fiscală	Informații privind amortizarea fiscală pentru diferite categorii de active	Inp_V	338-350	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).

În cursul CA

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Costurile variabile	Costuri care sunt determinate de producția centralei (de exemplu, combustibil, depozitarea definitivă a deșeurilor neradioactive, provizioane pentru dezafectare)	Inp_V	143-220 (alese la Inp_C 226)	Costul variabil va fi actualizat pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime. Costul variabil care reprezintă „c” va fi actualizat periodic în cadrul analizei formulei de remunerare.
Costul fix	Costuri care vor fi suportate indiferent de producția instalației (de exemplu, salarii, consumabile de birou, securitate)	Inp_V	237-279 (alese la Inp_C 225)	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Costuri suplimentare generate de urmărirea sarcinii	Costuri care nu sunt incluse în alte elemente de cost care sunt determinate de funcționarea centralei cu urmărirea sarcinii	Inp_V	297-306 (alese la Inp_C 228)	În cazul în care un eveniment din categoria motivelor legitime duce la o depășire a costurilor suplimentare de urmărire a sarcinii, „costul suplimentar generat de urmărirea sarcinii” va fi actualizat în mod corespunzător în modelul financiar. Costul suplimentar generat de urmărirea sarcinii va fi, de asemenea, revizuit și actualizat în cadrul analizei periodice a formulei de remunerare din CA.
Depășirea CAPEX – etapa 1 de dezvoltare	Cuantumul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în prima etapă de dezvoltare	Inp_C	70	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.
Depășirea CAPEX – etapa 2 de dezvoltare	Cuantumul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în a doua etapă de dezvoltare	Inp_C	71	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.
Depășirea CAPEX – etapa de construcție	Cuantumul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în timpul construcției	Inp_C	72	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.
Procentul depășirii care se încadrează la motive legitime	Proporția depășirilor generate de chestiuni care constituie motive legitime	Inp_C	77	Justificată de depășiri de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime. Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri generate de evenimente care constituie motive legitime.
Depășirea CAPEX – etapa 1 de dezvoltare	Profilul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în prima etapă de dezvoltare	Inp_V	415-420 (alese la Inp_C 83)	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Depășirea CAPEX – etapa 2 de dezvoltare	Profilul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în a doua etapă de dezvoltare	Inp_V	425-430 (alese la Inp_C 84)	Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime.
Depășirea CAPEX – etapa de construcție	Profilul oricărei depășiri a cheltuielilor care apare în timpul construcției	Inp_V	435-440 (alese la Inp_C 85)	Justificată de depășiri de costuri cauzate de evenimente care constituie motive legitime. Actualizare pentru a reflecta depășirile de costuri generate de evenimente care constituie motive legitime.
Ipotezele privind inflația	Ipotezele macroeconomice legate de mecanismele de indexare alese	Inp_V	15-24 (alese la Inp_C 239-245)	Actualizări pentru a reflecta variațiile valorii indicilor respectivi în timp. Actualizarea valorilor va fi supravegheată de Ministerul Industriei și Comerțului.
Cota TVA	Cota taxei pe valoarea adăugată aplicabilă proiectului	Inp_C	548	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Aplicabilitatea TVA	Elemente de venit și de cost pentru care se aplică TVA	Inp_C	544-556	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Impozitarea întreprinderilor – dobânda maximă admisibilă ca % din EBITDA	Cheltuieli cu dobânzile maxime admisibile exprimate ca % din EBITDA care este utilizat pentru calcularea venitului impozabil	Inp_C	562	Justificate de modificări ale legislației fiscale. Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).

Date de intrare	Descrierea datelor de intrare	Foaie de calcul	Rând	Justificarea actualizării
Cota de impozitare a întreprinderilor	Cota de impozitare a întreprinderilor aplicabilă proiectului	Inp_C	576	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Impozitarea costurilor proiectului	Determină impozitarea deducerilor de capital legate de anumite elemente de cost	Inp_C	587-589	Actualizare în cazul unor modificări legislative în ambele direcții (creștere sau scădere în comparație cu ipotezele inițiale).
Profilul cantității de referință (k)	Profilul valorilor pentru parametrul k utilizat în formula de remunerare	Inp_V	473-485 (alese la Inp_C 185)	Cantitatea de referință va fi stabilită <i>ex ante</i> o dată la cinci ani. Valoarea parametrului k se va modifica pe durata CA (în cursul acestor analize periodice), reflectând producția preconizată a centralei pentru fiecare an pe baza activităților de întreținere, înainte de impactul oricărei activități de urmărire a sarcinii. Acest parametru va fi, de asemenea, actualizat în cazul motivelor legitime.
Profilul parametrului alfa	Profilul valorilor pentru parametrul alfa utilizat în formula de remunerare	Inp_V	489-493 (alese la Inp_C 187)	Parametrul alfa va fi determinat <i>ex ante</i> o dată la cinci ani (astfel cum se menționează în considerentul 97). Parametrul alfa este definit ca f/c în fiecare an, iar valoarea sa va trebui actualizată în conformitate cu orice actualizare la c, pe durata CA.